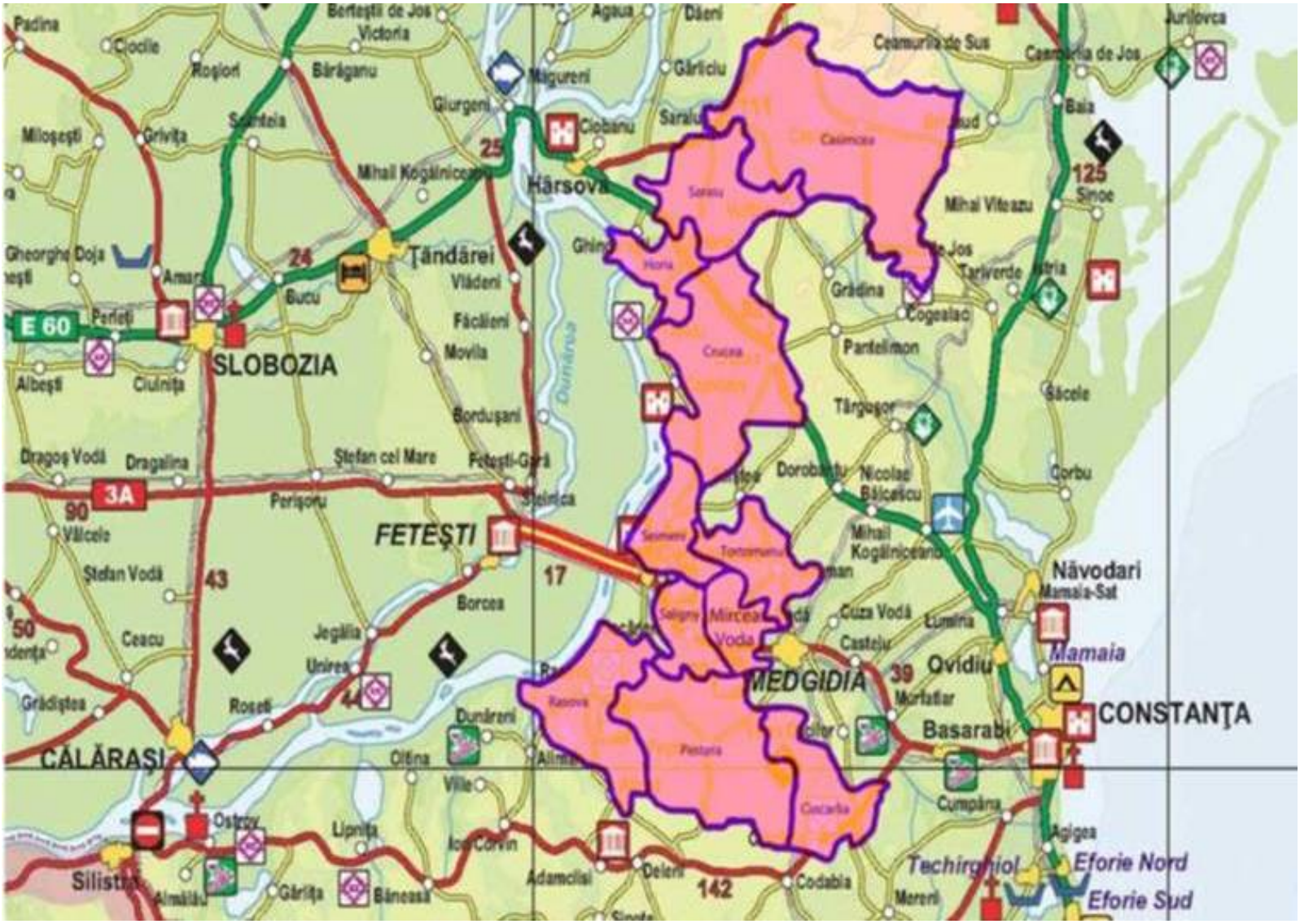

INFLUENȚA TURISMULUI RURAL ÎN DEZVOLTAREA SOCIO –ECONOMICĂ A COMUNELOR DIN CADRUL GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ DOBROGEA CENTRALĂ

Cuprins

Introducere 1
1. Capitolul I. Cadru natural..... 6
2. Capitolul II. Monumente istorice. Obiceiuri locale 33
3. Capitolul III. Geodemografie..... 50
4. Capitolul IV. Activităţi economice 77
5. Capitolul V. Studiu de caz - turism local 92
6. Capitolul VI. Aşezarea satelor - tipologie..... 104
7. Capitolul VII. Specificitate culturală 114
8. Capitolul VIII. Strategii de dezvoltare durabilă și turistică a zonei 140
Bibliografie 153

Introducere
Scopul şi obiectivele cercetării

Dezvoltarea turismului rural în comunele din Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala este un obiectiv de importanţă strategică pentru politica locala şi regională. Identificarea modalităților de dezvoltare a acestui sector devine foarte importanta și mai ales necesară în contextul multitudinilor de probleme cu care se confruntă acest sector și care impiedică dezvoltarea acestuia la adevaratul său potențial.

Teritoriul prezintă o multitutdine de probleme datorate în special deficiențelor în asigurarea unei promovări și valorificări eficiente a potențialului turistic precum și lipsa produselor turistice integrate, promovarea insuficientă a arealelor turistice rurale ca destinații turistice, lipsa publicității evenimentelor rurale tradiționale, slaba calitate a facilităților de primire a turiștilor, interesul redus pentru evenimentele culturale locale, instabilitatea cadrului instituțional cu responsabilități în dezvoltarea strategiilor și politicilor de turism rural, lipsa cooperării în sector, insuficienta informare a turiștilor, infrastructura nedezvoltată mai ales în ceea ce privește transportul, comunicațiile și serviciile, gradul redus de ocupare al structurilor de cazare, dezvoltarea insuficientă a întreprinderilor mici și mijlocii din sectorul serviciilor suport.

Studiul îşi propune cercetare privind valorificarea resurselor naturale şi antropice în scop turistic, diversificarea şi creşterea calităţii serviciilor turistice şi propuneri privind îmbunătăţirea infrastructurii turistice.

Liniile de cercetare coincid cu obiectivele comunităţilor rurale ale GAL:

a) identificarea formei de turism predominante pentru fiecare comună din GAL Dobrogea Centrală;

b) identificarea formei de turism reprezentativă pentru destinaţia aleasă în funcţie de potențialul turistic existent;

c) evidențierea potenţialului turistic (natural şi antropic) de care beneficiază fiecare comună din GAL Dobrogea Centrală;

d) identificarea unor atracţii turistice reprezentative ce pot contribui la imaginea (artistică şi psihologică) a microdestinaţiei turistice;

e) propuneri privind liniile prioritare de dezvoltare turistică a teritoriului acoperit de GAL Dobrogea Centrală.

În acest context, scopul prezentului studiu este de a propune soluţii de valorificare şi promovare superioară a turismului rural care să permită scoaterea în evidenţă a potenţialului turistic existent în comunele asociate Grupului de Acțiune Locala Dobrogea Centrală.

Soluţiile propuse pleacă de la premiza asupra faptului că turismul rural poate fi planificat, organizat şi dezvoltat eficient în cadrul produselor complexe compacte de tip si destinaţie turistică, iar demersul nostru s-a concentrat spre demonstrarea rolului acestor structuri în asigurarea valorificării potenţialului turistic şi implicit în promovarea, la un nivel superior al acestuia.

Pentru a putea identifica potențialul turistic al comunelor asociate din Grupul de Acțiune Locală Dobrogea Centrală este necesară identificarea stării actuale a zonei, din

punct de vedere al nivelului de dezvoltare economică, stare socială, potential turistic precum și a perspectivelor investiționale.

În demersul cercetărilor din prezentul studiu, metodologia utilizată va fi una complexă, cuprinzând o multitudine de instrumente şi metode specific analizei statistice şi economice.

Sursele documentării au fost multiple; la cele cartografice s-au adăugat, în pondere considerabilă, urmare a specificului temei și cele scrise, din cadrul datelor statistice, recensăminte, rapoarte, precum și mărturii istorice, informații de pe teren. Astfel, pentru veridicitatea conținutului, a fost accesată baza de date a Institutului Național de Statistică, precum și date din anuarele statistice pentru obținerea informațiilor cu caracter specific.

Etapa de teren a presupus confruntarea între observațiile din sursele accesate și teren. S-au urmarit toate acele aspecte ce ar fi putut servi unui studiu de geografie culturală, cu particularități la nivelul populației (cu diferite aspecte calitative și cantitative), a sistemului de credințe, valori, obiceiuri care diferențiaza grupurile sociale sau comunitățile etnice, a așezărilor umane și unele modificări apărute în peisajul rural și urban (dinamica acestuia), a modalităților de organizare și amenajare a spațiului geografic în funcție de caracteristicile cadrului natural și de evoluția economică, ce a contribuit la definirea unui anumit standard de viață pentru locuitorii regiunii.

Etapa de elaborare a studiului a reprezentat selectarea acelor fenomene și procese socio-economice reprezentative, care au creat particularități de diferențiere a grupurilor sociale. S-a stabilit direcția de evoluție spațială și funcțională a așezărilor umane, ca o consecință a multiplelor transformări din viața economică, socială a comunităților, rolul factorilor culturali în dezvoltarea economiei și funcțiile economice actuale, impactul activităților sociale și culturale asupra spațiului geografic de astăzi și posibila sa evoluție viitoare;

Investigarea principalilor factori cu influență directă și indirectă în asigurarea destinațiilor turistice s-a transpus într-o analiză a corelațiilor dintre factorii implicați în dezvoltarea arealelor rurale ca destinații turistice și a celor care pot influența în mod direct nivelul de promovare și valorificare a turismului în teritoriu. Au fost luați astfel în considerare factori direct corelați cu activitatea de promovare a turismului rural – resurse antropice: monumente, muzee, situri arheologice; investiții de capital în turism: structuri de agrement; infrastructura tehnică – apă, canalizare, drumuri și gaze naturale, perioada de concentrare turiști, resurse naturale și obiceiuri tradiționale, evenimente locale – etnofolclorice și dotări sportive, dotări culturale.

Corelațiile, analizate prin metode de identificare a semnificației statistice dintre variabile – Descripitive Statistics Frequencies; Bivariate Correlation, au fost stabilite între următorii factori: număr de turiști, obiective turistice promovate, resurse turistice naturale, resurse antropice, structuri de agrement, perioada de concentrare a turiștilor, infrastructura tehnică și infrastructura turistică.

Scopul principal al realizării corelațiilor l-a reprezentat identificarea factorilor care contribuie la asigurarea unei valorificări și promovări superioare a destinațiilor turistice propuse. Metodele de cercetare științifică utilizate pe parcursul desfășurării demersului științific: metoda istorico-geografică, metoda observației directe, metoda comparației, metoda analizei, metoda dinamică, metoda inductivă, deductivă și selectivă, metode statistice de cercetare, metode de evaluare, metode specifice analizei destinațiilor turistice – modelul Ritchie – Crouch; metode specifice analizei clusterelor;

metode specifice SPSS – ALSCAL Multidimensional scaling - MDS; PCA – Principiul component analyses; HCM – Hierarchical Cluster Method; Descriptive Statistics – Frequncies, Metoda Bivariate Correlation.

Caracterizarea principalelor elemente de asigurarea a competititvității din comunele GAL s-a efectuat pornind și adaptând elementele de competititvitate din modelul Crouch – Ritchie, iar identificarea factorilor de influență asupra dezvoltării zonei turistice proiectate, prin analiza frecvențelor și corelației acestora – Metodele Descriptive Statistics si Bivariate Correlation din SPSS.

IDW – Inverse Distance Weighted si ADW - Average Distance Weighted, sunt două metode de interpolare a punctelor de reper pe baza distanțelor inverse respectiv a mediilor dintre acestea. Aceste metode implică utilizarea unei funcții de interpolare ce reprezintă întreaga suprafață a valorilor variabilelor dispuse neregulat și realizează o predicție a valorilor variabilelor pentru poziții dispuse regulat. Aceasta funcție de interpolare este cunoscută sub denumirea de Metoda Shepard și permite interpolarea prin cele mai mici pă trate dupa inversul distantei, fiind similara cu metodele mediei ponderate dupa inversul distantei. In demersul nostru s-au folosit pentru a analiza care localitati prezinta cele mai bune puncte de concentrare fata de altele din teritoriul GAL.

Pentru a asigura insa o buna valorificare a potentialului turistic este necesara dezvoltarea de produse si programe turistice care sa includa pe langa cazare o gama mai larga de atractii si activitati insotite de o integrare si o promovare adecvata a evenimentelor si obiceiurilor traditionale. Produsele necesita a fi adaptate in functie de tipul de turism rural practicat – cultural, curativ, religios, de aventura, de odihna si recreere, practicarea sporturilor, vanatoare si pescuit, de tranzit si pot fi influentate de o serie de factori cum ar fi: anotimp, sarbatori religioase, perioade de vacanta, conditii de infrastructura si meteorologice.

Cunoasterea modului in care acesti factori influenteaza dezvoltarea turismului in comunitatile GAL devine o problema foarte importanta pentru planificarea dezvoltarii acestui sector. Aceasta presupune abordarea sectorului de turism rural ca pe o activitate economica care necesita o multitudine de elemente: crearea de atractii turistice, investitii in structuri turistice si de agrement, infrastructura suport, formare pentru servicii de calitate, formare pentru promovare, formare pentru activitati colaborative intre autoritatile publice si mediul privat.

Implementarea planurilor de transformare a zonei in destinatie turistica necesita identificarea modului in care se poate asigura sinergia acestor elemente pe de o parte si asigurarea integrarii masurilor de sustinere a dezvoltarii acestora pe de alta parte, in cadrul planurilor de dezvoltare turistica, a proiectelor de dezvoltare locala, reglementari legislative si marketing turistic.

Necesitatea unei astfel de abordari integratoare a turismului este cu atat mi importanta pentru teritoriul GAL Dobrogea Centrala cu cat acest spatiu prezinta o multitudine de resurse turistice, naturale si antropice a caror potential este nevalorificat la adevarata sa valoare. Datorita pozitionarii sale, reliefului variat, pitorescului locurilor, monumentelor istorice si traditiilor culturale dispune de conditii prielnice pentru dezvoltarea turismului: religios, de vanatoare si pescuit, speologic, pedagogic, turism de ferma, etc.

Obiectivele cultural antropice si locurile de interes turistic sunt numeraose dar multe din ele sunt inca necunoscute sau putin cunoscute, putin vizitate datorita faptului ca lipseste promovarea si datorita faptului ca la unele dintre ele accesul este dificil.

In acest context realizarea de cercetari in intr-o abordare integratoare privind turismul rural din teritoriul GAL Dobrogea Centrala care sa permita punerea in evidenta a potentialului turistic zonal, devine un demers definitoriu pentru intelegerea modului in care diferiti factori locali pot concura la asigurarea promovarii si valorificarii potentialului turistic local. Abordarea turismului rural pornind de la prermiza ca acesta poate fi planificat, organizat si dezvoltat eficient in cadrul produselor complexe compacte de tip destinatie turistica, permite identificarea factorilor care sa asigure valorificarea potentialului turistic al acestui spatiu si promovarea acestuia.

Prezenta lucrare, analizele efectuate caracterizate printr-un complex de notiuni si metode integrate unitar au drept scop fundamentarea unei metodologii de abordare a valorificarii si promovarii potentialului turistic local. Abordarea pe care o propunem urmareste concentrarea masurilor de dezvoltare a turismului rural din cadrul comunelor GAL Dobrogea Centrala in cadrul caruia sa fie definite destinatii turistice capabile sa valorifice si sa promoveze potentialul existent.

Stabilirea arealului de cercetare

Prin sfera atractivitatii teritoriul GAL Dobrogea Centrala dispune de potential turistic natural deosebit format din resursele naturale ale spatiului geografic: relief, ape, vegetatie, fauna, cât si din derivatele acestora respectiv resursele climatice. Astfel natura prin intermediul resurselor proprii, poate fi considerata un aliat al teritoriului GAL si da o plus valoare exploatarii acestor resurse in scop economic.

Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala este situat în partea de Sud - Est a României, în judeţul Constanta si Tulcea fiind format din 11 comunitati rurale, asezate la nord si la sud de Canalul Dunare - Marea Neagra, iar in partea de nord teritoriul se intinde de-a lungul Dunarii si se continua in judetul Tulcea prin comuna Casimcea.

Cele 11 comune formeaza un teritoriu omogen cu vecinatati care ofera oportunitati in creerea traseelor turistice: Orasul Cernavoda si fluviul Dunarea in vestul teritoriului, la est Orasul Medgidia, localitatea istorica Adamclisi in sudul teritoriului iar in nord orasul Harsova si localitatea Topolog din judetul Tulcea.

HARTA FIZICO – GEOGRAFICA

JUDETUL CONSTANTA SI JUDETUL TULCEA - COMUNA CASIMCEA

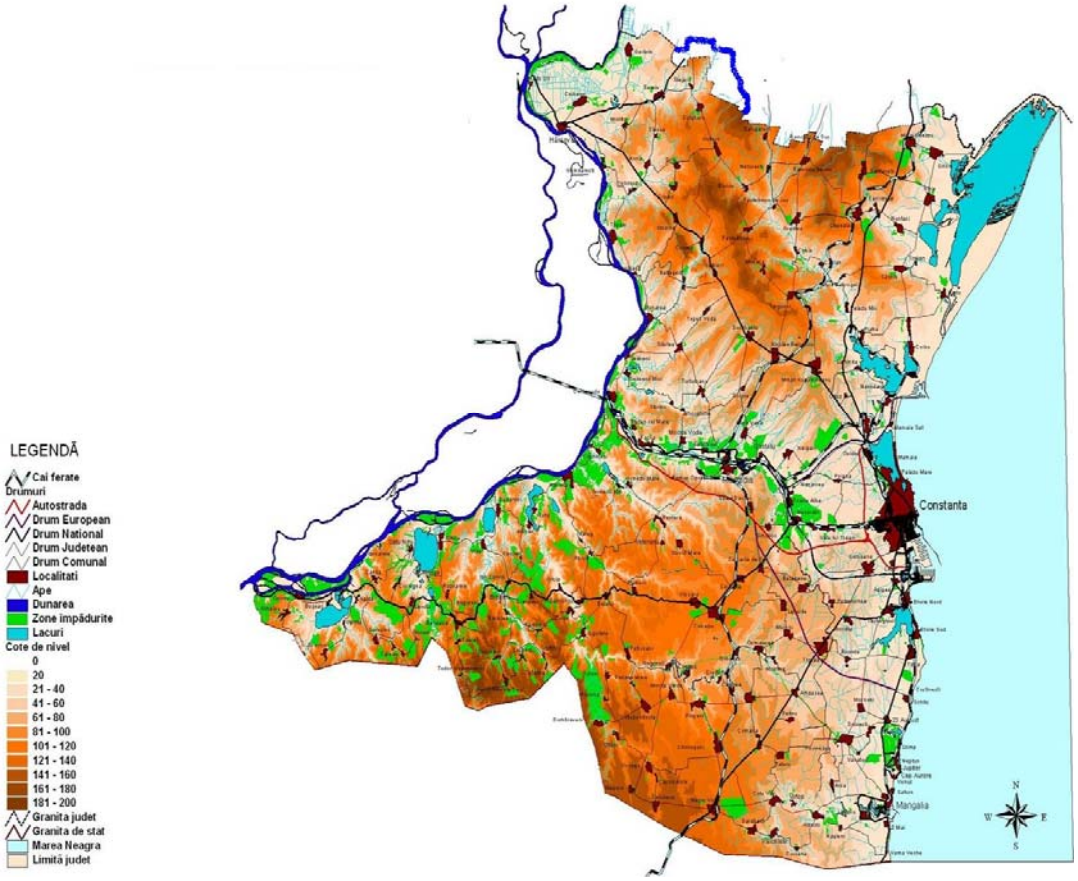

Capitolul I
Cadrul natural

Trasaturi geografice de ansamblu si peisajele caracteristice teritoriului GAL Dobrogea Centrala

Relieful Dobrogei este, din punct de vedere al componentelor sale, unul complex, deoarece are podişuri - foştii munţi Hercinici, depresiuni, chei - Cheile Dobrogei, litoral -litoralul Mării Negre, deltă - Delta Dunării, suprafeţe întinse - câmpii, locuri deşertificate. În cadrul subprovinciei ponto-danubiene, ansamblul fenomenelor fizico-geografice pune în evidenţă aspecte foarte variate. Teritoriul Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala se afla in Podisul Dobrogei de Sud – Est, Podisul Medgidiei si Valea Carasu.

Potentialul natural al Dobrogei Centrale poate fi impartit in 2 zone si anume:

1. Zone cu profil complex: agricol intensiv sau extensiv si de transport, care apartine aproape in totalitate Podisului Dobrogei Centrale.

Interactiunea factorilor fizico-geografici a generat un peisaj natural, in general omogen, cu o pondere insemnata a reliefului de podis cu aspect mai valurit in extremitatea nordica a Podisului Casimcei si in partea sud-vestica a podisului unde imbraca forma de dealuri, format pe o litologie relativ variata, sisturi verzi si sisturi cristaline in partea de nord, iar in rest formatiuni calcaroase jurasice si cretacice, acoperita de cuvertura depozitelor loessoide, groase de circa 50 m. Raspandirea mare a calcarelor a favorizat aparitia in timp a numeroase forme carstice, expuse etajat, pe mai multe nivele de carstificare - din jurasic, baremian, eocen si sarmatian, devenite fosile. In peisajul podisului se evidentaiza interfluviile netede sau usor ondulate si reliful carstic actual si anteloessian, alcatuit din forme endocarstice - depresiuni carstice endoreice, polii nedrenate, doline, lapiezuri, vai cu aspect de chei etc.. Multe din aceste forme au constituit locul favorabil in amplasarea vetrelor de sate. Asocierea solurilor cernoziomice, care sunt cele mai extinse in zona, cu solurile mai putin evoluate, care ocupa cea mai mare parte din zona a favorizat o structura a fondului funciar dominat de prezenta terenurilor agricole cu peste 80%; restul apartinand arbustilor si altor folosinte. Din totalul agricol, arabilul este majoritar dupa care urmeaza pasunile naturale, terenurile viticole si pomicole.[51]

Sub aspect hidrografic sunt caracteristice apele subterane, izvoarele si mai putin apele de suprafata. Apele freatice sunt cantonate, in cea mai mare parte, la baza cuverturii loessoide sau a depunerilor cuaternare, care acopera sisturile verzi; exista si ape freatice cu circulatie activa neregulata, prin fisuri si goluri, in spatiile calcaroase. Dintre hidrocarsturile prezente, trei au o importanta economica deosebita:

1. hidrostructura Caragea – Dermen
2. hidrostructura Crucea – Ghindaresti – Topalu – Baltagesti
3. hidrostructura Targusor – Casimcea – Tasaul .

Desi au o pondere mai redusa, apele de suprafata reunesc cursuri intermitente: Casimcea, Topolog, Pestera, lacuri - Baciu, canalul de navigatie fluviatila Dunare - Marea Neagra, canale magistrale din sistemul de irigatii Carasu. Ca elemente naturale sau de creatie antropica au o deosebita importanta agro-piscicola, turistica, pentru transport, pentru alimentarea cu apa potabila sau industriala. Dintre toate canalul

Dunarea – Marea Neagra este considerat o metamorfoza generala a vaii Carasu, de-a lungul careia a fost construit in cea mai mare parte. Canalul a devenit o importanta cale de navigatie si transport fluviatil si un obiectiv de atractie turistica si prin faptul ca furnizeaza apa necesara functionarii marelui sistem de irigatii Carasu aceasta amenajare hidrotehnica urma sa aiba consecinte multiple asupra asezarilor aferente prin diversificarea profilului economic, imbunatatire dotarilor edilitare, cresterea stabilitatii populatiei. Din punct de vedere demografic se constata existenta unui potential uman important, repartizat insa neuniform teritorial, datorita gradului diferit de dezvoltare economica si de dotare social-culturala si comerciala a localitatilor GAL Dobrogea Centrala, a posibilitatilor de acces la caile de comunicatie modernizate. Astfel, Podisul Medgidiei ce include si valea Carasu cu canalul Dunare – Marea Neagra este o unitate mai intens populata, a doua ca densitate si numar de locuitori, dupa litoral si prezinta o stabilitate mai mare a fortei de munca.
Stabilitatea fortei de munca in teritoriul acoperit de GAL Dobrogea Centrala este fluctuanta datorita navetismului frecvent catre orasele din zona si retinerea pe plan local, prin activitatile economice din comunele mai dezvoltate. Exista insa si sate foarte mici ce se intalnesc, indeosebi, in partea de sud-vest unde forta de munca nu fluctueaza.

Zone cu profil cerealier-viticol-animalier, situate, cu precadere pe malul drept al Dunarii in teritoriul comunelor asociate in GAL. In acest caz, relieful cuprinde doua forme locale caracteristice: lunca si terasele Dunarii. Referitor la terase, studiile geografice scot in evidenta existenta unei singure trepte de abrazine pe malul nordic dunarean, espectiv cea de 2-4 m. Celelalte nivele cu altitudini superioare sunt considerate ca trepte de modelare pe loess sau trepte litologico-structurale, din care n-au mai rams decat niste “promontorii” incadrate de lunca. Seria treptelor de glacis si pedimente se continua si pe versantul vestic dunarean. Sectorul de la sud de Harsova apare ca un areal tipic deluros (dealurile Rasovei, Seimenilor, Cernavodei), format pe depozite cretacice, sarmatiene si pliocene, in care raurile afluente si-au format vai de tip “canion” catre podis (Bugeac, Oltina, Marleanu). Aceste vai au versanti abrupti si fundul plat, puternic aluvionat catre Dunare, uneori fiind ocupat de lacuri limanice: Domneasca, Tibrinu, Cochirleni. Densitatea fragmentarii reliefului este de 0, 2 kmp, iar energia reliefului atinge valori de 60 m. Ca procese actuale, pe intreg versantul, in special in jurul cuvetelor limanice, se produc surpari, alunecari si frecvente prabusiri - cele mai mari alunecari-surpari se produc pe argilele sarmatiene si aptiene de la Seimenii Mari, Cernavoda si de la sud de Rasova. Cat priveste lunca, aceasta se inscrie peisajului ca o campie marginala, cu latimi variabile, fiind mai lata in dreptul depresiunilor-golfuri din parte de nord si la confluenta unor cursuri de apa cu Dunarea, de pe partea vestica, presarat cu balti si garle, care formeaza peisaje – resursa pentru activitati turistice.

Solurile se diferentiaza pe cele doua forme de relief; in lunca sunt prezente cele aluvionare, iar pe pedimente si pe versantul propriu-zis – solurile balane, castanii de padure, sibleacuri, si unele tipuri de cernoziomuri provenite prin degradarea solurilor de padure. Clima se inscrie caracterului stepic dobrogean general, cu precipitatii medii anuale de 400-450 mm, cu temperaturi medii anuale de 10-11 gr C, cu peste 40 de zile tropicale. In utilizarea terenurilor se evidentiaza agrotehnica terasarilor; treptele superioare ale versantilor, si se cultiva cu plantatii viti-pomicole, forestiere sau cu pasuni (islazuri), folosinte ce se intind uneori pana la baza versantului, iar lunca ofera conditii prielnice legumiculturii - indeosebi sectorul nordic, culturii plantelor furajere,

porumbului si pe alocuri padurilor de esente moi. De asemenea, contactul dintre versant si lunca, uneori in proportie mai mare versantul a fost ales in amplasarea vetrelor de localitati.

Referitor la rolul Dunarii in conturarea retelei de asezari de pe malul sau drept se evidentiaza cateva aspecte de favorabilitate:

- existenta unor cetati, inclusive davele;
- lunca fertila si baltile bogate;
- consolidarea drumului scitic;
- prin includerea in actiunea generala de modernizare a transportului fluviatil;

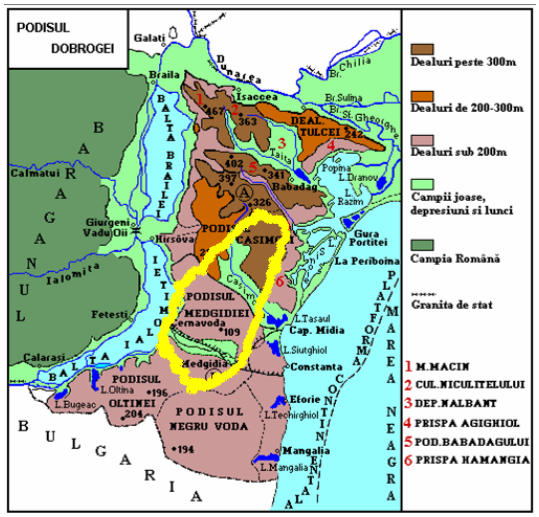

Exploatarea unor resurse de subsol din apropierea zonei, alaturi de celelalte activitati fac diferentierea economica a satelor componente in: cerealier-viticol-animaliere, agro-industriale, agro-piscicole.

Este remarcabilă frumuseţea peisajului natural, dar nu se poate aprecia pozitiv peisajul cultivat. Frumusetea peisajului, prezenta siturilor natura 2000, granita cu fluviul Dunarea, ofera mari oportunitati turistice neexploatate si care trebuiesc valorificate.

Peisaje biopedogeografice

Teritoriul GAL Dobrogea Centrala se caracterizeaza printr-un numar important de habitate naturale si seminaturale cu o vasta diversitate: habitate acvatice - habitate acvatice dulcicole, salmastre, marine si costiere, habitate terestre - habitate de padure, de pajisti stepice si tufisuri, habitate de silvostepa, habitate de mlastini si turbarii si habitate subterane - habitate cavernicole sau de pesteri. Habitatele identificate pâna în prezent se clasifica în opt clase - comunitati litorale si halofile, ape continentale, tufarisuri si pajisti, paduri, mlastini si terenuri înmlastinate, grohotisuri, stâncarii si nisipuri continentale si terenuri agricole si peisaje artificiale, care cuprind 58 tipuri de habitate naturale si comunitati ruderale - terenuri agricole si peisaje artificiale.

Tinutul se caracterizeaza printr-un fenomen de migratie floristic deosebit de accentuat, datorita particularitatilor climatice, tipurilor de sol si prin situarea la confluenta cailor de migratie unor elemente fitogeografice foarte variate.

Fauna salbatica a zonei se caracterizeaza printr-o deosebita bogatie, consecinta a varietatii habitatelor, fiind reprezentata de un numar de peste 345 taxoni de vertebrate (45 specii de mamifere, 243 specii de pasari, 19 specii de reptile, 10 specii de amfibieni si 28 specii de pesti) si un numar considerabil de nevertebrate.

O mare varietate de specii de flora si fauna de pe teritoriul comunelor GAL Dobrogea Centrala prezinta o importanta economica si sociala deosebita, având utilizari multiple în diferite sectoare de activitate. Ca urmare, presiunea antropica asupra resurselor naturale de flora si fauna a crescut considerabil, fiind foarte solicitate, atât pe piata interna cât si la export. Flora salbatica care se valorifica este alcatuita din specii de plante medicinale si fructe de padure.

Activitatile de recoltare, capturare, achizitie si comercializare a plantelor si animalelor din flora si fauna salbatica terestra si acvatica sau a unor parti sau produse ale acestora pe piata interna sau la export în stare vie, proaspata ori semiprelucrata se pot organiza si desfasura numai de persoanele fizice sau juridice autorizate conform reglementarilor prevazute de Ordinul M.M.D.D. nr. 410 din 11 aprilie 2008.

Din speciile de fauna de interes cinegetic autorizate în sezonul de vânatoare enumeram: cerbul comun (Cervus elaphus), capriorul (Capreolus capreolus), cerbul lopatar (Dama dama), mistretul (Sus scrofa), vulpea (Vulpes vulpes), sacalul (Canis aureus), iepurele (Lepus europaeus), rata mare (Anas platyrhynchos), gârlita mare (Anser albifrons), gâsca de vara (Anseranser), lisita (Fulica atra), prepelita (Perdix perdix), fazanul (Phasianus colchicus), becatina comuna (Gallinago gallinago), gainusa de balta (Gallinula chloropus), sitarul (Scolopax rusticola), potârnichea (Coturnix coturnix), sturzul (Turdus sp.), porumbelul salbatic (Columba palumbus),ciocârlia (Alauda arvensis) etc.[71]

În funcţie de condiţiile fizico-geografice, pe teritoriul GAL sunt concentrate un număr mare de ecosisteme, de o mare varietate, începând cu ecosistemele terestre de stepă, silvostepă şi pădure sfârşind cu ecosistemele acvatice şi lacustre.

Zona stepei, cu limita superioară de 50-100 m altitudine, cuprinde o vegetaţie superioară doar în locurile improprii culturilor pe fâşiile de păşuni ori în rezervaţiile naturale.

Zona silvostepei ocupă spaţii reduse ca suprafaţă în sud-vestul judeţului, dar sub formă de pâlcuri izolate apare şi pe versanţii văilor abrupte.

Stepa cuprinde plante ierboase, porumbari si tufe de paducei. Se pot intalni o serie de plante specifice regiunii: clopotelul, garofita, cimbrisorul etc, precum si vegetatia specifica pasunilor: cornul, socul, macesul. In poienile cu vegetatie ierboasa se intalneste: paiusul, sulfina, iar in unele pasuni: firuta, papadia, pelinul, coada soricelului, laptele cucului.

Într-o strânsă legătură cu răspândirea solurilor şi vegetaţiei întâlnim o varietate foarte mare de vieţuitoare. Datorită acestor raporturi de interdependenţă răspândirea teritorială a vieţuitoarelor urmează aproape fidel arealele de vegetaţie. Printre speciile caracteristice stepei din comunele Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala se numără popândăul, cel mai dăunător dintre rozatoare precum şi iepurele vânăt. Se mai întâlnesc în număr mare orbetele mic, şoarecele de câmp şi şobolanul cenuşiu. Dintre animalele carnivore putem aminti dihorul de stepă, dihorul pătat si grivanul. Reptilele sunt reprezentate prin guşterul vărgat, şopârla de stepă şi broasca ţestoasă dobrogeană. Dintre păsări amintim potârnichea, graurul, coţofana, uliul parumbar, uliul şerpar, prepeliţa şi ciocârlia.

Faunistic, se inregistreaza dominarea rozatoarelor si a pasarilor, dar si reptile reprezentate prin gusterul vargat, soparla de frunzar, etc. Alaturi de speciile de animale care sunt crescute in gospodariile populatiei: bovine, ovine, caprine, porcine, pasari - rate, gaini, gaste, curci, creste in stare salbatica fazanul, iepurele de camp, porumbeii salbatici.

În stepe, abundenţa hranei face fauna să fie bogată din punct de vedere al numărului de indivizi şi nu al numărului de specii. În condiţiile actuale, de stepă puternic folosită pentru culturi de cereale şi plante tehnice, predomină rozătoarele şi păsările, întrucât acestea s-au adaptat cu uşurinţă la condiţiile create în urma transformării stepei

în terenuri agricole. De aceea, in zonă, mai numeroase sunt rozătoarele, reprezentate de hârciogi, popândăi, iepuri, orbeţi. Apar şi insectivore precum ariciul şi liliacul.

Zona este traversata de milioane de păsări care trec pe aici spre şi dinspre nord-estul Europei. Există aici nu numai un număr mare de specii, ci şi cel mai mare număr de exemplare de păsări sălbatice din ţară. *Lista păsărilor* cuprinde 372 de specii: 95 dintre acestea se află pe Directiva Păsărilor, iar dintre aceste 95 de specii în jur de 62 cuibăresc în zona. Păsările caracteristice sunt potârnichea, graurul, uliul porumbar şi şerparul. La acestea se adaugă guguştiucul si vrabia. La venirea primăverii, speciile de păsări se înmulţesc, fiind prezente în zonă şi barza, rândunica, lăstunul, cucul, pupăza. Iarna, în câmpurile satului îşi caută hrana stoluri mari de gâşte sălbatice venite din regiunile mai reci ale Europei.

Carnivorele sunt reprezentate de dihorul de stepă, ulpea, nevăstuica. Dintre reptile găsim şopârla de iarbă, iar dintre insecte, specii de ortoptere, lepidoptere, coleoptere. Prezenţa lizierelor de padure, face să apară pe câmpuri şi căpriorul.

Culturile esenţiale, care îmbracă pământul de primăvara până toamna târziu, in prezent sunt diferite de cele cultivate cu 100 de ani în urmă. Suprafeţele mari de soiuri performante de grâu, porumb şi floarea soarelui au înlocuit acele soiuri degenerate de grâu - arnăut, mei, duchie, trifoi, etc.

În lacuri şi pe malul Dunării sunt întâlnite frecvent exemplare de: şarpe de apă, peşti importanţi pentru pescuit (caras, crap, biban, şalău) şi numeroase păsări: chiriachite, pescăruşi, cormorani, stârci, cufundaci, fugaci, gâşte, majoritatea oaspeţi de primăvară. Dintre mamiferele mai rar întâlnite specifice: vulpea cărbunăreasă, pârşul de copac, jderul de piatră şi dihorul pătat.

Resurse energetice si sustenabile ale teritoriului

Promovarea surselor regenerabile de energie la nivelul comunitatilor GAL Dobrogea Centrala implica rezolvarea unor probleme, printre care si necesitatea de a nu afecta calitatea energiei electrice furnizata utilizatorilor finali si nici siguranta în functionare a sistemului electroenergetic, precum si reducerea impactului negativ al factorilor poluanti asupra mediului înconjurator.

Resursa eoliană la nivelul teritoriului s-a abordat din punct de vedere al următoarelor specificităti: potential, avantaje, dezavantaje, perspective de valorificare. Sistemele pentru producerea energiei electrice care utilizeaza resurse regenerabile au aparut datorita necesitatii reducerii emisiilor poluante a centralelor electrice conventionale in comunele Casimcea, Pestera, Mircea Voda si Tortoman. O data cu constientizarea factorilor care influenteaza negativ mediul cât si ca urmare a penetrarii în retea a sistemelor eoliene, acestea s-au dezvoltat si au evoluat continuu, existând la ora actuala o mare diversitate de astfel de sisteme, atât din punct de vedere al puterii instalate cât si al schemelor utilizate.

Turbinele eoliene sunt considerate ca fiind sursele de energie ale viitorului. Interesul în domeniul acestora este în crestere în ultimii ani datorita consecintelor negative identificate în folosirea combustibililor conventionali pentru producerea de energie electrica. Printre aceste consecinte, un aspect important este reprezentat de impactul asupra mediului.

Cresterea ponderii produciei de energie din surse regenerabile este previzibila, dar depinde atât de reducerea costurilor de productie si de gasirea de noi solutii de stocare a

energiei electrice. Aceasta nu este doar o tendinta trecatoare este necesitatea de a utiliza surse regenerabile de energie si a devenit un imperativ pentru toate comunitatile GAL.

Principalele resurse energetice care vor putea fi exploatate pe teritoriul GAL Dobrogea Centrala sunt: hidraulică, biomasa, eoliană si solară precum si problematica regenerabilitătii si durabilitătii resursei hidro, biomasa, etc.

Pentru viitor se deschid o serie de perspective şi direcţii de continuare şi aprofundare ulterioară a cercetărilor în domeniul integrării resurselor regenerabile în politicile locale de electrificare.

Consideratiii asupra conceptului de dinamica peisagistica la nivel de GAL Dobrogea Centrala

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Ciocarlia

Comuna Ciocîrlia este situată în zona centrală a teritoriului judeţului Constanţa, la circa 15 km sud de canalul Dunăre-Marea Neagră. Întreg teritoriul se încadrează în zona podişului aplatizat al Dobrogei, fiind caracterizat prin altitudini relativ joase, care variază între 80 m şi 180 m, cu valori mai mari în partea de vest a teritoriului. Relieful prezintă în general aspectul de câmpie înaltă, cu denivelari uşoare, lipsit de văi adânci sau raverne şi terenuri în pante erodate.

În comuna Ciocîrlia predomină solurile tipice de climat arid. Solurile prezintă un caracter complex, predominând cernoziomul (în special cel castaniu), ceea ce situează teritoriul agricol al comunei, din punct de vedere al gradului de fertilitate, peste media înregistrată la nivelul teritoriului judeţean. Acest tip de sol este propice îndeosebi culturilor cerealiere şi plantelor tehnice.

Are o suprafaţă de 99 km², comuna este alcatuită în prezent din doua sate: Ciocîrlia – reşedinţa comunei şi Ciocîrlia de Sus, sat component situat la 4 km distanţă de reşedinţă.

Teritoriul comunei Ciocîrlia se învecinează: la Nord cu Municipiul Medgidia şi Oraşul Murfatlar, la Est cu comuna Mereni şi Oraşul Basarabi, la Sud cu comuna Cobadin, la Vest cu comuna Cobadin şi comuna Pestera.

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Crucea

Întreg teritoriul comunei este plasat în nordul podişului Dorobanţu, în partea centrală a Dobrogei. Din punct de vedere geomorfologic, suprafaţa teritoriului comunei Crucea aparţine Podişului Prebalcanic, individualizându-se ca Podişul Dobrogean.

Vedere din localitatea Crucea

Comuna Crucea este o zona liniştită, curată din punct de vedere ecologic, dar mai ales spectaculoasă pentru peisajul dobrogean prin varietatea reliefului şi a elementelor naturale. Podişul este un podiş tabular, cu interfluvii larg vălurite şi plane, cu înălţimi medii cuprinse între 100m şi 200m, care se termină abrupt către Dunăre şi mare. Relieful major are un pregnant caracter de *abrazioplană* (terasa de abraziune) acoperit de un strat destul de jos de loess. Această terasă de abraziune coboară în trepte spre SV, trepte constituite dintr-o serie de interfluvii separate de o reţea hidrografică intermitentă, cu versanţi asimetrici, prelungi. Pantele sunt în general domoale, dar în zonele unde eroziunea de adâncime este accentuata, pantele pot depăşi 20-25%.

Comuna Crucea se învecinează la Nord – cu localităţile: Horia, Cloşca şi Tichileşti, la Sud – cu localităţile: Dorobanţu şi Ţepes-Vodă, la Est – cu localităţile: Pantelimon, Runcu şi Vulturu, la Vest – cu localităţile Capidava şi Dunărea.

Peisaj din localitatea Crucea

Crucea, satul de reşedinţă al comunei, amplasat aproximativ în centrul teritoriului comunei, iar satele componente ale comunei, sunt:

Satul Gălbiori, amplasat la 6 km în partea de Sud a satului Crucea;

Localitatea Galbiori

Satul Băltăgeşti, amplasat la 8 km în partea de Vest a satului de reşedinţă;

Biserica din Baltagesti

Satul Stupina, amplasat la o distanta de 6 km în partea de Nord a satului Crucea;

Vedere din satul Stupina

Satul Crişan amplasat la o distanta de 9 km în partea de Nord – Est a satului Crucea

Localitatea Crisan

Satul Şiriu amplasat la 13 km în partea de Nord - Est de satul de centru al comunei.

Imagine din localitatea Siriu

In zonele satelor Băltăgeşti şi Gălbiori, datorită acţiunii de dezagregare mecanică, materialele aluviale rezultate au fost îndepărtate prin procesul de denudaţie, apărând şisturile verzi paleozoice şi calcarele jurasice, dând naştere la ceea ce, local, se numesc colţane. Tot sub formă de colţane apar şisturile verzi la suprafaţă, pe linia de obârşie a văilor sau în versanţii abrupţi a unor vai.

Teritoriul comunei Crucea se caracterizează printr-un climat temperat-continental. Temperatura medie anuala variază intre 10,8 grade C pentru zonele satelor Băltăgeşti şi Gălbiori şi 11,4 grade C pentru zona satului Crucea. Temperatura maxima absolută a fost de 41 grade C. iar minima absoluta de minus 24 grade C.

Cantitatea medie lunară cea mai ridicată de precipitaţii atmosferice se înregistrează la majoritatea posturilor pluviometrice în luna iunie şi variază intre 30-45 mm în zona litorala şi 60 - 65 mm în extremitatea sud-vestica a Dobrogei. În timpul anului nu se constată o variaţie sezonieră a precipitaţiilor, mediile lunare oscilând între 20 şi 43 mm, în schimb, valorile maxime lunare şi maxime zilnice pe luni variază sezonier, cu valori mai mici iarna şi mai mari vara. Precipitaţiile solide, sub forma de zăpadă, au o frecventa medie de cca. 12 zile pe an. Cele mai reduse cantităţi lunare se constată în perioada februarie – aprilie, la sfârşitul verii şi începutul toamnei, iar cantităţile cele mai mari în lunile mai, iunie, iulie (cu predominare în iunie) şi în noiembrie – decembrie (cu predominare în decembrie). Zăpada şi lapoviţa se produc în semestrul rece, octombrie – martie.[50]

Solul cel mai reprezentativ este cernoziomul cu o textura luto–nisipoasă.

Peisaj biopedografic Flora spontană a acestei regiuni de stepă aridă este reprezentată prin plante ierboase, în care domină familia gramineelor. Vegetaţia lemnoasă este slab reprezentată prin câteva specii de arbuşti care, se întâlnesc în pâlcuri mici în locurile mai umede şi mai adăpostite. Astfel cele mai reprezentative specii ale florei spontane sunt: antropogen ischemuni, poa bolboasa, festuca sulcata, festuca pseudovina, setaria viridis, papaver somniferum, rubus cesius.

Preponderente sunt de speciile de animale care sunt crescute in gospodariile populatiei: bovine, ovine, caprine, porcine, pasari - rate, gaini, gaste, curci dar si cele care cresc in stare salbatica - fazanul care se remarca in zonele impadurite recent, dropiile, iepurele de camp, vulpea, porumbeii salbatici mai recent porci mistreti si caprioare.

Vara la Crucea

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Horia

Este asezata in partea de nord - vest a Judetului Constanta formata din HORIA - resedinta de comuna si de cele doua sate apartinatoare - Tichilesti si Closca.

Imagine din localitatea Horia

Relieful in localitatea Tichilesti

Cele trei localiati sunt asezate pe o vale larga cu deschidere spre Dunare. Pe firul vaii curge paraul Chichirgeaua (denumire turceasca) care isi formeaza cursul incepand de la satul Closca cat si a satului Siriu, adunand apele pluviale de pe versanti cat si din izvoare proprii, ce are varsarea in Dunare, in partea de SUD, 4 Km distanta de localitatea Tichilesti. Zona o putem caracteriza ca avand un climat temperat excesiv, comparativ cu climatul temperat moderat care se manifesta in apropierea litoralului. Sub aspect termic, ne situam intr-una dintre cele mai calduroase zone din tara, la fel ca intreaga Dobroge. Temperatura medie anuala este in jur de 11 grade celsius, temperatura minima inregistrata -17 grade celsius, iar temperatura maxima a ajuns la + 35 grade Celsius. Precipitatiile sunt insuficiente si neuniform repartizate in timpul vegetatiei plantelor de cultura, iar vanturile sunt putenice si frecvente. Trecerea de la primavara la vara se face de obicei brusc, astfel incat la sfarsitul lunii mai si inceputul lunii iunie se produce o incalzire accentuata a vremii. In a doua perioada a verii se inregistreaza temperaturi ridicate, care asociate cu lipsa de precipitatii amplifica foarte mult caracterul secetos al zonei. Sub aspect pluviometric, zona in care se afla localitatea poate fi caracterizata ca fiind o zona foarte secetoasa cu precipitatii insuficiente si neuniform repartizate in timpul vegetatiei plantelor de cultura.

Se observa in ultimii ani o abatere de la normal. Cele mai mari cantitati de apa cadeau in mod obisnuit in lunile mai si iunie. In ultimii ani, precipitatiile care au cazut in lunile iulie si august au dus la inundarea multor gospodarii din localitate, dar si a culturilor agricole care au fost amplsate pe terenurile mai joase. In perioada iernii zapada care cade este in cantitate mica si se asterne neuniform, datoriita vantului puternic ce o viscoleste si o asterne in zonele dapostite, lasand culturile de toamna neacoperite si supuse inghetului ce duce uneori la compromiterea unor culturi insamantate in toamna.

Peisaj hidrografic Apa de suprafata, paraul Chichirgeaua, strabate teritoriul administrativ al localitatii Horia, de la nord la sud si isi aduna apele de pe vaile Closca, Mandai, Crisan si care se unesc in apropiere de DN 2 A continuindu-si cursul catre Dunare pe canalul regularizat (nedecolmatat) prin Tichilesti pana la Dunare. Apa care se aduna provine din izvoare proprii dar si de pe versantii laterali, atunci cand ploua. Apa ce curge pe acest parau nu este folosita de catre populatie. Ea serveste in perioada de vara atunci cand nu seaca izvoarele, numai pentru adapatul animalelor scoase la pasunat.

Apele subterane, constituite din panza freatica in vai si lunci se gaseste la o adancime de 2-4 m si este influentata de cresterea sau scaderea nivelului celui mai apropiat curs de apa (Dunarea). in zona de platou, adancimea la care se gaseste panza freatica este de cca. 25 m. In ceea ce priveste structura solului, conditiile naturale de roca, clima, vegetatie si hidrologice, acestea au dat nastere la solul de tip balan de stepa ce ocupa in jur de 90% din suprafata arabila si suprafete reduse de cernoziom castaniu carbonatat. Solul format pe loess cu o textura lutoasa, slab pana la medie alcaline, saturate in baze, cu un continut de pana la 3% humus. Au un continut ridicat de carbonat de calciu iar regimul de umidate este foarte scazut, caracterizat prin uscaciune in a doua jumatate a verii.

Peisaj biopedogeografic Localitatea este situata in zona de stepa, unde cresc plante proprii acestei zone cum sunt: coada soricelului, aliorul, scanteiuta, cimbrisorul, diferite specii de graminee care populeaza pasunile. In depresiuni sau pe pante mai sunt

tufisuri formate din porumbar, paducel si mur. Vegetatia lemnoasa este reprezentata in general de padurile infiintate pe terenurile degradate (foste pasuni amplasate pe dealuri supuse eroziunii) ea este reprezentata de specii de salcami, gladice, paducel iar in vecinatatea Dunarii care margineste teritoriul administrativ al localitatii este formata din padure de salcie si plop.

Alaturi de speciile de animale care sunt crescute in gospodariile populatiei (bovine, ovine, caprine, porcine, pasari (rate, gaini, gaste, curci) cresc in stare salbatica si care constituie o noutate pentru zona - fazanul care se remarca in zonele impadurite recent, dropiile, iepurele de camp, vulpea, porumbeii salbatici mai recent porci mistreti,caprioare. Neexistand cursuri de apa permanente sau balti nu putem vorbi despre fauna acvatica.

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Mircea Voda

Comuna Mircea Voda este situata in centrul judetului Constanta, pe axa Est-Vest, Constanta-Cernavoda, la o distanta de 55 km. de municipiul Constanta. Teritoriul comunei se invecineaza la N cu trei comune: Seimeni, Silistea si Tortoman, la E cu municipiul Medgidia, la S cu Canalul Dunare-Marea Neagra, iar la V cu comuna Saligny. Teritoriul administrativ al comunei Mircea Voda este situat in Podisul Dobrogei de Sud, subunitatea Valea Carasu, avand o altitudine de la 9-10 m pana la 50 m. Aspectul general este de campie calcaroasa, acoperita cu depozite groase de leos, care domina prin abrupturi unitatile invecinate.

In prezent comuna Mircea Voda este formata din 4 sate:

1. Mircea Voda – sat de resedinta si Mircea Voda – gara;
2. Satu Nou – la 7 km. de resedinta;
3. Tibrinu – la 9 km. de resedinta;
4. Gherghina – la 5 km. de resedinta.

Relieful comunei Mircea Voda este caracterizat prin vai si dealuri cu pante domoale, teren cu clasa de fertilitate categoria a I-a, in general Solul – cernoziomurile ocupa cea mai mare parte din suprafata comunei si au cea mai ridicata fertilitate naturala. Ele s-au format pe loess-uri, argile, aluviuni, unde stratul acvifer este pana la 20 m adancime. In comuna exista o cariera de caolin.Tot pe teritoriul comunei se extrage argila caolinoasa folosita in industria chimica si a materialelor de constructii.

Peisaj hidrografic Teritoriul comunei este cuprins în topoclimatul stepic, caracterizat prin ariditate, veri fierbinţi, ierni blânde cu strat normal de zăpadă cu o medie anuală a precipitaţiilor de 400 l/mp.

Conform *„Listei comunelor cu incidenţă ridicată de secetă”* disponibilă pe site-ul Agenţiei de Plăţi pentru dezvoltare Rurală şi Pescuit, valoarea indicelui de ariditate al comunei Mircea Vodă este 3.

Nivelul pânzei freatice a fost întâlnit în foraje la adâncimea de 2,5 m în amplasamentul destinat construcţiei staţiei de epurare prevăzută a se realiza în comună.

Peisaj biopedografic Teritoriul comunei Mircea Voda este un teren agricol cu monoculturi, reprezentate, in special, prin cereale, floarea soarelui, rapiţă etc., intercalat cu mici suprafete de vegetatie ruderala. Pe suprafata terenurilor cu culturi agricole (monoculturi pe suprafeţe întinse) au fost observate specii comune de pasari, precum:

Galerida cristata – ciocarlan, Alauda arvensis – ciocarlie de camp, Sturnis vulgaris – graur, Passer montanus – vrabie de camp, Perdix perdix – potarniche, Upupa epops – pupaza, Melanocorypha calandra – ciocarlie de baragan, Pica pica – cotofana, Corvus frugilegus – cioara de semanatura, Corvus corone cornix – cioara griva.
Alte specii de pasari sunt intalnite in zona comunei in cautare de hrana sunt: Corvus monedula – stancuta, Passer domesticus – vrabie de casa, Sturnus vulgaris – graur, Columba livia domestica – porumbel domestic, Streptopelia decaocto – gugustiuc, Galerida cristata – ciocarlan, Hirundo rustica – randunica, Motacilla alba – codobatura alba.

Aria *parcului eolian* reprezinta in aceasta perioada pentru pasarile răpitoare de zi (şoimi, şorecari), o suprafata de vanatoare, oferindu-le harana necesara alcatuita din insecte (lacuste, libelule), reptile (soparle), mamifere (soareci de camp). Speciile respective de fauna, constituie o sursa importanta de hrana pentru acest grup de păsări. Amintim si de alte specii de păsări, ce intregistreaza un grad înalt al adaptabilitatii, si anume: pescăruşii (ex. pescarusul argintiu - Larus michahellis, pescăruşul râzător - Larus ridibundus, cioara de semanatura - Corvus frugilegus s.a., pot fi observate in zbor, cat si pe suprafata terenurilor agricole. Astfel, pe timpul lucrărilor agricole, aceste specii urmaresc utilajele agricole (tractoare, combine), hranindu-se cu insectele de la suprafata solului iar ca specii de mamifere, în zonă au fost identificate muşuroaie de Talpa europaea (cârtiţă), iar în culturile agricole din jur au fost identificate exemplare de Microtus arvalis (şoarece de câmp). In zonele limitrofe parcului eolian cu vegetaţie joasă, cat si canalele de irigatie pe margini de drumuri s-a intalnit popandaul - Spermophilus citellus. Alte specii de mamifere: Lepus europaeus – iepurele de camp, Vulpes vulpes – vulpe si Capreolus capreolus – capriorul.[71]

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Pestera

Comuna Peştera este situată in partea central, nord-vestică a judeţului Constanţa, la linia de fractură Ovidiu-Camena-Hârşova, respectiv la sud de Valea Carasu; la 55 Km, de Municipiul de reşedinţă Constanţa, la 14Km de Medgidia şi la 18Km sud-est de Cernavodă. Având ca vecini: la nord Mircea Vodă, la nord-est Municipiul Medgidia, la sud-vest Rasova, la est Ciocârlia la sud-est Cobadin iar la sud Deleni..
Din punct de vedere administrativ, comuna Peştera este alcătuită din: comuna Peştera-reşedinţă,

Parcul din localitatea Pestera

Satul Veteranu, la 4 km de Pestera. În trecut se numea Idris-Cuius.

Satul Izvoru Mare, la 7 km de Pestera, este un sat în partea centrală a judetului Constanta, în Podisul Medgidiei. În trecut se numea Mamutcuius.

Imagine din localitatea Izvoru Mare

Satul Ivrinezu Mare la 5 km de resedinta, in trecut, localitatea se numea Büyük İvrinez. Satul Ivrinezu Mic la 7 km de Pestera În trecut se numea Küçük İvrinez. Comunicatia între satele componente se realizează prin drumurile modernizate DJ 222 Medgidia-Pietreni; DJ 223B Peştera – Ivrinezu - Rasova; DC 55 Peştera-Abrud; DC 28 Izvorul Mare-Ciocârlia. Comuna se intinde pe o suprafaţă de 19490Ha, după cum urmează: Peştera 9086,27Ha, Veteranu 934,71Ha, Izvoru Mare 4179,28Ha, Ivrinezu Mare 2838,50Ha și Ivrinezu Mic 2451,24Ha. Din suprafaţa totală 18968Ha reprezintă teren extravilan şi 522,44Ha teren intravilan. Zona în care este situată comuna este locul de intâlnire a cinci văi, fiind colinară după aspect dar cu o altitudine între cotele 8-150 metri Se pot recunoaşte două unităţi geologice structurale, distincte, care sunt separate de linia Capidava-Ovidiu. Astfel spre nord se vorbeşte de Dobrogea Centrală iar la sud de Dobrogea de sud, fiind o arie mai inaltă a platformei moesice, cu şisturi cristaline şi verzi. Sedimentele de acoperire sunt depozite paleozoice, mezozoice, terţiare și cuaternare slab cutate. Calcarele sarmaţiene se exploatează la Peştera în carierele de la Ivrinezu Mare şi Ivrinezu Mic. Nisipurile glauconitice şi cele cuarţoase se exploatează in două cariere, la Peştera. Deasemenea, în comună există rezerve de fosforite si de argile. Pânza freatică se regăseşte în baza depozitelor loess și nisipurile cu pietriş din lunca pârâului Peştera. Stratul variabil de loess face ca pânza freatică să se situeze la adâncimi diferite. Sursele de alimentare a pânzei freaticesunt mai ales precipitaţiile, apa subterană în zonele mai înalte si apa de suprafată a unor râuri.

Pestera din localitatea Pestera

Clima comunei Peştera cuprinde anumite particularităţi legate de poziţia geografică şi de componentele fizico-geografice ale zonei. Comuna fiind situată în centrul judeţului, are un topoclimat stepic mai arid cu amplitudini anuale diurne mai mari decât regiunile vecine. Temperatura medie anuală atinge 14° C, iar cea maximă +30° C, + 40° C iar cea minimă -10° C, -25° C; media precipitaţiilor anuale sunt destul de modeste; iar vânturile dominante bat dinspre NE-E - SV.

Peisajul biopedogeografic Vegetatia s-a format şi a evoluat continuu de-a lungul timpului. Dacă în secolele trecute tinutul era acoperit cu păduri bătrâne, azi nu se mai găsesc păduri vechi, ci numai „trupuri" plantate în ultimii 30-40 de ani. În anumite locuri, pe pantele cu expunere nordică se intâlnesc crânguri care amintesc de vechile păduri. Acestea sunt formate din: stejar, tei, ulm, vişin turcesc, porumbar, scumpie, etc. Pădurile plantate pe Valea Peştera şi Caramancea sunt formate din: salcâm, pin, păducel, visin turcesc şi păr sălbatic, care deşi sunt tinere au schimbat deja aspectul ţinutului si microclimatul din zonă. Fauna este reprezentată prin Podarcis taurica (sopârla de camp), identificata prin putine exemplare pe marginea culturilor agricole şi prin Lacerta viridis (guşter). Distributia si efectivele speciilor de reptile identificate este în strânsă legătură cu efectivele de insecte – în special orthoptere din zona de amplasamant a parcului si vecinatati.

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Rasova

Este situată în partea de vest a judeţului Constanţa, pe DJ 223, la o distanţă de 78 km faţă de Municipiul Constanţa reşedinţa de judeţ şi la 19 km de oraşul Cernavodă, oraşul cel mai apropiat. Comuna Rasova are ca vecini la nord orasul cernavoda, lavest Dunarea, la est comuna Mircea Voda si comuna Pestera, iar in sud comuna Adamclisi si comuna Aliman. Reşedinţa comunei, localitatea Rasova este riverana Dunării, pe care se fac transporturi pe apă către localitaţile situate pe malul fluviului fără a exista de fapt o activitate portuară organizată. Faţă de localităţile din zonă distanţele sunt următoarele: Cernavodă la 18 km şi Medgidia la 40 km.

Comuna e străbătută de drumul judeţean 223 A pe relaţii Corvin-Cernavodă, pe teritoriul comunei Raşova o porţiune de 13 km din drumul judeţean străbate localităţile în paralel cu fluviul Dunărea. Relieful este alcatuit din forme specifice podisului dobrogean si a intrepatrunderii acestuia cu lunca Dunarii. Este un relief framantat, cu vai adanci si sinuoase care-l strabat pe directia SE-NE.Cele 2 vai importante care strabat teritoriul comunei Rasova sunt valea Baciului la sud si valea Cochirleni la nord, care se varsa in Dunare cu debite permanente, al caror volum variaza in functie de regimul de precipitatii si de nivelul apelor Dunarii. Relieful regiunii e format dintr-o succesiune de coline şi terenuri plane, larg învălurat, nu ridică probleme pentru viticultură; lumină şi căldură sunt peste tot din belşug; solul are o bună structură şi fertilitate şi conţine toate elementele chimice de care viţa de vie are nevoie. Apa din precipitaţii nu este câtuşi de puţin în prisos, fapt care constitute o bună premisă pentru obţinerea unor vinuri de înaltă calitate. Intre valea Baciului si valea Cochirleni, platoul Rasovei este strabatut de mai multe vai mici din care cle mai importante sunt valea Rasovei ce strabate intravilanul localitatii Rasova si valea Caramancea. Teritoriul comunei Rasova prezintă următoarele caracteristici:75% podiş deluros, 15% lunci aluviale şi l0 % ape. Apa freatică 85% din teritoriu fără aport freatic si 15% cu aport freatic. Eroziunea - 2/3 din teritoriu cu eroziune între 5 – 15% si 1/3 cu eroziune peste 75% Solul -25% sol de.- stepă, 35%

cernoziom castaniu,1o% sol nisipos,10% excesiv erodat Textura solului – 90 % medie, lo% complexă. Conţinutul în humus - mediu 3—- 4%. Reteaua hidrografica este formata din oglinzi de apa cu intinderi mari:lacul Baciului de 170 ha, lacul Cochirleni. Cca 118 ha si fluviul Dunarea pe o distanta de 15 km.

Comuna Rasova prezinta 2 zone distincte si anume: zona 1 cu un loess alcatuit din prafuri nisipoase argiloase uscate, de consistenta tare si zona 2 cu un strat de umplutura de 1-2,5 m dupa care urmeaza formatiunea caracteristica de loess eolian sensibil la umezire.Nivelul apei freatice este sub 20-40 m adancime. Clima este de tip uscat de influenta mediteraneeana.

Fie din cauza precipitatiilor abundente, fie din cauza cresterii nivelului apelor Dunarii, comuna Rasova este afectata periodic de inundatii. Comuna Rasova are un potential energetic eolian deosebit insa, acesta nu este valorificat in mod corespunzator. Tot in categoria surselor de energie neconventionala trebuie mentionat volumul si viteza de curgere a apelor Dunarii care din feudalism pana aproape in secolul nostru permitea functionarea "morilor plutitoare" aproape in tot timpul anului.

Dunarea la Rasova

Localitati componente: satul Cochirleni este un sat în partea de vest a judeţului Constanta, în podisul Medgidiei, pe malul drept al Dunării. Apartine administrativ de comuna Rasova.

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Saligny

Comuna este situata în partea de sud a Podisului Dobrogei, în vestul judetului Constanta,în subunitatea Valea Carasu, cu o altitudine de pâna la 50 m. Aspectul general este de câmpie calcaroasă acoperită cu depozite groase de loess. Înaltimile maxime nu depăsesc 50 m faţa de nivelul marii. Comuna este dispusă pe 2 portiuni, una de deal cu înaltimi pâna spre cele maxime si portiunea de vale. Acestea două sunt dispuse transversal de-a lungul celor trei sate: Saligny, resedinta, satul Faclia si satul Stefan cel Mare. Valea Carasu este un culoar ce se întinde de-a lungul Canalului Dunare-Marea Neagra de astazi. De altfel , de-a lungul acestei formatiuni geografice s-a realizat cea mai mare parte a canalului (portiunea Cernavoda - Basarabi) care delimiteaza în dreptul

comunei Saligny podisurile nordice de cele sudice de pe teritoriul judetului Constanta. Conform unor studii stiintifice, Valea Carasu este considerata a fi un vechi curs al Dunarii. Comuna Saligny este situata in partea de vest a judetului Constanta. Cuprinde 3 sate: Făclia, Saligny (resedinta), Stefan cel Mare. Comuna Saligny se învecinează la vest cu orasul Cernavodă, la sud cu Canalul Dunăre-Marea Neagră, la nord cu comuna Seimeni, la est cu comuna Mircea Vodă. Asezata in zona stepei dobrogene, pe campie inalta, pendulata, pe versantii ce coboara spre lunca Vaii Carasu, incadrandu-se in parametrii climatici ai stepei Dobrogene, zona se caracterizeaza prin veri calde si ierni relativ friguroase cu treceri bruste de la iarna la vara si invers. Clima temperată este în mare parte specifică Dobrogei de tip continental-marină .În ciuda faptului că în aceasta zonă de vest se face simtită intr-o măsură mai mică influenta Mării Negre asupra regimului termic, iernile sunt scurte si blânde iar verile lungi si de multe ori secetoase. Din punct de vedere meteorologic, această zonă a Dobrogei este cunoscută pentru cantitatile cele mai slabe de precipitatii din țară (aprox. 600-700 mm/an). Drept urmare, în timpul iernilor cu zapada, aceasta nu persista mult timp tocmai datorita temperaturilor nu foarte coborate, iar in timpul verilor in aceasta zona sunt inregistrate perioade cu cele mai multe zile insorite si cu temperaturi deseori caniculare. De asemenea, in ciuda temperaturilor mari, în timpul celor câtorva zile ploioase de vară cade aproximativ jumătate din cantitatea totală de precipitatii anuale, acestea producând în cele din urmă viituri datorită cantitătii mari de apă cazută în timpul unei ploi torentiale.

Vedere si forme de relief in Saligny

Satul Stefan cel Mare este un sat în partea de vest a judetului Constanta, în podisul Medgidiei. Apartine administrativ de comuna Saligny. Satul Făclia este un sat în partea de vest a judeţului Constanta, în Podisul Medgidiei. Apartine administrativ de comuna Saligny din data de 5 aprilie 2004. Primii locuitori s-au stabilit pe teritoriul Făcliei încă de la sfârsitul secolului XIX, începutul secolului XX, acestia fiind în mare majoritate de origine germană. În perioada 1873-1883 localitatea a fost populată cu colonisti de origine germană, cunoscuţi ca germani dobrogeni. Majoritatea au părăsit localitatea în 1940, fiind strămutaţi în Germania. De altfel, multe dintre casele construite în acea perioadă îsi păstrează si în ziua de astăzi structura arhitecturală. Satul a început să se populeze în perioada interbelică, majoritatea locuitorilor fiind deportaţi din Bulgaria, din zona Caliacra, dar si originari din judeţele Brăila si Buzău.

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Saraiu

Comuna află situată în nordul judeţului Constanţa la o altitudine medie - 96 m si este traversată de râul Topolog. Este situată la o distanţă de 80 km faţă de reşedinţa de judeţ, la hotar cu judeţul Tulcea. Comuna este traversata de Drumul National Tulcea - Harsova. Vecinatile comunei sunt: la nord - localitatea Rahmanu; la sud - localitatea Horia; la vest - orasul Harsova; la est - localitatea Vulturul. Teritoriul comunei Saraiu se afla in vecinatatea de sud a podisului Casimcei. In zona de trecere spre campia inalta slab ondulata a pltaformei prebalcanice, altitudinea este de 130 m in extremitatea sud-estica a teritoriului Saraiu, iar cea minima de 20 m in valea Topologului. Teritoriul comunei Saraiu este strabatut de la est la vest de Valea Topolog care se varsa in Dunare prin teritoriul comunei Garliciu, prin lacul Hazarlac. Aceasta vale are un debit de apa continuu, insa insuficient pentru irigarea culturilor. Ea colecteaza apele din precipitatii de pe versanti si cele aduse de vaile secundare de drenaj extern, care sunt alimentate cu apa numai periodic, exclusiv din precipitatii si topirea zapezii.

Raul Topolog

Pe campia inalta se gaseste la adancimi de 30 m si nu poate exista vreo influenta favorabila asupra plantelor. In lunca Topolog adancimea apei freatice variaza intre 1-3 m, un nivel favorabil pentru alimentarea plantelor. Datele folosite pentru caracterizarea climei sunt acelea inregistrate de statiunea Harsova, precum si datele culese din constatari si informatii locale. Regiunea este caracterizata de un climat de stepa semiuscata. Cantitatea medie anuala de precipitatii este relativ redusa - 375 ml. Ploile cad in cursul verii sub forma de averse locale. Cea mai mare suprafata din teritoriul comunei o cuprinde solul balan de stepa, care se caracterizeaza printr-o structura mijlocie (luto-nisipos), cu un continut mediocru de humus si continut bogat de calcare slab structurate si permeabile.

Peisaj biopedogeografic Vegetatia de stepa a fost inlocuita cu culturile agricole, iar stepa propriu-zisa s-a retras pe versantii vailor, pe culmi si pe creste. Speciile caracteristice au disparut in mare masura, locul lor fiind luat de asociatii de plante rezistenta la procesele de degradare.Vegetatia naturala este pastrata doar sub forma izlazurilor degradate in care apar numeroase plante anuale efemere, tipice pentru stepele uscate. In unele parloage predomina firuta cu bulbi, pelinita de stepa, obsiga, ciuleiul, ierburi cu valoare economica redusa: paiusul de stepa, pirul crestat si colilia.

Fauna prezinta numeroase elemente din diferite regiuni dar si specific, conferind originalitate comunei. Dintre canide remarca: vulpea, dihorul comun, ariciul rasaritean. Dintre rozatoare amintim prezenta sobolanului cenusiu, chitcanul de camp.

Pasari sedentare prezente in zona: uliul porumbar, uliul pasarar, sorecarul, potarnichea, cucuveaua, huhurezul mic, ciocarlanul, cioara griva, stancuta, graurul, vrabia. Dintre oaspetii de vara notam: barza, pupaza, randunica, progoria, ciocarlia de sol, pitigoiul de

livada, ciocanitoarea dobrogeana. Dintre reptile, amintim: serpi neveninosi de camp, de apa, de casa, soparle, broasca mare, de lac, brotacelul si broasca raioasa verde.
Localitati componente: Saraiu, Dulgheru, Stejaru

Imagini din Saraiu

Satul Dulgheru este un sat în partea de nord a judeţului Constanta, în Podisul Casimcei. Apartine administrativ de comuna Saraiu.

Satul Dulgheru

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Seimeni

Comuna Seimeni este situată în partea de nord-vest a judeţului, pe şoseaua Cernavodă-Săraiu, delimitată la nord de Capidava, la sud de oraşul Cernavodă, la est comunele Siliştea şi Crucea, la vest fluviul Dunărea. Este străbătută de DJ 223 Cernavodă-Hîrşova.

Localitatile componente: Seimeni, Seimeni Mici, Dunărea

Peisaj din localitatea Seimeni

Satul Seimenii Mici este un sat în partea de vest a judeţului Constanta, în Lunca Dunării. Apartine administrativ de comuna Seimeni. Este renumit pentru crescătoria piscicolă. Satul Dunărea este un sat în partea de vest a judetului Constanta, în Lunca Dunării, pe un brat secundar al fluviului. Apartine administrativ de comuna Seimeni. Pe teritoriul satului există un sit arheologic (inclus în Lista Monumentelor Istorice 2010 cu codul *CT-I-s-B-0265*). Acesta cuprinde o necropolă ce datează din secolele IV-III Î.Hr (cod: *CT-I-m-B-02652.02*) si o asezare rurală romană (cod: *CT-I-m-B-02652.02*), aproximată de specialisti ca fiind din perioada secolelor I-IV d. Hr.

Dunarea in satul Dunarea

Clima specifică Dobrogei, este de tip continental–marin, datorată circulatiei vestice a aerului, peste care se suprapune influenta Mării Negre. Verile sunt fierbinti (temperatura medie in iulie depăseste 23 °C), cu numeroase zile însorite (o medie de 25 de zile însorite într-o lună, soarele strălucind 10-12 ore pe zi), iar iernile sunt blânde cu ninsori slabe (temperatura medie in ianuarie: -0,5 °C). Influenta Mării Negre asupra regimului termic se manifestă în sezonul cald al anului prin scăderea usoară a mediei termice lunare, iar in anotimpul rece prin actiunea ei moderatoare, care determină temperaturi nu foarte coborite.

Peisaj biopedogeografic Fitogeografic, teritoriul comunei si al împrejurimilor sale este situat la contactul a două subzone de vegetatie naturală: stepă si baltă. În această situaţie, vegetaţia spontană este variată si bogată în exemplare. Subzona de stepă este reprezentată prin pajisti stepice primare si derivate, care ocupă arii destul de răstrânse, îndeosebi de-a lungul căilor ferate si a drumurilor rutiere, precum si pe izlazurile comunale. Dar si pe aceste suprafete s-au rărit foarte mult speciile care erau altădată caracteristice zonei. Pajistile naturale se pot identifica prin prezenta următoarelor specii: pirul (Agropyrum cristatum), jalesul (Salvia nemorosa), iarba sarpelui (Echium vulgare), firuta (Poa trivialis). Sunt frecvente si gramineele din genul Brmus si Setaria. Caracterul stepic al acestor pajisti este evidentiat si de prezenta speciilor de Andropogon ischaemuum şi Eringium campestre, care invadează păsunile de pe izlazurile comunale. Vegetatia forestieră este reprezentată de resturi ale fostelor păduri, care ocupaseră suprafete importante în împrejurimile zonei, specii ca stejarul brumăriu (Quercus pedunculi flora), frasinul (Fraxinus excelsior), mojdreanul, mărul si părul păduret, etc. Prin plantatii s-a introdus salcâmul (Robinia pseudacacia) care reprezintă o bază meliferă importantă, motiv pentru care se cultivă din ce în ce mai mult si în gospodăriile populatiei, precum si în localitatile urbane. Subzona de baltă este mai deosebită geobotanic, fiind formată din specii mezofile, higrofile, halofile si de nisipuri.

Aceste asociatii vegetale îsi datorează existenta conditiilor locale create de prezenta apelor curgătoare, lacurilor, băltilor si dunelor de nisip de-a lungul văii bratului Borcea. Pădurile sunt formate din specii reprezentative precum salcia (Salix alba), plopul (Populus alba), frasinul (Fraxinus excelsior). Prin aspectul lor pitoresc, atrag la odihnă si agrement oamenii din zona urbana si din localitătile învecinate. În zăvoaiele de plopi si salcie vegetează natural si câteva specii de liane si vită sălbatică (Vitis silvestris), precum si cătina rosie (Tamarix galica) dezvoltată îndeosebi pe solurile nisipoase si sărăturoase. Tot aici întâlnim tufisuri de mure si zmeură. Vegetatia de mlastină si cea acvatică din lacuri și bălți este reprezentată prin stuf (Carex acutiformic, Carex riparia), săgeata apei (Sagitaria sagittifolia), vâscul de apă (Myriophyllum spicatum) si, mai rar, nuferi albi (Nymphaea alba) si galbeni (Nuphar laleum). În luncă mai cresc si alte specii ierboase ca: feriga de baltă, volbura de baltă, piciorul cocosului, izma de baltă, telina sălbatică, etc. În apa putin adâncă de la marginea lacurilor și băltilor se întâlneste o specie de algă, numită mătasea broastei (Spirogyra). Desi stepele propriu-zise ale zonei au dispărut, fauna caracteristică acesteia s-a refugiat către zonele împădurite constituind astăzi un tot unitar. Speciile reprezentative sunt: rozătoarele, dintre care amintim: popândăul, cătelul pământului iepurele de câmp; carnivorele sunt reprezentate de: vulpea comună, viezurele si, foarte rar, lupul, dihorul de stepă si dihorul comun; păsările indigene si migratoare. Caracteristică zonei este dropia (Otis tarda), foarte rară si declarată monument al naturii, prepelita), potârnichea , care au un areal mai mare de răspândire si un efectiv mai mare, graurii comuni si purpurii (oaspeti de vară). Dintre păsările cântătoare, în stepă trăiesc fluierarii, prigoriile, dumbrăvencile albastre si cunoscuta ciocârlie, reptilele, reprezentate de sopârlele de stepă din familia Lacerta si de serpii apartinînd genului Caluber.

Fauna acvatică. Studiile de specialitate mentioneaza existenta în zonă a numeroase specii de animale si păsări legate, prin modul lor de viată, de existenta apelor, pe ale căror maluri trăiesc vidra (Lutra lutra), nurca (Lutreola lutreola), foarte apreciate pentru blana lor valoroasa. De asemenea în lunci si zăvoaie se mai întîlnesc iepuri, vulpi, dihori si porcul mistret (Sus scrofa), acesta din urmă avind efective in continuă crestere. În ostroavele de pe malul Dunării, în lacuri si bălti trăiesc numeroase păsări, dintre care cele mai răspândite sunt: rata mare (Anas platyrinha), gâsca sălbatică (Anser fabalis), gârlita (Anser albifrons), stârcul cenusiu (Ardea cinerea), etc. Speciile de pesti care populează apele lacurilor si a băltilor, dintre care amintim stiuca (Esox lucius), crapul (Cyprinus carpio), salăul (Stizostedion lucloperca) sunt căutate cu predilectie de pescari, iar în apele Dunării întâlnim somnul (Silurus glanis), sturionii si scrumbia de Dunăre.

Fauna de interes vânătoresc. Fauna de interes cinegetic este reprezentată de căpriori, iepuri, mistreti, fazani, specii de răipitoare (vulpi, dihori, bizami), precum si de numeroase specii de păsări sedentare si de pasaj care trăiesc în lunca Dunării.

Punctul fosilier Seimenii Mari. Rezervatia este situata langa comuna Seimeni, pe malul Dunarii, la 9 km de Cernavoda si ocupa o suprafata de 0,50 ha. Rezervatia adaposteste o fauna fosila specifica cuprinzind circa 60 de specii, o suprafata de 0,60 ha din aceasta zona, fiind ocrotita de lege.

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Tortoman

Comuna Tortoman este situata în partea de S-E a României, în mijlocul Podişului Dobrogei, la 208 km est de Bucureşti, 47 km vest de Constanţa, 152 km sud de Tulcea si 48 km nord de Vama-Veche (localitate aflată la graniţa cu Bulgaria). La Tortoman se poate ajunge pornind din orasul Medgidia, pe soseaua care merge in directia nord-vest spre comuna Tepes Voda, la o distanta de 12 km.

Aspectul general al reliefului este de podis cu altitudine joasa. Podişul Dobrogei se prezintă ca un mozaic petrografic, aici fiind prezente roci magmatice (granite, bazalte, diabaze), roci metamorfice (cuartite şi şisturi verzi) precum şi roci sedimentare (calcare de vârste diferite, loessuri, nisipuri) care se impun în peisaj printr-o varietate de forme.
Comuna include satele Tortoman (resedinta) si Dropia.

Satul Dropia este un sat în partea centrală a judetului Constanta, în Podisul Medgidiei. Apartine administrativ de comuna Tortoman. Mai poarta denumirea si de Derinchioi.

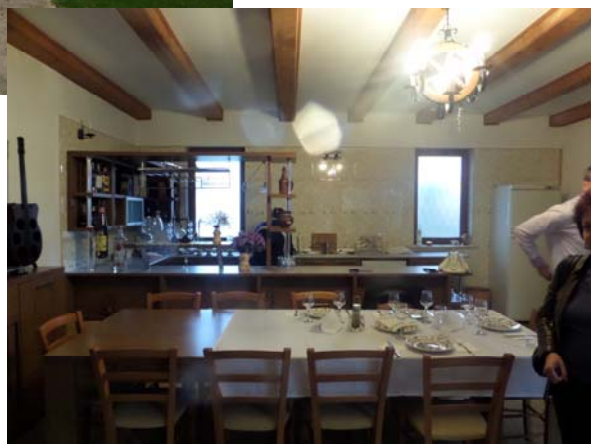

Pensiune in localitatea Dropia

Caracteristici de ansamblu ale componentelor naturale din Comuna Casimcea

Teritoriul comunei Casimcea este cuprins in partea de sud vest a podisului Casimcea care face trecerea intre horstul dobrogean si regiunea de platforma din sud. Localitatea este situata in judetul Tulcea, la o distanta de 85 km de municipiul de resedinta de judet, Tulcea. Numele localitatii Casimcea apare prima data in defterul din

1543, sub forma de doua sate apropiate, cu toponimele turcesti: Kara-Kasim (pamantul lui Kasim) si Abdul-Kasim, care mentioneaza localitatile dobrogene cu sarcinile militare ce reveneau populatiei colonizate de Imperiul Otoman.

Comuna Casimcea are urmatoarele vecinatati: la nord comuna Topolog, la vesti si nord vest teritoriul administrativ al comunei Daieni, la sud si sud vest, teritoriul judetului Constanta, iar la est localitatea Stejaru si Beidaud. Drumul national DN 22A strabate partea de nord vest a localitatii si face legatura intre comuna Casimcea si celelalte localitati din judetul Tulcea.

Satele componente ale comunei sunt : Casimcea, Cismeaua Noua, Corugea, Haidar, Rahman, Razboieni si Stanca.

Relieful este dispus in trepte care scad in altitudine d ela nord spre sud: campie inalta slab ondulata, vai adanci si inguste care au aspectul unor canale cu lunci inguste, Valea Casimcei si depresiuni. Este foarte variat si accidentat, cu sisturi verzi sub forma de mameloane, versanti cuplante puternice care ocupa aproximativ 25% din suprafata totala a teritoriului fiind generat si de elemente tectonice majore: antielinale si sinclinale, depresiuni.

Solul comunei Casimcea este intermediar intre horstul dobrogean din nord si regiunea de platforma din stuf. Aici exista mai multe asocieri de tipuri de sol: soluri balane, cernoziomurile caracteristice stepei dobrogene cu o fertilitate ridicata si solurile castanii de padure xerofile si sublacuri. In lungul Vaii Casimcea pe calcare cretacice s-au dezvoltat redzinele brune precum si solurile neevoluate de tipul litosolurilor.

In comuna Casimcea, reteaua hidrografica este slab reprezentata de ape subterane, izvoare, ape de suprafata si lacuri. Localitatea Casimcea este strabatuta de la nord la sud de raul Casimcea care se varsa in lacul Tasaul din judetul Constanta, si afluentul acestuia Dulbencea. Comuna s-a dezvoltat de o parte si de alta a paraului.

Apele freatice apar in unele locuri la vedere sub forma izvoarelor izolatesi se intalnesc in ax de sinclinal in regiunile calcaroase.

Apele desuprafata, in special raul Casimcea, sunt permannete cu crsteri de nivel primavara sau la sfarsitul verii precum si la aparitia ploilor torentiale.Raurile se alimenteaza din izvoare si din precipitatiile atmosferice.insa debitele sunt reduse in cea mai mare parte a anului.

Comuna Casimcea se incadreaza in zona cu clima continentala: veri fierbinti cu temperaturi ridicate in iulie si ierni geroase. Temperatura medie anuala este de 11 grade C. Casimcea este regiune caracteristica unui regim eolian foarte activ in sens de manifestare a Crivatului iarna care determina gerul naprasnic iarna, spulbera zapada dezvelind culturile de toamna, iar vara creste considerabil evaporarea apei din sol. Este locul cu cea mai redusa nebulozitate din tara, 70 de zile.

În subsol sunt importante resursele minerale printre care se numără mineralele feroase, apele mineralizate, materialele de construcţii, izvoarele mezotermale, rocile comune şi cele fosfatice. Suprafaţa podişului este în mare parte acoperită de o pătură de calcar şi loess, podişul Casimcea având chiar o structură aparte: un amestec de şisturi verzi acoperite de calcare jurasice şi straturi de loess.

Satul Haidar - judetul Tulcea, apartine de comuna Casimcea, situata in judetul Tulcea, la sud de localitatea Rahmanu. Localitatea Haidar apare pentru prima data sub denumirea de Haydar, modificandu-se in Gaida, cum il gasim pe harta austriaca de la sfarsitul secolului al XVIII-lea.

Dupa incheierea Razboiului Crimeii, tatarii vor repopula satul, dar din pacate ei parasesc asezarea dupa 1878, in locul lor asezandu-se populatie de origine romana.

Relief Haidar

Localitatea Casimcea - vedere generala

Satul Rahmanu - judetul Tulcea, apartine de comuna Casimcea.

Satul Rahmanu se traduce din limba tatara prin "Dumnezeu". Acesta este asezat in apropierea raului Topolog si il gasim mentionat pentru prima data la sfarsitul secolului al XVI-lea, intr-un registru otoman, sub denumirea de Rahman-Bey. Astfel denumit il mai intalnim in harta austriaca din 1790, in harta militara rusa din 1828. Satul Rahman, este strabatut de paraul Topolog. Din punct de vedere al potabilitatii apei, acestea sunt in limite normale, putin mineralizate.

Imagini din Rahmanu - vedere generala

Satul Cismeaua Noua - judetul Tulcea apartine de comuna Casimcea , la 14 km de de resedinta de comuna si 99 km de orasul Tulcea. Satul Cismeaua Noua este intalnit pentru prima data sub denumirea de Ramazan-Kioi tradus din limba turca "Satul Postului" (Ramazan-post, Kioi-sat).

Satul Corugea - judetul Tulcea apartine de comuna Casimcea, la 4 km de comuna de resedinta si 89 km fata de orasul Tulcea. Satul Corugea, este amintit pentru prima data in defterul otoman din 1573 sub denumirea de Koruca-Kasim, iar harta austriaca din 1790, noteaza satul sub denumirea de Karanga. Satul, mentionat in documente cel mai adesea Corudgea, este situat pe malul stang al raului Topolog, denumirea este de origine taraneasca, si se trage de la secarea raului, fiind tradusa "sec, fara apa".

Satul Razboieni - apartine de comuna Casimcea, situata in judetul Tulcea, la o distanta de 7 km fata de comuna de resedinta si 92 km de Tulcea. Localitatea purta in trecut denumirea de Alifaca, fiind un sat turcesc.

În subsol sunt importante resurse minerale printre care se numără mineralele feroase, apele mineralizate, materialele de construcţii, izvoarele mezotermale, rocile comune şi cele fosfatice. Suprafaţa podişului este în mare parte acoperită de o pătură de calcar şi loess, podişul Casimcea având chiar o structură aparte: un amestec de şisturi verzi acoperite de calcare jurasice şi straturi de loess.

Peisajul biogeografic Sunt caracterizate de stepa si silvostepa zonei Casimcea si sunt reprezentate faunistic, prin urmatoarele grupe: mamifere: soarece de camp, popandaul, iepurele de camp, ariciul; reptile:soparla dobrogeana, vipera cu corn, broasca testoasa de uscat; insecte:lacustele, cosarii, greierii; pasari:graurul, cioara, vrabia, gugustiucul, cotofana, pasari rapitoare de zi; pasari rapitoare: aqvila tipatoare mica, acvila de camp, acvila mica, soim dunarean, vanturelul de seara, sorecar mare, serpar, eretele vanat; pasari de stepa:pasarea ogorului, cristel de camp, ciocarlie de baragan, vanturel de seara, pennatus aqvila.

Importanţa naţională a ariei protejate din zona constă în identificarea în cadrul acesteia a unor fosile considerate a fi cele mai vechi urme de viaţă din România, ceea ce o individualizează şi în raport cu celelalte arii protejate.

Flora. Au fost identificate până în prezent trei asociaţii, din care două sunt endemice pentru Dobrogea. Asociaţii întâlnite în cadrul rezervaţiei sunt: vegetaţie saxicolă (*chasmofitica*) Pontic-balcanică, Festucetum callieri, Artemisio austriacae - Poëtum bulbosae. Pe teritoriul comunei Casimcea este situată rezervaţia naturală "Valea Mahomencea" pe o suprafaţă de 1029.08 ha. Rezervatia prezintă ca particularitate absenta totală a arborilor, ceea ce creează un cadru reprezentativ pentru stepa climax a Dobrogei Centrale. Caracteristici sunt versantii asimetrici ai văii Mahomencea, constituiti predominant din ș isturi verzi pe malul stâng al cursului de apa, respectiv faleze loessoide pe malul drept. De asemenea, în peisajul rezerva ț iei se remarcă cursurile de apă ce formează mici cascade si praguri.

Rezervatia naturală Casimcea are o suprafată de 137 ha si este amplasată de asemenea pe teritoriul administrativ al comunei Casimcea. Importanta natională a ariei protejate constă în identificarea în cadrul acesteia a unor fosile considerate a fi cele mai vechi urme de viata din România, ceea ce o individualizează si în raport cu celelalte arii protejate.

Rezervatia naturală Coltanii Mari - are o suprafată de 53 ha. Specificul rezervatiei este dat de existenta unuia din cele mai impresionante abrupturi stâncoase din Dobrogea Centrală, constituit din sisturi verzi, ce mărginesc râul Casimcea.

Rezervaţiile naturale constituie un punct de atracţie inedit în oferta turistică a regiunii la care mai amintim: pe malul stâng al Văii Casimcea este Masivul Cheia, de a lungul Dunarii, Canarelele de la Hârşova, Punctul Fosilier de la Aliman, Seimenii Mari, Cernavodă şi Reciful de la Topalu.

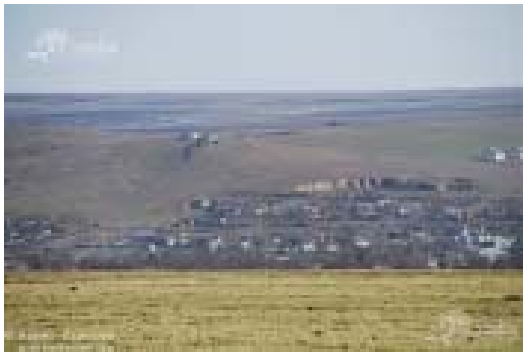

Localitatea Razboieni

Arii protejate si situri Natura 2000 pe teritoriul GAL Dobrogea Centrala

Pe teritoriul Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala sunt prezente situri:

- Allah Bair – Capidava - acvifaunistic si fosilifer in suprafata de 12.518 ha in comuna Silistea (1%), comuna Seimeni (16%)
- Recifii jurasici Cheia – suprafata 11.056 ha comuna Casimcea (12%)
- Canararele Dunarii. Suprafata totala 26.127 In Comuna Seimeni 10%

Cadrul natural al teritoriului Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala este unul dintre cele mai atractive din peisajul Dobrogean. Printre elementele care contribuie la spectaculozitatea acestuia mentionam peisajele naturale atractive, relieful variat, flora si fauna diversa cu numeroase monumente ale naturii, specii rare si unicat, rezervatiile naturale.

Peisajele naturale existente includ areale cu potential turistic, deosebite atât pentru complexitatea lor cât si pentru unicitatea acestora. Între elementele mai importante care contribuie la crestera interesului turistic a zonei se numara: aspectele peisagistice create de formele de relief si vegetatie; rezervatiile botanice, geologice si paleontologice; posibilitatile de drumetie si turism nautic; posibilitati de turism ecvestru.

Dealul Allah Bair

Capitolul II
Monumente istorice. Obiceiuri locale

Tinuturile dobrogene au fost locuite inca din timpurile oranduirii comunei primitive. In zilele noastre s-au descoperit si se mai descopera inca nenumarate urme care confirma acest lucru. Despre existenta unei populatii vechi aici ne vorbesc si numeroasele movile – tumulii – „movile ca niste musuroaie de cartite uriase, a caror urzeala e taina trecutului si podoaba pustietatii", care se gasesc presarate pe tot tarmul Dobrogei, unele din ele datand si din epoci mai tarzii, din timpul popoarelor migratoare.

Datorita asezarii sale la tarmul Marii Negre, Dobrogea este prima noastra provincie ce intra in lumea istoriei scrise. Cu aproape 7 secole inaintea erei noastre, pe tarmurile ei si-au aruncat ancorele si s-au asezat, intemeind aici orase-porturi, primii corabierii greci veniti din Marea Mediterana, de pe coastele Asiei Mici.

Patrimoniului cultural si arhitectural al teritoriului (Cetati castre romane, cetati dacice) este reprezentat din asezari rurale, necropole, ansamble de tumuli, fortificatii, situri arheologice de la Dunare, val de aparare, val de pamant, val de piatra, castre din secolele I, II, III, IV, VI, VIII, IX, X, XI din satele comunei Crucea, Ciocirlia, Rasova, Saraiu, Seimeni, Pestera, Mircea Voda.

Istoricul localităţilor

Comuna Ciocarlia Legenda comunei. "Cândva, prin locurile unde astăzi se află cele două sate: Ciocârlia de Sus şi Ciocârlia de Jos, n-ar fi existat aşezări omeneşti, ci terenuri cu iarbă grasă şi fragedă cum nu se mai găseau altele in tot ţinutul dintre Dunăre si Marea Neagră. În aceste locuri, veneau toamna ciobanii cu turmele lor de la munte pentru iernat şi se spune că tot aici era o ciobaniţă nespus de frumoasă căreia i se dusese vestea.

Cât era ziua de lungă ea işi purta oile la păşunat. Când găsea un loc cu iarba bună pentru oiţele sale, se aşeza la umbra unui salcâm bătrân unde canta si torcea atât de frumos, încât mai toate păsările cerului se apropiau să asculte.

Într-una din zile, în timp ce se plimba pe câmp, un bei auzi minunatul ei glas. El s-a îndreptat spre salcâm şi, văzând cât era de frumoasă fecioara, pe loc i-a căzut dragă şi a cerut-o de soţie. Atrasă de căldura glasului, dar şi de înfăţişarea voinicului, fata a acceptat propunerea şi l-a urmat la palat, iar turma sa a dăruit-o unui bătrân nevoiaş de la curtea beiului.

Au trecut ani şi soţia i-a dăruit două fete care au moştenit frumuseţea de netăgăduit a părinţilor, dar mai ales glasul cristalin al mamei. De mici, fetele colindau câmpurile şi dumbrăvile, adunând florile şi imitând glasurile păsărelelor. Într-o seară, ele se aflau în veranda casei şi se întreceau in trilurile ciocârliei. Mai toţi supuşii beiului s-au apropiat şi, ascultându-le fermecaţi, ei au zis în cor: "Buyuk-Bulbul şi Kiuciuk-Bulbul" (Ciocârlia Mare şi Ciocârlia Mică).

Când le-a venit vremea de măritat, cea mare s-a căsătorit cu un fecior din sat, iar pe cea mică a furat-o un voinic dintr-un sat apropiat.

Mult timp cele două sate unde trăiau fetele s-au numit Buyuk-Bulbul şi Kiuciuk-Bulbul, aşa cum le spuneau localnicii fetelor.

Cu trecerea anilor, romanii, folosind graiul autohton, le-au numit: Ciocîrlia de

Sus şi Ciocîrlia de Jos. Cultul crestin ortodox este prezent in comuna Ciocirlia de multi ani printr-o frumoasa biserica.

Biserica crestin-ortodoxa Ciocirlia

Comuna Crucea Teritoriul comunei numită pe vremuri Satischioi a fost acoperită în trecut cu păduri, ale căror urme se pot vedea şi astăzi. Încă din neolitic există mărturii ale vieţii materiale în aceasta parte a judeţului nostru, geto-dacii au populat intens aceste locuri argumentate de izvoare istorice, din punct de vedere arheologic se remarca în mod deosebit un deal din apropierea satului Stupina (deal cunoscut de localnici sub numele de *Muntele cu var*), a unei statui din piatra traco-scitica secolul IV-III î.e.n. reprezentând un bust având la brâu un pumnal în stil okinakes care se află la muzeul de istorie al României. Menţionăm că populaţia veche a acestei părţi din Dobrogea se numea *dicieni* (C. C. Giuraşcu).

Populaţia locala a fost amestecată cu munteni care au venit din anul 1300 şi apoi cu moldoveni în anul 1375, şi transilvăneni în anul 1406. Este foarte de apreciat vechimea fiecăruia dintre satele comunei. Primele documente care fac referiri la acesta nu arată decât momentul în care pe actualele vetre s-au stabilit romanii având în vedere stăpânirea Dobrogei de către turci. Actualul sat centru de reşedinţa Crucea numit în aceea perioada Satischioi s-a fondat în anul 1882-1885 cu populaţia romană, alături de satul vechi turcesc cu acelaşi nume. Satul de reşedinţa al comunei pană în anul 1910 a fost Şiriu. În anul 1910 satul Crucea devine reşedinţă a comunei sub denumirea de Satischioi, iar în anul 1932 primeşte denumirea actuală, Crucea, denumire dată de Nicolae Iorga, care a considerat că satul se află la intersecţia drumurilor ce legau Carasium cu Tomisul şi Capidava cu Ulmetum. Satele componente ale actualei comunei au fost înfiinţate după 1882 conform informaţiilor furnizate de G. Dănescu în Dicţionarul statistic, economico-istoric şi grafic al judeţului Constanţa (1897). Din relatările sale, deduce că aceste sate erau întinse dar puţin populate, cu romani în majoritate, bulgari şi turco–tătari, în număr mai mic.

Biserica din Baltagesti construita in 1912

Biserica din Comuna Crucea

Credinta ortodoxa dainuie de sute de ani in inima localnicilor ce isi exprima dragostea prin aceste biserici marete ce au rezistat intemperiilor naturii si vremurilor tulburi ale istoriei.

Manastirea Izvorul Tamaduirii din Crucea

În anul 2005 a fost pusă piatra de temelie a Mânăstirii cu hramul *Izvorul Tămăduirii* în apropiere de satul Crucea. Construirea Mânăstirii reprezintă un pas important în atragerea turiştilor, astfel în fiecare an sărbătoarea creştin–ortodoxa Izvorul Tămăduirii atrage numeroşi turişti spre vizitarea lăcaşului sfânt.

Biserica Manastirii Izvorul Tamaduirii din Crucea

Comuna Horia Comuna este atestata documentar in anul 1877. Centrul de comuna a fost stabilit pentru prima data in Comuna Horia, apoi in satul Siriu, In anul 1930 comuna Horia a ramas cu satele apartinatoare Closca, Siriu si Crisan pana in anul 1968, cand a vut loc o noua organizare administrativ teritoriala prin care satele Siriu si Crisan trec in componenta comunei Crucea, iar comunei Horia i se alipeste comuna Ghindaresti ce devine sat apartinator comunei Horia si astfel satele ce compun comuna Horia sunt: Horia - resedinta de comuna cu satele apartinatoare Tichilesti, Ghindaresti si Closca.

In anul 1996, comunei Horia i se schimba denumirea in Ghindaresti si totodata se schimba si resedinta de comuna, la Ghindaresti. In anul 1999, datorita demersurilor facute de catre cetatenii localitatii Horia si Tichilesti si cu ajutorul Consiliului Judetean Constanta si conducerii filialei Constanta a Partidului Democrat, se initiaza un proiect de lege ce se adopta de catre Parlamentul Romaniei, prin care se reinfiinteaza comuna Horia cu satele apartinatoare - Tichilesti si Closca, cu populatia stabila, ce a avut ca principala ocupatie - agricultura si cresterea animalelor. Horia este o comună în judetul Constanta. Cuprinde 3 sate: Closca, Horia (resedinta) și Tichilesti.

Schitul din Closca, apartinand de comuna Horia

Comuna Mircea Voda Situată între Cernavodă şi Medgidia, comuna Mircea Vodă este tranzitată de importante căi de comunicaţie rutiere şi feroviare dobrogene, cât şi de Canalul Dunăre – Marea Neagră. Aşezarea s–a format prin stabilirea pe aceste locuri a unor familii de turci şi de tătari, originare din Crimeea. Vechea denumire, Cilibichioi a satului, aminteşte că acesta ar fi fost întemeiat de un anume Cilibi (Cilibi = om distins; chioi = sat). După revenirea Dobrogei la patria–mamă, acestor locuitori li s–au alăturat şi alte familii de români. Pentru românii ortodocşi s–a ridicat biserică, sfinţită cu hramul Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena.

Odată cu trasarea liniei ferate Cernavodă – Constanţa s–a construit gara numită Mircea Vodă, spre a aminti domnitorul ale căror stăpâniri se întindeau până la „Marea cea mare”. Gările erau construcţii din cărămidă trainică, făţuite cu plăci alb – gălbui din calcar în care meşterii pietrari au încrustat modele variate. Acestea aminteau cum, cu mai bine de un secol în urmă, se inaugura podul care traversând Dunărea, unea Dobrogea cu ţara.

Pe atunci la Mircea Vodă, în zilele de sărbătoare, se organiza un mic târg de cereale şi vite. Deservit de „barcazele” care, plutind pe valea Carasu, se îndreptau spre Medgidia, târgul a păstrat multă vreme o înfăţişare orientală.

Gara, devenită reper în dezvoltarea întregii aşezări, era tranzitată de trenuri care duceau spre porturile maritime produse tradiţionale: cereale, lemn, petrol. Acum prin

gara Mircea Vodă trec trenuri IC care circulă fără oprire până la Constanţa, doar cele personale şi de marfă mai opresc. Dezvoltată la început în lungul şoselei, aşezarea s–a extins treptat şi spre gară. În 1931, după numele gării, întreaga aşezare este denumită Mircea Vodă. S–a păstrat de–a lungul timpului în limbajul locuitorilor diferenţierea, Mircea Vodă–Satul şi Mircea Vodă–Gară. Dintre locurile cu rezonanţă în istoria aşezării, cel mai important este Cimitirul Internaţional de Onoare „Mircea cel Bătrân”. Cu câţiva ani în urmă, în cadrul cimitirului s–a întemeiat Mănăstirea Înălţarea Domnului, devenită loc de pelerinaj pentru cinstirea eroilor. De pe şoseaua care străbate localitatea, pe dreapta văii Carasu, nu se observă aşezământul monahal sau monumentul din cimitir. La ieşirea din comună, spre Medgidia, se lasă la dreapta, un drum spre gară. O placă indică spre Cimitirul Eroilor şi Mănăstirea Înălţarea Domnului.

Stema comunei Mircea Vodă se compune dintr-un scut triunghiular, cu marginile rotunjite, tăiat. În partea superioară, în câmp roșu, se află un mănunchi de patru spice de grâu, flancat de câteun ciorchine de strugure, toate de aur. În vârful scutului, în câmp albastru, se află Monumentul Eroilor "Mircea cel Bătrân", de argint. Scutul este trimbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat. Semnificațiile elementelor însumate:Monumentul Eroilor "Mircea cel Bătrân" a fost ridicat în cinstea soldaților căzuti pe câmpul de luptă în Primul Război Mondial. Ciorchinii de struguri si spicele de grâu semnifica ocupatiile de bază ale locuitorilor, agricultura si viticultură, iar numărul de spice reprezintă numărul de sate componente ale comunei.

Cultură, culte, obiective istorice . Satul Mircea Vodă are din anul 1911 o biserică, ce funcţionează ca parohie din anul 1924 şi care a fost sfinţită în anul 1922 cu hramul „Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena”.

Biserica Mircea Voda

Monumentul ridicat in cinstea Eroilor

În comună există un monument istoric – Monumentul Eroilor „Mircea cel Bătrân” din cadrul Cimitirului Internaţional de Onoare de la Mircea Vodă Gară şi următoarele monumente de clasă A: „Valul de piatră” din secolul X - Epoca Medieval Timpurie; „Ansamblu tumuli” (în perimetru întregii comune), din Epoca antică şi următoarele monumente de clasă B: „Situl arheologic de la Mircea Vodă”, “aşezare” din

secolul IX-XI - Epoca medieval-timpurie; “aşezare” din secolul IV-VI – Epoca romano-bizantină şi “castru” din secolul IV-VI – Epoca romano-bizantină.

Monumentul ridicat in cinstea Eroilor

Mănăstirea Înălţarea Domnului se află în comuna Mircea Vodă, judeţul Constanţa. Accesul în comună se face de pe şoseaua Cernavodă–Constanţa, la 20 km de Cernavodă şi 43 km de Constanţa, între localităţile Făclia şi Satu Nou. O ramificaţie la dreapta a drumului, ajunge în zona gării, la mănăstire.

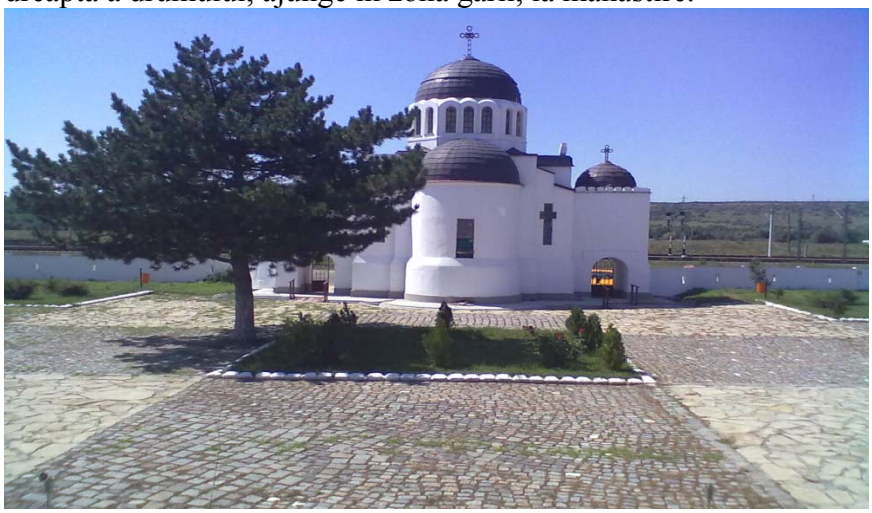

Hramul noii mănăstiri este sărbătoarea Înălţării Domnului, zi de prăznuire a eroilor. Cimitirului Mircea Vodă este o recunoaştere a celui mai reprezentativ aşezământ funerar de război din România, se apreciază în cuvântul de învăţătură rostit de înaltul ierarh tomitan: În felul lui, cimitirul e unic în Europa, aici odihnesc alături prieteni şi

duşmani. În satele Ţibrinu şi Satul Nou există câte o biserică creştin – ortodoxă, iar în satul Gherghina o geamie.

Comuna Pestera Referitor la istoria localitătii se poate spune, cu certitudine, că teritoriul comunei a fost locuit încă din cele mai vechi timpuri. În zonă s-au descoperit urme ale unor așezări romane: monede vechi, statuete cum este cea a Cavalerului Trac, la Ivrinezu Mare; au fost identificate resturile unui apeduct din secolele II-III d.Chr., în satul Pestera, care întăreste convingerea că zona a fost intens locuită.
Satul modern a fost înfiintat de românii proveniti din Judetele Buzău, Brăila și Ialomita. Initial, românii au venit pe la 1880, s-au aşezat pe mosia prefectului Remus Opreanu şi au format satul Ceacalul (ulterior cătunul Mircea Vodă). Aici sursele de apă fiind extrem de reduse s-au mutat în actuala aşezare Pescera (Peştera). Se pare că numele vine de la o peșteră pe care mocanii veniţi in transhumanţă au săpat-o spre a se adăposti în timpul iernilor geroase. Conform spuselor locuitorilor, mai bătrâni, în imprejurimi se găsea şi satul turcesc Mamut Cuius, (azi satul Izvoru Mare), care includea şi satul Armzali. Satul Ivranez sau Ivrinez purta denumirea de Idris-Cuis. În Dictionarul geografic, statistic, eco-nomic și istoric al Judeţului Constanţa, apărut la 1897, Grigore Dănescu arată că satul Peştera se afla în Plasa Medgidia, făcea parte din comuna Mamut Cuius; şoseaua naţională Cuzgun-Medgidia, trecea prin sat, de asemenea era legată prin drumurile comunale de Ivanes (Ivranez) și altul spre Mamut Cuius şi Idris Cuius. Comuna Mamut Cuius este prezentata pe larg cu date despre relief şi hidrografie, arătându-se că este formată din 7 cătune. Este considerată a fi una dintre cele mai mari comune cu o suprafaţă de 26263Ha din care 114Ha ocupate de vetrele celor 7 sate cu grădini și 514 case. Populaţia este compusă din români, turci, tătari şi bulgari, 453 familii, respectiv 2103 persoane, care se ocupă cu agricultura, comerţul şi meşteşugurile. Prefectul N.T. Negulescu, prezintă în lucrarea Judeţul Constanţa anii 1916 şi 1922-1923, comuna Peștera ca având satele componente Alibei Ceair, Idris Cuius, Mamut Cuius și cătunele Mircea Vodă și Saidia. Satul Alibei Ceair (Valea Lungă a lui Ali Bei) se formase pe timpul dominaţiei otomane şi poartă numele marelui proprietar Ali Bei; satul Mamut Cuius (Groapa lui Mamut) poartă numele unui pașă); iar satul Idris Cuius (Groapa lui Idris) se afla reședința comandantului cerchezilor. Localitatea Saidia purta denumirea guvernatorului Said Bei. În anul 1877 satul lvrinez era situat mai la vest cu 15 Km, pe actualul teritoriu Chitorani-Mititelu-Si1iște. Dar satul a ars într-un incendiu și în 1883 fost reînfiinţat, pe vatra actuală, prin aportul demografic al unor locuitori din Ivrinezu Mic, Cochirleni, Dunăreni și Oltina. Populaţia comunei era în 1916 de 3178 de locuitori, majoritatea români, 21 fiind turci. După 1924 satele comunei Peştera au cunoscut o creştere economică sporind suprafeţele cultivate cu cereale, pomi fructiferi, viţă de vie, şi legume, devenind cunoscute la târgurile săptămânale de la Medgidia şi Cernavodă.

Şcoala din satul Peştera a fost înfiinţată în 1895 şi va avea local propriu în 1899. Şi satul Mamut Cuius avea şcoală cu 5 clase infinţată în 1885 şi cu clădire proprie din 1906. Existau de asemenea două şcoli confesionale, una in Mamut Cuius şi cealaltă in Idris Cuius. Credincioşii musulmani aveau două geamii, cea din Mamut Cuius era construită în 1882. Astăzi procesul educaţional este asigurat de patru grădiniţe, patru şcoli cu clasele I-IV şi Şcoala de Arte şi Meserii Peştera (clasele I — X), care

beneficiază de o nouă clădire. Comuna are 4 biserici ortodoxe, câte una în fiecare sat, iar în satul Izvoru Mare a fost construită şi o geamie pentru etnicii musulmani.

Viaţa spirituală a comunei este susţinută de existenţa a celor 4 biserici ortodoxe, câte una în fiecare localitate.

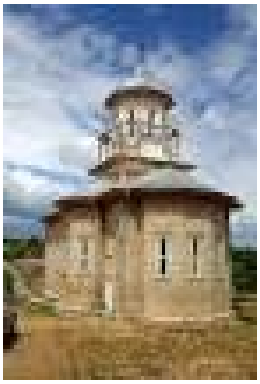

Credinta si eroii sunt la loc de cinste in comuna Pestera.

Comuna Rasova Localitatea Rasova, prin documentele existente atesta o continuitate de locuire de aproximativ 1800 de ani (perioada romana). In partea de nord a localitatii mai sunt vizibile zidurile de aparare ale unei asezari din perioasa feudalismului timpuriu. In sec XVI-XVII localitatea este consemnata cu numele de Rasovat, Rasovatca, Rasovata(din registrele turcesti de evidenta fiscala din anii 1573, 1675, 1676. Denumirea localitatii vine din limba turca si inseamna"pasune buna".Ca locuinte ale populatiei in acea perioada se mentioneaza bordeiele.

Localitatea Cochirleni, vechi sat romanesc, este situat intr-o zona cu mare continuitate de locuire din perioada romana si pana in prezent.Satul apare in evidenta documentelor turcesti din anii 1573.. In localitatea Cochirleni exista biserica ortodoxa cu hramul Sf Dumitru construita in anul 1871 si o scoala infiintata in anul 1874.Cele 2 institutii au fost infiintate in timpul stapanirii turcesti.

In localitate sunt urme ale unor cetati foarte vechi: la Malul Rosu se afla ruinele unei asezari datata in sec IX-XI , iar la complexul Pescarie sunt ramasite de asezari romane. Intre localitatile Rasova si Dunareni, pe un deal inalt, pe malul drept al Dunarii, se afla punctul numit Muzaid unde a fost identificata cetatea Sacidava. Cele mai vechi urme dateaza din sec al II lea e.n. Biserica din comuna Rasova dateaza din anul 1906. Icoanele vechi pictate pe lemn, de o frumusete deosebita,scoase din uz acum, ar putea fi admirate in cadrul unui muzeu al parohiei din localitate.

Biserica monument istoric - 1908

Comuna Saligny Numele comunei provine de la numele inginerului constructor Anghel Saligny care a avut organizarea de șantier pe teritoriul administrativ al comunei în perioada construirii podului si gării Anghel Saligny din localitatea Ștefan cel Mare.Calea ferată care leagă Constanta de Cernavodă a fost printre primele construite pe teritoriul Romaniei , undeva la sfarsitul sec. XIX. În trecut localitatea Saligny purta numele de Aziza, Azizia sau Azigia. Primii locuitori ai comunei s-au stabilit la sfârsitul secolului XIX aproape imediat dupaUnirea Dobrogei cu România. Cei mai multi dintre ei au venit din Brăila, Buzău, au fost veterani de război si deportati din Bulgaria, din zona Cadrilaterului (Caliacra și Durostor)

Deoarece ofera conditii prielnice de viata, Dobrogea a fost locuita din cele mai vechi timpuri. Getii dobrogeni sunt cei mai vechi locuitori ai zonei. Ei erau dominati si influentati de grecii din colonii. In timpul cuceriri romane ei se amesteca cu sustia si formeaza populatia daco- romana de la care au ramas numeroase vestigii materiale si spirituale. Dupa caderea dominatiei romane urmeaza perioada migratiei care au transformat Dobrogea intr-un drum de trecere a acestora spre miazazi. Dupa anul 1420 Dobrogea a fost cucerita de turci care au stapanit-o pana la 1878, cand a reintrat in

componenta statului roman.Turcii, cautand sa dea provinciei un caracter turcesc au adus populatie turceasca din diferite parti ale imperiului si au asezat-o in Dobrogea.

Tot aici locuiau si romanii, urmasii vechilor daco-romani, la care se adauga pastorii mocani care veneau iarna cu turmele lor la iernat.

In perioada 1860-1865 in apropiere de Cernavoda se stabilesc cerchezii din Rusia si intemeiaza localitatea Azizia, nume ce se trage de la numele conducatorului lor, beiul Aziz. Cerchezii erau oamenii de statura mica se ocupau in deosebi cu agricultura , cultivand in deosebi orzul. Locuiau in bordee de sapate in pamant si nu rareori ieseau in grupuri si pradau romanii (in deosebi ardelenii ce veneau la pascut cu turmele de oi in aceasta zona) . Pe langa cerchezi s-au asezat si au locuit romani, turci, tatari si greci . Cei mai multi se ocupau cu pescuitul, pastoritul si agricultura iar multi fac schimb cu marfa prin transportul de la Cernavoda la Medgidia.

Dupa razboiul de independenta din 1877 multi turci si cherchezi vor pleca iar in urma lor se vor aseza colonisti din regiunile tarii, mai ales din Oltenia, iar veteranii de razboi vor fi improprietariti formand satul Stefan cel Mare (Bazaschioi). In memoria eroilor cazuti in lupta de independenta in localitatea Stefan cel mare s-a ridicat o placa comemorativa, astazi disparuta. In aceeasi perioada de formare a satului Stefan cel Mare, adica in 1883, colonistii nemti sositi din colonia basarabeana Paris, fondata in 1916 de nemtii din Polonia si Prusia carora li se alatura in 1918 refugiati nemti si rusi ai flotei Potemkim, intemeiaza satul Facria. In anul 1925 localitatea isi schimba denumirea din Facria in Faclia.

Nemtii au locuit aici pana in anul 1940 cand au fost repatriati in Germania lasand in urma lor un sat infloritor, frumos cu case aranjate gospodareste. In locul lor au fost instalati romani din judetele Burostar si Caliacra (munteni si olteni) care se gasesc si astazi in aceasta localitate. Romanii de aici erau sprijiniti religios de catre domnii din Tara Romaneasca. Au existat si cateva proiecte de a uni Cernavoda si Constanta cu un canal amenajat pe valea Carasu, pentru a evita controlul rusesc de la gurile Dunarii dar au esuat din diferite motive. In aceste conditii se impune proiectul unei cai ferate a carei concesiune, pe traseul Cernavoda - Port la Constanta Oras, a fost ceruta si obtinuta de la guvernul otoman,in anul 1858 de catre o companie engleza. Linia ferata Cernavoda-Constanta a fost terminata in anul 1860 si rascumparata de guvernul roman in anul 1884.

Dupa construirea drumului de fier si a podului “Regele Carol I” in anul1895, orasul Cernavoda devine cunoscut chiar si peste granite. De numele proiectantului si constructorului podului “Regele Carol I”, inginerul Anghel Saligny, este legat numele comunei, care s-a format si a evoluat alaturi si sub influenta acestor constructii. Spunem acest lucru deoarece in anul 1918 satul Azizia va purta numele de Saligny.

In anul 1913 se formeaza comuna Facria de care apartineau satele Azizia, Stefan cel Mare,Mircea Voda,Satu Nou si Remus Opreanu.

In anul 1918 primaria se muta la Saligny (Azizia) apoi revine in anul 1920 la Facria, pentru ca in anul 1925 sa se mute la Saligny. In anul 1932 se formeaza comuna Saligny cu satele componente Faclia si Stefan cel Mare si functioneaza pana in anul 1968 cand sunt arondate comunei Mircea Voda.

Datorita dezvoltarii industriale tot mai pronuntate a oraselor Cernavoda si Medgidia si a cresterii numarului de locuri de munca, datorita apropierii localitatii de aceste orase un numar tot mai mare de tineri se angajeaza in industrie.

Invecinandu-se cu aceste orase au o zona buna de desfacere a produselor pentru cei care se ocupa cu mestesugitul si agricultura. O scurta prezentare monografica a

fiecarui sat este edificatoare pentru evolutia administrativa comuna a celor trei localitati si indreptatesc dorinta localnicilor din comuna Saligny.

Comuna Saraiu Prima atestare documentara a fost in anul 1560, pentru satul Dulgheru si apoi, dupa mai mult de trei sute de ani, si pentru satul Saraiu. Localitatea Saraiu, situata in partea de nord a judetului, a fost atestata in anul 1877. In acea vreme, populatia era formata din musulmani.

Din documente reiese ca bazele localitatii Saraiu au fost puse in anul 1877, populatia satului fiind compusa numai din musulmani. Din anul 1878 - inceputul colonizarii in Romania - numeroase familii din judetele Ialomita si Braila s-au stabilit aici, iar la sfarsitul anului 1883, populatia satului s-a marit si prin mutarea unor familii din Transilvania. Acestia erau crescatori de animale, in special ovine.

In comuna exista amenajat un “Muzeul Satului” de un localnic Dobre Dumitru, in ograda proprie care poate fi vizitat oricand de vizitatorii sau turistii in tranzit prin comuna.

Schitul Stejaru - localitatea Stejaru

Biserica schitului a fost începută în anul 1934 şi a fost finalizată în anul 1943 şi sfinţită cu hramul Înălţarea Domnului de Episcopul Locotenent Eugen Laiu pe data de 11 iunie a anului 1943. Arhitectura bisericii este în stil bizantin, în formă de cruce şi a fost proiectată de domnul arhitect Nicolae Panait. Catapeteasma si icoanele bisericii au fost lucrate la Tulcea în anul 1940 de meşterul Eremia Păvăluc. Interiorul bisericii nu a fost pictat.

Mănăstirea Stejaru s-a înfiinţat pe data de 1 martie, anul 2004. Această decizie a fost luată datorită faptului că biserica a fost părăsită timp de 35 de ani, iar satul Stejaru depopulat.

Comuna Seimeni Descoperiri care pot schimba cursul cartilor de istorie. De pe tinutul de unde Soarele îsi începe calatoria pe bolta cereasca,vizitând meleagurile tarii noastre, vin cele mai noi descoperiri referitoare a venerarea discului solar: cinci sanctuare dedicate acestui cult. Urmarind sirul fortificatiilor ridicate de romani pe malul vechi al Dunarii cu scopul protejarii anticului drum danubian, atentia ne este atrasa de

localitatea Seimeni. Situata la mai putin de 10 km de Cetatea Axiopolis, fondata de catre regele de origine greaca a Traciei, Lisimach, localitatea Seimeni este mentionata pentru prima data în jurulanului 1600. O parte dintre soldatii domnitorului Constantin Serban s-au rasculat împotriva lui si au trecut Dunarea. Acesti soldati se numeau seimeni, si se pare ca au întemeiat localitatea cu acelasi nume. Însa, dovezile arheologice sustin ca alti locuitori au fost fermecati defrumusetea malului dunarean, cu multe secole în urma: în sudul localitatii a fost descoperita o asezare din perioada Latene.

Descoperirile efectuate recent prezinta un fapt surprinzator: soldatii fugari au întemeiat noua localitate exact peste un superb sanctuar tracic sau geto-dacic. De fapt, o buna parte din sanctuar a fost distrus prin construirea caselor si de catre factorii de mediu (lacul), întreaga zona fiind supusa eroziunii. Cel mai cunoscut sanctuar de la noi din tara închinat cultului solar este cel de la Sarmisegetuza, în cadrul caruia "Soarele de andezit" are undiametru de 7,1 m. Comparativ cu acesta, sanctuarul de la Seimeni seprezinta cu 58 de discuri, posibil din lespezi de piatra, fiecare disc având diametrul de 20 m. Într-un singur disc ar încapea o întreaga gospodarie:casa, curte si anexe. Discurile sunt separate între ele de ziduri cu grosimea de 4,3 m, însa, exista si discuri grupate câte doua. Pe unul dindiscuri, având o pozitie centrala (întreg ansamblul are forma ovala), seobserva o forma spiralata, o posibila rampa catre zeul suprem.

Cercurile astrologice? Necunoscute marelui public! De cand datează pe aceste meleaguri? Dintotdeauna! Cum au apărut? Nu se stie! Inexplicabil? Pastrarea aspectului în timp, nealterat de vremuri, de vant, de ploaie; iarba creşte până la maxim 20 de cm pe şanţ şi pare mereu îngrijită.

La intrare în comuna Seimeni este amplasată o cruce dintr-un bloc de piatră masiv. Crucea a fost gasită pe camp de viceprimarul comunei. Scrisul este foarte vechi, ilizibil (specialiştii ar identifica-o in timpul unei activităţi de turism ştiinţific!).
Specific este o săgeata orientata spre cer, foarte bine încrustată, care a rezistat negurii timpului!
Cărui cult aparţine? Întrebari fără răspuns, deocamdată!

Unitati de cult cu valoare istorica

Biserica din Seimeni

Comuna Tortoman Cele mai vechi date, privind istoria comunei Tortoman, sunt din anii 1641-1642. Aceste date sunt inscrise intr-un „defter" (caiet – limba turca) de „avariz hane" (biruri plarite Portii Otomane – limba turca) al „livalei" (regiune – limba turca) Silistra, in care Kazaua Karasu, alias Tekfur-golu (Medgidia de astazi) apare inscrisa cu 16 sate, printre care si satul Tortoman, astazi comuna Tortoman. Toate aceste inscrisuri se afla in „Basbakalic Arsivi" din Istanbul, Maliyeden Mulevver Defterler.

Numele comunei vine din limba turca, unde cuvantul „torto" inseamna turta cu ulei. Satul Tortoman a fost infiintat si locuit de catre turci pana in anul 1878. Dupa alipirea Dobrogei la tara mama si, dupa plecarea turcilor, intre anii 1880 – 1885, satul Tortoman a fost repopulat cu romani veniti din Transilvania si din Tara Romaneasca, respectiv din partile Brailei, din zona satului Viziru.

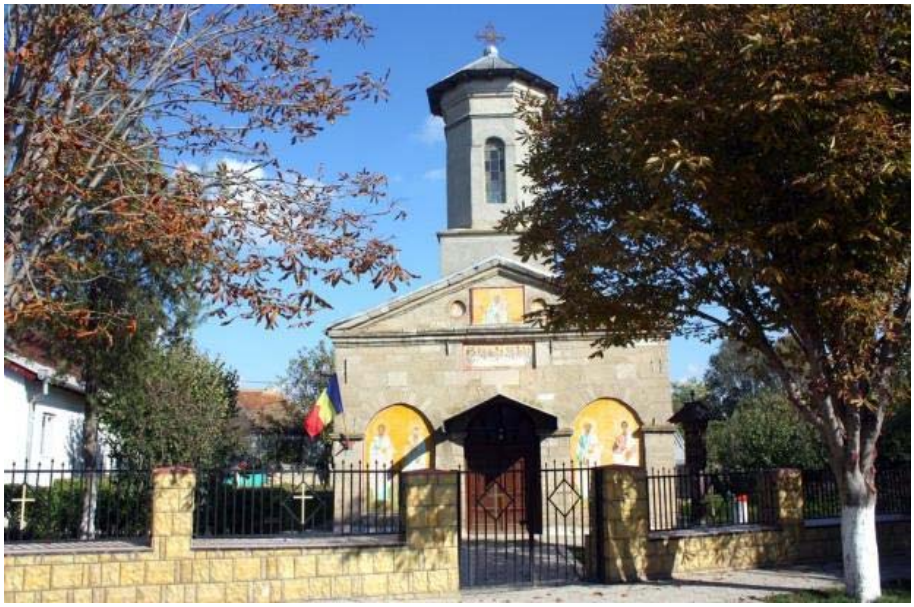

Locas de cult ortodox construit in anul 1893 în Tortoman

Comuna Casimcea Numele localitatii Casimcea apare prima data in defterul din 1543, sub forma de doua sate apropiate, cu toponimele turcesti: Kara-Kasim (pamantul lui Kasim) si Abdul-Kasim, care mentioneaza localitatile dobrogene cu sarcinile militare ce reveneau populatiei colonizate de Imperiul Otoman. Comuna Casimcea are un trecut istoric indepartat si foarte zbuciumat. Urme arheologice apartiand perioadei care incepe cu epoca bronzului si se sfarseste la aparitia crestinismului sunt reprezentate de Movile (tumulii) descoperite in comuna Casimcea, reprezentand ansambluri funerare specifice unor populatii din acea perioada.

La sfârşitul secolului al XVIII-lea, harta austriacă din 1790 trece satul sub denumirea de Kusimga, iar harta militara rusă din 1828 notează aşezarea Kasumota Noua şi Kasumota Veche.

La mijlocul secolului al XIX-lea, Ion Ionescu de la Brad, în călătoria sa prin Dobrogea, găseşte satul sub denumirea de Kqasimlcha. In fine, Fondul Tapiurilor otomane aminteşte asezarea Casimcea.

La începutul secolului al XX-lea populaţia localităţii era de 1088 suflete din care 810 romani, 245 bulgari, 15 gagauti (turci creştinaţi), 11 ţigani crestini, 1 grec, 5 armeni, 1 german, toţi aceştia locuind în 439 de case şi 26 bordeie.

Şcoala din Casimcea a fost fondată în 1886, iar biserica cu hramul Sf. Dumitru s-a ridicat în 1900.

Primul învatator a fost Radu Moroianu absolvent al Şcolii normale din Braşov în anul 1880. Din anul 1927 în cadrul şcolii funcţiona şi un cerc cultural condus de Ion Carnu. În 1939 se va înfiinţa Căminul cultural "Sculptorul Ion Jalea".

Mica industrie a fost reprezentată de moara cu darac a lui Ioan Nistor care după naţionalizare a devenit moara de stat "11 Iunie", de moara lui Liviu Teodoru, de doua mori de vânt, doua mori de apă şi de sifonaria lui Mircea Oprisan.

În razboiul întregirii neamului 1916-1918 s-au jertfit 53 eroi, iar în al doilea război mondial, 23 eroi. Numele acestora sunt încrustate pe monumentul eroilor ridicat în 1995 prin contributia medicului Rasnoveanu Nicolae şi a primarului Capatana Ion.

Dupa reunirea Dobrogei cu Romania, în 1878, Casimcea devine comuna cu satul Ali-Fakih (Ali Evlaviosul) denumit astăzi Razboieni în componenţa căruia a intrat mai tarziu şi catunul Ciaus-chioi (satul sergentului).

La începutul secolului al XX-lea, satul Razboieni avea o populaţie de 241 persoane, din care: 125 bulgari, 78 turci, 21 gagauzi şi 17 romani, iar Ciauschioiul avea 242 tătari, 6 turci şi 2 armeni.

Satul Corugea, este amintit pentru prima data în defterul otoman din 1573 sub denumirea de Koruca-Kasim, iar harta austriaca din 1790, notează satul sub denumirea de Karanga. Fondul Tapiurilor otomane în a doua jumatate a secolului al XIX-lea aminteşte de Koruca. În anul 1899, la Corugea se ridica prima şcoala românească, iar în sat locuiau numai romani în numar de 579. Satul, menţionat în documente cel mai adesea Corudgea, este situat pe malul stang al raului Topolog, denumirea este de origine ţărănească, şi se trage de la secarea râului, fiind tradusă "sec, fără apă".

Satul Rahman se traduce din limba tătară prin "Dumnezeu". Acesta este aşezat în apropierea râului Topolog, şi îl găsim menţionat pentru prima data la şfârşitul secolului al XVI-lea, într-un registru otoman, sub denumirea de Rahman-Bey. Astfel denumit îl mai întâlnim în harta austriaca din 1790 şi în harta militara rusa din 1828.

La inceputul secolului al XX-lea în localitate traia populaţia de origine română în număr de 666 locuitori, iar prima şcoală românească a fost fondată în 1885.

La sud de Rahman, întâlnim localitatea Haidar care apărea pentru prima dată sub denumirea de Haydar, modificându-se în Gaida, cum il găsim pe harta austriacă de la sfârşitul secolului al XVIII-lea.

Dupa incheierea Razboiului Crimeii, tătarii au repopulat satul, părăsind ulterior aşezarea dupa 1878, în locul lor aşezându-se populaţie de origine română. La începutul secolului al XX-lea satul era slab populat, traind 331 persoane.

Satul Cişmeaua Nouă este întâlnit pentru prima dată sub denumirea de Ramazan-Kioi tradus din limba turca "Satul Postului" (Ramazan-post, Kioi-sat). Satul a suferit mari distrugeri după invaziile cercheze din secolul al XIX-lea. Dupa 1878 populaţia de origine musulmană va părăsi localitatea, în sat trăind la începutul secolului a XX-lea doar 208 locuitori de origine română.

Cultura si civilizatie

Principalele puncte de atractie turistica sunt reprezentate de: monumente istorice aflate pe teritoriul comunei, rezervatia naturala Valea Mahomencei desfasurata pe o suprafata de 1029,08 ha

Situri arheologice din comuna Casimcea. Imprejurimile comunei Casimcea sunt foarte bogate in vestigii arheologice, aici fiind descoperite urme: ale unei asezari neolitice, urme din epoca bronzului, din perioada roman si romano - bizantina: villa rustica - epoca romana - sat Casimcea, comuna Casimcea, la 300m de sat, Necropola - epoca romana - sat Casimcea, comuna Casimcea, la N de sat, Dealul "Coltunii Dulbencii", asezare - sec. XVIII si epoca romana - sat Casimcea, comuna Casimcea, la N de sat, Dealul "Colatiunii Dulbencii", asezare - sec I-III p. Chr. Epoca romana - sat Casimcea, comuna Casimcea, "Dealul Lexanului", tumului - epoca antica - sat Casimcea, comuna Casimcea, pe intreg teritoriul comunei, asezare getica - latene - sat Rahmanu, comuna

Casimcea, la 1 km NE de satul Rahmanu, asezare romana - epoca romana tarzie - sat Rahmanu, comuna Casimcea, la 2 km de satul Rahmanu, asezarea de la "Baba Ceair" - epoca romana tarzie - sat Razboieni, comuna Casimcea, la 200m NE de sat, "La Baba Caira".

Siturilor cu potential turistic le lipseste infrastructura turistica (cai de acces facile, restaurante, toalete, puncte de belvedere, spatii acoperite in caz de intemperii, parcări etc). Pentru cele mai multe obiective, nu exista “povestea locului”, formulata si promovata intr-un limbaj adaptat interesului si comportamentului de consum al turistilor. Nu exista micile muzee locale care sa ofere explicatii suplimentare vizitatorilor, prin materiale muzeografice specifice. Pot fi dezvoltate centre in care sa fie recreat trecutul istoric, dupa modelul atat de popular in alte tari ale lumii, utilizand extraordinar de bogata mostenire istorica a zonei: spre exemplu “asezare a culturii Hamangia”, “satul geto-dac”, “satul otoman in Dobrogea”, “sat de pastori munteni in Dobrogea” etc.

In prezent, patrimoniul cultural si natural sunt subutilizate. Se impune: initierea unui program care sa promoveze comorile naturale ale zonei, trecutul istoric bogat si aparte, bogatia culturala data de varietatea etnica a zonei.

Promovarea profesionista a acestui tip de turism, poate aduce importante beneficii economice locuitorilor zonei, din serviciile de turism, din vanzarea alimentelor si bauturilor, a obiectelor confectionate.

Capitolul III
Geodemografia zonei de studiu

Interventia antropica si rolul sau in evaluarea comunelor GAL Dobrogea Centrala

Spaţiul rural românesc se confruntă cu numeroase carenţe, acestea reprezentând şi motivul disparităţilor între urban si rural reliefate prin prisma tuturor componentelor sale: economie rurală, potenţialul demografic, sănătate, şcoală, cultură, etc. Pentru reducerea acestor disparităţi, una dintre soluţii o reprezintă elaborarea şi implementarea unor strategii integrate de dezvoltare de către comunităţile locale, având ca punct de plecare nevoile identificate la nivel local şi potenţialul endogen.

Metodele de cercetare aplicate în prezentul studiu sunt specifice metodelor de cercetare economică din turism, urmărind să pună în evidenţă fenomenele din domeniul analizat. Metodele statistice de cercetare au presupus colectarea şi prelucrarea datelor cantitative care caracterizează fenomenele, procesele şi metode de evaluare a fenomenelor privind piaţa si au fost analizate prin determinări cantitative şi calitative a componentelor acestora, utilizând ca instrumente deducţia, inducţia, comparaţia şi calculele matematice.

Indicatorii demografici au un rol esenţial în stabilirea potenţialului demografic al unui teritoriu dat, de obicei aşezare rurală sau urbană.

Teritoriul GAL Dobrogea Centrala menţionat ne relevă faptul că spaţiul rural al acestei regiuni geografice prezintă în componenţa sa administrativă, 11 comune.

Distribuţia teritorială a acestora este următoarea:

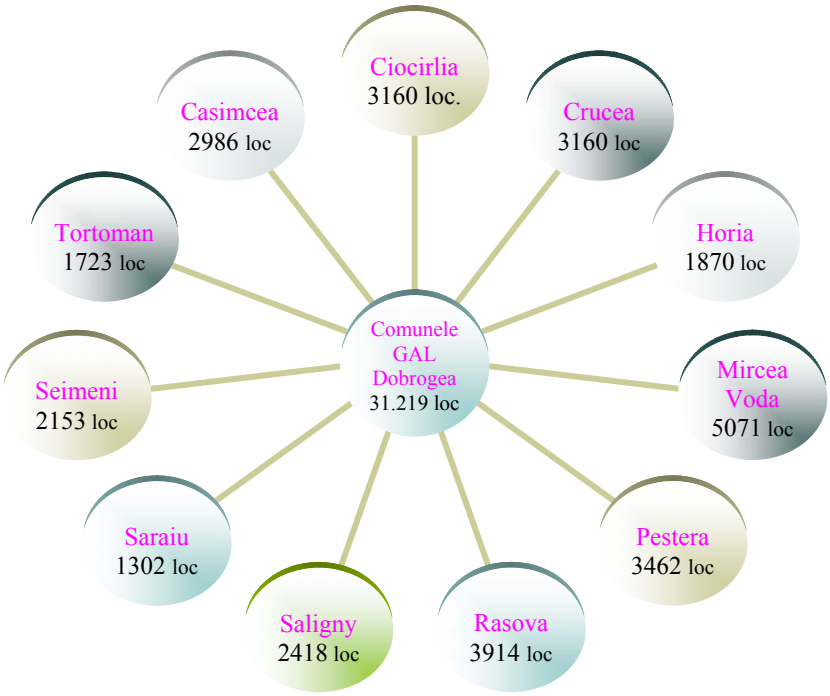

Prezentarea comunelor si a populatiei aferenta GAL Dobrogea Centrala

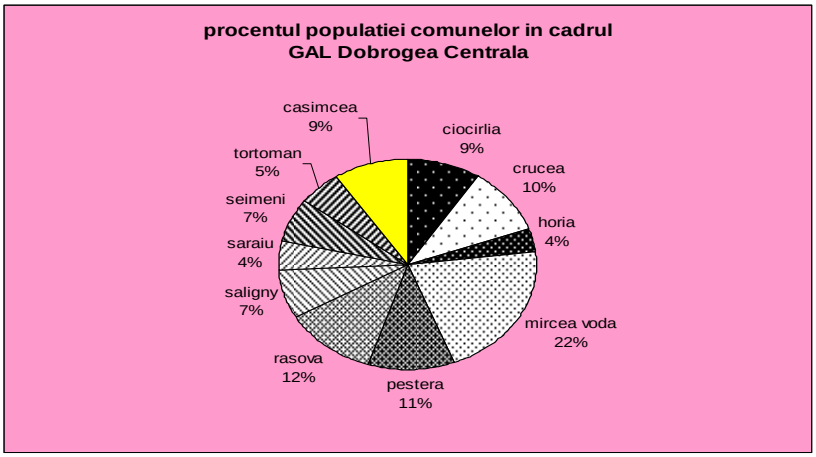

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

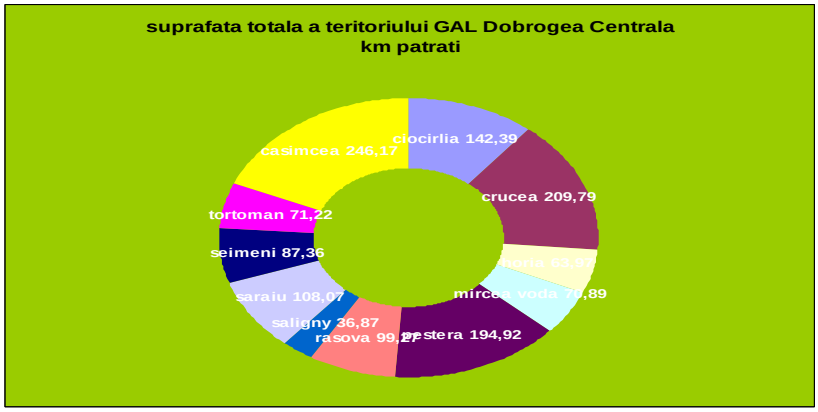

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

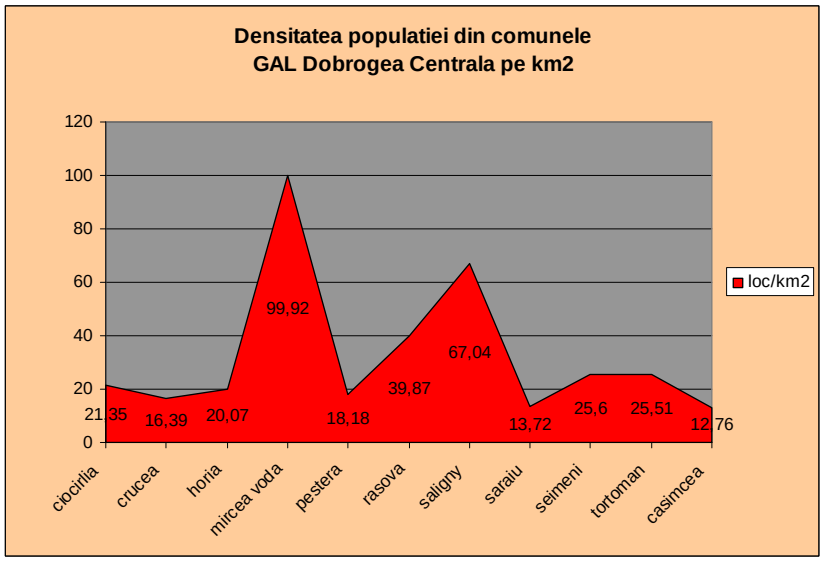

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Suprafata totala a teritoriului GAL Dobrogea Centrala este de 133.092 hectare. In jud Constanta 108.475 ha si in judetul Tulcea 24.617 ha.

Populatia teritoriului acoperit de GAL Dobrogea Centrala este de 31219 de locuitori din care 28.223 in judetul Constanta si 2.986 din judetul Tulcea.

Densitatea populatiei pe km^2 este de 23,45 locuitori.

Clasificarea localitatilor componente ale GAL – Dobrogea Centrala, in functie de densitatea populatiei este urmatoarea:

Din datele tabelului de mai sus se poate observa ca 67,7 % din totalul teritoriului GAL – Dobrogea Centrala, respectiv comunele Saraiu, Casimcea, Crucea, Pestera, prezinta o densitate foarte scazuta, avand probleme grave de populare, iar 24,2 % din suprafata teritoriului comunelor Horia, Ciocirlia, Seimeni, Tortoman prezinta riscuri mari de depopulare.

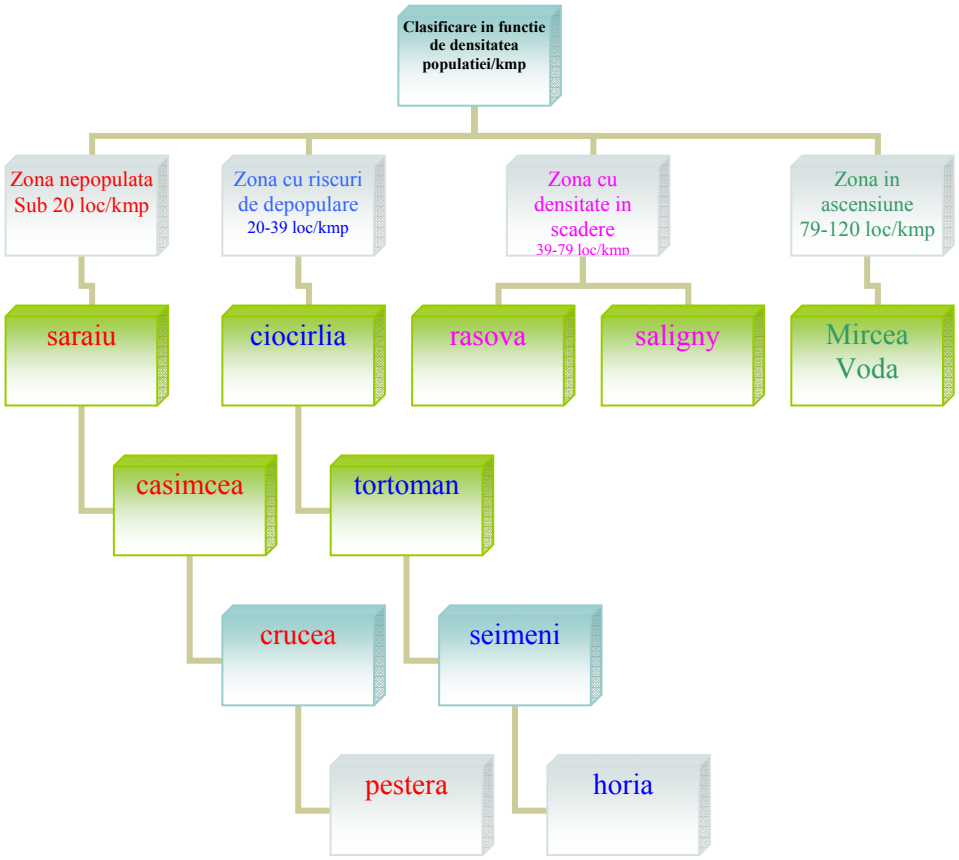

La baza oricărui plan de dezvoltare şi amenajare turistică stau o serie de date statistice. În cele mai multe situaţii, datele statistice reprezintă sursa principală de documentare pentru elaborarea studiilor de amenajare a teritoriului, inclusiv cea turistică şi de realizare a unor indicatori. Aplicarea acestora este relevantă pentru evaluarea: realismului acţiunilor propuse; comparabilităţii acestora; ierarhizării acţiunilor.

Dinamica elementelor demografice si de habitat al comunelor din GAL Dobrogea Centrala

Creşterea populaţiei pentru o perioadă de cel puţin 10 ani (sau pentru recensăminte consecutive):

Ic = P (2012) – P (2002) (populaţia înregistrată la recensămintele din 2012 şi 2002);
$Ic=P_{(2012)}- P_{(2002)=}$ = 31219-33516 = **-2297**

Se constata ca indicele de crestere a populatiei este negativ. La nivelul GAL Dobrogea Centrala numarul populatiei a scazut cu un numar de 2297. Un alt indicator demografic este indicele populatiei active, conform celor de mai jos:
Ponderea populaţiei active:
Ipa = Pa / Pt · 100; unde Pa = populaţia activă; Pt = populaţia totală;

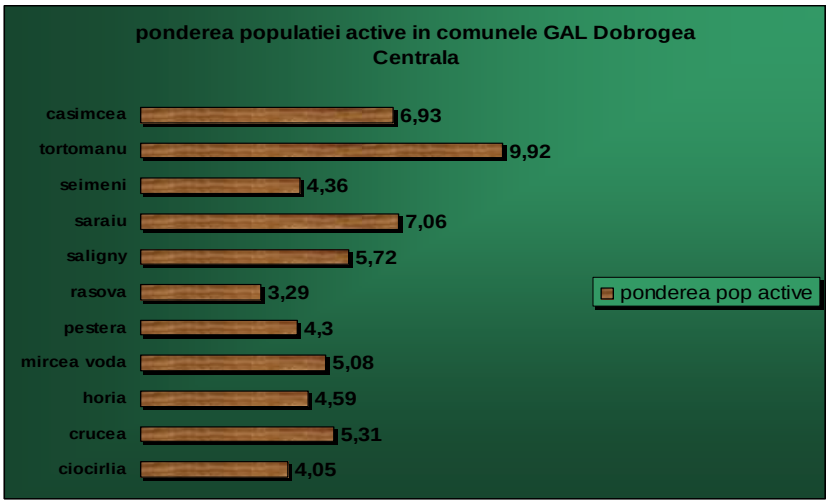

Sursa: calculele autorului

Ponderea populatiei active la nivelul GAL Dobrogea Centrala

Comuna	Nr. locuitori	Populatie activa	Ponderea populatiei active
Ciocirlia	3034	123	4,05
Crucea	3160	168	5,31
Horia	1870	86	4,59
Mircea voda	5071	258	5,08
Pestera	3462	149	4,3
Rasova	3914	129	3,29
Saligny	2481	142	5,72
Saraiu	1302	92	7,06
Seimeni	2153	94	4,36
Tortoman	1723	171	9,92
Casimcea	2986	207	6,93
GAL	**31219**	**1619**	**5,18**

Sursa: calculele autorului

Ponderea populaţiei ocupate în totalul populaţiei GAL Dobrogea Centrala în 2012 este de 5,72%. Diferenţele intercomunale sunt strans legate de activitatile economice care se desfasoara la nivelul fiecarei localitati. Multi localnici lucreaza fara forme legale, nefiind inregistrati in nici o evidenta si nu au intrat in calculele matematice ale acestui studiu.

De asemenea, gradul de industrializare a influenţat puternic şi rata şomajului, din cauza restructurării, în ultimii ani, a industriei in zona Dobrogei.

Comuna	Total populatie	Femei	Salariati	Someri total	Femei
Ciocarlia	3034	1505	123	37	17
Crucea	3160	1496	1170	105	40
Horia	1870	936	86	48	18
Mircea voda	5071	2453	258	407	156
Pestera	3462	1634	149	68	33
Rasova	3914	1875	129	102	38
Saligny	2481	1228	142	64	25
Saraiu	1302	645	92	46	13
Seimeni	2153	1027	51	51	16
Tortoman	1723	825	56	56	27
Casimcea	2986	1498	201	83	41

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Ponderea şomerilor din totalul locuitorilor unei localităţi sau teritoriu pentru a se vedea posibilităţile de reconversie către turism;

Situatia angajatilor si somerilor la nivelul comunelor din GAL Dobrogea Centrala

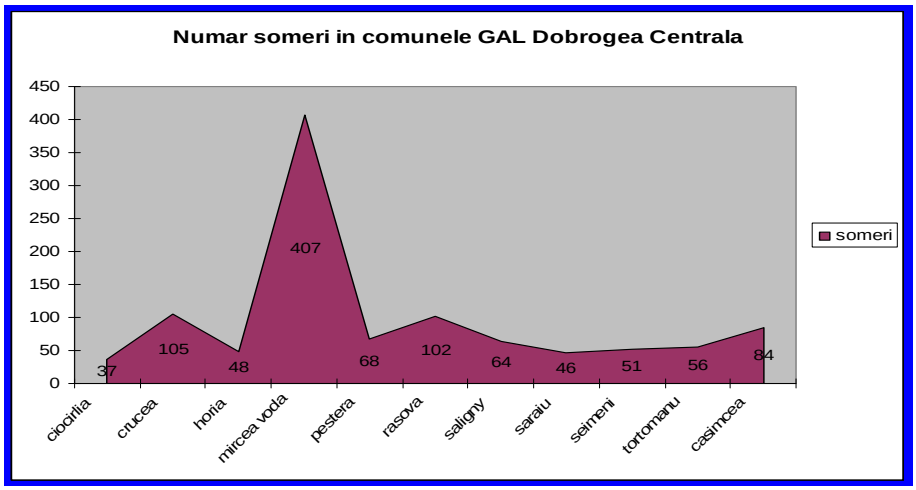

Comparatie intre numarul desalariati si numarul somerilor din care femei in comunele GAL Dobrogea Centrala

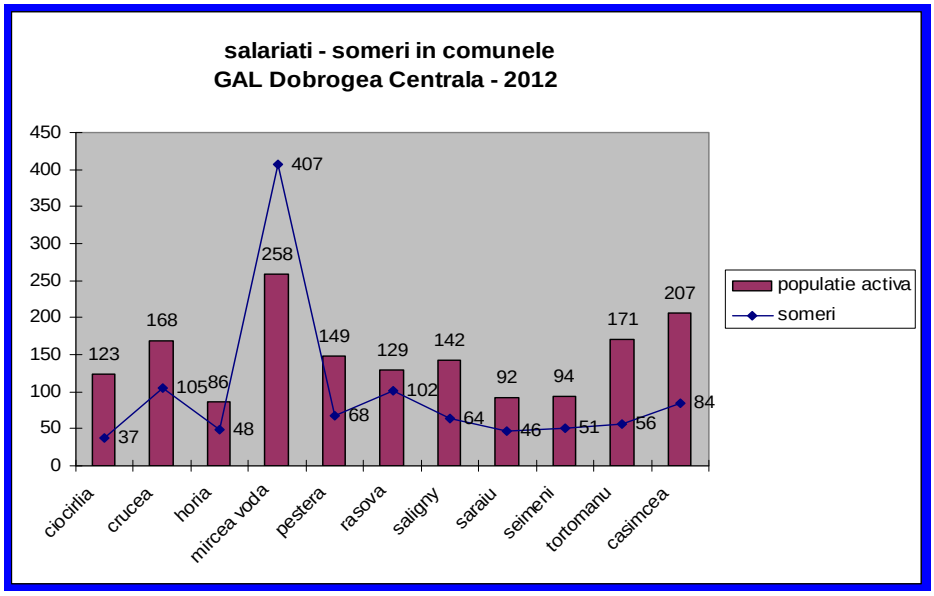

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Comparatie intre numarul de salariati si numarul somerilor din care femei in comunele GAL Dobrogea Centrala

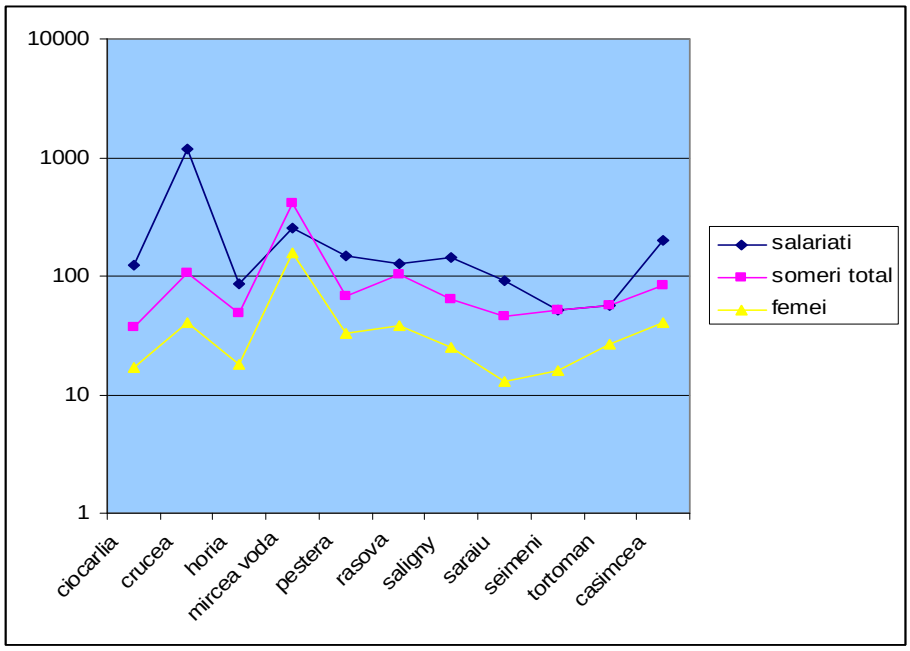

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Evidenta persoanelor active si a somerilor la nivelul comunelor din GAL Dobrogea Centrala

Comuna	Populatie activa	Someri	Femei
Ciocirlia	123	37	17
Crucea	168	105	40
Horia	86	48	18
Mircea voda	258	407	156
Pestera	149	68	33
Rasova	129	102	38
Saligny	142	64	25
Saraiu	92	46	13
Seimeni	94	51	16
Tortoman	171	56	27
Casimcea	207	84	62

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Ponderea persoanelor ocupate si a somerilor fata de numarul populatiei GAL Dobrogea Centrala

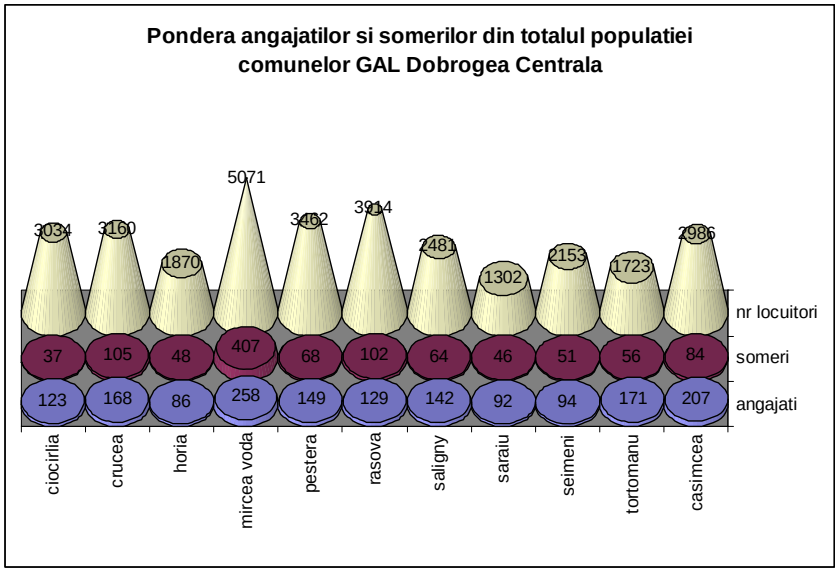

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Un alt efect al restructurării economice şi diminuării locurilor de muncă îl constituie şi procesul de emigrare a populaţiei - mai ales a celei tinere în rândul căreia se manifesată un adevărat exod. De altfel, numeroase localităţi din mediul rural din cadrul GAL Dobrogea Centrala au o pondere foarte mică a populaţiei tinere.

Populatia activa tânara migreaza în zonele urbane sau in tarile Uniunii Europene, în cautarea unor locuri de munca mai bune si a unui mod de viata mai atractiv.

Spatiul rural a devenit din ce în ce mai atractiv pentru populatia de peste 35 ani si mai cu seama pentru cei de 45-54 ani, care sunt, de obicei, mai vulnerabili pe piata muncii din spatiul urban si care se îndreapta catre zonele rurale, unde încep sa desfasoare activitatea de subzistenta.

Rata neta de migrare in afara tarii este, de asemenea, semnificativa si este legata în principal de categoria de vârsta mai tânara din spatiul rural.

Bilant migratoriu in comunele GAL Dobrogea Centrala

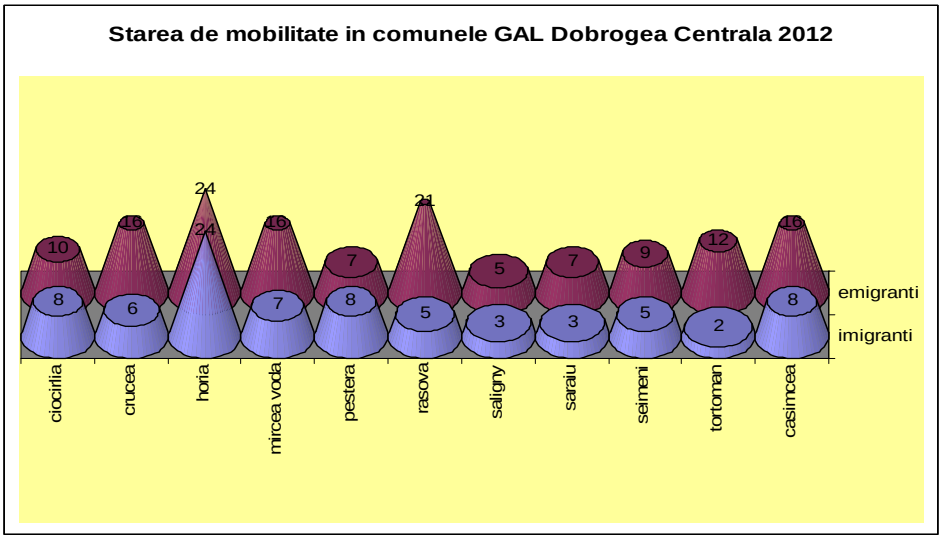

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Bilant demografic al comunelor din GAL Dobrogea Centrala

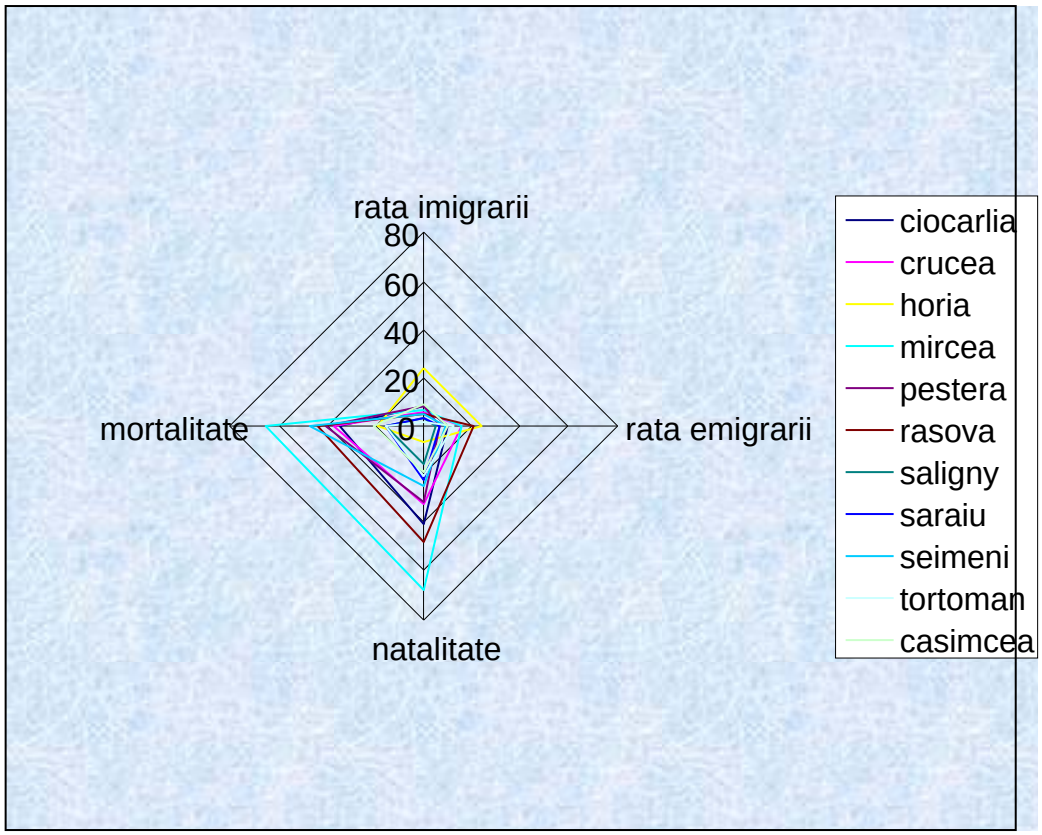

Migrarea în strainatate atrage dupa sine si costuri sociale. Dinamica intensa a migrarii nu compenseaza capacitatea de reactie a sistemului de asistenta sociala. Au loc separari ale membrilor familiilor, copiii ramânând în grija rudelor din tara.

Situatia imigrariilor la nivelul comunelor GAL Dobrogea Centrala

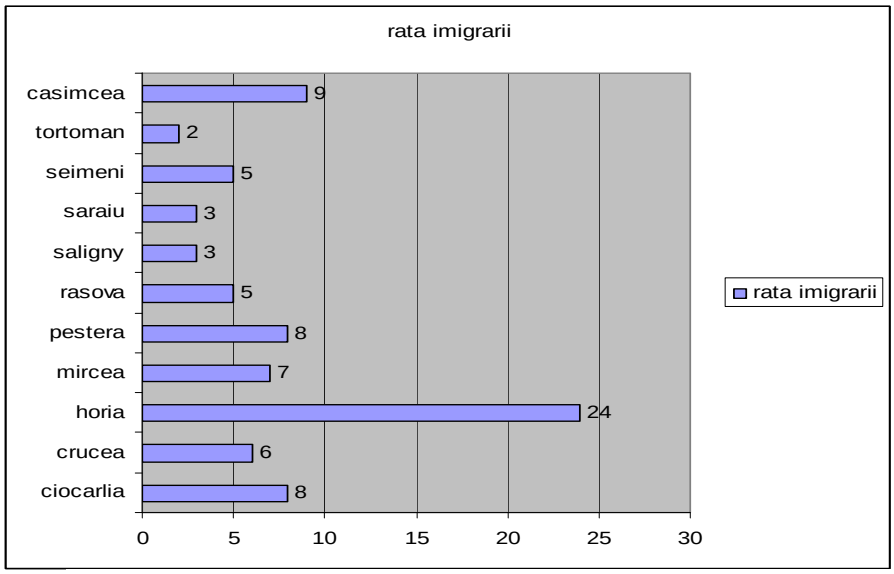

Sursa INSSE Constanta si Tulcea

Structura pe sexe a populatiei comunelor din GAL Dobrogea Centrala

Grafic comparativ privind populatia totala si populatia activa GAL Dobrogea Centrala

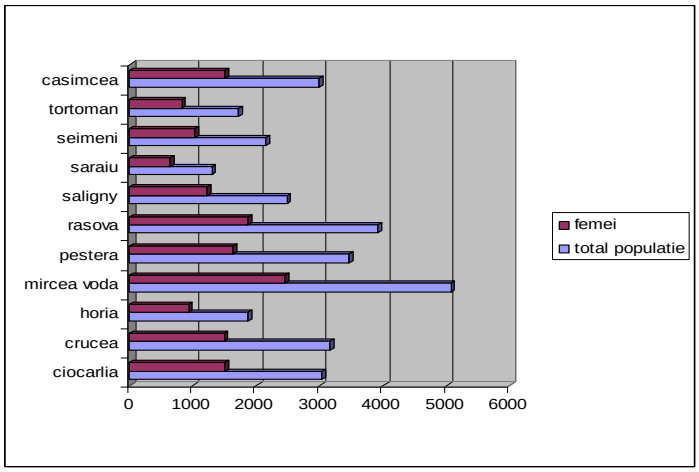

Sursa INSSE Constanta si Tulcea

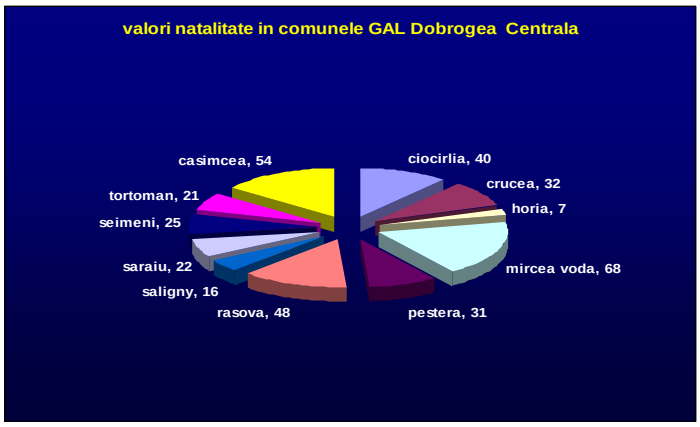

Sursa INSSE Constanta si Tulcea

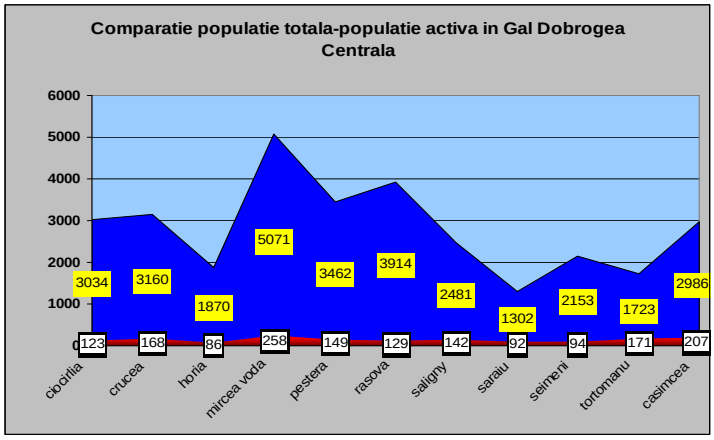

Sursa INSSE Constanta si Tulcea

Datele privitoare la populaţie arată nivelul presiunii umane în teritoriu, mai ales asupra resurselor existente, şi determină nevoile de dezvoltare şi dotare tehnico-edilitară, sanitară, educaţională etc.

Peisaje impuse de trasaturile demografice si de habitat in localitatile aferente GAL Dobrogea Centrala

Comuna Ciocirlia

Conform datelor statistice, numărul şi evoluţia populaţiei comunei Ciocîrlia în anul 2012 s-a prezentat astfel:

Total, din care	**3034 locuitori**
Masculin	1482
Feminin	1505
Naşteri	40
Decese	35
Persoane stabilite în localitate	8
Plecări din localitate	10

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

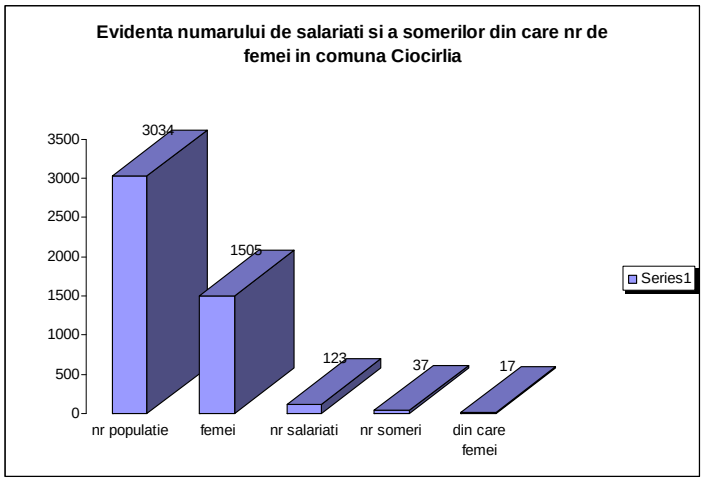

Se constata faptul ca numarul femeilor in comuna Ciocirlia reprezinta aproximativ 50% din populatie, dar ca incadrare pe piata muncii, procentul este nereprezentativ. Ca segment de piata pentru reorientare profesionala exista potential de dezvoltare.

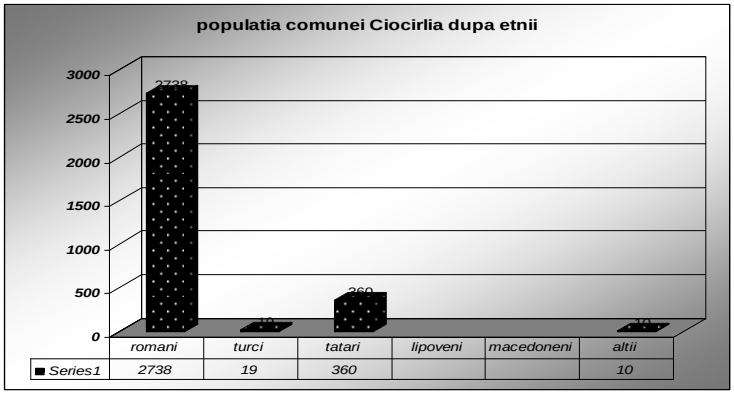

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Populatia comunei Ciocirlia este un amestec de romani majoritari si tatari, celelalte etnii nefiind reprezentative la nivelul localitatii. Buna convietuire de secole a determinat o evolutie pozitiva in campul interetnic pe aceste meleaguri.

Stuctuta confesionala a comunei Ciocîrlia

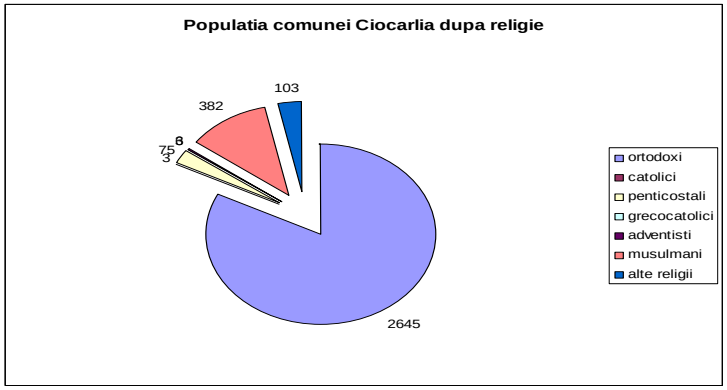

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Componenta confesionala este predominant ortodoxa, insa si celelalte culte sunt agreate si fiecare isi au unitatile de rugaciune si dezvoltare a vietii spirituale**.**

Comuna Crucea

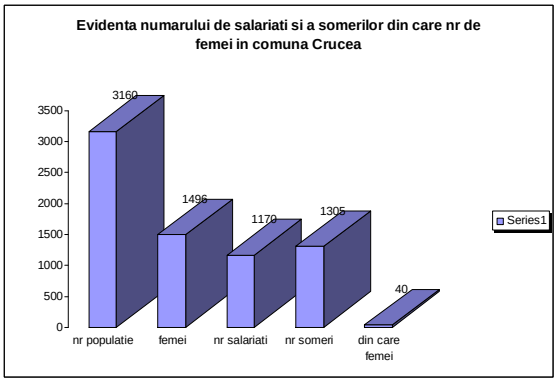

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

La nivelul comunei Crucea se constata un procent semnificativ de someri din totalul populatiei, 41,29%, chiar mai mare decat procentul persoanelor angajate care este de 37,02%. E nevoie de reconversie profesionala, de locuri de munca de noi posibilitati de valorificare a fortei e munca existente in teritoriu.

Alimentare cu apă potabilă. In prezent localitatea Crucea dispune de sistem de alimentare cu apa potabila centralizat asigurat de doua fantani cu adancimea cuprinsa intre 13-15 m, acestea fiind echipate cu pompe submersibile care refuleaza apa intr-un rezervor de inmagazinare cu capacitatea de 250 mc, Crisan şi Siriu nu dispun de sistem centralizat de alimentare cu apa potabila, alimentarea acestora realizandu-se din fantani, care au un regim intermitent. A fost modernizat şi reabilitat sistemul de alimentare cu apa în localitatea Baltagesti, Stupina si Galbiori.

Alimentarea cu energie electrică

Intreaga comuna este electrificata electric. Sistemul de alimentare cu energie electrica a localitatilor studiate cuprinde retea de distributie de medie tensiune 20kV - în montaj aerian, posturi de transformare de tip aerian şi retele de distributie de joasa tensiune 0,4kV ce alimenteaza consumatori de energie electrica şi iluminatul stradal.

Populaţia comunei are acces la informaţii prin telefonie fixă şi mobilă, precum şi prin toate mijloacele mass-media.

Structura confesionala a comunei Crucea

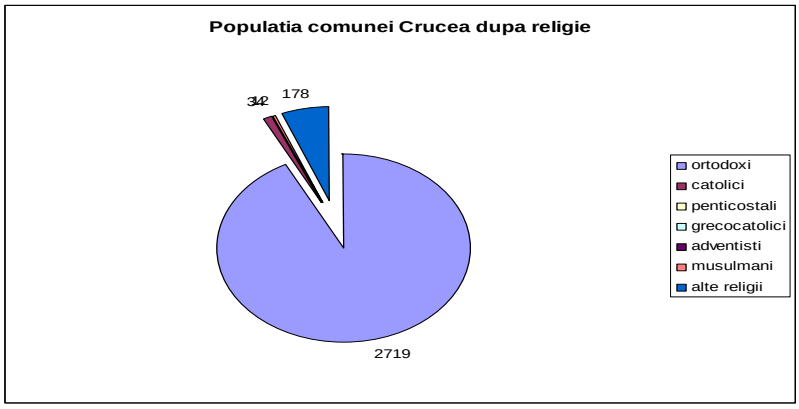

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

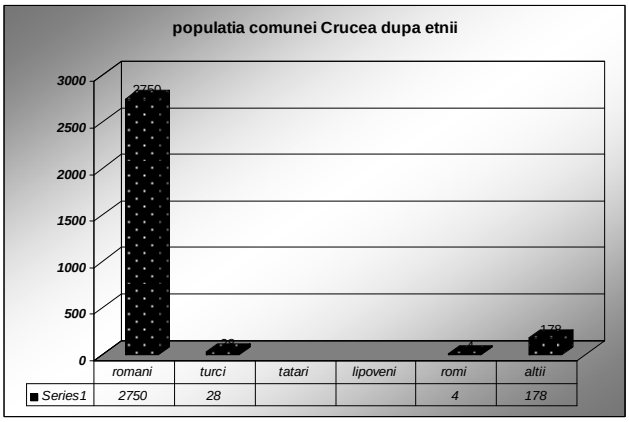

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Populatia comunei Crucea, formata din romani ortodoxi si turci de religie musulmana a optat pentru conlocuire sau locuire colectivă a teritoriului şi nu pentru varianta etnocentrică, de locuire etnică separată.

Exista pe teritoriul comunei cinci biserici ortodoxe, şase cimitire creştin ortodoxe şi un cimitir musulman.

Comuna Horia

Infrastructura de utilitati:

Lungimea drumurilor publice - total 46,34 Km din care: Drum National DN 2A Harsova - Constanta - 9,75 - asfaltat.

Drumul judetean (asfaltat) pe teritoriul administrativ al comunei 13,6 Km.

Drumuri pietruite in localitate 6,4 Km.

Drumuri de pamant 16,6 Km.

Distanta pana la cel mai apropiat oras - 17 Km. Harsova.

pana la resedinta de judetl - 65 km. - Constanta.

Cel mai apropiat aeroport - M. Kogalniceanu.

Cea mai apropiata gara - feroviara - N. Balcescu.

Beneficiaza de linii de transport ce trec prin localitate numai satul Tichilesti. Locuitorii din Horia si Closca folosesc liniile de transport DN 2A.

Aprovizionare cu apa potabila

- Nr. gospodarii racordate la reteaua de alimentare cu apa a localitatii - 343.
- Lungimea simpla a retelei de distribuire a apei - 18 Km.

Lungimea simpla a retelei de canalizare - 0,7 Km. (racordate - blocul de locuinte, post politie, scoala)

Iluminatul stradal si al populatiei - asigurat.

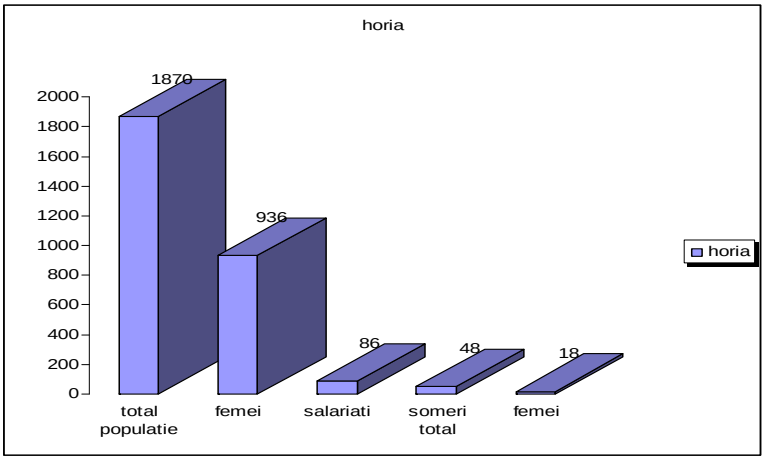

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Din graficul mai sus reiese ca forta de munca ce poate fi redirectionata si angrenata in activitati noi pe teritoriul comunei Horia este reprezentata de tineri, femei, persoane fara ocupatie

.

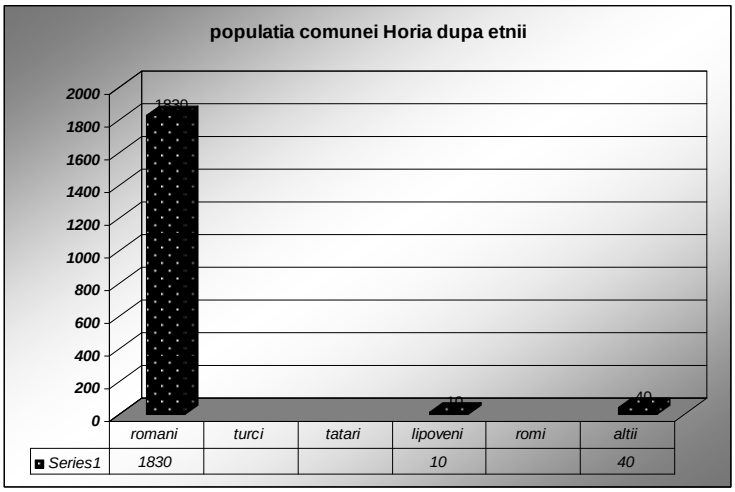

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

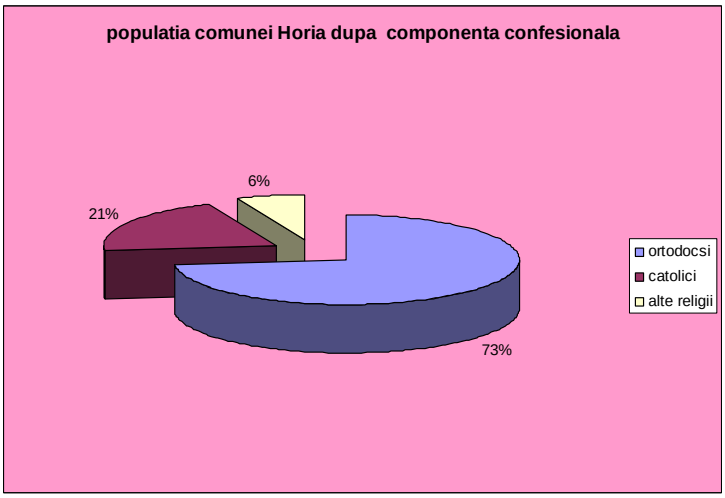

Sursa: calculele autorului

Populaţia comunei Horia este alcatuita din indivizii care se respectă reciproc, fiecare respecta identitatea celuilalt, iar amestecul de elemente religioase (creştine, musulmane) formeaza un mozaic etnic specific ce pune în evidenţă cu şi mai mare tărie vechimea, statornicia şi perenitatea românilor pe aceste meleaguri.
Numar de biserici 3 in fiecare localitate, Reprezentanti ai cultelor – 2, Cimitire – 3.

Comuna Mircea Voda

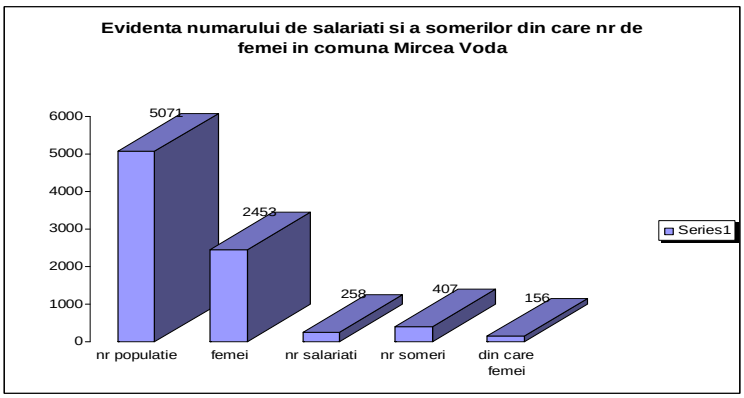

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Din graficul de mai sus reiese necesitatea de masuri active de ocupare a forţei de muncă din mediul comunei Mircea Voda, pentru reducerea dezechilibrului dintre cererea şi oferta de forţă de muncă la nivelul comunităţii. Sunt necesare activităţi care să creeze noi locuri de muncă, să abordeze problema şomajului, să promoveze adaptabilitatea, să stimuleze iniţiativa, să faciliteze incluziunea şi să reducă inegalitatea. Trebuie stimulat sentimentul că „se poate face" şi a spiritui antreprenorial local;

Alimentare cu apă şi canalizare

Alimentare cu apă

Lungimea reţelei de distribuţie a apei potabile în comună este de 22,939 km. In Mircea Vodă şi Satu Nou 18,879 km, în Ţibrinu 2,360 km, în Mircea Vodă – Gară 1,700 km. In Gherghina nu există reţea de distribuţie a apei, alimentarea cu apă făcându-se prin 5 puţuri ţărăneşti.

Iluminatul public şi electricitatea

Numărul de utilizatori racordaţi la reţeaua de energie electrică din comuna Mircea Vodă este de 1682 persoane..

Telecomunicaţii şi IT

În ceea ce priveşte serviciile de telecomunicaţii, localitatea Mircea Vodă este racordată la reţeaua magistrală Constanţa – Cernavodă prin cablu telefonic pozat îngropat de-a lungul drumului principal, iar Satu Nou este străbătut de-a lungul drumului principal de cablul din fibră optică Constanţa – Medgidia – Bucureşti.

Atât în Mircea Vodă, cât şi în Satu Nou există centrale telefonice digitale cu reţele locale ce deservesc abonaţii RomTelecom. În satele Gherghina şi Ţibrinu nu există posturi telefonice publice şi nici posturi telefonice individuale.

Structura confesionala a comunei Mircea Voda

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

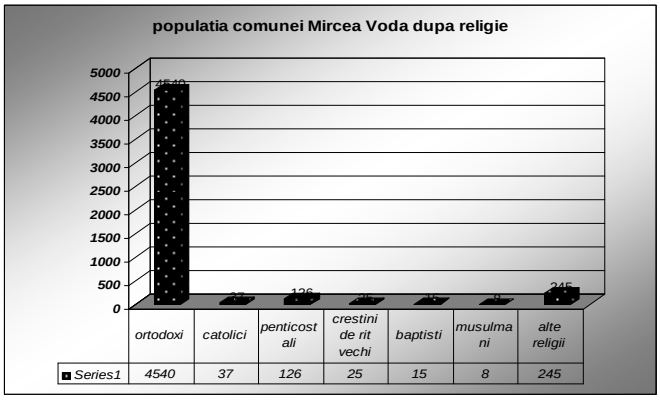

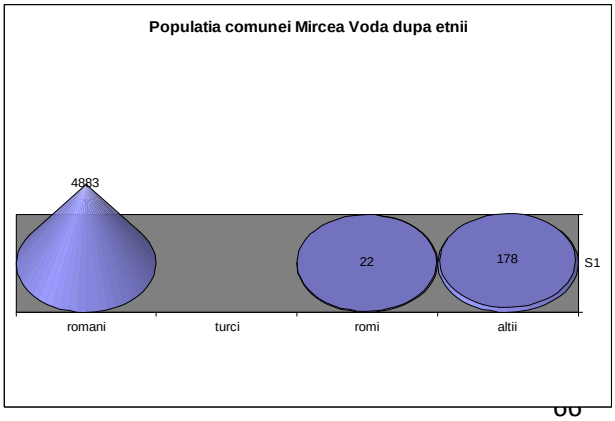

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Identitatea etnică si religioasa in comuna Mircea Voda este un proces prin care fiecare individ se dezvoltă după modelul grupului etnic şi în funcţie de interesele şi standardele acestuia. Cea mai puternică caracteristică a grupului etnic este sentimentul identităţii etnice cu o tradiţie culturală comună, cu limbă, obiceiuri şi religie proprii. Etnicitatea este un dar, cu ea individul se naşte şi nu o dobândeşte pe parcursul vieţii.

Chiar dacă pe certificatul de naştere poate fi trecută o identitate sau alta, aceasta este una abstractă, reală fiind cea pe care individul şi-o însuşeşte prin interacţiunea cu ceilalţi membri ai comunitatii care îi transmit limba, obiceiurile, tradiţiile si care in timp da sentimentul de apartenenta intr-un teritoriu dat, numit Mircea Voda in cazul de fata.

Comuna Pestera

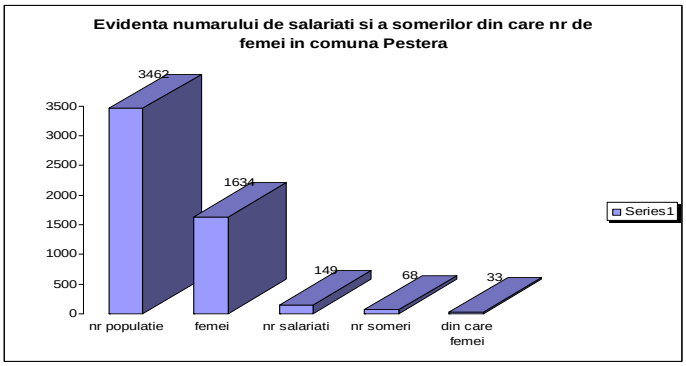

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Structura confesionala a comunei Pestera

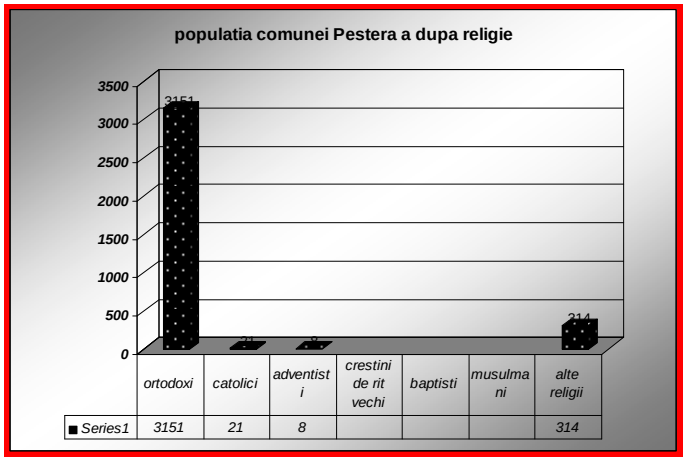

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In urma analizei diagramei de mai sus se impune identificarea unor modalităţi mai bune de a răspunde nevoilor tinerilor, ale persoanelor în vârstă şi ale părinţilor care lucrează şi de a asigura un echilibru mai stabil între viaţa profesională şi cea privată în cadrul economiei locale a comunei Pestera se impune ca prioritate;

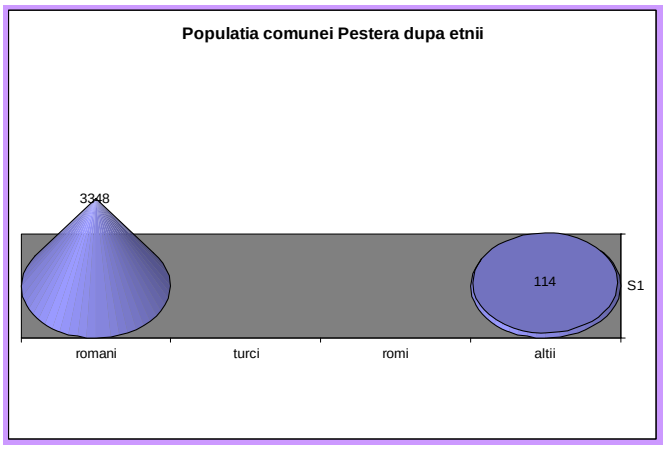

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Atât majoritatea cât şi grupurile minoritare, atat ortodoxismul cat si celelalte confesiuni religioase au contribuit la formarea unei culturi noi in comuna Pestera. Astfel, tradiţiile nu au fost dizolvate, ci au devenit in localitatea Pestera si in satele aferente, un amestec într-o formă nouă, iar diferitele culturi şi perspective ale grupurilor etnice din aceasta societate s-au contopit si au generat un model de viata si intelegere pe aceste meleaguri de sute ani.

Comuna Rasova

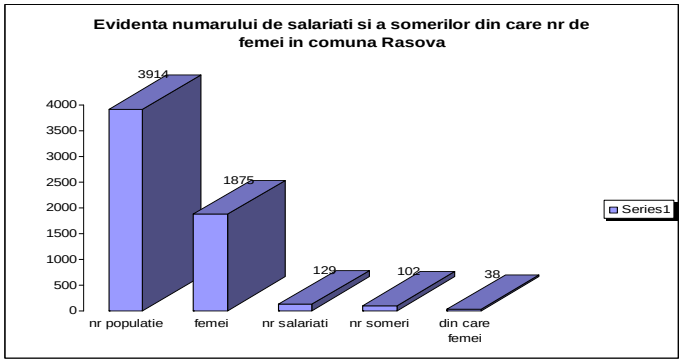

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Din diagrama de mai sus rezulta faptul ca numarul salariatilor din comuna Rasova este extrem de mic, raportat la numarul de locuitori. Un „numar" de persoane lucreaza in „economia gri", un alt" numar" mai mic isi desfasoara propria activitate (firme proprii), insa un procent 39,5 % din populatia comunei , mai ales femei, constituie forta de munca apta, dar neocupata care trebuie sa dobandeasca abilitatea continuă de inovare, învăţare şi adaptare la cererile unor pieţe în schimbare şi la noi tehnologii posibile in planul local al comunei. Din punct de vedere demografic populatia prezinta un spor natural negativ (-4%).Procentul de populatie activa este scazut 35,85%

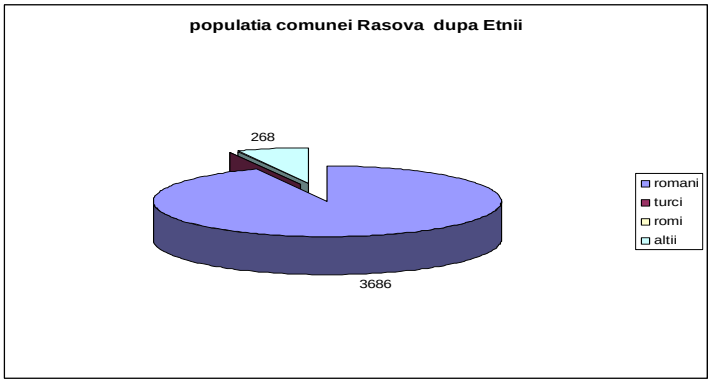

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Structura confesionala a comunei Rasova

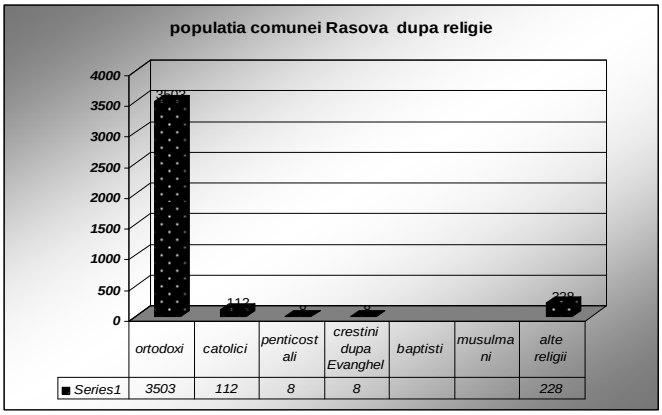

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Analizarea diagramelor privind componenta populatiei comunei Rasova in functie de etnie si confesiune religioasa scoate in evidenta relaţionarea interetnică pozitiva si relaţiile ce s-au stabilit de veacuri între români şi persoane de alte etnii din Dobrogea. In fiecare sat apartinator comunei Rasova exista biserica sau casa de cult specifica grupului etnic conlocuitor, desi numarul populatiei de alta etnie sau de alta confesiune este nesemnificativ, comparativ cu numarul predominant al romanilor din teritoriu, ceea ce scoate in evidenta relationarea pozitiva si respectul pentru fiecare localnic.

Comuna Saligny

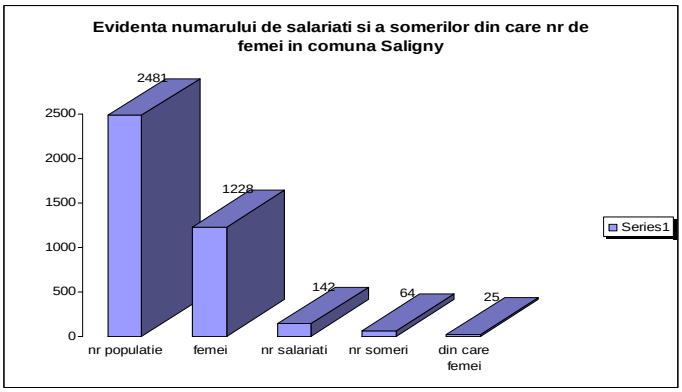

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Diagrama de mai sus reliefeaza o nisa de piata a persoanelor apte de munca si neocupate din comuna Saligny, care trebuie valorificata prin crearea de noi tipuri de locuri de muncă la nivel local. Sunt necesare o serie de programe vizând implicarea tinerilor 17,4% şi a femeilor, 21,4% din comuna Saligny în evaluarea propriilor nevoi în materie de educaţie şi formare pe baza propriilor experienţe si initiativa personala.

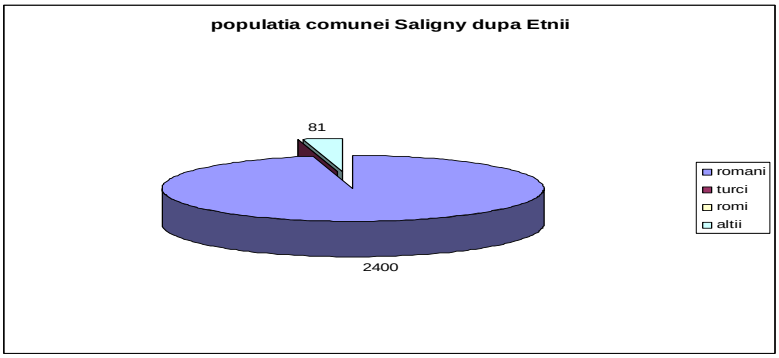

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Structura confesionala a comunei Saligny

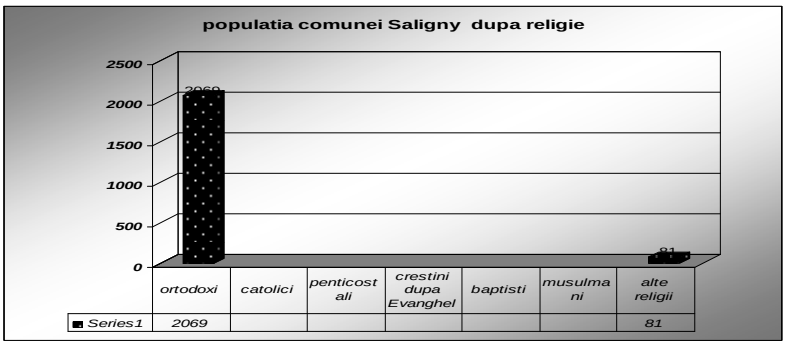

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In comuna Saligny predomina romanii crestin ortodoxi. Procentul celorlalte etnii este nesemnificativ, sub 1% fiind reprezentat de un numar mic si izolat de persoane de alta etnie sau confesine religioasa.

Comuna Saraiu

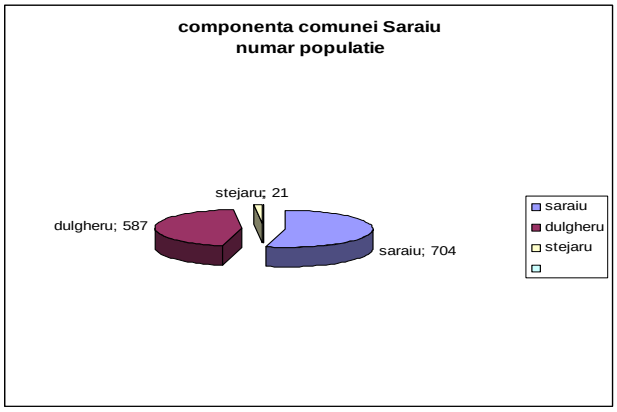

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

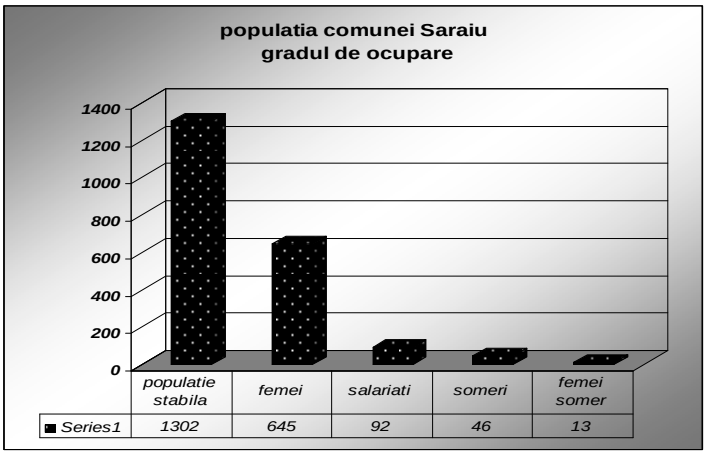

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In urma studieri graficului privind populatia comunei Saraiu se considera necesara adoptarea unor acţiuni la nivel local pentru a susţine locurile de muncă ameninţate şi pentru a aborda problema integrarii fortei demunca neocupate – programe de lucrări publice, cu un accent mai mare pe competenţe şi capacitatea de inserţie profesională si căutarea unor noi surse pentru locuri de muncă (economia socială, cultură, turism, mediu).

Structura confesionala a comunei Saraiu

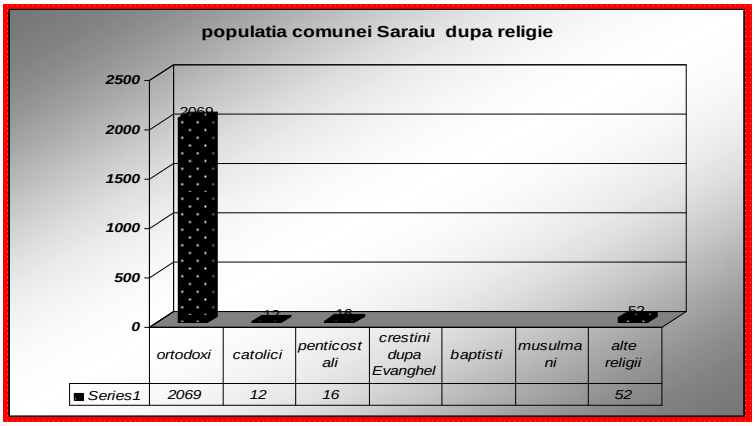

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In comuna Saraiu predomina populatia crestin ortodoxa, romana. Nu există diferenţe statistic semnificative între grupurile etnice cu privire la percepţia atributelor cu care sunt caracterizaţi membrii grupurilor din comuna Saraiu..

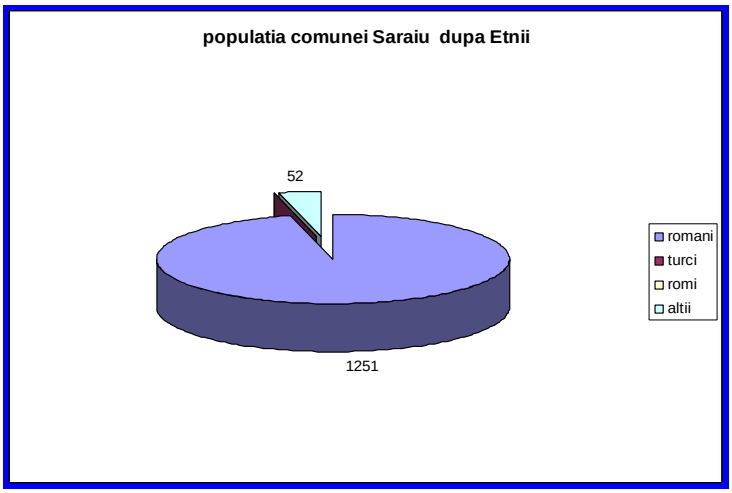

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Comuna Seimeni

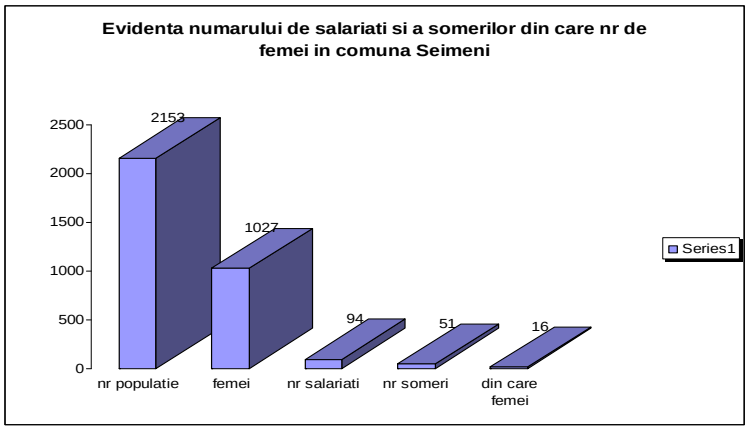

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

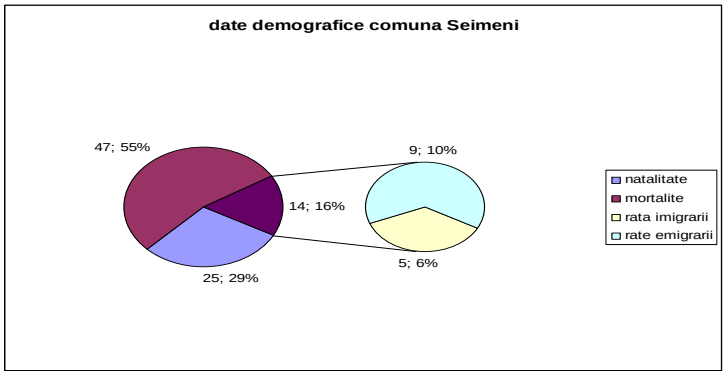

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In comuna Seimeni exista un excedent de forta de munca neocupata pentru care trebuie depistate nisele de piata in vedera valorificarii superioare si eficiente a acesteia.

Sunt necesare actiuni de sensibilizare a comunităţii locale de afaceri în privinţa efectului negativ pe termen lung al "economiei gri", prin iniţiative de implicare în ocuparea forţei de muncă la nivelul comunei Seimeni;

O alta abordare consta in promovarea şi facilitarea unei culturi a întreprinderii şi a iniţiativei proprii pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă;

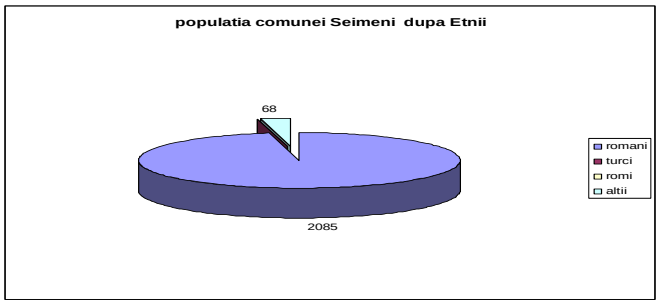

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Structura confesionala a comunei Seimeni

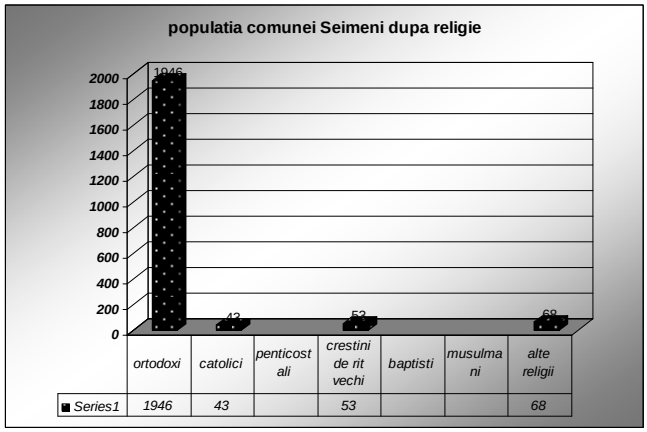

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Membrii grupurilor etnice aflate în proximitate şi care menţin interacţiuni sociale frecvente tind să se valorizeze pozitiv, preluând tradiţii şi obiceiuri unii de la ceilalţi.
Tipurile de relaţii care s-au stabilit între populaţia majoritară şi populaţia etnică din localitatea Seimeni sunt foarte importante deoarece o bună convieţuire se bazează pe apreciere şi respect reciproc.

Comuna Tortoman

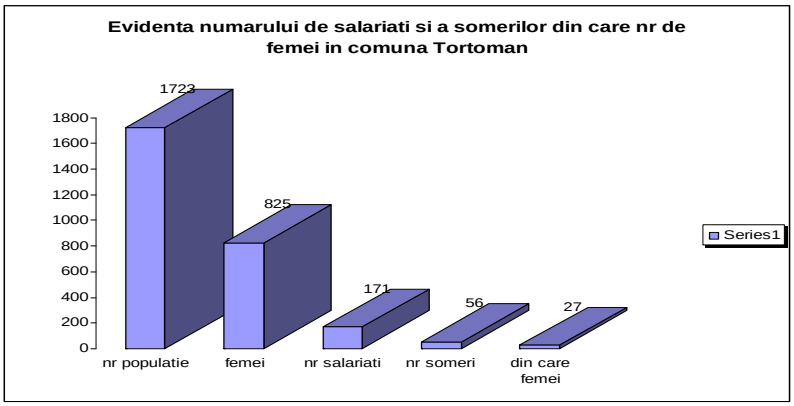

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In comuna Tortoman, ca in toate comunele aferente GAL Dobrogea Centrala exista forta de munca apta, neocupata, in special tineri si femei ce trebuie orientata spre calificari noi cerute de comunitate.

Sunt necesare elaborarea unor acţiuni care să mărească gradul de atractivitate al zonelor pentru investiţii şi locuri de muncă noi in comuna Tortoman precum si creşterea numărului de persoane ocupate şi concomitent cu reducerea ratei şomajului.

Structura confesionala a comunei Tortoman

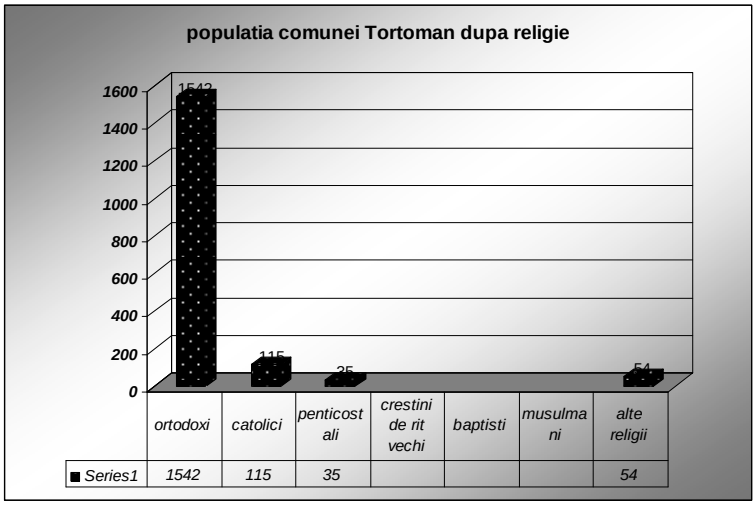

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Stilul de comunicare între grupurile etnice din Dobrogea este bazat pe toleranţă, pe o relaţie biunivocă, care minimizează problemele interetnice apărute. Toate minorităţile se bucură de un tratament tolerant din partea populaţiei majoritare din comuna Tortoman. Edificatoare este participarea locuitorilor de alte naţionalităţi la activitatea economică şi culturală a comunei, unde mozaicul etno-cultural este mai evident.

Comuna Casimea

Prin pierderea locurilor de munca de catre un segment important al populatiei prin desfiintarea intreprinderilor industriale, comuna Casimcea are un profil preponderent agricolsi de crestere a animalelor.Agricultori si crescatori de animale, organizati in firme cu personalitate juridica sau ca persoane fizice cu activitate bogata amintim: Mihail Caceandone, Tutuianu virgil, Pirvulescu Dumitru, Petrov Ion.

Crescatori de efective mari de animale-oi sunt: Bodea Nicolae, Miclaius Dumitru Apicultori de frunte in comune sunt: Velian Gabriel si Rosoi Ion

Pe teritoriul comuei isi desfasoara activitatea un numar de 125 de eoliene care exploateaza o resursa gratuita a comunei: vantul.

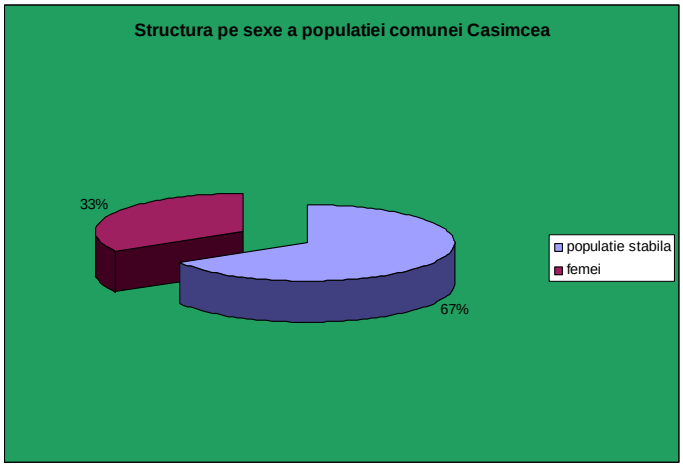

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In comuna Casimcea si in satele aferente sunt necesare actiuni care sa aiba ca scop final crearea de locuri de muncă cu totul noi sau dezvoltarea de noi sectoare de activitate la nivel local;

De asemenea, e nevoie de crearea unei culturi locale a învăţării de-a lungul vieţii, care să permită adaptarea la schimbările tehnologice survenite in contextul economic national si european;

Se recomanda actiuni de creştere a încrederii şi a sentimentului obiectivului comun între persoane şi organizaţii locale din Casimcea, care să poată ajuta la transformarea chiar şi a situaţiilor cele mai lipsite de perspective in situatii pozitive in sectorul economic.

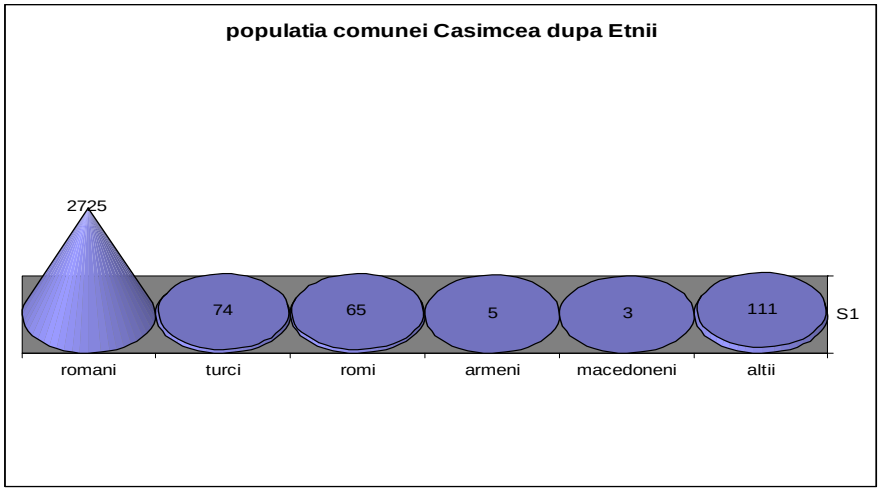

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Membrii grupurilor etnice aflate în proximitate şi care menţin interacţiuni sociale frecvente tind să se valorizeze pozitiv, preluând tradiţii şi obiceiuri unii de la ceilalţi.

In comuna Casimcea existenţa relaţiilor de prietenie cu membrii altor etnii este identificată în grupul etnicilor români, urmat de turci, armeni, pe ultimul loc situându-se grupul etnicilor rromi.

Relaţiile interetnice sunt de apreciere reciprocă atât între majoritari şi fiecare etnie în parte, cât şi între etnii.

Structura confesionala a comunei Casimcea

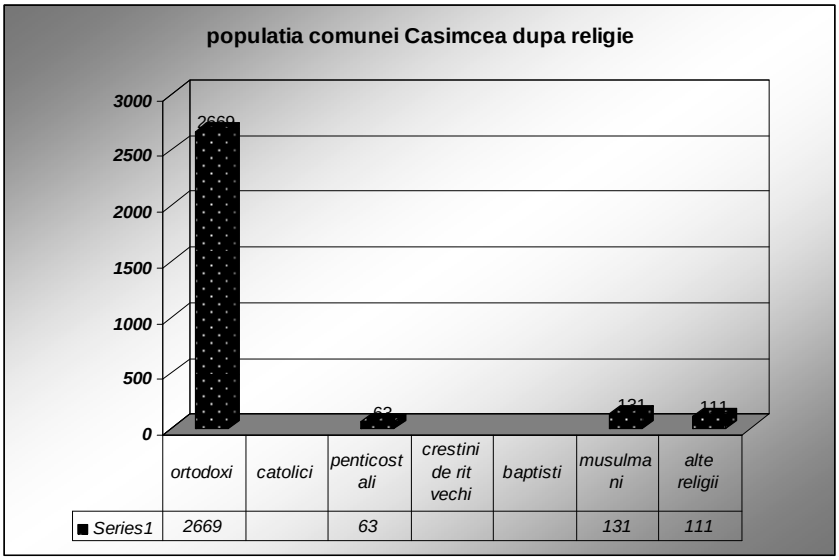

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Concluzii

Tendintele generale la nivelul teritoriului GAL Dobrogea Centrala în ceea ce privesc indicatorii demografici arată o scădere constantă, generală a populației. Valorile indicatorilor prezentati, în ciuda unor fluctuatii usor pozitive cunosc în general evolutii negative. Această situatie ar putea fi obiectul politicilor initiate la nivelul teritoriului prin care să se creeze premisele unor tendinte pozitive în evolutia demografică.

Analiza situatiei demografice la nivelul fiecarei comune din GAL Dobrogea Centrala privind structura populației pe segmente de vârstă, numarul somerilor din zona, numarul femeilor, numarul mic al populatiei ocupate ne ajuta la înțelegerea potențialului de dezvoltare a acestei zone rurale din Dobrogea centrala. În acest sens, s-a descris tendința spre migrare a populatiei din mediul rural spre oras sau statele membre Uniunii Europene in cautarea unui loc de emunca şi slaba capacitate de atragere a resurselor umane in teritoriu.

Prin metoda observarii si a investigarii verbale aplicata localnicilor din fiecare comuna a GAL Dobrogea Centrala, s-a constat ca nivelul de educație al locuitorilor este aproape inexistent, in legatura cu potențialul zonei (tineri implicați în programe de educație legate într-un fel de agricultură, de turism, de mestesuguri şi de alte activități rurale).

Acest studiu scoate in evidență principalele probleme care afectează zona rurala, componenta GAL Dobrogea Centrala, precum şi cele care au aparut în urma declinului economic, a tendințelor demografice negative, deficiențelor tehnice ale bunurilor, standardelor reduse de viața, slabei calități a mediului şi insuficienței infrastructurii sociale. Ar trebui subliniat deficitul de locuri de muncă, slaba diversificare a activităților economice şi insuficienta dezvoltare a resurselor potențiale.

Dobrogea este cunoscuta drept o zona multietnica, in care o mare varietate de etnii au convietuit in armonie. Aceasta varietate culturala este intalnita si pe teritoriul GAL Dobrogea Centrala.

Varietatea etniilor si religiilor confera identitate zonei si ofera resurse de dezvoltare economica prin valorificarea culturii specifice fiecarei etnii si religii, prin valorificarea turistica a gastronomiei si obiceiurilor sau prin producerea si livrarea de alimente cu specific etnic si religios.

Importante comunitati turcesti si tataresti se intalnesc in Ciocarlia, Crucea, Horia., iar in Seimeni, Casimcea se intalnesc lipoveni, turci, romi, macedoneni.

Religia predominanta este crestin-ortodoxa. Exista insemnate comunitati romano-catolice in Crucea, Horia, Pestera, Saligny, Tortoman. Religia musulmana este asociata cu etniile turca si tatara din comunele Ciocirlia, Crucea, Casimcea si cu o parte a etnicilor romi din Ciocirlia si Casimcea.

Capitolul IV
Activitatile economice

Dinamica activitatilor economice si a compoenentelor peisagistice productive

Economia post-revolutionară a cunoscut o curbă descendentă având în vedere numeroasele schimbări care au avut loc la nivelul diferitelor sectoare de activitate, schimbări de mentalitate, de management, tehnologice etc. Trecerea la capitalism a reprezentat declinul economiei existente, la acel moment, mai ales la nivelul micilor localităţi din Romania si implicit in comunele din GAL Dobrogea Centrala.

Teritoriul acoperit de Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala este preponderent teren arabil, dar cuprinde si suprafete de alte categorii de folosinta: pasuni, vii si livezi, ape.

Terenul este lucrat atât individual cât şi în asociaţii agricole. De asemenea, teritoriul dispune de o oferta naturala deosebit de favorabila pentru dezvoltarea zootehniei – suprafata de pasune existenta, cu un profil complex, dominat de cresterea bovinelor, ovinelor si porcinelor.

Economia in comunele Gal Dobrogea Centrala se caracterizează printr-o industrie slab reprezentata, o agricultură bazată tot mai mult pe proprietatea particulară, Agricultura dispune de condiţii pedoclimatice favorabile şi de suprafeţe agricole. Terenurile arabile sunt cultivate cu cereale, rapita, porumb, grâu şi secară, floarea-soarelui, orz şi orzoaică, ovăz, soia, leguminoase, cartofi.

Pe teritoriul comunelor din GAL Dobrogea Centrala forţa de muncă ocupată demonstrabil este de 23,72% din totalul populaţiei. Această cifră nu este foarte relevantă pentru că nu sunt cuantificate persoanele care derulează activităţi independente în sectorul agricol sau persoanele implicate în activităţi sezoniere sau persoanele care sustin „economia gri”.

În aceste condiţii apare o rată a şomajului destul de ridicată dar care nu poate fi demonstrată din evidenţele locale.

Activitatile de baza ale localnicilor din comunele GAL Dobrogea se deruleaza in sectorul agricol in proportie de peste 90%.

Tipul de agricultura practicat de majoritatea fermierilor si agricultorilor este lipsita de elementele de tehnologie moderna. S-a consatat ca motivul principal îl constituie resursele umane necalificate, lipsa competenţelor specializate şi resurse materiale neperformante, ceea ce duce la obţinerea produselor primare de calitate slabă, cu posibilităţi de valorificare la preţuri scăzute.

Exploatatiile de semisubzistenta sunt de pluricultură: creşterea animalelor, culturi de câmp/furajere, legumicultură, viticultură, pomicultură. Din zonă se exportă cereale, floarea soarelui, rapita, animale vii, export realizat prin societăţi intermediare.

Activitatea de semisubzistenţă oferă un venit zilnic care asigură minimul de existenţă sau suplimentează veniturile de bază.

Există pieţe agro-alimentare rurale, de mici dimensiuni, exista la nivel de comuna (Saraiu) cu activitate spoaradica (o zi pe saptamana), insa, nu exista o cultură a calităţii produselor, o cultură a produsului local.

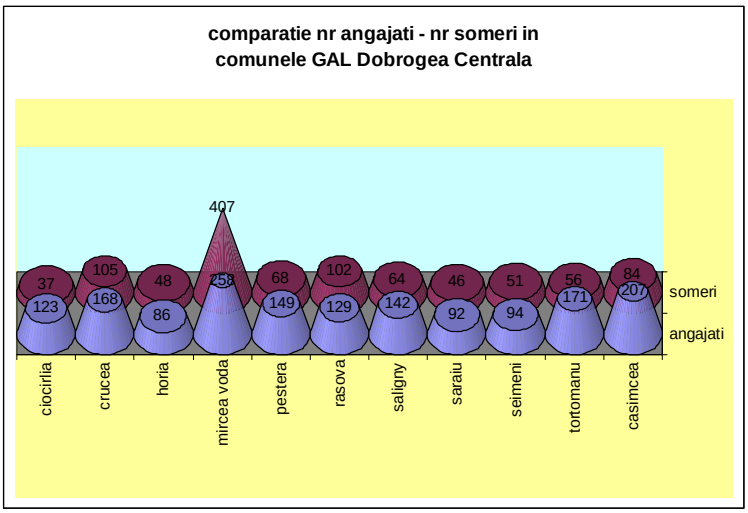

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Localizarea teritoriului in cadrul judetelor Tulcea si Constanta

Fondul funciar şi situaţia exploataţiilor agricole.

Suprafaţa agricolă a teritoriului este de 133092 ha.

Suprafaţa este distribuită pe mai multe categorii de folosinţă.

Procentul de 87,26% arabil din total fond funciar demonstreaza ca teritoriul GAL Dobrogea Centrala este preponderent agricol.

Pasunile sunt preponderent naturale, ocupa 10,48% din suprafata, se regasesc in domeniul privat al comunelor.

Suprafata totala a comunelor din GAL Dobrogea Centrala.

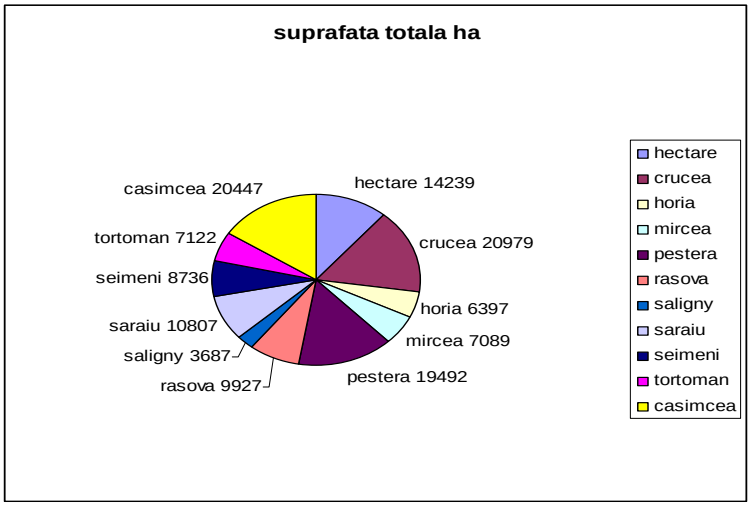

Harta geografica a Judetelor Tulcea si Constanta, localizarea geografica a comunelor GAL Dobrogea Centrala

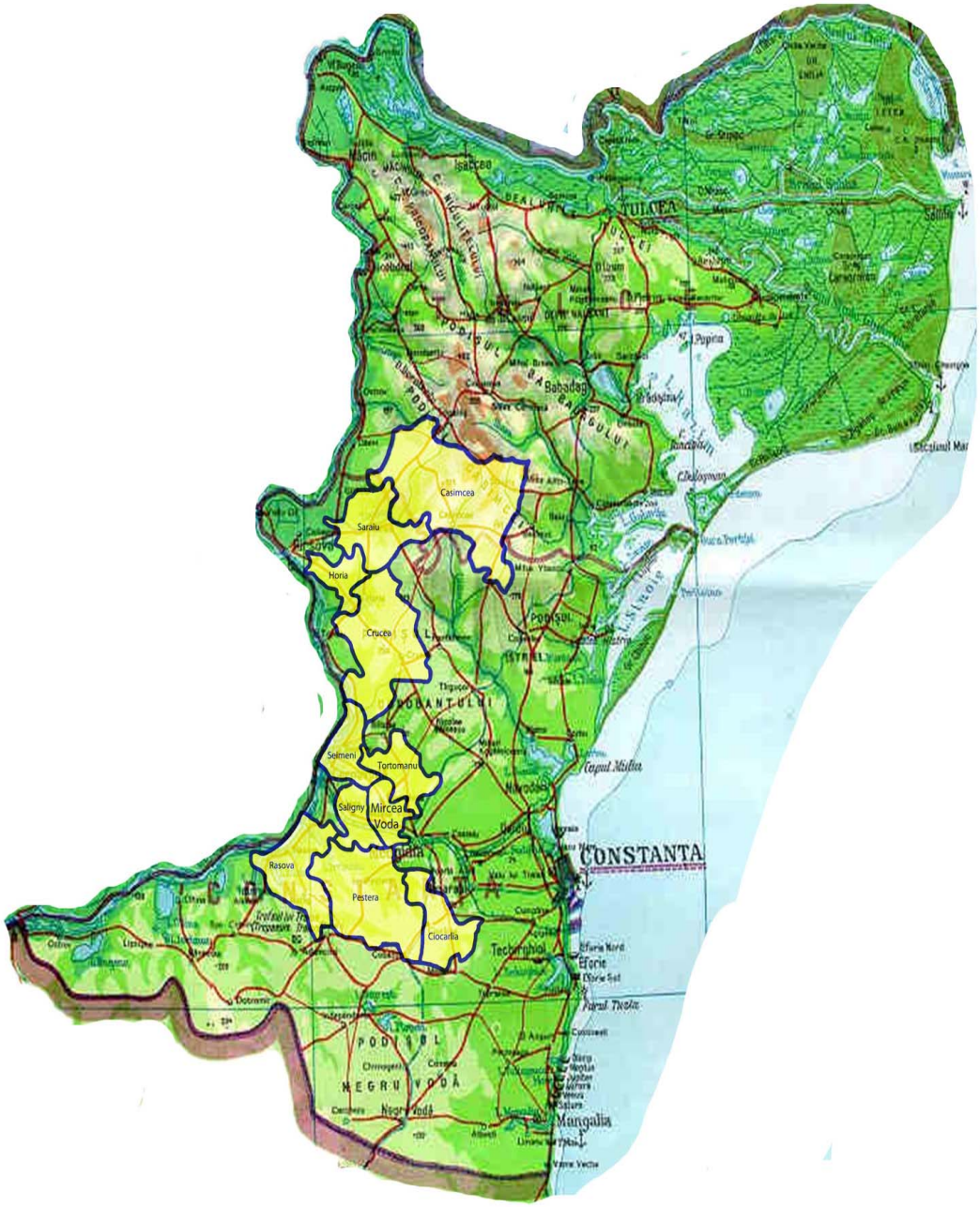

Categorii de folosinta a terenurilor in comunele GAL Dobrogea Centrala

Comuna	suprafata totala (ha)	suprafata arabila (ha)	Pasuni (ha)
Ciocirlia	14239	12651	387
Crucea	20979	16879	1329
Horia	6397	5181	140
Mircea voda	7089	4170	611
Pestera	19492	13308	3377
Rasova	9927	4095	1499
Saligny	3687	2912	131
Saraiu	10807	8658	1826
Seimeni	8736	5672	1212
Tortomanu	7122	6247	417
Casimcea	24736	17882	4028

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

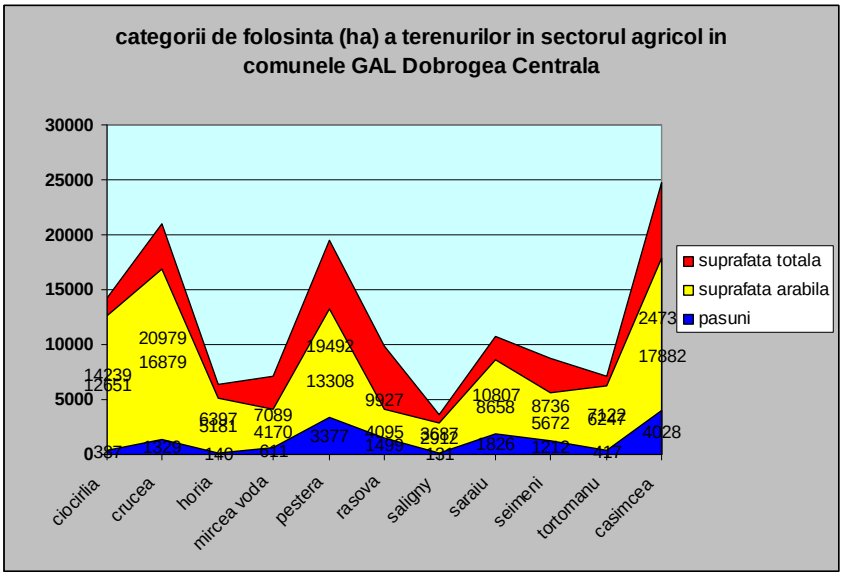

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Peisajul cultivat pe teritoriul GAL Dobrogea Centrala nu este de mare atractie din cauza formelor sinuoase a suprafetelor acoperite de culturi, zonele de margine a culturilor care se invecineaza cu drumurile de ferma si soselele judetene si nationale sunt acoperite pe o latime de 0,5 la 1 metru cu buruieni specifice. Culturile pomicole si viticole sunt destul de imburuienate si au un aspect neingrijit. In cele ce urmeaza, prezentam cateva exemple semnificative din zona de studiu.

Comuna Ciocirlia Mediul economic al comunei Ciocîrlia se confruntă cu o situaţie caracteristică multor comune din judeţul Constanţa. Incapacitatea sectorului mic de a absorbi excedentul de forţă de muncă a determinat o situaţie relativ precară a mediului economic şi în consecinţă, numeroase probleme pe plan social.

Culturile agricole reprezintă o caracteristică principală a comunei Ciocirlia, regiunea fiind renumita în producţia de struguri, floarea – soarelui, porumb boabe, soia boabe, roşii, pepeni, in pentru fibră, şi pentru producţia de grâu şi secară, ceapă, cereale boabe, leguminoase boabe. Întrucat agricultura este sectorul predominant, trebuie urmărit traseul produselor rezultate din aceasta activitate. Dacă facem referire la produsele agricole de tipul legumelor, fructelor, viţei-de-vie, acestea constituie obiectul consumului propriu al populaţiei. În general, recoltele aferente acestor sectoare ating cote minime, necesare traiului zilnic. Recoltele de cereale rezultate ca urmare a muncii pământului sunt în general destinate acoperirii necesarului hranei familiei şi animalelor din gospodării. În unele cazuri, o parte din aceste recolte sunt comercializate micilor întreprinzători, fie sub formă de troc la schimb cu alte produse alimentare, fie contra cost pentru a acoperi alte cheltuieli proprii fiecarei gospodării. În concluzie, pe raza comunei Ciocîrlia se desfăşoară o agricultură de subzistenţă.Cei mai harnici gospodari ai comunei care lucreaza pamantul pe suprafete mari sunt: Dragomir Traian (crescator de oi si capre), Stancu Alexandru (crescator de vaci) si altii.

Industria si Comerţul

Pe raza comunei Ciocîrlia şi-a dezvoltat activitatea o societate comercială care are ca obiect de activitate prelucrarea laptelui - SC TAD CIP SRL. Aceasta colectează materia primă – laptele de la populaţia din zonă – şi il supune proceselor tehnologice corespunzatoare în vederea obţinerii produselor lactate.

Pe teritoriul comunei Ciocîrlia funcţionează un număr destul de mic de unităţi economice, având ca obiect de activitate principal comerţul, transporturile, morărit, prestări servicii agricole. Sectorul serviciilor este slab reprezentat

Comuna Crucea Culturile de bază care se cultivă pe teritoriul comunei Crucea sunt:grâul, orzoaica de toamnă şi de primăvară, floarea-soarelui, mazărea, ovăzul, rapiţa, porumbul. Pe raza comunei Crucea îşi desfăşoară activitatea societăţi agricole şi magazine cu capital privat după cum urmează: 3 societăţi S.A. care au 30 de angajaţi şi au ca domeniu de activitate agricultura; 4 societăţi S.R.L. care au 35 de angajaţi şi au ca domeniu de activitate agricultura; 3 societăţi S.R.L. care au 30 de angajaţi şi au ca domeniu de activitate comercializarea animalelor vii; societate S.R.L. unde lucrează un număr de 7 angajaţi şi are ca domeniu de activitate agricultura ecologică; societate S.R.L. unde lucrează un număr 16 angajaţi şi are ca domeniu de activitate pomicultura; societate S.R.L. unde lucrează un număr de 14 angajaţi şi are ca domeniu de activitate industrializarea laptelui;

Crescatori de oi in satele comunei crucea sunt: Smeada Dumitru din Galbiori, Robu Marin din Baltagesti, Ghdvon Vasile din Crisan, Costin Vasile din Siriu.

Renumit in zona pentru albinarit este Bratovschi Cornel.

Gospodari ai satelor care au pus bazele legumiculturii in comuna Crucea sunt: Nedelcu Geniu din crucea, Dragos Oprica din Crucea, Ilie Popa din Baltagesti, Buzdugan Mariana din Crucea, Mittrea Gheorghe din Crisan.

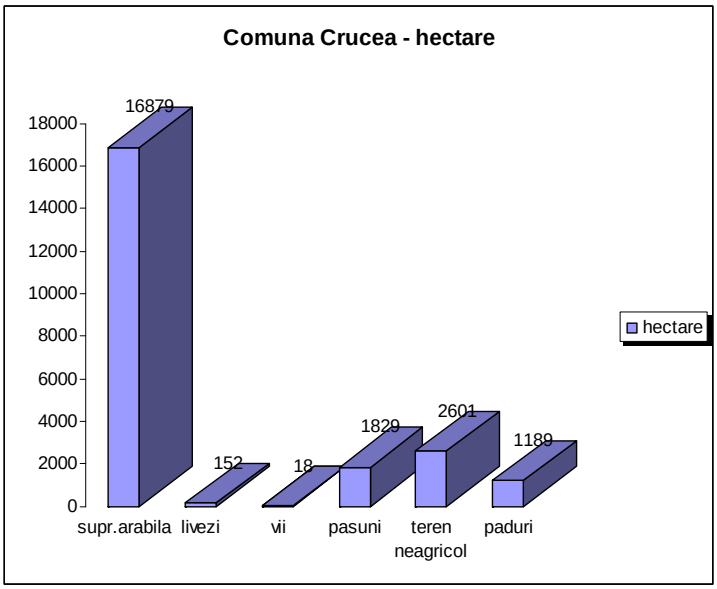

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Industria. În localitatea Crucea exista o fabrică de industrializarea laptelui care produce caşcaval, cu un număr de 14 angajaţi;

Comerţul şi serviciile. Micile magazine în număr de 20 îşi desfăşoară activitatea prin desfacerea de produse agro–alimentare.

Comuna Horia Agricultura reprezinta ocupatia de baza a populatiei, culturile cu ponderea cea mai mare o reprezinta porumbul, furajele, urmate de culturi de floarea soarelui, orzoaica grau si orz. Cresterea animalelor (in special vaci, oi) este in ascensiune. Actualmente, in comuna Horia sunt un numar de 5 arendasi ce lucreaza cca. 1 000 ha teren arabil. Multe suprafete raman nelucrate ca urmare a faptului ca o parte a populatei este imbatranita si nu dispune de mijloace financiare.

Analizand modul in care se lucreaza terenul de catre proprietari se constata ca anual raman cam 20% din terenuri nelucrate ca urmare a lipsei mijloacelor financiare dar si datorita lipsei utilajelor agricole, dotare insuficienta

Pe tritoriul comunei renumiti crescatori de oi sunt: Sufana Constantin, Deloreanu Gheorghe, Dumitrel Sava.

Industrie- nu exista capacitati pe terioriul comunei.

Comert- 14 sunt agenti care se ocupa cu comertul.

Servicii -2 agenti economici executa prestari servicii pentru populatie in domeniul moraritului si unul executa lucrari de tamplarie.

Comuna Mircea Voda Economia comunei Mircea Vodă se bazează în principal pe agricultură, minerit şi producţia materialelor de construcţii.

Agricultura reprezintă unul dintre cele mai importante domenii economice ale comunei Mircea Vodă, situându-se pe locul trei după comerţ, turism şi servicii, ca pondere deţinută în totalul activităţilor economice desfăşurate în comună.

Calitatea terenurilor din zonă, propice desfăşurării unei agriculturi de tip intensiv, este dovedită de producţiile mari obţinute la hectar de către producătorii agricoli individuali precum şi de calitatea deosebită pe care fructele, legumele şi culturile din zonă.

Deşi în deceniul trecut s-a înregistrat un declin, sectorul zootehnic a avut în ultimii ani o tendinţă ascendentă.

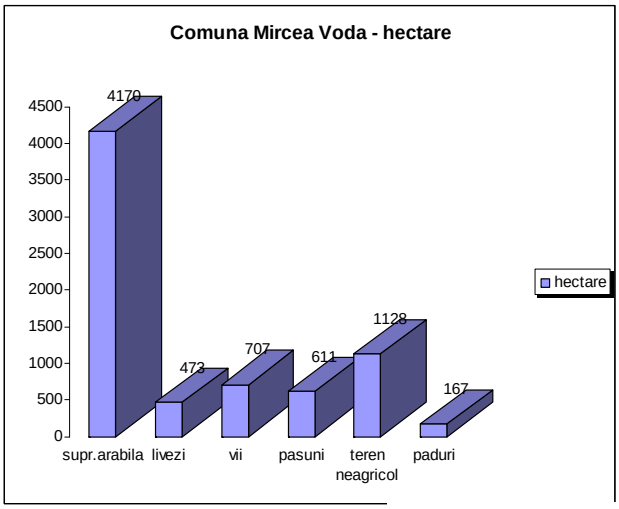

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Din punct de vedere al mediului de afaceri, pe raza comunei Mircea Vodă sunt înregistrate un număr de 87 societăţi comerciale care au diferite profiluri economice (panificaţie, alimentaţie publică, transport persoane, agricultură, viticultură, transport mărfuri, turism şi servicii, recuperarea deşeurilor.

În localitatea Ţibrinu funcţionează o exploataţie minieră unde principala resursa naturală este caolinul („Miniera S.A. Medgidia”).

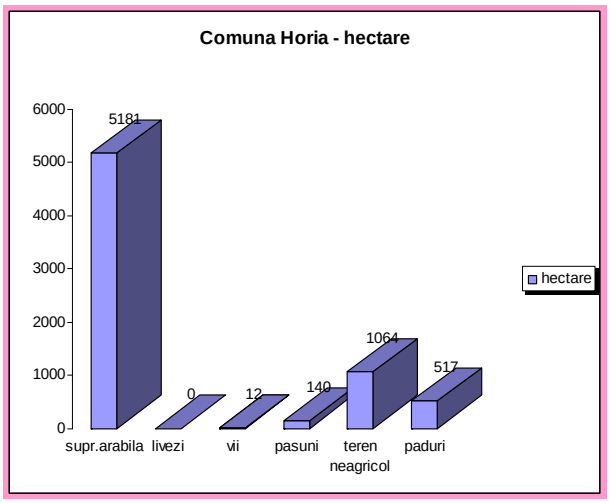

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Comuna Peştera are o economie preponderent agrară. Activitatea specifică zonei este agricultura: culturile vegetale, viticole, legumicole şi creşterea animalelor. În structura suprafeţei cultivate şi a producţiei vegetale ponderea cea mai mare revine culturilor: de porumb, grâu, orz, rapiţă şi floarea soarelui. Sectorul zootehnic a cunoscut o dezvoltare continuă, au fost infiinţate exploataţii agricole în fiecare sat al comunei, ceea ce a dus la creşterea efectivelor de animale: bovine, ovine, caprine, porcine, cât si păsări. Produsele sectorului zootehnic sunt valorificate în pieţele agroalimentare din Medgidia şi Constanţa.

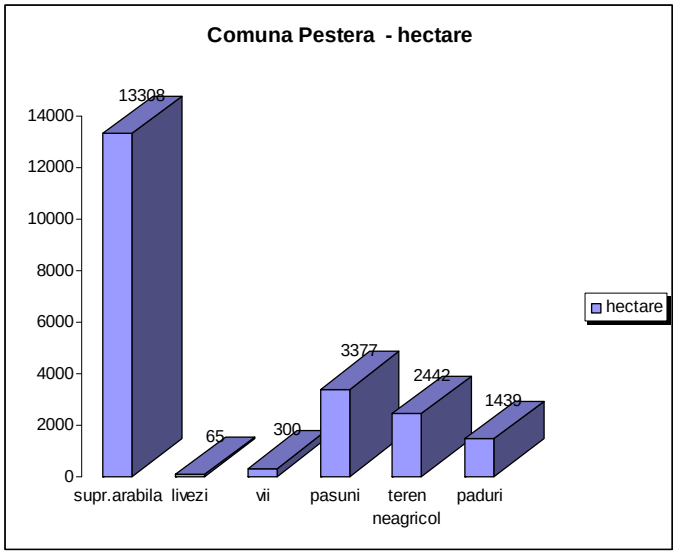

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Pe teritoriul comunei îşi desfăşoară activitatea circa 25 de societăţi comerciale şi asociaţii familiale, în special cu profil agricol dar şi al comerţului, serviciilor, producţiei industriale, etc. Dintre acestea mai importante ca pondere economică, în agricultură, sunt: Agro Star Company, Agrozoo Company, Cris Agro Grup, Ferma Rom, Fortuna Farm, Grup Cereal Agrozoo, etc.

Comuna Rasova Teritoriul comunei Rasova are ca activitate predominantă agricultura: grâu şi secară, porumb, cartofi, floarea soarelui, struguri, fructe şi creşterea animalelor (oi, capre, cai, vaci). Principalele activitati economice sunt azi ca si in vechime:cultivarea viţei de vie =1316 ha, cultivarea cerealelor = 6975 ha, creşterea animalelor, pescuitul. Suprafete mari de vita de vie sunt lucrate de gospodari ca; Neamtu Nicolae, Iosifescu Corina, Lavinia Adrian. Fermieri cu efective mari de animale (vaci) sunt Meamtu Mihalache, Steflea Dorel, Darie Gheorghe, Matei Traian, Cocris Paul, Lazar Costel. Renumit in zona si nu numai, pentru branza de capra este Popescu Florin - “Mos Capra”. Produsul este obtinut dupa o reteta proprie prin metoda traditionala si comercializat atat clasic cat si online.

In zona sunt si suprafete intinse de livezi de pomi fructiferi (prune, gutui, caise) ingrijite de Popa Veronel. De asemeni sunt si 3 societati care au ca obiect de activitate pescuitul. Ele sunt conduse e Mitu Ion, Drinca Nicu si Moraru Nicolae.

Comuna Rasova are o economie agrara, in structura suprafetei cultivate si a productiei vegetale cea mai mare pondere detinand-o culturile de grau, porumb si legume. Viticultura este bine reprezentata, in comuna existand microclimat favorabil pentru vita de vie. In comuna exista foarte multi crescatori de animale, in special oi si vite.

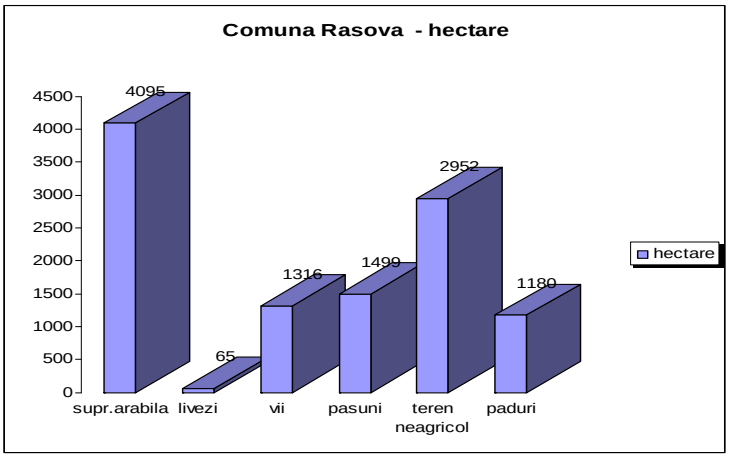

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

In comuna Rasova se află un chei pe malul Dunării într-o zonă pitorească cu un potenţial economic si turistic ridicat. Atât pe malul Dunării cât şi în imediata apropiere a canalului natural ce face legătura între fluviul Dunărea şi Balta Baciu există o zonă împădurită pe ambele maluri cu plantaţie de salcâmi şi salcie - zonă deosebit de căutată pentru pescuitul sportiv. Balta Baciu, in apropierea Dunarii, langa satul Rasova (20 km de Cernavoda, jud. Constanta) este cautata in special pentru capturile de caras. Pe langa peisajul minunat si stufarisul abundent, balta Baciu este cunoscuta pentru carasii, crapul, platica si stiuca.

Balta Baciu

Obiective industriale si zone periculoase

Obiectivul industrial care poate genera situaţii de risc în zonă este Centrala Atomoelectrică de la Cernavodă care, însă nu este amplasată în teritoriul comunei

Zonele periculoase pe teritoriul comunei propriu zis simt: văile colectoare a apelor torenţiale - valea Rasova, regiuni cu alunecări de teren - valea Drăgăicii.

Comuna Saligny Populatia se ocupă în principal de cultivarea pământului si cresterea animalelor.În ansamblu, principalele activităţi agricole de pe teritoriul comunei si celorlalte localitati aferente, sunt culturi de cereale (grâu, porumb, orz, ovăz, secară) si vită de vie. Se cresc animale de curte pentru consumul propriu (porcine), cabaline, păsări domestice dar si animale de pasune (ovine,bovine).

Crescatori de oi in comuna , renumiti pentru efectivele si productia obtinuta sunt: Moroianu Alexandru, Popa Vasile, Todeci Ion,

Asociatii agricole in cadrul carora se lucreaza pamantul arabil din zona sunt conduse de: Beiu Ion, Radut Nicoleta, Tohan Costel

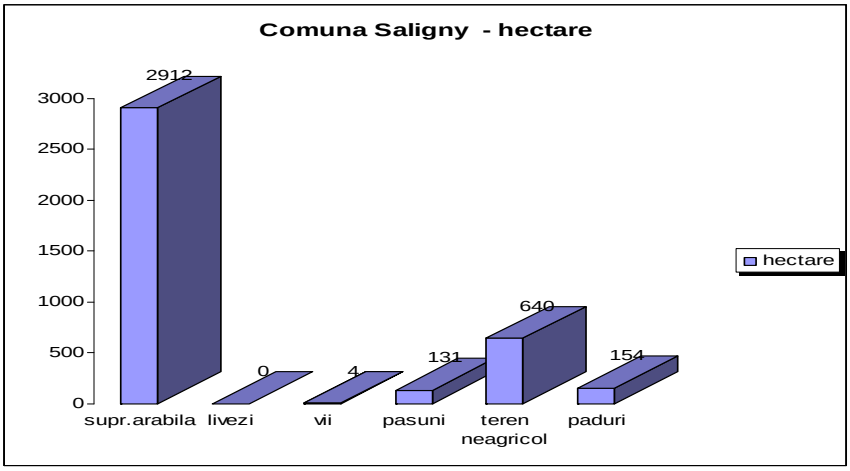

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Activitatea economică nu este foarte reprezentativă, pe teritoriul comunei Saligny existand o fabrică de pâine cu o capacitate de producţie mică, o exploatare piscicolă situată pe malul sudic al Canalului Dunăre Marea-Neagră în dreptul localităţii Făclia ,denumită "Balta Făclia", cunoscuta pentu capturi importante de biban, caras, stiucă, s.a.

Balta Faclia

Comuna Saraiu Majoritatea populatiei lucreaza in agricultura, ca proprietari de teren, unii lucrand individual, ceilalti fiind organizati in asociatii cu personalitate juridica. Culturile sunt reprezentate in special de grau, orz, orzoaica de toamna, ovaz, porumb, floarea-soarelui, dar si fasole si mazare. Si cresterea animalelor este una dintre ramurile principale de existenta pentru populatie. Comuna Saraiu totalizeaza o suprafata de aproximativ 8658 de hectare de teren arabil, care se gaseste in patru trupuri cadastrale O problema cu care se confrunta agricultorii din comuna Saraiu este cea a tipului de pamant si a nefertilizarii lui din anul 1990, ceea ce a condus la o productivitate scazuta. Un alt dezavantaj pentru agricultori este acela al lipsei irigatiilor pentru culturi, chiar daca, in prezent, instalatiile sunt amenajate.

Fermieri reprezentativi in comuna sunt: Rusu Gheorghe, Serban Viorel, Sufana Constantin, Petcu Petrica. Pamantul este lucrat pe suprafete mari de Iftinca Marinel, Rusu Gheorghe si altii. Apicultori locali Filip Daniel, Rusu Gheorghe, Drenea Costel.

Acestia pot oferi resurse pentru turismul de ferma.

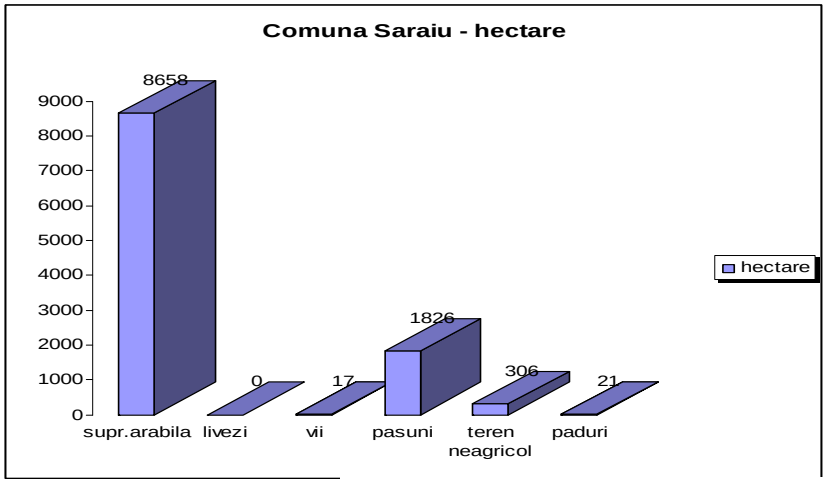

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Industrie- nu exista unitati care sa desfasoare activitati industriale pe teritoriul comunei Saraiu.

Servicii - Comerţ cu alimente şi materiale de construcţii

Comuna Seimeni Populaţia se ocupă în principal de cultivarea pământului particular sau în asociaţii agricole. Cele mai frecvente culturi sunt cele de porumb, grâu, ovăz, orz şi floarea soarelui. Crescatori de oi in comuna sunt Blaj Lucian, Iordache Marian, Craciun Marian. Albinarit in zona efectueaza Ciocan Nicolae si None Ion

Activitatea industriala propriu zisă este slab reprezentată in comuna Seimeni. Pe raza comunei funcţioneaza trei fabrici de pâine cu o capacitate de producţie mică, două exploatări piscicole (Domneasca şi Tibrinu) şi două puncte de lucru având ca obiect de activitate valorificarea produselor agricole, respectiv producţia industrială. Servicii – unitati de comert si mic detaliu.

Comuna Tortoman Comuna Tortoman este situata în partea de S-E a României, în mijlocul Podişului Dobrogei,la 208 km est de Bucureşti, 47 km vest de Constanţa, 152 km sud de Tulcea si 48 km nord de Vama-Veche (localitate aflată la graniţa cu Bulgaria). Comuna include satele Tortoman (resedinta) si Dropia. Localitatea şi zona sunt străbătute de drumul judeţene D.J.224, care face legatura intre municipiul Medgidia si D.N. ce face legatura intre portul Constanta si podul rutier peste Dunare de la Harsova – Vadul Oii. Distanţa până la cel mai apropiat aeroport este de 32 km, acesta fiind Aeroportul International Mihail Kogalniceanu.
Teritoriul administrativ este de 9.387.649 ha şi are în componenţă localităţile:
Tortoman,care reprezintă aşezarea propriu-zisă si satul Dropia.

Aspectul general al reliefului este de podis cu altitudine joasa. Toti locuitori s-au ocupat cu agricultura si cu cresterea animalelor, datorita dealurilor din jurul satului, pe care le foloseau ca pasune naturala. Azi toti locuitorii satului se ocupa cu agricultura si crestere vitelor. Activitatea de baza este agricultura si crsterea animalelor. Crescator de oi in zona este Havriliuc Vasile. Apicultura este ocupatia de baza a familiei Cvartic din comuna Tortoman. Pe teritoriul comunei a fost infiintata o livada de catina, proprietatea lui Bratosin Nicolae.

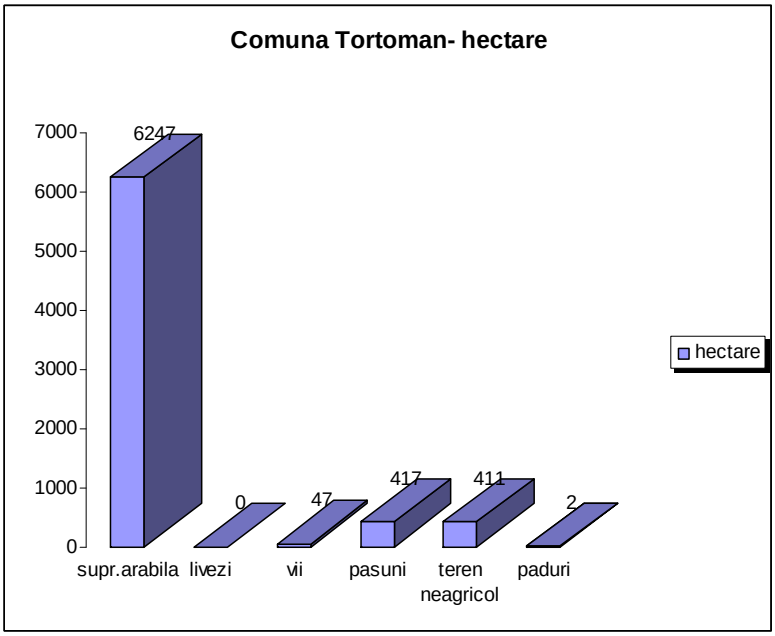

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Comuna Casimcea In comuna Casimcea sunt peste 1600 persoane a caror activitatea economica de baza este agricultura, sustinuta de cele doua ramuri: cultura plantelor si cresterea animalelor. Se inregistreaza un progres în ceea ce priveşte dotarea tehnică (agricultorii au început să îşi achiziţioneze echipamente şi utilaje performante). Activitatea in agricultura se desfasoara pe loturi cuprinse inte 1-10 ha, atat individual cat si in asociatii agricole. Reprezentrative pentru comuna sunt: Asociatia agricola Casimcea din Casimcea, SD Spicu in satul Rahman, Asociatia agricola Razboieni. Intreprinzatori locali organizati in societati comerciale sunt; SC M&M Agricultura SRL, SD Exagrom Tulcea, SC Goras Consulting Tulcea, SC Dinamic Construct Tulcea, SD Winstar Trading Internationsal Bucuresti.

Sectorul zootehnic este reprezentat de cresterea animalelor in gospodarii precum bovine, pasari, porcine, ovine, dar exista si forme asociative sau minicomplexe de crestere a vacilor de lapte si porcilor.in cadrul SC Agrozootehnica din Casimcea si ferma de cresterea oilor din Haidar

Industrie- Prelucrarea laptelui este efectuata de SC Mihlact SRL in comuna Casimcea.

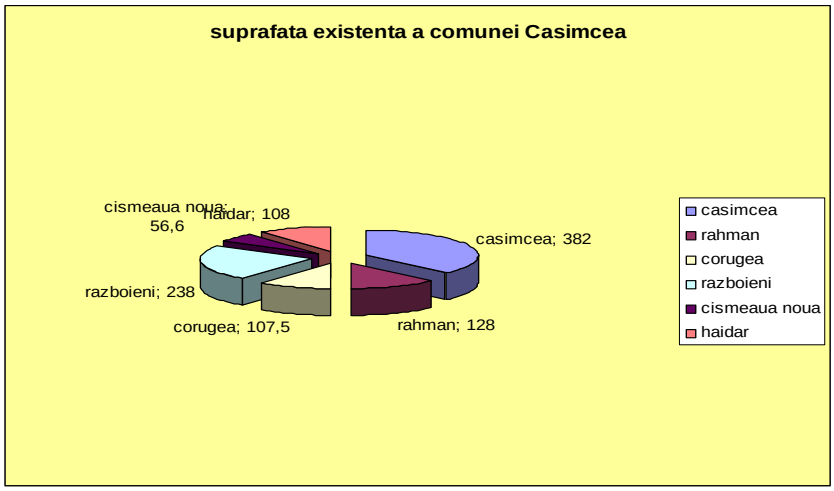

Sursa: INSSE Constanta si Tulcea

Agricultura şi sectorul energetic (mai exact generarea de energie neconvenţională eoliană) sunt sectoarele ce prezintă cel mai înalt potenţial de dezvoltare economică şi care ar putea înregistra cea mai rapidă ascensiune.

La nivel local sunt înregistrate 116 societăţi, inclusiv investitorii din sectorul energetic precum si 32 persoane fizice autorizate.

Comertul si prestarile de servicii sunt alte activitati ale locuitorilor comunei Casimcea. Construirea parcurilor eoliene a creat locuri de muncă, atrăgând şi dezvoltarea în localitate a unor servicii de alimentaţie publică;

Concluzii

Influenţa condiţiilor climatice anuale determină calitatea şi cantitatea producţiilor obţinute, coroborate cu performanţa scăzută a fermierilor, nerespectarea verigilor tehnologice, materialul biologic de cele mai multe ori utilizat din producţia proprie, utilizarea ineficientă a terenului, duc la o fluctuaţie galopantă a nivelului de producţie/an/ha, deşi potenţialul terenului agricol şi calitatea solului nu explică producţiile mici. Pe teritoriul de dezvoltare Dobrogea Centrala se găsesc peste 2545 de ha de viţă de vie. Viticultura în zonă are o tradiţie de mii de ani.

Pe lângă plantaţiile de struguri de vin sunt plantaţii de struguri de masă cu soiuri nobile. Plantaţiile de viţă de vie, atât cele pentru vin cât şi cele pentru masă sunt adaptate lucrărilor manuale.

Legumicultura este reprezentată prin culturi de cartofi, ceapă, rădăcinoase, varză şi legume pentru consum propriu.

Pomicultura este o activitate tradiţională, dar producţia de fructe a scăzut foarte mult prin îmbătrânirea plantaţiilor şi defrişări.

Cresterea animalelor reprezinta o ocupatie de baza a populatiei din localitatile componente ale Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala. Locuitorii sunt crescatori de bovine, porcine, ovine, pasari, dar si familii de albine. Nu se identifică o selecţie de rase de mare performanţă, producţia este mixtă de lapte şi carne la taurine şi ovine.

Apicultura este, de asemenea, o arie importantă a agriculturii din teritoriul GAL Dobrogea Centrala, pentru care s-a dezvoltat un interes aparte. Apicultorii sunt reuniti in diferite forme asociative, si aceasta reprezinta un exemplu de bune practici in dezvoltarea sistemului asociativ din teritoriul GAL Dobrogea Centrala.

Din punct de vedere al structurii economice, în spaţiul GAL Dobrogea Centrala activităţile agricole deţin ponderea cea mai mare din teritoriul rural. Aceasta nu exclude existenţa şi a altor activităţi ce pot avea un rol esenţial în economia spaţiului rural, la care sa se adauga turismul şi agroturismul de agrement, serviciile pentru populaţie. Cu toate acestea, economia spaţiului rural dobrogean rămâne preponderent agricolă. Ponderea superioară a agriculturii în economia spaţiului rural devine din ce în ce mai discutabilă pentru că tendinţa de "implementare" în spaţiul rural a unor elemente specifice urbanului (industria de procesare a produselor agricole; dezvoltarea infrastructurii, extinderea activităţilor culturale etc.), care sa determine scăderea ponderii agriculturii din punct de vedere al locului pe care-l ocupă în totalul populaţiei ocupate, în produsul brut şi în valoarea adăugată.

Cu toate ca exista conditii naturale deosebite, în prezent nu se poate spune ca exista o productivitate agricola competitiva si eficienta, acest aspect fiind determinat atât de dotarile tehnice necorespunzatoare cât si de modul de exploatare practicat.

Industria - IMM – urile si serviciilor sunt slab dezvoltat in comunele GAL Dobrogea Centrala.

Activitatile desfasurate in comunele asociate sunt: prelucreare de produse, ateliere, etc.

Comertul- comert cu ridicata al produselor agricole brute si al animalelor vii, comert cu amanuntul in magazine nespecializate, comertul cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule in magazine specializate. Comertul cu amanuntul are cea mai mare pondere in teritoriu (aproximativ 88 %) Aceasta situatie este demonstrata de numarul mare de magazine existent pe ariile comunelor ce fac parte din GAL Dobrogea Centrala.

Servicii: Predominante sunt lucrarile de instalatii electice tehnico-sanitare si alte lucrari pentru constructii, intretinerea si repararea autovehiculelor, transporturi teresre de calatori, transporturi rutiere de marfuri si servicii, lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale, transporturi prin conducte, activitati de intretinere peisagistica, transporturi prin conducte, hoteluri si servicii de cazare, parcuri pentru rulote si campinguri, activitati ale agentiilor turistice si tur operatori, activitati recreative si distractive.

Sectorul tertiar este caracterizat printr-un numar mai mic de firme fata de sectorul comercial diversificate insa din punct de vedere al tipurilor de servicii oferite.

Serviciile de invatamant şi sanatate

Serviciile de sanatate sunt prezente in toate comunele GAL-ului Dobrogea Centrala si se prezinta astfel: cabinetele medicale cu 23 medici de familie instalati in 14 cabinete medicale, medici stomatologi instalati in 8 cabinete, farmacii 12.

In fiecare din satele comunitatilor asociate exista institutii educationale de nivel primar si secundar.

Imbunătăţirea şi menţinerea unui nivel adecvat al infrastructurii de bază in unitatile de invatamant sunt elemente importante în dezvoltarea socio-economică a mediului rural. Dezvoltarea rurală şi diversificarea economiei rurale depind de nivelul educaţiei, al cunoştinţelor şi calificării. Diversificarea activităţilor economice insa nu este susţinută de lucrători cu formare sau experienţă specifică diverselor tipuri de meserii, deoarece sistemul educaţional nu a fost adaptat cerinţelor specifice din mediul rural. Populaţia cu studii medii are o pondere de 59,6%. Peste 50 % lucrează în afara comunităţilor. Populaţia necalificată profesional este de 38,5%. Această categorie a parcurs învăţământul obligatoriu, dar nu a parcurs forme de calificare profesională, din acest motiv sectorul serviciilor pentru mediul rural nu are reprezentare. O mare problemă a managementului exploataţiilor agricole o constituie ponderea redusă a fermierilor cu calificare specifică domeniului, ponderea fiind de numai 4,7% din total.

Capitolul V
Studiu de caz - turism local

Analiza gradului de dezvoltare turistica

Studierea infrastructurii si a bazei tehnico-materiale existente în comunele GAL Dobrogea centrala si a cerintelor la nivel local, au dus la întelegerea nevoii cresterii si dezvoltarii turismului in teritoriu ca o varianta a dezvolrii economice a comunitatilor, de creare de locuri de munca si nu in ultimul rand promovarea specificitatii plaiurilor dobrogene. Valorificarea patrimoniului turistic al teritoriul GAL-ului are un grad relativ redus, atât în ceea ce priveste baza tehnico – materiala, cât si oferta de produse turistice.

Infrastructura turistică

O componentă de prim ordin a infrastructurii turistice este reprezentată de structurile de cazare, urmate de cele de alimentatie publică.

O ultimă categorie dar nu lipsită de importantă este cea a infrastructurii de transport, atât generale cât si speciale pentru turism.

Structuri de cazare

Hanul Morilor in apropierea comunei Horia

Pensiunea Vila Petrof Gigi din comuna Casimcea

Pensiunea Domnească din comuna Seimeni

Structuri de alimentatie publică

Structurile de alimentatie publică reprezintă o componentă de bază a ofertei turistice. Ele sunt corelate în mare parte cu structurile de cazare din punct de vedere al amplasamentului.

Privită în ansamblu, reteaua de alimentatie publică accesibilă turistilor poate fi apreciată ca fiind: insuficientă din punct de vedere cantitativ si mai ales ca număr, în zonele turistice rurale.

Infrastructura de transport

Teritoriul GAL Dobrogea centrala dispune de o retea rutieră în lungime de 1703 km.

Reteaua feroviară nu este amenajata pana in comunele analizate. Transportul feroviar nu reprezintă însă, cel putin în prezent, o alternativă viabilă de transport turistic la nivelul comunelor din GAL Dobrogea centrala.Pe cale feroviara se poate ajunge pana in gara Constanta si apoi cu transport rutier in comunele din GAL.

Reteaua aeriana e reprezentata de aeroportul Mihail Kogalniceanu situat la o distanta de 12-50 km de comunele din GAL.

Inventarierea evenimentelor locale desfasurate in comunele GAL Dobrogea Centrala

Evenimente culturale

Comuna Ciocirlia Serbare campeneasca la recoltatul graului „Rodul graului” Serbarea comunei „Cantul Ciocirliei” sarbatorita constant din 2004 Ziua comunei, Sarbatoare turceasca - Kureş (lupte tătăreşti) se sarbatoreste prin Uniunea Turca-Musulmana cu data schimbatoare (anual).

Comuna Crucea În anul 2005 a fost pusă piatra de temelie a Mânăstirii cu hramul Izvorul Tămăduirii în apropiere de satul Crucea. Construirea Mânăstirii reprezintă un pas important în atragerea turiştilor, astfel în fiecare an sărbătoarea creştin–ortodoxa Izvorul Tămăduirii atrage numeroşi turişti spre vizitarea lăcaşului sfânt.

Evenimente culturale de importanţă majoră ce se desfăşoară în localitate sunt: obiceiurile şi tradiţiile de iarnă, sezători, seri culturale anuale Evenimente locale: ziua comunei si Hramul bisericii Izvorul Tamaduirii.

Sarbatorile de iarna sunt frumos vestite de „Ansamblul de colindatori”alcatuit din batranii satului in cadrul unui eveniment organizat la caminul cultural din localitate.

In cadrul scolii din comuna Crucea functioneaza ansamblul artistic de dansuri populare „Trandafirul Dobrogean” sub conducerea domnului Profesor Prodan.

Comuna Horia Localitatea nu are structuri cu functiune de cazare turistica pe teritoriul ei, totusi consideram ca „Popasul Hanul Morilor”- unitate ce se afla pe teritoriul administrativ al comunei, la intersectia Drumului National 2 A cu Drumul judetean 223 poate contribui la asigurarea de servicii de cazare si alimentatie publica prin cele 40 de locuri si restaurantul aferent.

Evenimente locale: Spectacolele date de catre ansambluri artistice sau diferite formatii cu ocazia diferitelor evenimente din viata comunei - ‘’Ziua comunei Horia ‘’
In fiecare an se organizeaza Hramul bisericilor din comuna, cantece si dansuri sustinut de Ansamblul scolii "Floricica", Dans popular specific “Braul”, acttivitati si competiti sportive organizate prin / de Clubul Sportiv Horia Constanţa - Spicu Oina.

Comuna Mircea Voda Dintre locurile cu rezonanţă în istoria aşezării, cel mai important este Cimitirul Internaţional de Onoare „Mircea cel Bătrân”pe o suprafata de 8000 de m^2. Cimitirul adăposteşte mormintele a 5302 ostaşi care au căzut în primul război mondial, în perioada august–decembrie 1916 pe fronturile din judeţele Constanţa, Tulcea, Durostor şi Caliacra. Dintre ostaşi 432 sunt identificaţi şi 4879 necunoscuţi, de diferite naţionalităţi: români, germani, austrieci, ruşi, bulgari, sârbi, polonezi, turci, evrei.

În mijlocul incintei se înalţă Monumentul Eroilor „Mircea cel Bătrân”. Monumentul reprezintă un vultur aşezat pe un postament de marmură, susţinut de patru coloane de marmură neagră, în spaţiul dintre coloane este scrisă în limbile: română, germană, rusă şi bulgară, inscripţia: „Ca un simbol al vitejiei şi al onoarei militare, în acest cimitir al eroilor, îşi dorm somnul de veci împreună: români, bulgari, germani, ruşi şi alte naţionalităţi, căzuţi în primul război mondial”. Soclul monumentului, în formă de trunchi de piramidă, în 5 trepte, este realizat din marmură albă. Printre morminte sunt alte 4 monumente mai mici, în vârf au o amforă cu câte doi vulturi, păsările fiind aşezate zburând cu capul în jos. Lângă fiecare dintre aceste monumente sunt patru tunuri.

Mănăstirea Înălţarea Domnului

Monumentul eroilor”Mircea cel Batran”

Cu câţiva ani în urmă, în cadrul cimitirului s–a întemeiat Mănăstirea Înălţarea Domnului, devenită loc de pelerinaj pentru cinstirea eroilor.
Evenimente locale: Sarbatorirea hramul bisericii„Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena”.din Mircea Voda, Ziua comunei- 21 mai, Ziua Eroilor, eveniment local”Cufarul bunicii” expozitie de obiecte casnice vechi din zona Dobrogei.

Comuna Pestera

Evenimente locale: "Zilele Comunei Pestera" sunt sarbatorite, pe "Valea Izvorului" din localitate. ”. Evenimentul a devenit deja o tradiţie în tot judeţul Constanţa, oamenii aşteptând cu drag această petrecere unde distracţia şi voia bună sunt pe măsură.

Sarbatorile Craciunului in orasul copiilor din comuna Pestera se desfasoara in perioada 6 decembrie- 7 ianuarie 14

Pe teritoriul comunei isi desfasoara activitatea de antrenament si competitii sportive echipa de fotbal a comunei Pestera

În comuna Peştera se respectă tradiţia sărbătorilor de iarnă a Crăciunului şi Anului Nou; a sărbătorilor pascale şi a hramului fiecărei biserici, iar administraţia locală se implică şi sprijină financiar, de fiecare dată aceste evenimente. Primăvara, ziua de 8 martie este sărbătorită cu mult fast la căminele culturale din toate satele comunei, iar 1 Mai, ziua comunei, este o mare serbare câmpenească care aduce din localităţile invecinate mii de oameni, fiind un prilej de a se bucura şi a petrece împreună cu locuitorii din Peştera.

Comuna Rasova Evenimente locale: Boboteaza si „botezul cailor”- 6 ianuarie, Zilele Rasovei - prima zi de Rusalii. Pe teritoriul comunei exista o echipa de fotbal „Danubius Rasova” care participa constant la competii sportive si nu de putine ori aduce acasa trofeul invingatorului. (eveniment cu specific pescaresc „saramura de vaduvita”toamna la culesul viei : „Gustul mustului pe malul rasovean”)

Comuna Saligny Zilele comunei in 17-18-19 mai cu sarbatorirea marelui inginer roman Anghel Saligny, hramul bisericii din localitate.
In comuna Saligny exista un muzeu amenajat in cinstea inginerului Anghel Saligny-constructorul Podului de la Cernavoda, (unic in Europa la data constructiei), obiectiv economic vreme de 100 de ani si dar si obiectiv turistic neexploatat la justa lui valoare in prezent.
In satul Stefan cel Mare, biserica a fost reconstruita, insa picturile vechi ale icoanelor din lemn, de o frumusete si o valoare inestimabila nu sunt expuse vizitatorilor.

Comuna Saraiu 14 octombrie –ziua comunei si hramul bisericii din localitate Sf. Paraschiva.
În fiecare zi de luni a fiecărei luni - târg (produse agricole, mărfuri generale, etc.)
9 martie- se sarbatoreste “Ziua Barbatului”, Ziua Recoltei.
In scoala s-a infiintat ansamblul de dansuri populare: ”Biblioritm”.

Comuna Seimeni In cadrul comunei Seimeni exista Pensiunea Domnească situată pe malul lacului cu acelaşi nume cu posibilităţi de pescuit, cazare, meniu specific pescăresc şi de vânat, având categoria de 5 stele.

Lacul Tibrinu cu acelaşi profil şi de asemenea malul Dunării cu peisajul pitoresc în toate anotimpurile

Complex Domneasca

Lacul Domneasca

Evenimente locale: Ziua comunei Seimeni în data de 1 iunie, Ziua Înălţării Domnului - fiind hramul bisericii din satul Dunărea, zi în care se omagiază şi Eroii neamului, Ziua recoltei şi 1 august - începutul anului bisericesc, ocazie cu care are loc un Tedeum la care participă un sobor de preoţi şi Preaînaltul Teodosie şi care antrenează întreaga comunitate şi chiar din localităţile învecinate, Festivalul „Salciei Seimene”in curs de organizare.

Comuna Tortoman Zilele comunei -25 iulie, Ziua barbatului- 29 mai, Hramul bisericii SF Paraschiva- 14 octombrie, Ziua femeii - 8 martie, Serbarea “Roadele toamnei” -1 noiembrie, se comercializeaza legume bio si conserve de iarna se afla deja la a 3- a editie, “Targul prajiturilor”, eveniment asteptat de toti localnicii ,dar mai ales de copii are ca specific comunei tortoman, “placinta creata”, In cadrul scolii , ansamblul de dansuri populare “Junii Dobrogei” pastreaza traditiile dobrogene locale.
Preotul satului, Musat Liviu, impreuna cu elevi talentati din comuna Tortoman, a infiintat un atelier de pictura icoane pe sticla, iar exponatele deosebite sunt etalate in expozitii in scoala.

Comuna Casimcea Evenimente locale: Ziua comunei, Hramul bisericii, Ansamblul „Doina Casimcei’’ a luat fiinţă în anul 2011 la iniţiativa unui mare iubitor al tradiţiilor folclorului românesc, în special al celor dobrogene: Gheorghe Ţilincă, primarul comunei, principalul susţinător financiar şi moral al ansamblului. Ansamblul are în componenţă 70 de copii cu vârste între 7- 14 ani , care au lăsat deoparte computerul pentru a învăţa tainele dansului tradiţional. Ei sunt instruiţi de tânărul profesor Marian Coman, dansator (mai întâi la ansamblul de copii Doruleţul, iar acum, la ansamblul Baladele Deltei’).

Castiga: Marele Premiu la festivalul FLORII 2012 din Mircea Vodă, Brăila, Festivalul Judeţean pentru Copii de la Tulcea, unde a obţinut locul 1“, Trofeul Festivalului „Lină, lină Chiralină“ de la Brăila.

.

Se remarca ca aproape toate evenimentele care au loc la nivelul fiecarei comunitati sunt legate de religie (Hramul bisericii, sarbatori religioase –Izvorul Tamaduirii). Zestrea spirituala a neamului românesc si a Bisericii sale poate fi remarcata cu usurinta în Dobrogea, prin martirii si sfintii originari din acest spatiu, ori veniti din Asia Mica.

De asemeni, timid se gasesc formatii de dansuri populare care prin convingerea si credinta cadrelor didactice instructoare duc in viitor traditiile si obiceiurile stravechi de pe pamunturile dobrogene.

Analiza SWOT
Potentialul turistic a teritoriului GAL Dobrogea Centrala

Analiza SWOT este utilizată în diagnoza peisajului evenimentelor locale care au loc in comunele GAL Dobrogea Centrala şi a potenţialului de valorificare a acestuia; a avut în vedere o abordare pragmatică a problemelor/particularităţilor spaţiului dobrogean, aceasta fiind deosebit de utilă nu numai în procesul de cunoaştere a situaţiei la momentul analizei, dar şi strategiile care se cer a fi considerate, în conservarea, protecţia şi/sau dezvoltarea viitoare a acestuia, după caz.

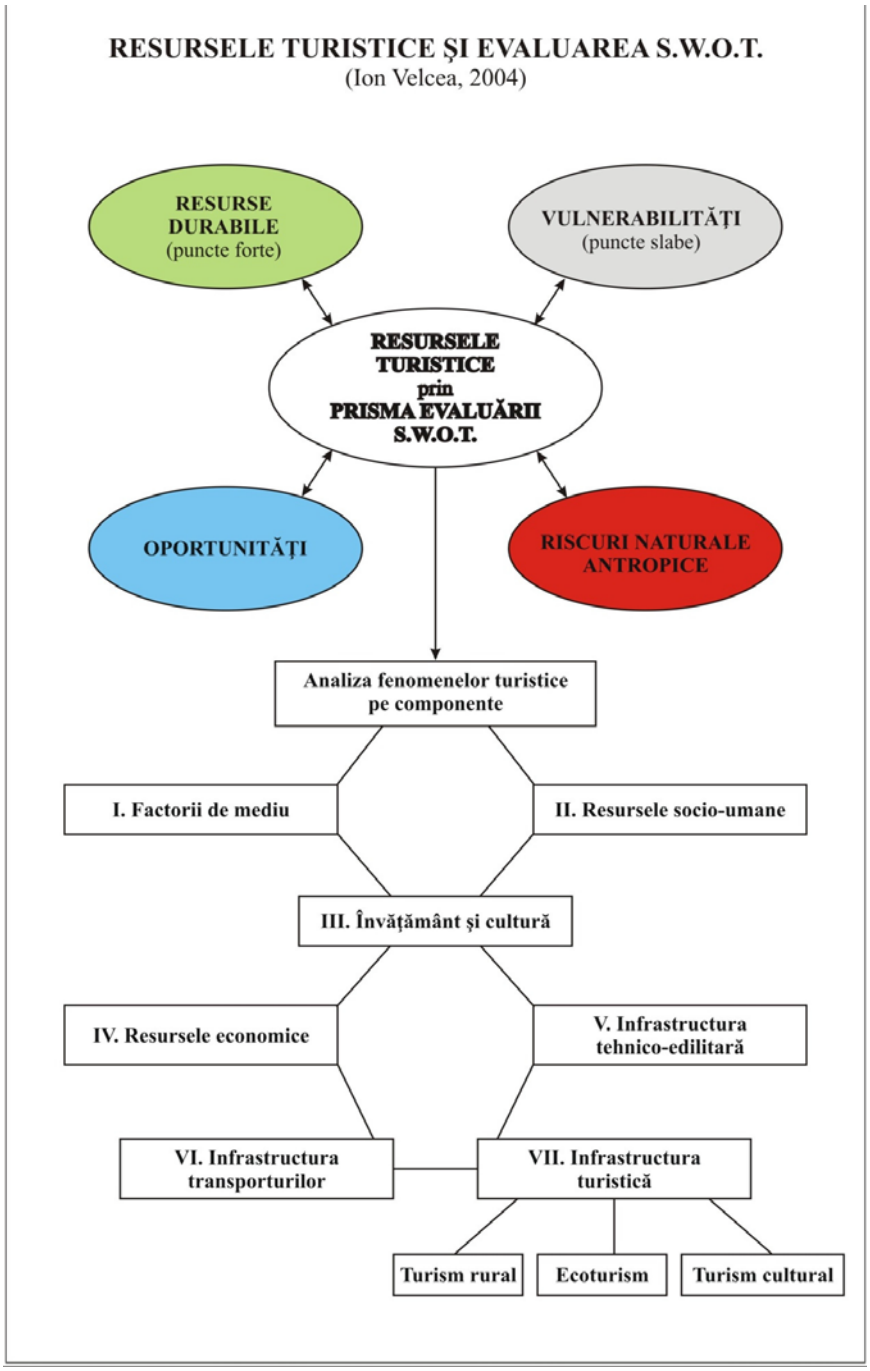

Puncte tari	Puncte slabe
- patrimoniul natural cu valoare de exceptie, cu recunoastere mondiala, a peisajelor culturale bine definite (deltaic in Seimeni, Rasova) - existenta unor rezervatii naturale cu potential în valorificarea ecoturistica - patrimoniul istoric si arheologic de o valoare inestimabila (cele mai vechi asezari urbane din România) - existenta asezarilor ce se remarca printr-o pronuntata pondere a unor grupuri etnice, adevarate „enclave etnice" (comunitatea lipoveneasca, turca) - centru de raspândire a crestinismului în bazinul Dunarii de Jos - implicarea bisericii (diverse parohii) în promovarea turismului ecumenic în Dobrogea (si nu numai). - existenta unor autentice peisaje culturale si bogate resurse turistice culturale si artizanale (inclusiv de patrimoniul etnografic, pe fondul unui bogat registru etnic, specific Dobrogei) - investitii în capacitati de cazare si într-o serie de servicii conexe acestora (telefonie, cablu TV, internet; - potential energetic însemnat si resurse de hidrocarburi, sursa de bunastare; - potential climatic favorabil pentru mediu de locuire din cele mai vechi timpuri; - potential uman calitativ (calificare superioara, disponibilitate pentru nou, creativitate) -resursa naturala de baza care constituie suportul dezvoltarii economice in teritoriu este fondul funciar agricol; -sector de crestere a animalelor dezvoltat in zona; -forta de munca relativ ieftina; -sector apicol dinamic (numar mare de apicultori). -existenta, la nivel local, a micilor meseriasi autorizati in lucrari de zidarie,	- acces dificil în multe din zonele cu potential cultural (transport rutier si feroviar) - slabul impact / numarul neînsemnat de campanii în favoarea protectiei rezervatiilor naturale, cu potential pentru agroturism (risc de valorificare) - lipsa de preocupare în încurajarea proiectelor/ initiativelor de valorificare a patrimoniului istoric/arheologic; - lipsa unor centre de informare (cu distribuire de pliante, brosuri) care ar pune în valoare peisajele etnoculturale - lipsa unui mecanism de culegere/ centralizare date si cercetare în domeniul valorificarii produsului turistic cultural - interesul scazut în promovarea de catre agentiile de turism a turismului cultural ecumenic; - insuficienta implicare în diverse campanii (participarea la târguri, festivaluri, manifestari culturale), în scopul conservarii siturilor istorice, culturale si artistice -resurse financiare modeste alocate pentru realizarea proiectelor de infrastructura (acces rapid al turistilor: ex.- aeroporturi locale) care sa puna în valoare potentialul local/ regional - seceta, factor limitativ în dezvoltarea asezarilor si în procesul de valorificare agricola - slaba orientare spre turismul stiintific si lipsa unei infrastructuri adecvate acestui scop; - utilizarea ineficienta a fondului funciar -tehnologizare redusa a agriculturii -nivelul redus de asociativitate al micilor producatori agricoli; -Infrastructura turistica slab dezvoltata; -Putere de cumparare scazuta -Rata somajului rural ridicata;

comert, croitorie. -cresterea numarului de unitati comerciale mici, in ultimii ani, aproape in toate localitatile;	
Oportunitati	Riscuri
- existenta unor oportunitati pentru dezvoltarea de activitati/ programe comune cu regiunile/ tarile vecine, care sa faciliteze schimburile culturale - pastrarea si promovarea valorilor culturale prin activitati artistice, literare, sportive, traditionale grupurilor entice numar însemnat de potentiali vizitatori/ turisti atrasi de exemple de buna- practica preexistente - aprecierea din partea comunitatii a proiectelor ce se sprijina pe valorificarea resurselor locale utilizându-se cunostintele traditionale (sere de flori legumicultura s.a.) - existenta unui potential deosebit în dezvoltarea de activitati/ proiecte pentru valorificarea cunostintelor/ tehnicilor populare în domeniul mestesugurilor, prin voluntariat - dezvoltarea unor parteneriate public-privat în industria turismului , ca forma de valorificare a potentialului cultural, a patrimoniului istoric - posibilitatea atragerii de noi parteneri în proiecte internationale de promovare a peisajelor culturale implicarea guvernului în politica de marketing si promovare a valorilor culturale de importanta deosebita - dezvoltarea de activitati de valorificare a potentialului cultural,istoric, etnic ca pârghie în dezvoltarea regionala, în special în zonele defavorizate economic -posibilitati de dezvoltare economica datorita localizarii apropierea unor piete urbane;	- lipsa strategiilor unitare la nivel regional si national privind dezvoltarea durabila a peisajelor culturale, ori, cel putin a conservarii acestora - lipsa competentei si/sau a resurselor financiare a administratiilor nationale; finantarea deficitara a unor activitati/ proiecte datorita resurselor bugetare limitate - inexistenta unor politici de promovare a turismului social, cu asigurarea dreptului de vacanta pentru categoriile defavorizate - interese divergente ale mediului de afaceri cu mediul cultural si natural - pierderea interesului fata de ocupatiile traditionale si mestesuguri - experiente negative acumulate anterior de partenerii de proiect, transformate într-un lobby anti-proiect; standarde reduse de calitate - concurenta internationala în domeniul turismului cultural - scaderea veniturilor statului si a populatiei si, implicit, a standardelor de viata -monopolul firmelor puternic dezvoltate, la nivel local sau regional, pentru anumite produse sau servicii; -accentuarea migrarii in strainatate a fortei de munca ce isi desfasoara activitatea in sectoarele primar/secundar; -pierderea traditiilor pomi-viticole ale zonei - nivelul scazut al cunostintelor in domeniul finantarilor nerambursabile si asadar, existenta unui risc in ceea ce priveste accesarea corecta a surselor de finantare;

-posilitati de certificare a marcilor de origine; -programe de infiintare a grupurilor de producatori; -posibilitati de dezvoltare economica prin accesarea altor surse de finantare nerambursabila -participarea la programe de dezvoltare a spiritului antreprenorial. -posibilitati de punerea în valoare a activităţilor meşteşugăreşti.	

Asa cum a rezultat din analiza SWOT, nu există o tradiţie pentru activitatea turistică iar spiritul antreprenorial este slab dezvoltat.

Evaluarea S.W.O.T. a resurselor turistice analizează fenomenul turistic, conform principiului de bază al metodei, pornind de la descompunerea în componente a acestuia si încadrarea lor în una dintre cele patru mari directii de încadrare – resurse durabile, vulnerabilităti, oportunităti, riscuri naturale si antropice (fig. nr. după I.Velcea, 2004).

În cazul comunelor GAL Dobrogea Centrala primele patru componente pot fi încadrate ca resurse durabile, cu precizarea că factorii de mediu si resursele umane pot prezenta relativ usor evolutii care să le scoată din starea de echilibru si să le îndrepte spre o altă directie (se pot transforma chiar în riscuri dacă nu sunt „gestionate" corespunzător – de exemplu, îmbătrânirea demografică poate afecta evolutia pe termen mediu si lung a turismului rural sau nivelul scăzut de pregătire în ansamblu a personalului ce deserveste domeniul turismului). Celelalte trei componente, legate de infrastructură, pot fi privite ca vulnerabilităti dacă se are în vedere mai ales o parte din componenta legată de transporturi, dar si ca o oportunitate de dezvoltare economică de ansamblu prin prisma posibilităţilor actuale de atragere de fonduri pentru dezvoltarea si modernizarea lor. Infrastructura turistică ce vizează tipurile de turism prezentate în schema de mai sus poate fi considerată un punct forte dacă se priveste cantitativ, având în vedere dimensionarea actuală a acesteia. În acelasi timp însă, poate crea o presiune din ce în ce mai mare în anumite areale si se poate transforma într-un dezavantaj, mai ales dacă se are în vedere si gradul de utilizare mediu care se înregistrează la nivel de comune. Cel mai putin reprezentată dar cu un potential de crestere ridicat este infrastructura turistică specifică necesară practicării agroturismului si ecoturismului.

Prin evaluarea situatiei existente la nivelul comunelor GAL Dobrogea Centrala este vizată dezvoltarea locală a satelor, comunelor care sunt mai puţin favorizate în plan economic si se concretizează în volumul determinat de atractiile turistice.

Dezvoltarea şi optimizarea turismului durabil depinde de considerente economice, financiare, fiscale, sociale şi comerciale. Analiza în detaliu a fezabilităţii acestora permite evitarea investiţiilor neproductive din punct de vedere socio-economic şi de mediu. Corect gestionat de către colectivitatea locală, turismul durabil asigură local sinergia turism-mediu-societate.Dezvoltarea turistică, se referă şi la schimbări din economie asupra nivelului de trai, a modului de viaţă, de gândire şi de comportament al oamenilor, asupra eficienţei utilizării resurselor naturale locale şi asupra mecanismelor funcţionale ale sistemului economic.

Capitolul VI

Asezarea satelor - tipologie

In asezarile umane din teritoriul GAL Dobrogea Centrala sunt delimitate tipuri de sate prin identificarea si relevarea specificului localitatilor precum si gruparea lor in tipuri considerate ca fiind fundamentale.
In denumirea de "sat romanesc" este incadrata colectivitatea rurala dintr-o zona romaneasca cu un patrimoniu turistic, favorabila realizarii si implementarii conceptului d e neoruralism, prin prisma activitatii de turism rural. Deoarece satul turistic romanesc nu se prezinta ca un produs turistic de serie, ci urmareste originalul, ineditul si surpriza, el constituie, in prezent, una dintre cele mai bogate surse de satisfacere a trebuintelor, deci si implicit a motivatiei caracteristica similara si pentru satele comunitatilor GAL.

In categoria de turism rural, agroturism si ecoturism se pot incadra satele in care portul traditional, arhitectura, mobilarea si decorarea interioarelor in stil rustic, muzica si coregrafia populara predomina si se impun ca insusiri esentiale ale satului respectiv.

In aceste sate pot fi oferite turistilor servicii de cazare si masa in conditii autentice (mobilier, decor si echipament de pat in stil popular, meniuri traditionale servite in vesela si cu tacamuri specifice- farfurii si strachini de ceramica, linguri de lemn), ceea ce nu exclude, desigur, posibilitatea utilizarii, la cerere, si a tacamurilor moderne. In fiecare localitate se pot organiza expozitii artizanale permanente (cu vanzare), iar pentru turistii care nu raman in zona, ci numai o viziteaza, se pot amenaja una sau mai multe gospodarii ca muzeu etnografic in aer liber. Deasemenea, in aceste sate pot fi valorificati si stimulati rapsozi populari, pot fi permanentizate horele duminicale si la sarbatori, targurile, alte obiceiuri si traditii locale la care sa participe si turistii. Este de stiut, insa, ca pastrarea si perpetuarea folclorului si, indeosebi, a etnografiei in formele lor originale si traditionale, se afla intr-un declin, devenind puncte tot mai izolate pe harta etno-folclorica a zonei.

Tipologia satului din arealul studiat.

Zona este una din cele mai pitoreşti zone din România Pământ ars de soare şi bătut de vant, e o zonă cosmopolită, pentru că o multitudine de culturi şi-au lăsat aici amprenta. Oamenii sunt sărăci iar casele lor sunt tradiţionale, ca pe vremuri. Satul dobrogean a rămas "pierdut" in timp. Deci, dacă vrei să pleci în căutarea timpului trecut, poţi alege satele din Dobrogea!!

Din cercetarile efectuate in teren, am constatat ca exista o stransa legatura intre caracteristicile morfologice ale satelor si factorii fizici si economico-geografici. Variatia formelor de relief dominatne si mai ales cele din nord ca si unele diferentieri economice, contribuie la crearea a numeroase nuante ale tipurilor de sate, in vreme ce uniformitatea pe suprafete intinse a celor doua categorii de factori contribuie la o lipsa de variatie in nuantarile trasaturilor tipurilor de sate, micile diferente datorandu-se unor elemente cu totul ale peisajului geografic.

Principalele tipuri morfostructurale de sate din comunele GAL Dobrogea Centrala se prezinta astfel:

1. satele de obarsii de vai – cunosc, datorita morfologiei vailor, o mare deosebire intre zona de nord – unde au in general forma triunghiulara, sunt in general mici, au structura rasfirata cu tendinta de risipire si textura digitata (Razboieni, Rahman, Corugea,) si zona de Sud – unde satele sunt relativ mari si au structura cu tendinte de adunare si textura deseori ordonata – ca urmare a faptului ca obarsile de vai sunt foarte largi, putin adancite in suprafata podisului si sunt mai totdeauna lipsite de apa (Ciocirlia).
2. satele din cuprinsul vailor, au de asemenea caracteristici diferite in zona de nord fata de cea de sud. Astfel, in nord sunt frecvente satele situate in mici depresiuni sau bazinete (Horia) sunt relativ mari, au structura rasfirata, cu textura neregulata. In zona de de sud sunt frecvente satele in amfiteatru, care ocupa in general numai un versant al vaii, cu forma dreptunghiulara neregulata, structura rasfirata si cu o textura relativ regulata avand strazi lungi pe directia vaii si strazi scurte perpendiculare pe acestea (Pestera).
3. satele situate pe vai la confluenta acestora cu colectorul lor mentin diferentierile intre cele doua parti ale teritoriului Gal Dobrogea Centrala. Astfel, in partea nordica, pe versantul dunarean, satele au forma triunghiulara cu baza pe Dunare, sunt mari, cu tendinte de adunare si au textura aproape regulata (Seimeni). Pe versantul dunarean sudic, unde vaile se termina cu largi limane, satele sunt asezate pe versantul nord-estic al vailor sau pe malul Dunarii – sate de versant cu dezvoltare in evantai, mari, adunate sau cu tendinte de adunare (Rasova).

Marimea demografica a asezarilor rurale din GAL Dobrogea Centrala. Elementul specific „sub aspectul dimensional (numar de locuitori), cele mai multe asezari rurale – apreciaza Nicolae Cianga, 2004 – se incadreaza in categoria satelor mici, sub 500 de locuitori". In teritoriul acoperit de GAL cele mai multe asezari rurale se incadreaza in categoria satelor mijlocii, cu populatie intre 501 si 1500 locuitori. Conform tipologiei demografice fundementata in geografia romaneasca, am structurat scala dimensiunii demografice astfel:[43]

a) treapta satelor mici (sub 500 locuitori)

- sate foarte mici (catune) – 100 locuitori (Haidar, Dropia, Tibrinu);

- sate mici, propriu-zise, intre 101-500 locuitori (Gălbiori, Stupina, Băltăgeşti, Crişan, Şiriu, Closca, Ivrinezu Mic, Veteranu, Dulgheru, Gherghina)

b. treapta satelor mijlocii – cu populatie intre 501 – 1500 locuitori (Băltăgeşti, Crucea, Horia, Izvoru Mare, Ivrinezu Mare, Corugea, Razboieni, Ciocirlia)
c. treapta satelor mari - peste 1501 locuitori (Mircea Voda, Pestera, Seimeni, Rasova, Tortoman)

Arhitectura satelor din GAL Dobrogea Centrala. Din punct de vedere arhitectural, zona manifestă o largă paleta in funcţie de habitat, de condiţiile istorice, de etnia majoritară. Ca un tipar al satului dobrogean amplasarea caselor nu s-a făcut după un plan anume, având o structură neregulată şi străzi ce se întretaie, gospodarii amplasate în directă legătură cu căile de acces. Din punct de vedere al arhitecturii tradiţionale, privind in aspecte largi, gospodăria casei este compusă din locuinţa propriu-

zisă şi anexele dispuse fie in partea laterală a casei, fie spre fundul curţii. Anexele au o funcţionalitate bine definită, cu o strânsă legatură cu ocupaţiile cotidiene: bucătăria de vara, grajdul pentru vite, samalâcul pentru nutreţ, saiaua pentru oi, cuptorul.

Casa din localitatea Seimeni

Temelia caselor este din piatră, pereţii sunt din pământ sub formă de chirpici sau ceamur, invelitoarea din lemn, iar invelişul din stuf. Materialele specifice pentru construcţia casei sunt: nuielele, pământul prelucrat sub formă de chirpici sau ceamur, stuful, olana, lemnul. Casele sunt in general cu faţade în culori albe sau albastre, uneori cu elementele decorative ce trimit către mitologia slavă, realizate din scânduri de lemn prin tehnica traforajului. La casele vechi, peretele lateral din stradă prezintă frecvent o prispă cu stâlpi. La casele vechi, peretele lateral din strada prezinta frecvent o prispa cu stalpi. Casele construite in anii 1920 -1930 au temelie inalta, pridvor fara prispa fiind acoperite cu invelis de tabla. In anii 1950-1960 s-au impus arcadele si colonadele.[37]

Locul de casa se alegea pe teren ridicat unde nu a fost inainte groapa. Casa era orientata cu fata spre soare sau spre drum si niciodata spre nord spre a o feri de vanturile reci ale iernilor dobrogene. Locul ales se sfintea cu aghiasma, iar la coltul fundatiei dinspre rasarit se ingropa o sticla cu ulei in care se punea un petic de hartie rulat cu numele proprietarului si a membrilor casei, numele mesterului si anul constructiei. La inaltarea sarpantei acoperisului exista obiceiul prezent si in zilele noastre de fixare a unei cruci de lemn, a unei crengi verzi, un prosop.

Pentru constructia casei se folosea lutul utilizat sub forma “ceamurului” sau a chirpicilor (caramizi nearse). Casele erau acoperite cu stuf si abia dupa 1950 stuful a fost inlocuit cu tigla. Pentru confectionarea chirpicilor se foloseau chirpicare cu 1-2 ochiuri, in care se modela pamant galben amestecat cu paie. Dupa ce erau modelati in tipare se lasau la uscat pe paie si dupa cateva zile se ridicau pe “cant” pentru a se usca la soare timp de 2-3 saptamani. Liantul pentru chirpici era lutul inmuiat in apa. Temelia caselor era din piatra de rau sau de cariera. Camerele de locuit aveau tavan impletit din stuf sau bete din floarea soarelui numit bagdadie si foarte rar din scandura de brad. De regula tinda casei nu avea tavan.

Casa dobrogeana camera de oaspeti

Pardoseala casei era din lut, iar la cei instariti camera de oaspeti (camera curata) era pardosita cu scandura. Peretii interiori erau lipiti cu pamant galben amestecat cu paie la prima mana si la a doua pamant cu balega de cal. Casa avea in componenta 2 camere, tinda si odaie. La fatada casa avea prispa, ingradita sau nu si folosea vara pentru dormit sau la instalarea razboiului de tesut.

Camera de oaspeti cunoscuta sub numele"camera curata"- sat Horia

Bucataria era situata fie in tinda, fie separat si avea in componenta o "vatra" construita intr-un colt al camerei pentru pregatirea mancarii. La foc se foloseau bete de floarea soarelui avand putere calorica mare, dar si ciorunclav, planta inalta cat floarea soarelui, ramuroasa ce crestea in balta. Planta a disparut la indiguirea Dunarii dupa anii 1960. Mobilierul interior al casei era strans legat de starea materiala a gospodarului. Nu lipsea din nici o casa pat, masa, scaune, oglinda. Peretii erau imbracati in scoarte de lana lucrate in casa la razboiul de tesut, icoana si candela erau la loc de cinste in casa

fiecaruia. Pe pereti se mai expuneau tablouri cu fotografii de famile a rudelor si evenimentelor importante, nunta, botez. Peretii exteriori ai casei erau varuiti in alb cu un brau albastru sau gri in partea inferioara. Ferestrele de lemn, cu ochiuri mici in partea de jos erau vopsite in albastru.

Covor dobrogean – familia Puscasu Nicolae, sat Stejaru

Interior camera de oaspeti dobrogeana

Unelte de prelucrare a lanii
(vartelnita, roata de tors)

Anexele casei erau reprezentate de saiaua de oi, saivanul (obor, grajd), de vite mari (boi, vaci, cai), porumbar, hambar, samalic. Adaposturile de oi, saiaua era precedata de obor si avea peretii din stuf, umplut cu ceamur.

Recoltele pentru consum se conservau in gropi de pamant sapate in perimetrul casei, de obicei in apropierea armanului. Erau adanci de 2-3 m, cu gura de 50-60 cm in forma de oala, de para, de sticla de lampa. Peretii interiori erau uscati prin ardere cu paie sau coceni timp de o zi. Operatia se repeta anual inainte de introducerea granelor. Intr-o groapa de bucate incapeau 70-80 banite de cereale (o banita = 20 litri capacitate). Gura gropilor era acoperita cu paie, cu scanduri (podina) sau o tabla mare peste care se intindea ceamur. Asa se conservau orzul, ovazul, meiul sau dughia. Recoltele de grau erau mai mici si se urcau in podul casei sau al grajdului.

Nelipsit in gospodarie era cuptorul de paine cu temelia de piatra si peretii din chirpici sau ceamur. Putine case aveau pivnita amenajata. De regula aveau beciuri separate semingropate (bordeie) construite in spatele casei in care se conservau produsele alimentare pentru iarna (putina de branza, muraturile, vinul).

Casele cu două camere, cele mai căutate**.** Locuinţele dobrogene erau, în vechime, de două feluri. Primul tip era bicelular, cu tindă şi odaie, dominant în aşezările rurale dobrogene din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Acest tip de case se mai păstrează şi astăzi în localităţile Casimcea, Corugea, , Dunarea, Stefan cel Mare, , Rasova. Locuinţa tricelulară, cu tindă mediană şi două camere, succede primul tip de case şi este întâlnit la Seimeni, Seimenii Mici,Pestera, Ciocirlia, Mircea Voda, Gherghina). Prispa, element arhitectural important. Din arhitectura caselor nu lipsea prispa. Aceasta se desfăşura, în general, pe toată faţada, dar putea continua şi pe două laturi. Joasă sau înălţată de la pământ, prezintă stâlpi din lemn şi parapet din scânduri simple sau traforate.[36]

Casa dobrogeana cu prispa si fantana in curte - comuna Seimeni

Casele populaţiilor etnice. Arhitectura dobrogeană este variată, datorită etniilor. Astfel, întâlnim case de influenţă balcanică, specifică populaţiei bulgăreşti şi greceşti; casa lipovenească cu faţada secundară spre stradă şi fronton decorat cu motive traforate; casa nemţească lungă şi îngustă, cu acoperiş ascuţit şi cu două capete de cal cioplite în vârful frontonului, sau casele aparţinând tătarilor şi turcilor din două sau trei camere şi adăugirea, la acest tip, a altor module asemănătoare pentru întreaga familie mărită, prin căsătoria copiilor. Materialele folosite la construcţia caselor, indiferent de populaţia căreia au aparţinut sunt piatra pentru temelie, chirpicii şi ceamurul pentru pereţi, lemnul pentru tâmplărie şi şarpantă, stuful, olana sau ţigla pentru acoperiş.

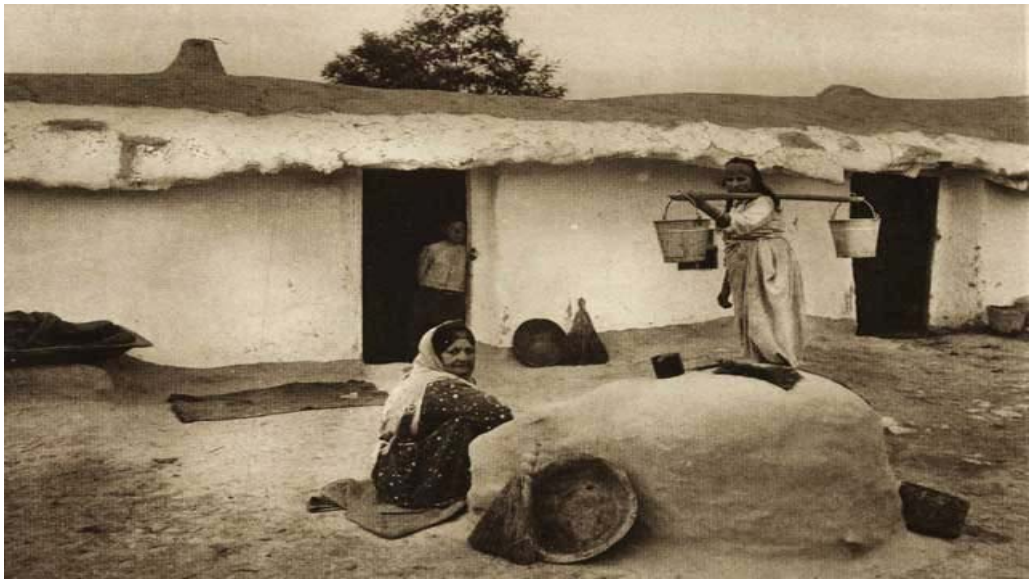

Case turcesti vechi

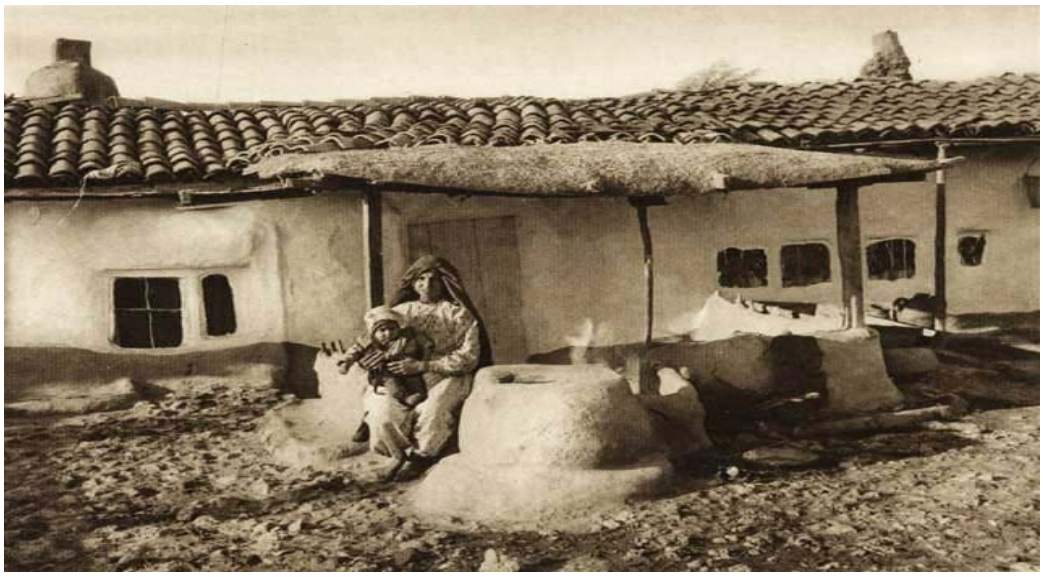

Arhitectura caselor lipovenesti O gospodarie traditionalalipoveneascase caracterizeaza printr-un mod ordonat de aranjare, cu forma dreptunghiulara, cu latura scurta catre strada..Casa propriu zisa amplasata la strada este de tip vagon, cu 3 sau 4 incaperi insirateuna dupa alta. Casa este marginita de obicei de prispa cu sau fara balustrade si stalpi de lemn. Materialul d econstructie este ceamurul sau caramizi din chirpici iar acoperisul din stuf sau olana.La casele lipovenesti cu fronton, acesta era frumos decorat cu elemente specifice foristice, zoomorfe.De asemenea erau decorati stalpii si balustradele de lemn de la prispa casei. . Casele lipovenilor au fatada (partea dinspre strada) placata cu scanduri din lemn, cu decoratiuni aplicate sau sculptate.[49]

Peretii exteriori erau de obicei spoiti cu var alb, iar tamplaria exterioara a acasei(stalpi, balustrade, ferestre) vopsita in albastru.Elementele specifice pentru casele lipovenesti erau "vetrinicele", din lemn, amplasate pe coama casei,de forma unor sageti,pesti , pasari ce indica directia vantului.

Casa lipovenească - Casimcea

In ceea ce priveste camerele, o atentie deosebita i se acorda primei camere, dinspre strada, care era atent ingrijita, avand un rol important in evenimentele familiei (nunta sau inmormantare). Aceasta camera era urmata d eun antreu, cu iesire in exterior, camera folosita propriui zis de familiesi eventual inca un antreu sau incapere.Tavanul incaperilor era strabatut de o grinda de lemn mediana. Nelipsite din camerele lipovenesti sunt icoanele amplasate in coltul camerei, pe un suport d elemn,"bajnita".cu candela ce se aprinde obligatoriude sarbatori sau in timpul rugaciunilor.Un alt element specificlipovenilor este cuptorulintins, cunoscvut sub numele de "pecka"sau "lejanka", spatiul de pe cuptor fiind folosit pentru odihna sau dormit.

Diversitatea arhitecturala. „Dobrogea etnografică prezintă un interes deosebit şi datorită structurii populaţiei: români, autohtoni sau veniţi din celelalte provincii româneşti, aromâni, turci, tătari, nemţi, lipoveni, bulgari, greci, italieni. În acest context, arhitectura tradiţională dobrogeană, reprezentată prin locuinţă şi anexele gospodăreşti,

constituie centrul vieţii de familie, cât şi universul material al locuitorilor de pe aceste meleaguri", apreciază criticul de artă populară Maria Magiru.

Sat dobrogrean-taranii la apa la cismea

In comunele GAL Dobrogea Centrala, stilul arhitectonic poate fi cu greu definit, amestecul de natii a dus la aparitia unei arhitecturi mozaic a caselor. Tinand cont si de specificul zonei (relief, clima, mod de viata), constructiile au cateva particularitati: inaltime redusa si acoperisuri putin proeminente pentru a le feri de presiunea vanturilor, stresini mari pentru umbrirea peretilor de arsita verii, pereti grosi, cu inertie termica mare etc. Tipul clasic dobrogean este casa cu tinda si doua camere. In fata casei se intinde o prispa joasa, marginita de stalpi de lemn, fara parapet. Acoperisurile sunt din sarpanta din lemn. Dat fiind regimul redus de precipitatii, pantele invelitorilor sunt mici, iar materialele folosite sunt olanele.

Arhitectura populara de la colibele pescaresti din nord pana la cladirile taranesti din sud, intre care se regasesc cladiri taranesti cu specific tataresc sau turcesc este extrem de variata, dovedind insa pretutindeni dragostea pentru frumos fara sa atinga monumentalitatea maramureseana a lucraturilor din lemn sau trainicia culelor oltenesti. Cel mai des este folosit ca material de constructie pamantul, mai rar piatra si mult mai rar lemnul. Orientate catre sud sau catre est, casele au planuri dezvoltate in lungime, intr-o latura a lor fiind plasate acareturile, grajdurile, saivanele, atunci cand nu sunt amplasate in spatele locuintei. Acoperisurile sunt in patru ape, realizate din materiale usoare, din stuf in partea de nord. Cu deosebire in zona de nord casele sunt decorate la nivelul frontoanelor cu motivul “cailor afrondati” de obicei realizati din lemn. in zona Casimcea, Razboieni, Corugea, Saraiu, Dulgheru, motivul coexista cu imagini de pasari sau de animale ce sugereaza ocupatia celui ce locuieste casa si permanenta acestei ocupatii. Gardurile sunt in general de piatra (sat Gherghina, Tibrinu) sau de papura impletita in unele locuri. [52]

Interiorul casei dobrogene are toate elementele specifice interiorului traditional romanesc: vatra, patul, lavitele, lazile de zestre, alaturi de textile decorative, cearceafuri de perete, fetele de masa, perdelele, pologul si laicerul, stergarele.

Abordand viitorul unor localitati rurale din comunele GAL Dobrogea Centrala, din perspectiva turistica si adaptandu-le acestui scop, specificul etnografic poate si trebuie sa fie conservat, permanentizat si pus in valoare.

In caz contrar, interesul actual al turistilor pentru satul romanesc, pentru mediul rural, in general, va scadea treptat. Cu mai multa receptivitate si interes din partea organelor administrative si de specialitate, se poate mentine si perpetua, chiar si in conditiile civilizatiei contemporane, specificul etnografic si spiritul satelor asociate Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala.

Acest deziderat trebuie urmarit cu atat mai mult cu cat numerosi sateni din unele localitati manifesta vadit interes pentru mentinerea stilului lor traditional de viata iar aceste localitati vor avea sanse deosebite sa devina baze turistice permanente, de popularitate nationala si chiar internationala.

Capitolul VII
Specificitate culturala

Capitolul isi propune o prezentare a ocupatiilor traditionale, studiată din perspectiva bogatului registru multietnic. Este prezentata evoluţia culturala a grupurilor etnice surprinzand seculara coabitare armonioasă a acestora, apreciată în timp de călătorii săi ca fiind: "Ţara curioasă, cu cele 12 ori 14 naţionalităţi ale sale. Totusi tatarul nu se cearta cu mocanul, nici acesta cu lipoveanul, neamtul nu se supara pe turc, iar parintele catolic este prieten la catarama cu hogea turc".Barbu Delavrancea)

În relaţia omului cu mediul său, acesta a manifestat, ca şi bun cunoscător al gliei, o puternică îndemanare de a-l adapta, ameliora, îmbunătăţi, diversificand şi perfecţionand metodele, prin trecerea de la o viaţă sedentară, la creşterea cantitativă şi ameliorarea calitativă a produselor realizate în urma activităţilor lucrative.

Nucleul de bază al cuceririlor tehnice străvechi: unelte, instalaţii, metode şi procedee de lucru, ca şi moştenire preţioasă din perioada daco-geţilor şi daco-romanilor, s-a constituit într-o zestre de cunoştinţe comune spaţiului dunăreano-pontic, pentru ca, în timp, valorificarea resurselor mediului natural să ducă în final la apariţia şi perfecţionarea meseriilor populare, ca elemente dinamice pentru cultura materială şi spirituală.

Am alocat un spațiu generos prezentării ocupațiilor tradiționale, a portului, traditiilor si instrumentelor muzicale traditionale pastoresti, de suflat, din arealul de studiu precum si mestesuguri, datini si obiceiuri, traditii si porturi de pe teritoriul GAL, dar și evoluția lor in timp și perspectivele actuale, cu impactul pe care il au in viața economică, sociala și culturală.

După ce am definit cadrul general de practicare a agriculturii (tipologia sistemului de agricultură), sunt precizate condițiile in care s-au cultivat si se cultiva plantele agricole. Nivelul rudimentar in care, parțial, se mai practică agricultura in satele dobrogene, surprins de cercetările de teren, m-au direcționat către concluzia că, in activitățile agricole, se folosește multă forță de muncă pentru un randament scăzut la hectar. Irigațiile și asigurarea culturilor agricole pentru riscuri generale și speciale, fiind obiective tot mai indepărtate.

Bogatul registru etnic și istoria tumultoasă a acestui teritoriu, a intensificat circulația informației, practica beneficiind de tehnici diversificate. Pe de altă parte, fluxul mare de influențe primite a creat cu greu un stil propriu, tradițional, și, poate, cel mai bine se vede in olărit, unde lipsa unei identități bine definite, nu a reușit să păstreze, măcar la un nivel minim, de supraviețuire, valorile culturale milenare, așa cum au reușit să facă celelalte regiuni istorice ale Romaniei. [64]

Revigorarea industriei mici și artizanale venită din renașterea meseriilor sătești, ar putea fi o alternativă la declinul socio-economic profund al multor așezări rurale din comunele GAL Dobrogea Centrala, iar continuarea tradițiilor milenare reclădite intr-un creuzet unde influențele au fost asimilate pe un pregnant fond romanesc, ar fi o datorie morală față de inaintașii noștri, dacă nu, un semn de recunoștință pentru acestia.

O altă categorie de ocupații tradiționale pe teritoriul asociat, il reprezintă meseriile. Indiferent de condițiile locale sau regionale, tradiția practicării meseriilor

populare pe teritoriul comunelor GAL –ului Dobrogea Centrala a supraviețuit, fie că acestea au cunoscut perioade de inflorire sau regres, ele s-au constituit intr-o moștenire a cugetului și simțirilor, a gandului și sufletului inaintașilor spațiului danubiano-pontic. Țăranul autentic a desfășurat intotdeauna in gospodăria sa activități tehnice, chiar dacă era cazul prelucrării produselor agricole pentru asigurarea hranei și imbrăcămintei, a realizării unor unelte de muncă mai puțin sofisticate ori produse sau piese pentru locuința ori gospodăria sa.

Industria casnică devine, incă din cele mai vechi timpuri, o permanență in viața și gospodăria țărănească. Pentru satul dobrogean, si nu numai, țăranii meseriași nu s-au desprins și separat total de agricultură, urmand ca in timpul unor culturi agricole să participe alături de restul comunității. Astfel, o serie de meșteșuguri au apărut și s-au dezvoltat cu precădere in spațiul rural, aici fiind mult mai căutate produsele serviciilor acestora, meseriile tradiționale (populare) devenind forme milenare de manifestare a capacității creatoare a poporului roman.

Olăritul, ocupație străveche, se practica pe teritoriul României și, implicit al teritoriilor dobrogene, incă din neolitic, mărturie stand vasele de ceramică descoperite în teritoriu. Considerată activitate complexă, olăritul necesită nu numai forță și indemanare, dar și un volum mare de cunoștințe asociate tehnicilor specifice fiecărei etape de lucru. De cele mai multe ori este vorba de o indeletnicire rezervată bărbaților, femeile participand la realizarea decorațiunilor. Din nefericire, deși acest meșteșug a rezistat evenimentelor asociate unei istorii milenare tumultoase in spațiul dobrogean, asistăm la o diminuare a importanței olăritului, pană aproape la dispariția totală.[69]

Considerată cea mai veche activitate lucrativă de pe teritoriul, prelucrarea pietrei, este asociată prezenței omului incă din paleolitic. Aceasta a continuat de-a lungul existenței omului, avand importanța specifică nivelului de dezvoltare socio-economică a populației.

Fierărei etape i-a fost caracteristic modul de exploatare, prelucrare și utilizare, aceste tehnici perfecționându-se permanent. Piatra din carierele dobrogene a fost cel mai frecvent folosită la realizarea caselor și a acareturilor. Extrasă din "canarale", sub formă de lespezi (30-50 cm x 10-15 cm), piatra cioplită cu toporul, se zidea cu ciamur în ziduri de circa 40 cm grosime. Mai peste tot în comunele GAL Dobrogea Centrala, piatra a fost material de fundație și soclu.

In teritoriu, prezența extinsă a zăcămintelor de calcar, a determinat apariția unor numeroase centre in care au fost construite cuptoare pentru ars varul. Cuptoarele de ars varul existente se prezintă sub forma unei construcții din cărămidă sau piatră și pământ galben sau humă, de inălțime de peste 3-4 m și diametru de aproximativ 2 m. În acestea se arde piatra de calcar in vederea obținerii varului nestins, după o tehnică foarte riguroasă urmărită continuu timp de șapte zile.

Vărăritul este o meserie veche, dar in condițiile dezvoltării industriei lianților și a cererii tot mai mici de var nestins, activitatea a devenit nerentabilă. Ea se practică pe tot teritoriul dobrogean, de la sud pană spre podișul Babadagului.

Lemnul s-a constituit timp de secole principala materie primă a romanilor avand multiple utilizări: construcții, confecționarea uneltelor și ustensilelor casnice, diverse obiecte muzicale și piese de mobilier. Simțul practic și cel artistic s-au imbinat intr-un mod creativ, prelucrarea lemnului fiind o indeletnicire ușor accesibilă reprezentanților comunităților rurale. Adesea, obiectele mai simple se realizau de fiecare sătean in gospodăria sa, pentru ca cele mai complexe să cadă in sarcina dulgherilor și tamplarilor.

Infrumusețarea produselor din lemn s-a realizat prin sculpturi sau traforuri aplicate; frecvent frontonul casei era ornamentat cu diverse modele. Se remarcă locuințele lipovenești, care au prispe cu stalpi, balustradă și ornamentații bogate. In prezent, in teritoriu asociat, activitatea de prelucrare a lemnului este redusa, determinată de calitatea și lipsa fondului fondului forestier (de cele mai multe ori fiind cazul resurselor forestiere de esență moale: salcie și plop) și de cererea pe piață a acestor produse. [81]

Varietatea produselor realizate din fier a crescut odată cu dezvoltarea industriei miniere (diverse unelte de fier), prelucrarea lemnului (unelte de dulgherie) și agricultura (brăzdarul de fier și cuțitul pentru plug; coase, săpăligi); obiectele de uz casnic și gospodăresc se diversifică și se perfecționează. In atelierele de fierărie procesul de prelucrare s-a imbunătățit constant, obținandu-se fier și oțel forjat de calitate superioară. Vechimea și permanența acestui meșteșug este argumentată nu numai de dovezile arheologice, dar este probată și de terminologia ce face referire extragerea și prelucrarea fierului. Astfel, termenii fierar și făurar provin din cuvintele de origine latină, ferrarius respectiv faber/fabri, la care se adaugă și termeni de origine slavă: nicovală- nakovalo, clește- klěšta., ciocan- čekanŭ, termeni asociați convieţuirii cu romanii și popoarele slave. De fapt, prelucrarea fierului a rămas singura activitate neagricolă practicată in satul dobrogean. Uneltele (nicovala, foalele, cleștele pentru apucat și cel pentru tăiat, dălțile, ciocanul de fierar) au aceleași forme, iar procedeul de lucru este cel secular. Cele mai căutate produse realizate aici sunt piesele de harnașament și obiecte de uz casnic și gospodăresc, inclusiv reparații ale acestora.

De-a lungul generațiilor de strămoși se reliefează eforturile acestora pentru a cunoaște secretele și a valorifica resursele mediului natural ducand in final la apariția și perfecționarea meseriilor populare, ca elemente dinamice pentru cultura materială și spirituală.

Meseriile sătești au avut un rol decisiv in perpetuarea valorilor si, in general, a priceperii, indemanării, vocației și iscusinței locuitorilor, in special, aceia care inzestrați cu virtuți native, s-au distins de restul populației.

1. Ocupatii traditionale.

Ocupatia de baza, datand din neolitic esta agricultura. Culturile traditionale au fost cerealele: graul, ovazul, orzul de toamna, secara, si mai tarziu porumbul, plante oleaginoase: rapita si floarea soarelui, plante textile: inul si canepa, plante furajere: lucerna, dughie, sfecla, mei. Traditional, fertilizarea terenurilor se efectua cu gunoi de grajd iar irigarea terenurilor se practica pe suprafete restranse pentru cultura legumelor printr-un sistem cu rotile. Unelte traditionale agricole au fost plugul si rarita. Semanatul se efectua prin imprastiere. Recolta se strangea cu secera. Porumbul se taia cu cosorul. Fanul se strangea cu coasa. Secerile, coasele, cosoarele erau facute la fierarul satului.

Cresterea animalelor a fost o activitate complementara agriculturii, favorizata de clima, pasuni, fanete, zonele de lunca si balti. Se cresteau oi, capre, cai, vaci, porci. Pe vremea stapanirii otomane s-a intrerupt cresterea porcilor in mod tacit.

In fiecare sat existau mestesuguri populare si mesteri renumiti. In Saraiu se practica fieraria si potcovaritul. Existau 2 fierarii cu foale din piele de oaie sau de vita (fierar Boros Gheorghe, 1934). Se practica dogaritul de catre Ion Zaharia si N Bratianu, tamplaria de catre Zamfir Vailcu. Langa sat era cariera lui Bobes de unde se scotea piatra tare neagra-verziue (de sist) de catre pietrarii Gh. Buzduga, I. Bratianu si I. Dragu.

Un indiciu al nivelului social-economic si cultural al populatiei este reprezentat si de existenta instalatiilor tehnice taranesti legate de alimentatie, prelucrarea lanii si alte mestesuguri. Astfel, intalnim rasnita de cereale, mostenita de la romanii dinainte de Traian. Se zdrobeau cereale (graul) folosit la prelucrarea mancarurilor. De asemeni, moara de vant a fost folosita pana la aparitia morilor mecanice moderne. In Saraiu existau 3 mori de vant si dupa 1912 moara cu motor. In anul 1901 functiona in Saraiu singura piua din Dobrogea cu 4 perechi de ciocane pentru postavuri, deservita de un piuar, cunoscuta ca fiind renumita piua lui Caragea.[89]

Amintim aici daracul de lana ce executa operatii mecanizate de scarmanare a lanii folosite pentru confectionare de plapumi sau pentru tors in vederea impletirii de plovere, ciorapi , manusi, caciuli, s.a.

De folos in fiecare gospodarie erau teascul si zdrobitorul de struguri, cazanul de tuica. Fantana cu ghizduri de piatra era nelipsita in fiecare curte.

Pastoritul. Specificitate.Ustensile. Principala ramura a pastoritului traditional practicat in teritoriul a fost oieritul. Dupa venirea comunismului, treptat, importanta oieritului a scazut in favoarea cresterii bovinelor, iar incepand cu anul 1990 si cresterea bovinelor a fost in mare parte abandonata, animalele fiind lasate sa creasca in salbaticie in Delta Dunarii („pastoritul in balta’’).

Toate vasele din lemn folosite de ciobani pentru prelucrarea produselor erau facute din lemn de stejar sau de brad. In procesul de realizare a produsului finit se utilizau:

1. Caldarile de muls - vase facute din lemn de stejar si de brad, dar mai mult din lemn de brad.
2. Ciubarele - vase mari din lemn in care se inchega laptele. Aveau marimi cuprinse intre 10-300 de litri. Erau facute de dogari.
3. Ciubarul de inchegat lapte - vas din doage de lemn stranse cu cercuri din fier, cu urmatoarele marimi: diametrul de jos- 60 cm, diametrul de sus- 80 cm, inaltimea- 60 cm.
4. Putina - vas din doage de lemn stranse cu cercuri de fier, de forma tronconica, folosite pentru pastrat branza peste iarna. Putina avea inaltimea cuprinsa de la 0,60- 1,50 metri si diametrul de 0,40-0,60 metri.
5. Linul pentru branza - construit din lemn, cu dimensiunile: latimea de 1 metru si lungimea de 1,5 metri si inaltimea de 25-30 centimetri. Era folosit pentru facut cas. La fel ca linul pentru struguri, numai ca nu avea marginile asa de inalte. Linul pentru struguri avea marginile 1-1,10 metri.
6. Capacul linului pentru branza - are suprafata linului. Se lasa o toleranta la marginile linului cat sa poata trece capacul in jos, ca sa preseze casul.
7. Budineiul - vas din doage de lemn stanse cu cercuri de fier, cu forma de trunchi de con. Diametrul de jos are 0,40 metri, diametrul de sus 0,25 metri, iar inaltimea de 1,20 metri. In partea de sus are un dop care se poate scoate. Dopul are pe mijloc o gaura prin care trece un bat rotund. Batul are la capatul care intra in budinei o placa de lemn rotunda, groasa cam de 2 centimetri, cu gauri.
8. Crinta - e un uluc lat de vreo 30 de centimetri, adanc de 20-25 centimetri si lung de 2 metri, 2 metri si ceva. In crinta se tine branza in saramura aproximativ 12 ore, dupa care aseaza in putina la pastrare.

9. Lopatica - era folosita pentru spintecat casul si pentru amestecat chegul in lapte. Facuta din lemn, cu lungimea de aproape un metru si lata de vreo 6 centimetri.
10. Cazan pentru fiert zer - vas facut din tuci adica fonta, nesmaltuit. Inncapeau in el 70-80 de litri de zer
11. Tripetul - este un suport din trei brate drepte, mari, din fier, unite sus unde este si un carlig de care se prinde cazanul pentru fiert zer. Capetele neunite se infig bine in pamant, jos, in jurul focului. Cu cat cazanul era mai mare cu atat si dimensiunile tripetului erau pe masura cazanului.
12. Cujba - un par din lemn (singer, creste ca niste nuiele), solid, care se infige lateral, inclinat, in pamant, deasupra focului. De cujba, se agatau la fiert zer, cazane de dimensiuni mai mici, 15-20 de litri.
13. Bata ciobaneasca - facuta din lemn de frasin, salcam, singer. Se calcula sa fie mai jos de umeri cu doua palme. Capatul era incrustat frumos cu diverse motive reprezentand animale, pasari sau flori.
14. Biciul - se facea din fasii de piele de vaca. Se impletea rotund, in „8 fire'', mai gros la capatul care se tinea in mana, subtiindu-l spre capatul care pocnea.
15. Foarfecele de tuns oi - foarfece facut din metal, de catre mesteri fierari.
16. Tesala - scula din lemn, cu dinti de metal, folosita pentru tesalatul cailor.

In gospodariile ciobanilor din practicarea pastoritului se obtin urmatoarele produse: lapte, branza, lapte acru, urda, unt, si smantana si lana. Din prelucrarea laptelui principalele produse obtinute erau braza si urda.

Instrumente muzicale traditionale pastoresti, de suflat.

Un capitol important in cadrul pastoritului traditional il reprezinta instrumentele muzicale traditionale, utilizate de catre pastori, in perioadele in care acestia erau plecati cu oile la pasunat, sau in momentele de odihna de la stana. Mergand cu turmele la pascut, in mijlocul unei naturi pure, neatinsa inca de "cancerul civilizatiei moderne ", pastorii permanent incantati de aceasta frumusete de care nu se mai puteau satura. Sufletul lor simte nevoia de a exprima acesta bucurie si multumire, adusa lui Dumnezeu, pentru acest minunat dar facut omului. Trairile sufletesti atat de intense uneori, incat daca nu ar fi cantat, ciobanii spuneau ca le-ar fi "plesnit inima" sau ca "nu le mai incapea atata bucurie in inima", de frumusetea pe care o vad. De asemenea, fiind departe, uneori, de familiile lor, majoritatea pastorilor isi alina dorul de casa, in momentele in care isi aduceau aminte de cei dragi, cantand la diverse instrumente muzicale de suflat, din care putem aminti: fluierul, cavalul, tilinca si cimpoiul.

Din marturiile ciobanilor batrani investigati, am aflat ca turmele ale caror pastori canta la instrumente muzicale traditionale, furnizeaza o cantitate mai mare de lapte, si de o mai buna calitate, fata de turmele pastorilor care nu canta. De asemenea animalele suntmai ascultatoare si nu pleaca departe de stapanul lor. Instrumentele muzicale ii sunt foarte dragi pastorului, dovada fiind si dorinta lui de a fi inmormantat impreuna cu ele, lucru confirmat si de investigatiile intreprinse de mine pe teren.

Fluierul. Instrument muzical de suflat din lemn sau din metal, prevazut la unul din capete cu un mustiuc cu vrana, prin care interpretul sufla aerul in interior, fluierul este obiectul de suflet al pastorului, restul instrumentarului din cadrul stanii fiind utilizat strict in scop practic. (in categoria obiectelor de suflat fac parte de asemenea cavalul, tilinca sau cimpoiul). Dintre instrumentele traditionale de suflat, fluierul a fost instrumentul cel mai drag pastorului, atat in momentele de bucurie dar si de tristete. Ca instrument muzical, fluierul a fost cel mai des utilizat si datorita dimensiunilor relativ mici pe care le are, fiind foarte usor de transportat. De obicei fluierul este confectionat de catre ciobani, din lemn de soc, prun, cais, sau cires si mai rar din metal. Cu timpul au aparut si mesteri specializati in confectionarea acestui instrument muzical.

Fluierul, este posibil sa fi stat la baza tuturor instrumentelor muzicale traditionale de suflat, fiind mentionat inca din cele mai vechi timpuri in cultura tuturor popoarelor.

Putem clasifica fluierele dupa : materialul din care sunt confectionate, dimensiune, forma, modul de interpretare, tipul de ornamente utilizat, tonalitati. In teritoriu exista o bogata varietate de fluiere din care se pot aminti: fluierul dobrogean tipic, fluierul moldovenesc in cele doua variante ale sale, cea primitiva (tilinca si trisca), fluierul ingemanat, fluierul cu apa , s.a.

Tilinca. Instrument muzical de suflat, fara mustiuc si fara orificii pentru degete. Tubul este construit din lemn de paltin, de soc sau din metal si este deschis la ambele capete. Pentru a putea canta cu tilinca, ciobanul trebuie sa o incline usor lateral pe buzele tinute piezis pe orificiul de suflat, din partea superioara a tubului. In functie de intensitatea suflului, insotita de obturarea partiala, cu ajutorul unui deget, a orificiului situat in partea inferioara a tilincii, rezulta melodia ce se doreste a fi interpretat.[97]

Fluierul ingemanat. Instrument muzical de suflat alcatuit din doua fluiere cu mustiuc si lipite impreuna la capetele de suflat, primul cu 6 orificii pentru degete, iar celalalt cu

doar trei orificii sau fara nici unul, cel din urma avand rolul de a tine isonul si fiind acordat in general la octava superioara. Din spusele pastorilor locali am inteles ca acest tip de instrument este foarte popular in Banat. Este folosit in teritoriu GAL Dobrogea Centrala ocazional de diversi pastori, care l-au achizitionat de la targurile de mesteri populari din judet sau din tara, dar nu am aflat de vreun mester local care sa confectioneze acest tip de instrument.

Cavalul. Instrument muzical de suflat cu mustiuc, cavalul este cel mai duios dintre instrumentele de suflat pastoresti, anume facut pentru "a doini". Etimologia cuvantului caval conform DEX este de origine turca, kaval, aria utilizarii sale incluzand tari din sud estul Europei, Indonezia, Corea, Turcia, Armenia, Irak, Iran, nordul Africii si unele tari din America de Sud. Originea instrumentului pare sa descinda din Egiptul Antic. Pe o fresca din sec. al V-lea sau al VII-lea d.Hr. descoperita in Turkmenia, se afla reprezentat acest instrument cunoscut in practica muzicala sub denumirea de qawal. Despre vechimea acestui tip de instrument pe teritoriul, gasim intr-o comunicare a arheologului V. Zirra. Din investigatiile de pe teren, dar mai ales din discutiile purtate cu diversi mesteri populari, la targurile unde am fost, am aflat ca acest instrument muzical pastoresc, este folosit pe teritoriul, in doua variante constructive, cavalul romanesc si cavalul bulgaresc. Cavalul romanesc poate fi intreg, sau din doua parti. Cele din doua parti sunt confectionate astfel pentru a fi mai usor de transportat.

Cavalul romanesc are mustiucul alcatuit din dop si vrana (Dop – bucata cilindrica din lemn care astupa deschizatura de sus a cavalului lasand un spatiu mic prin care se sufla; Vrana - decupare sub forma de pana, realizata la mustiucul cavalului care are rolul de a taia fluxul de aer ce iese prin spatiul dintre corpul cavalului si dop in momentul suflarii, obtinandu-se astfel tonalitatea dorita). Din spusele ciobanilor batrani, deseori, cavalul facea echipa buna cu cimpoiul si cu tigulka (instrument cu coarde si arcus, provenit din Bulgaria si foarte indragit pe pamantul dobrogean). Lemnul cu "cea mai dulce si duioasa" rezonanta, utilizat pentru construirea cavalului, a fluierului si carabelor pentru cimpoi este cel de prun, fiind definit ca "lemn cu grasime".

Cand nu au lemn de prun ciobanii sau mesterii populari mai confectioneaza acest instrument din lemn de cires, soc, cais, sau paltin. Pentru a putea fi folosit la construirea de instrumente muzicale de suflat, lemnul trebuie sa fie uscat la umbra cel putin trei ani.

Cimpoiul. Instrument de suflat cu burduf de piele si tub (sau tuburi) din lemn, prevazute la capatul superior cu ancie. Tipul arhaic de cimpoi era alcatuit din unul sau mai multe tuburi, cuplate la o sursa de aer. Tuburile puteau fi cu sau fara orificii digitale, cu ancie simpla sau dubla. Partile componente ale cimpoiului sunt: burduful, caraba, tipatoarea, bazoiul, suflaciul si suportii pentru caraba, bazoi si suflatoare. Burduful este alcatuit dintr-o piele de animal, de regula de tap, dar se folosesc si piei de capra sau de oaie. In ultimul timp unii cimpoieri utilizeaza burduf din cauciuc. Motivele principale in acest caz sunt nepriceperea si comoditatea. Pielea trebuie jupuita intr-un mod anume de pe animal, pentru a putea fi folosita ca burduf de cimpoi, lucru pe care nu il fac decat pastorii sau mesterii cunoscatori. Ciobanii tineri nu au mai preluat de la ciobanii batrani mestesugul confectionarii si al intretinerii instrumentelor muzicale, ceea ce a produs o discontinuitate in procesul transmiterii lor catre generatiile viitoare. Instrumentele muzicale traditionale fac parte din identitatea culturala a fiecarui popor, fiind un mijloc de exprimare al trairilor sufletesti, specifice si inconfundabile, prin care pana nu demult

ariile geo-culturale se distingeau intre ele intr-un mod atat minunat si de diversificat.(extras din articolul lui Valeriu Leonov, cercetator stiintific).

.

.

.

.

.

Sursa: Valeriu Leonov, cercetator stiintific

Prelucrarea pietrei – mestesuguri. Prelucrarea pietrei in Casimcea, judetul Tulcea reprezinta unul din mestesugurile traditionale ce a fost practicat intensiv de-a lungul perioadei cuprinse intre anii 1890 – 1995. Practicarea acestui mestesug nu a adus prosperitate celor implicati in aceasta activitate. Cel mult le-a asigurat existenta la cote decente, indiferent sub ce regim au trait. In prezent practicarea acestui mestesug este foarte slab reprezentata.[98]

Galerie foto prelucrarea pietrei:

Fotografii

Hamuraria – mestesuguri. Un mestesug intalnit din ce in ce mai rar pe teritoriul. Este o arta prin care mesterii prelucreaza pielea de porc si vita producand hamuri, sale, chingi, curele si alte obiecte pentru cai.

Galerie foto hamurarie:

Fotografii ©Leonov Valeriui

Sculptura in lemn - mestesuguri

In tritoriu GAL Dobrogea Centrala acest mestesug se mai practica in Casimcea-Tulcea. In micile ateliere ale mestesugarilor se produc mici obiecte decorative si de uz gospodaresc si obiecte de cult. Sculptura in lemn mai este folosită si la construirea caselor.

Galerie foto sculptura in lemn:

.

Galerie foto fierarit:

.

Fieraritul – mestesuguri. In ziua de astazi, mestesugarii fierari sunt tot mai rari in satele romanesti. In micile lor ateliere, fierarii confectioneaza sau repara tot felul de obiecte, de la potcoave de cai pana la unelte agricole sau elemente de fier pentru

constructii. Este o arta ce risca sa se stinga deoarece majoritatea mesterilor in varsta nu au cui sa transmita ceea ce au invatat, interesul pentru aceast mestesug fiind destul de scazut.

Impletitul fibrelor vegetale – mestesuguri. Mestesugul impletitului, unul dintre cele mai vechi din lume, are din ce in ce mai putini practicanti la noi in tara. Cei care mai practica acest mestesug, confectioneaza din diferite fire si fibre vegetale diverse obiecte cu rol decorativ dar si practic pentru gospodarie. Ca materii prime se folosesc coaja de tei, paie de secara, ovaz, orz sau grau, nuiele de alun, rachita. In comuna Casimcea, judetul Tulcea a existat o rachitarie si un atelier de impletituri faimoase peste hotare, in Germania, dar care s-a desfiintat odata cu desfiintarea Ocolului Silvic. In zona principala resursa pentru impletituri este papura, aceasta avand o rezistenta mare la uzura si fiind usor de procurat. Din papura sunt tesute in principal rogojinile, impletituri simple, destinate acoperirii dusumelelor. Tot din papura se impletesc posete, palarii, cosuri si alte obiecte decorative.

Galerie foto impletitul fibrelor vegetale:

Prelucrare fibra vegetala- Valeriu Leonov

Dogaritul – mestesuguri. Dogaritul este un mestesug foarte vechi, aparut din nevoia de a transporta si depozita lichide. In trecut, acesta arta de a prelucra lemnul era bine reprezentata in zona, datorita specificului viticol al zonei. Cu timpul, odata cu aparitia vaselor din sticla si din plastic, dogaritul nu a mai adus profit mestesugarilor, in prezent fiind practicat de un numar din ce in ce mai mic de persoane varstnice.

Galerie foto dogarit:

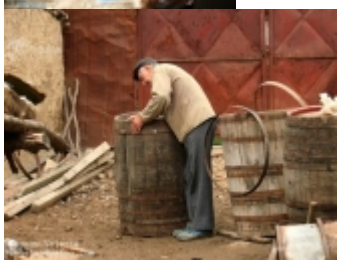

.

.

.

Vararitul, sau arderea pietrei de var, este o indeletnicire care se practica si in ziua de azi de catre un numar mic de familii. Este o traditie care se va pierde deoarece presupune mult efort iar rentabilitatea este mica. Piatra de var obtinuta este folosita in combinatie cu apa la vopsitul caselor, la tencuit, la mortarul de zidarie. Aparitia varului industrial si a noilor tipuri de materialele de constructie au facut ca interesul pentru bulgarii de var nestins obtinuti in cuptoarele familiale (varnite sau varalnite) sa fie foarte scazut.

Galerie foto vararit:

Calafatuiala barcilor – mestesuguri. O data cu aparitia barcilor din fibra de sticla si din alte materiale diferite de lemn, acest mestesug este pe cale de disparitie. Calafatuirea este operatia de astupare cu calafat. Cu ajutorul unor dalti speciale, calafatul era fortat intre filele bordajului (sau scandurile puntilor) pentru a le etanseiza, fara a le afecta elasticitatea. Calafatul este un material alcatuit din calti sau carpe destramate imbibate cu smoala (sau catran), cu care se astupa crapaturile, gaurile sau rosturile la bordajele si la puntile de lemn ale navelor in vederea etansarii.
Galerie foto calafatuiala barcilor:

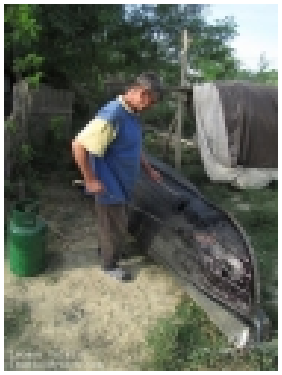

Calafatuiala barcilor

Obiceiuri si traditii.

Nasterea. In prima dimineata dupa nastere se trimite la preot o sticla de apa si o ramura de busuioc. Aceasta se sfinteste si cu ea se spala lehuza si si toarna cate putin in apa de baie a copilului.La 3 zile dupa nastere vin ursitoarele. Pe masa din camera copilului se pune o carte un ban sau alt obiect de valoare, paine mancare si bautura ca sa-l gasesca ursitoarele cu de toate si sa fie destept si bogat. Tot atunci, fetele mari pun pe masa un obiect de-al lor (cercel, inel, pieptene) iar a doua noapte il pun sub capatai pentru a-l visa pe viitorul sot.

Botezul pruncului. Pentru botez, nasa pregateste toate lucrurile copilului (imbracaminte, plapuma). Cand ia copilul sa plece la biserica ea face 3 matanii il ia in brate si in loc pune un dar de bani si spune “am luat un pagan si am sa aduc un crestin”. La intoarcere de la biserica, face o cruce pe pervazul usii si apoi stinge flacara in pervaz. Se face petrecere (cumetrie) dupa puterea parintilor. Mama copilului face cadou nasei o basma sau un stergar si un colac mare. A doua zi dupa botez, nasa ii face baie copilului(ii ia mirul). In baia copilului se pun flori, un ou si bani de catre martori. Dupa baie se unge copilul cu ulei sfintit pe la incheieturi, calcaie si pe la gura se da cu miere sa fie dulce. Crasma (materialul in care a fost luat copilul din bratele preotului la botez) se clateste in baie, se stoarce si se pune la uscat pe o oglinda ca sa fie copilul cochet si cu vaza. Copilul se culca sus pe perne sa fie respectat ca adult. Dupa 40 de zile de la nastere, mama iese la biserica pentru a i se face o slujba speciala numita molifta.
Nunta. Nunta, alt eveniment important din viaţa omului indiferent de credinţă şi etnie, are elemente comune pentru comunităţile din zona arealului studiat. Zestrea fetelor era foarte importantă până acum aproximativ 50 de ani, lada de zestre era la loc de cinste în casa în care erau fete de măritat. La musulmani şi la aromâni importanţa era atât de mare încât zestrea se prezenta întregii comunităţi şi era mare mândrie să fie arătată. La

musulmani avea si menirea de stabili clar în fata comunitătii cui apartin bunurile, în cazul unui divort, partajul să fie făcut mai usor. Pregătirea tinerilor pentru ceremoniile din ziua nunţii este cam aceeaşi la toţi locuitorii. Fetele sunt pregătite de femei, îmbrăcate, aranjate, "gătite", iar băieţii de tineri şi de bărbaţi- bărbieriţi. Toată această ceremonie este de fapt un ritual de iniţiere a celor doi tineri în viaţa de oameni căsătoriţi, o modalitate de a marca trecerea lor din rândul holteilor în cel al familiştilor. [83]

Şicanele făcute băiatului în momentul sosirii la casa miresei sunt întâlnite atât la musulmani cât şi la creştini (români, aromâni), precum şi plata pentru a obţine fata, calea liberă, etc. "Masa mare", numită de turci, în secolul trecut,"ghiaurească", a devenit un obicei şi la aceştia, la fel naşii împreună cu cavalerul şi domnişoara de onoare. Naşa şi naşul sunt numiţi la aromâni surată şi fârtat.

Prezenţa pâinii la casa miresei un alt element asemănător îl întâlnim astăzi şi la musulmani şi la creştini. La creştini "colacul", "turta" a fost înlocuit cu cozonacul şi apare în momentul în care mireasa se pregăteşte să plece din casă. La musulmani pâinea apare tot acasă la fată când mirele vine să o ia, numai că pâinea stă lângă fată cât i se citeşte din Coran şi semnifică belşugul. După ce i se citeşte miresei pâinea este dată fetelor de măritat, iar acestea vor să obţină pentru că le aduce noroc şi se vor mărita şi ele în curând. La români cozonacul este rupt în patru bucăţi din care mireasa opreşte una, iar pe celelalte le aruncă nuntaşilor şi celor adunaţi să vadă evenimentul. Toată lumea se îngrămădeşte să prindă măcar o bucăţică tocmai pentru că la fel se crede că are proprietăţi magice Toate superstiţiile cu privire la diavol (necurat), duhuri rele, strigoi le întâlnim atât la creştini, cât şi la musulmani. Aceleaşi practici legate de farmece, descântece, aceleaşi practici arhaice de vindecare cu privire la deochi şi aceleaşi măsuri de precauţie sunt prezente la întreaga comunitate din oraş. Toate aceste asemănări ne permit să tragem o concluzie. Convieţuind de secole împreună creştinii şi musulmanii au reuşit să se influenţeze unii pe ceilalţi.

Specificitatea culturii dobrogene. Recunoscută ca zona cu cel mai bogat mozaic etnic din România, zona poate fi un model de interculturalitate pentru celelalte zone geografice ale ţării, aici existând un model de relaţionare care ar putea fi preluat pentru replicare în celelalte regiuni unde există o convieţuire interetnică.

În comunele GAL Dobrogea Centrala, în prezent, convieţuiesc numeroase etnii caracterizate printr-un trecut istoric comun cu românii, dar şi printr-o existenţă prenaţională. Această existenţă este definită prin deosebiri legate de trăsături biologice, limbă, istoria strămoşilor, religie, tradiţii şi obiceiuri. Cu toate acestea, există oare ceva ce diferenţiază românul dobrogean de restul ţării? Există oare un specific dobrogean? Este ştiut că muzica populară românească dobrogeană se diferenţiază net din palmaresul muzicii populare româneşti, în acelaşi timp însumând caracteristici atât din toate zonele ţării, cât şi din diverse locuri din Balcani. Un alt specific al regiunii pare a fi „mozaicul etnic", zona fiind caracterizată, drept un „model de convieţuire interetnică şi interculturală".

Cadrul teoretic este reprezentat de multiple teorii cu privire la concepte ca şi „etnie", „etnicitate", „cultură", „multiculturalitate", „solidaritate", „identitate socială", „interacţiune socială", etc., toate acestea cu referiri specifice la spaţiul dobrogean. Cunoaşterea reciprocă a grupurilor etnice în procesul interacţiunii lor favorizează comunicarea. În procesul cunoaşterii interetnice se implică tiparele culturale, sistemul de simboluri, limbile specifice, experienţele şi practicile fiecărui grup etnic.

Diferenţele culturale care provin din istoria şi evoluţia fiecărei naţiuni sunt importante în identitatea acelei naţiuni pentru păstrarea valorilor culturale şi pentru dezvoltarea de relaţii transculturale de natură economică sau socială. Valorile culturale, obiceiurile, tradiţiile, simbolurile, dar mai ales percepţiile faţă de aceste diferenţe culturale influenţează relaţiile interpersonale la nivel individual

Identitatea etnica si culturala reprezintă sentimentul de apartenenţă la un grup social cu care individul împărtăşeşte în comun o serie de sentimente. Sentimentul de apartenenţă se poate manifesta cu privire la familie, ţară, popor, etnie, ideologie, grup profesional etc. De altfel, din aceste „tipuri" de sentimente de apartenenţă derivă diversele forme de identitate precum: identitatea naţională, identitatea etnică, identitatea de grup sau forme mai noi precum identitatea persoanei fata de un anumit grup.

Stilul de comunicare între grupurile etnice este bazat pe toleranţă, pe o relaţie biunivocă, care minimizează problemele interetnice apărute.

Membrii grupurilor etnice aflate în proximitate şi care menţin interacţiuni sociale frecvente tind să se valorizeze pozitiv, preluând tradiţii şi obiceiuri unii de la ceilalţi.

Tipul de personalitate interpersonală, ca rezultantă a manifestării individului în grupul etnic, a interacţiunii sale cu toţi ceilalţi membri ai grupurilor etnice, este orientat spre solidaritate şi altruism.

În câmpul de cunoaştere şi aprofundare a identităţii grupurilor etnice se relevă rolul important al limbii ca fenomen social şi cultural. Diferenţele lingvistice se alătură altor diferenţieri: de la cutume culinare şi vestimentare până la instituţiile care susţin şi apără grupurile etnice, de la modalităţi de socializare a relaţiilor dintre oameni până la modalităţile de funcţionare a localităţilor şi industriilor, de la modalităţile în care îşi manifestă sensibilitatea estetică până la caracteristici ale creaţiei culte.

Portul popular. Portul popular, prezinta caracteristicile zonelor muntenesti si de campie, de pe malul stang al Dunarii. In prezent, porturile traditionale nu mai sunt semnificative in totalitatea lor, sau mai contin unele elemente specifice, ele fiind inlocuite de portul orasenesc, de zi cu zi. Doar in zilele de sarbatoare, se mai pot intalni unele elemente ale porturilor traditionale, purtate in special de catre batrani.

Ca o caracteristica a regiunii este faptul ca alaturi de populatia romaneasca se gasesc si alte minoritati nationale: lipoveni, bulgari, turci, macedoni si tatari. Astfel portul pastreaza aspectele specifice multitudinii etnice.

Portul romanesc

Costumul barbatesc este reprezentat prin:

-caciula: confectionata din piele de miel;

-camasa: alba, cu broderie executata cu arnici si cu matase, cu motive geometrice si florale;

-chimir: brau tesut la razboi sau confectionat din piele, purat peste camasa;

-itari: pantaloni confectionati dintr-o stofa alba, lucrata in casa;

-bundita: cojoc fara maneci, confectionat din piele de oaie, bogat ornamentat cu motive geometrice si vegetale.

Costumul femeiesc este reprezentat prin:

-camasa: bogat ornamentata, lucrata pe panza alba tesuta in casa;
-poale: ornamentate doar in partea de jos, continuand modelul camasii;
-barneata: brau - tesuta in casa, din canva;
-bundita: cojoc fara maneci, confectionat din piele de oaie, bogat ornamentat cu motive geometrice si vegetale.

Portul tatar
Costumul barbatesc este reprezentat prin:
-saltar (ilicul), prezent in diferite variante din catifea, cusut cu fir de argint sau aur .

Costumul femeiesc este reprezentat prin:

-aldina salmon: pieptarul, cu broderi multicolore;
-ieteclic: fusta confectionata din panza alba cu broderi multicolore executate la gherghef;
-legatura pe cap: confectionata dintr-o panza din borangic violet sau verde ;
-cancoi cusac: cordon in filigram;
-terlic: papuci impletiti din lana;
-omicli sorap: ciorapii din lana cu elemente decorative.

Portul macedonean
1.costumul barbatesc este reprezentat prin:
-giumedanul: ilicul, inchis intr-o parte;
-duluma: vesta cu maneci, tivite cu ornamente negre, rosii, cafenii si argint ;
-salvari: largi asemanatori cu cei bulgaresti;
-sarica: haina neagra din lana mitoasa, folosita pentru anotimpul friguros.

2.costumul femeiesc este reprezentat prin:
-camasa: alba cu maneci largi;
-cinduse: rochia tesuta din lana neagra sau albastru inchis si plisiran - rochia cu poale scurte;
-ibade: vesta scurta ornamentata cu fireturi din argint;
-poale: catrinta cu vergi verticale colorate;
-pirpoti: ciorapi impletiti din lana, cu diferite linii orizontale, colorate;
-papute: pantofi;
-caciula: din pasla rosie tivita cu fire de argint, prinsa sub barbie cu o banda de margele, peste care se poarta o basma neagra.

Portul turcesc
1. costumul barbatesc este reprezentat prin:
-salvari: pantaloni largi;
-brau: de culoare alba, din lana nevopsita;
-fes: de culoare alba, din lana nevopsita.
2. costumul femeiesc este reprezentat prin:
-costumul cu pasali , costumul cu rochie;
-costumul cu ieteclic

Portul lipovenesc

1. costumul barbatesc este reprezentat prin:

-rubarsca: o camasa larga, din panza sau matase, fara guler şi cu bentiţa , croita drept, cu incheietura intr-o parte a gatului, colorata in tonuri vii;

-pois: brau foarte ingust, lucrat din lana in diferite culori si terminat la capete cu ciucuri ce incingea camasile peste mijloc;

-pedeuca (paddiovca): o haina lunga de stofa de culoare albastru inchis, ce se purta peste haine;

-costumul de pescuit : confectionat din piele sau din panza impermeabila, tratata cu ulei din in fiert.

2. costumul femeiesc este reprezentat prin:

-iubca: fusta, confectionata din matasuri, catifele si stofe subtiri de lana;

-cofta, cutaveica, cufaica: bluze, facute din materiale din culori vii;

-brau: confectionat din lana, terminat cu ciucuri si de care este prinsa o pungulita;

-lestovca: mataniile, realizate din piele, cu diferite decoratiuni.

Portul bulgaresc

Costumul barbatesc este reprezentat prin:

-camasa: asemanatoare cu cea lipoveneasca, incheiata intr-o parte;

-poes: braul, confectionat din lana neagra cu ornamente din lana rosie, terminat cu ciucuri;

-ilicul: de culoare rosie sau cafenie ;

-poturi, salvarii (pantaloni): largi;

-vesta: purtata peste ilic;

-chicica: legatura de cap, un fel de tichie din panza sau matase;

-opincile: confectionate din piele de porc.

Costumul femeiesc este reprezentat prin:

-camasa: de culoare alba, foarte putin ornamentata pe maneci;

-rochia: de matase, colorata, cu dungi galbene si rosi sau din stofa subtire intr-o singura culoare, sau chiar imprimata cu motive multicolore;

-haina: scurta, confectionata din catifea sau stofa;

-priste-lca: tesatura rosie sau neagra, bogata in ornamente dispuse in zigzag ce se poarta deasupra rochiei.

Obiceiuri din Dobrogea

In comunele GAL, intalnim obiceiuri care s-au pastrat din vremuri de demult si inca mai sunt practicate. Toate sărbătorile sunt însoţite de datini care pot fi laice sau păgâne (Anul Nou), ce reflectă obiceiurile de muncă sau ţin de relaţia om - natură, dar şi de datini creştine şi reprezintă relaţia dintre om şi divinitate (Crăciunul). Ca în orice altă zonă a ţării, în Dobrogea se întâlnesc câteva obiceiuri specifice.

Ignatul porcului. Sarbatoarea Craciunului este un prilej de mare bucurie. In saptamana dinaintea marii sarbatori rasovenii taie porcul, animal specific traditiei romanesti si cultului ortodox. Traditia sacrificarii porcului de Craciun, denumita si Ignatul porcului, are loc in data de 20 decembrie. Prilej de reunire a familiei, de socializare si de pregatire a sarbatorii Craciunului, ignatul are un rol important in viata familiei traditionale romanesti. Obiceiul presupune mai intai injungherea animalului de catre stalpui casei, in genere barbatul care se ingrijeste de gospodarie. Mai intai se parleste animalul, simbolizand prin aceasta moartea prin incinerare a divinitatii precrestine.

Dupa ce este gata de parlit, sa se puna un tol peste porc si sa se suie pe el cei mici si sa se veseleasca ca sa fie mancat porcul cu pofta. Tot atunci se ia basica porcului si se pun graunte in ea dupa care se pune la uscat. Se zice ca dupa cata galagie face basica, atata veselie si bucurie in casa va fi in casa. Apoi, i se taie coada si urechile si in unele zone acestea sunt consumate de catre copii, moment care simbolizeaza sfarsirea Postului Craciunul. Femeia de obicei se ocupa de impartirea carnii pe categorii dupa ce barbatul face semnul crucii din cutit pe fruntea animalului, zice “Doamne ajuta sa-l mancam sanatosi”. In continuare, traditia presupune taierea capului si a picioarelor din care se face piftie, iar apoi urmeaza transarea intregului animal. Ignatul se incheie cu "Pomana porcului", bucatele de carne proaspata prajite in untura cu care se vor hrani pe saturate toti cei prezenti.[66]

Colinde. Obiceiul colindatului, care este forma de manifestare specifică sărbătorii creştine a Naşterii Domnului, cunoaşte în satele tradiţionale de pe limasul dunărean de la Rasova la Seimeni, o puternică tendinţă de conservare, chiar dacă nu înregistrează o diversitate a repertoriului ca-n alte zone etnografice ale ţării. În majoritatea satelor dobrogene, colindatul copiilor începe în după-amiaza Ajunului de Crăciun şi îl precede colindatul flăcăilor. In Rasova, ca în multe zone ale ţării, în preajma Crăciunului, pe la casele oamenilor vin cete de colindători cantand “Chitimiti” apoi seara canta “Florile dalbe” precum spune tradiţia, sunt aşteptaţi fie copiii, fie tinerii feciori să vină să vestească venirea pe lume a Mântuitorului. Copiii aduc colindul mic, iar feciorii sunt purtătorii colindului mare. De obicei, copiii colindă în dimineaţa Ajunului de Crăciun până la prânz. La Rasova, Seimenii, Seimenii Mici şi în general colindatul începe dis-de-dimineaţă, înaintea apariţiei zorilor, şi se termină a doua zi,

când se luminează bine. In cele 3 zile de Craciun cateva cete de “Irozi” colinda satul si prezinta povestea celor 3 crai si a lui Irod.Alte colinde prezente in Rasova sunt “Nasterea” in prima zi de Craciun, “Plugusorul”, “Capra”, “Ursul”, “Sorcova.”

Copiii au un repertoriu mai mic de colinde şi multe se bazează pe urări, în schimb colindul mare este format din mult mai multe cântece. Colindele copiilor sunt scurte şi hazlii, vestesc sărbătoarea, urează belşug şi sănătate şi mai ales cer daruri, pe care gospodinele le pregătesc din timp: colăcei, fructe şi, bineînţeles, bani. Un asemenea colind, vechi de peste un secol şi care a fost înlocuit recent de „Bună dimineaţa la Moş Ajun“, se mai întâlneşte numai în localităţile constănţene Rasova şi Băneasa, este „Chitii – Mitii“ (Chitii - mitii după sac/ Zgâii ochii la colac, Daţi colacu’ şi hornacu/ Că plecăm la altă casă/ Că e fata mai frumoasă/ Şi slănina mai gustoasă). Copiii mai au câteva colinde specifice precum „Bună dimineaţa“, „Raza soarelui“ şi „Portocala“, care, de asemenea, au texte adaptate vârstei colindătorilor. Tot în Ajunul Crăciunului şi flăcăii merg la colindat odată cu lăsarea serii. Aceştia se constituie, încă de la Lăsatul Secului, în cete de câte 2-4 persoane pentru fiecare sat şi încep să colinde odată cu lăsarea întunericului de la casa preotului, unde se cântă un colind specific „Colindul de preot“, urmat de colinde obişnuite: „Colindatul de cu seară“, „Sus în slava cerului“, „Colindul cel mare“, etc. Repertoriul cetelor de flăcăi este foarte bogat şi cuprinde colinde religioase şi laice: colinde de casă cu caracter general, colinde de fecior şi fată mare, colinde pentru tineri căsătoriţi, colinde legate de diferite ocupaţii: pescari şi ciobani. Gazdele răsplătesc pe fiecare membru al echipei de colindători cu cozonac, gogoşi şi ţuică fiartă.

"Colindatul" - mersul cu Mos Ajunul, practicat in seara Ajunului de Craciun este un obicei pe care il intalnim si azi, practicat in general de copii care reiau colindele cantate altadata de cetele de feciori si barbati.

"Ursul", "Brezaia","Capra"– practicate in seara Ajunului de Craciun - obiceiuri al colindatului cu masti, ce se mai practica in localitatile Casimcea, Seimeni,Tortoman, Saraiu, Saligny, Rasova, Pestera, Mircea Voda, Horia, Crucea, Ciocirlia.

"Oleleu"- practicat in seara Ajunului de Craciun de grupuri de flacai ce bat cu talangile in pamant fiind asezati in cerc sau semicerc in fata casei sau portii simbolizand protejarea gospodariei de spiritele rele. Obiceiul se mai practica in zona Seimeni si Tortoman.

"Semanatul"- practicat in ziua de Anul Nou – Obicei practicat de copii ce intra din casa in casa si arunca cu boabe de grau, spunand vorbe de bun augur pentru rodul pamantului in anul nou ce va veni, Baaltagesti

"Boboteaza"- practicat in ziua de 6 ianuarie. Obiceiul consta in recuperarea de catre flacai a crucii aruncate in apa, dovedind astfel trecerea lor in randul barbatilor. Se practica la Rasova si Seimeni.

"Lazarelul" - practicat in Sambata de Florii - practicat si in prezent in localitatea cu populatie preponderent greceasca, Izvoarele. Obiceiul povesteste ca Lazar, moare intr-un accident in timp ce se afla la padure pentru a aduce hrana pentru animale. Mama si fecioarele din sat il plang, iar din mormantul lui Lazar se dezvolta un copac cu ramuri bogate.

"Olaria" - Este o traditie ce reprezinta purificarea aerului si gonirea duhurilor rele din zona localitatii, inainte de inceperea Postului Mare. Se mai numeste "Orarie" sau Hurhumbalu functie de localitate. Obiceiul consta in aprinderea pe dealuri a unor focuri din resturi vegetale sau din furajele consumate de animale in timpul iernii, simbolizand purificarea vechii vegetatii, pentru a face loc unei vegetatii noi si prospere. Rostogolirea pe dealuri a rotilor de caruta infasurate in paie, simbolizand cursul soarelui pe cer, simboliza si purificarea a tot ce a fost rau pentru comuniune.
"Caloianul" – practicat dupa Paste la Crucea. Obiceiul consta in fabricarea unei papusi de lut, ce era ingropata in camp, ca apoi dupa o perioada de timp sa fie deshumata, rupta in bucati si imprastiata pe camp, simbolizand fertilitatea, belsugul culturilor si regenerarea vegetatiei.
"Paparuda" - practicat in a treia zi de Pasti in satele GAL Dobrogea Centrala. Obiceiul consta in stropirea cu apa a unui alai de tinere sau de femei batrane, impodobite cu flori sau cu ramuri verzi, ce intra din curte in curte. Tinerele sau batranele, danseaza si canta pentru ploaie, apoi sunt udate de gazda sau se uda intre ele.

Obiceiuri specifice crestinilor si musulmanilor

Postul. La musulmani postul se ţine înaintea celor două mari sărbători religioase, Bairam şi este total diferit de cel al creştinilor. El începe la răsăritul soarelui şi se sfârşeşte la apus. Toată ziua musulmanii nu mănâncă şi nu beau nimic. Odată cu apusul soarelui au voie să consume orice fel de mâncare fără niciun fel restricţie. Postul la musulmani înseamnă o perioadă fără certuri, cu un comportament decent şi fără activitate sexuală. În cazul creştinilor (români, aromâni) postul înseamnă interdicţia de a mânca carne, lapte, ouă şi preparate din acestea. Creştinii pot mânca toată ziua, dar doar produse din legume şi fructe. Cândva postul interzicea şi uleiul şi oţetul şi vinul (mai ales cel roşu, considerat sângele Domnului). Din povestirile unor bătrâni am aflat cât de strict era postul acum 50 – 60 de ani. Ţăranii au vase de post, adică cele folosite doar în perioada postului pe care le păstrau în pod cu mare grijă. La începutul postului sunt date jos din pod şi urcate cele folosite până atunci. [67]

În cazul ambelor religii sfârşitul postului se face prin dat de pomană bucate pregătite pentru sărbătoarea religioasă. Există şi persoane exceptate de la obligaţia de a ţine post şi acestea sunt: cei bolnavi, copiii, femeile însărcinate. La creştini şi copiii ţin post, mai ales postul Pastelui pentru a se putea împărtăşi. Pentru toţi credincioşii postul înseamnă şi abstinenţă, înseamnă o perioadă în care trebuie să fie mai buni, mai înţelegători, o perioadă în care să ierte şi să se împace cei cu care sunt certaţi.

Un alt element comun celor două religii este sacrificiul animal făcut cu prilejul sărbătorilor religioase. Creştinii fac două sacrificii: porcul de Ignat şi mielul de Paşte, din bucatele gătite se dă şi de pomană. Musulmanii fac sacrificiu doar de Kurbam Bairam şi este un batal care se taie în prima zi de sărbătoare şi din care se dă de pomană trei sferturi oamenilor săraci.

Şi în ceea ce priveşte ritualul funerar putem desprinde câteva elemente comune : scăldatul mortului ca moment al acestei practici se face şi la creştini şi la musulmani de către persoane în vârstă, care ştiu tot obiceiul (tuns, tăiat unghii, primenit cum se zice la români); datul banilor pentru răscumpărare (a posturilor neţinute de musulmani, plata a punţilor pentru creştini); credinţa că sufletul celui decedat stă în preajma casei până la 40 de zile după moarte - musulmanii zic că vede şi aude tot ce se zice despre el, creştinii că

se hrăneşte cu pâinea şi bea apa lăsate special undeva la streaşina casei; pomenirea se face şi la trei luni, la şase luni, la un an şi apoi când se face pomenirea de sărbători.

Datul de pomană, pomenirea morţilor o găsim şi la musulmani cam la aceeiaşi perioadă ca la creştini, apoi în luna mai au o sărbătoare a morţilor Kâdârlez, asemănătoare Paştelui Blajenilor. La această dată în cimitir se duc doar femeile, care împart credincioşilor musulmani diferite bucate în cinstea morţilor (plăcinte, şuberec, etc.). Dacă cineva are un mort în familie sacrifică şi dă de pomană la fiecare Bairam câte un animal (miel, batal). Dacă o persoană se află în cimitir şi în acelaşi timp altcineva îi pomeneşte numele, se credea ca acea persoană va muri. Este o practică veche, întâlnită şi la români şi la aromâni.

Sarbatoarea Kurban Bayram. (sarbatoarea sacrificiului) Este o sarbatoare religioasa anuala care arata supunerea fata de Allah Atotputernicul. Dupa rugaciunea din moschei si geamii se trece pe la casele celor decedati in cursul anului si se citesc pasaje din Sfantul Coran si urmeaza 4 zile de bucurie, mese imbelsugate, traditionale, vizite la rude si prieteni.

Sarbatoarea Ramazan Bayram. (a postului, a dulciurilor) e sarbatoarea bucuriei, impacarii curateniei spirituale, a credintei si a venerarii lui Allah..

Sarbatoarea Hadarlez. Sarbatoare culturala, campeneasca, etno-culturala si religioasa ce se sarbatoreste pe data de 6 mai. Are sensul de "Pastele Blajinilor" in traditia crestina. In aceasta zi se viziteaza mormintele rudelor si pcelor dragi se fac pomeni, se ajuta orfanii , vaduvele, nevoiasii, apoi urmeaza petrecere pe malul raurilor, in poienite unde se canta si se danseaza.

Sarbatoarea Nevruz. Sarbatoarea primaverii, se sarbatoreste incepand cu 21 martie. Nevruzul simbolizeaza renasterea naturii, a strabunilor, inaltarea catre soare. Ritualul religios este urmat de jocuri, cantece, dansuri populare, au loc lupte su sabii, lupte libere, trante, intreceri hipice. Se consuma produse specifice turcesti..

Ziua independentei si sarbatoarea copilului pe data de 23 aprilie. Sarbatoarea Turciei, sarbatorita si de turcii din comunele asociate. Au loc manifestari cultural- artistice, instructive, educative, recreative, concursuri de poezie, dansuri traditionale, parade ale portului popular, degustari de produse culinare specifice.

Specifica zonei arealului studiat, este gastronomia turceasca. Cele mai renumite sunt produsele de patiserie: ulkum (gogosi), scovergi, silter, katlama, kobete, geantik, siberek(placinta cu carne), baclavale.[64]

Pide” este o paine traditionala turceasca cu o consistenta elastica si deosebit de gustoasa, umpluta cu branza sau carne.

Döner kebap – poate cea mai cunoscuta specialitate, omniprezenta acum si in Romania, consta in carne stratificata pusa pe o tepusa verticala si facuta la foc direct si servita apoi intr-o pide (pita);

Meze – reprezinta esenta bucatariei turcesti din perspectiva unui necunoscator si consta intr-o alaturare numeroasa de gustari diverse, servite la inceputul mesei; in prinicpal se vor regasi branza, iaurtul, vinetele, sarmale cu orez, chiftelute sau alte tipuri de salate.

Menemen – este cel mai intalnit fel la micul dejun; este consistent, baza fiind alcatuita din oua, in care se amesteca apoi ceapa, rosii, ardei, masline si mirodenii, amestecul fiind gatit in unt incins sau in ulei de masline.

Karniyarik – foarte popular in familiile traditionale turcesti, reprezinta vinete amestecate cu ceapa, usturoi, rosii si carne tocata, tot amestecul, extrem de delicios, fiind facut apoi la foc mic, la cuptor;

Kadayif – reprezinta bobite marunte de foietaj, folosite ca suport pentru branza dulce siropata, care in final formeaza kunefe, o alta specialitate.

Traditii aromâne (macedonene)

In orice colţ de lume s-ar afla, aromanii işi respectă şi işi păstrează cu sfinţenie tradiţiile moştenite din străbuni. Spre exemplu: ceremonialul nunţii care ţine o intreagă săptămână. incepe intr-o zi de miercuri şi se termină miercurea viitoare. La nuntă, semn distinctive este flambură, adică un steag. Această "flambură" se impodobeşte cu trei mere roşii.Un preparat gastronomic nelipsit la nuntă este pita- un fel de plăcintă.

La sărbătorile naţionale se prepară pita: "Se fac foi de plăcintă in care se pun diverse umpluturi (urzici, spanac, ştevie, praz, brănză). Aspectul este ca al binecunoscutei pizza. O altă mâncare apreciată, mai ales vara, este "piperchi cu caş" (ardei umpluţi cu brănză)". Se pare că tradiţiile nunţii armâneşti işi au obărşia in vechiul Bizanţ. S-au păstrat chiar şi in Imperiul Otoman, pentru caracterul paşnic al alaiului de nuntă. Un fapt surprinzător: aromânii au fost singurii creştini din Imperiul Otoman care aveau dreptul să poarte arme şi să aibă cai.

Costume populare macedonene.

Concluzionand, putem afirma fara tagada faptul ca, viaţa socială a localităţilor este intim legată de viaţa spirituală, culturală iar cultura tradiţională, obiceiurile constituie un patrimoniu inconfundabil al fiecărei localităţi, zone sau regiuni rurale constatand astfel ca, dacă unele tradiţii au dispărut ca efect al “modernizării, al producţiei de serie mare”, totuşi în spaţiul rural dobrogean se menţin încă tezaure de etnografie şi folclor autentic

Spatiul rural al GAL Dobrogea Centrala este important atat datorita potentialului agricol ridicat, cat si a valorilor cultural-etnografice existente in acest mediu.

Revitalizarea si exploatarea comerciala, a mestesugurilor traditionale, a produselor traditionale urmeaza aceeasi logica de integrare mutual benefica in raport cu dezvoltarea turismului ca si pentru produsele agricole, alimentare. Mai mult, mestesugurile traditionale pot constitui – in masura in care sunt integrate in circuite comerciale – excelente vehicule pentru diversificarea economiilor rurale dependente de agricultura, contribuind astfel la cresterea veniturilor populatiei rurale si la stabilizarea acesteia, precum si ca modalitati cu valoare adaugata ridicata de valorificare a produselor agricole locale.

Capitolul VIII
Strategii de dezvoltare durabila si turistica a zonei

Dezvoltarea durabilă si promovarea turismului va tine cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării si protejării patrimoniului natural si cultural dar si al reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în conditiile practicării turismului pe scară largă.

Principalele domenii de interventie

I. Restaurarea si valorificarea durabilă a patrimoniului cultural si crearea/modernizarea infrastructurilor conexe in teritoriul GAL Dobrogea Centrala.
Turismul cultural reprezintă unul dintre domeniile importante care poate fi dezvoltat, situându-se atât înaintea pietelor traditionale cât si a altor nise turistice, cum ar fi artele. Cercetările au indicat că turistii care practică turismul cultural cheltuiesc cu 38% mai mult pe zi si au o durată a sejurului cu 34% mai lungă decât turistii care practică tipuri traditionale de turism; restaurarea, protectia si conservarea patrimoniului cultural mondial si modernizarea infrastructurii conexe; amenajarea obiectivelor turistice natural cu potential turistic (canioane, chei, pesteri, lacuri prezente in comunele si satele GAL); reabilitarea, construirea structurilor de cazare precum si a utilităţilor aferente : moteluri, campinguri, pensiuni, cabane,case traditionale; crearea, reabilitarea si extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităţilor aferente/ piscine, terenuri de minigolf, tenis, paint-ball, piste de ciclism,ocol de plimbari cu ponei).

II. Promovarea potentialului turistic si crearea infrastructurii necesare în scopul cresterii atractivităţii comunelor din GAL Dobrogea Centrala ca destinatie turistică isi doreste crearea unei imagini pozitive a comunelor GAL-ului ca destinatie turistică prin definirea si promovarea unui brand turistic personalizat, atragerea investitorilor si a altor parteneri strategici în vederea dezvoltării industriei turistice si cresterii atractivităţii sale. Introducerea de noi metode de promovare si diversificarea materialelor promotionale pentru crearea unei imagini turistice complexe si reale; dezvoltarea si consolidarea turismului intern prin sprijinirea promovării produselor turistice specifice si a actiunilor de marketing specific cu scopul de a dezvolta conceptul de recreere turistică în comunele din GAL Dobrogea Centrala si de a creste numărul de vacante petrecute in zona; investitii pentru dezvoltarea sau înfiintarea de Centre de Informare si Promovare Turistică – constructii, achizitionare de echipamente IT si software – si racordarea la un sistem national de informare si statistică turistică, cu acces public on-line. Această actiune va fi complementară cu sprijinul centrelor de informare turistică locală din zonele rurale din cadrul Programului National de Dezvoltare Rurală.

Dezvoltarea durabila. La nivel de regiune, dezvoltarea durabilă poate fi asigurată prin mai multe variante între care cea mai importantă pentru promovarea acestui tip de dezvoltare este varianta competitivităţii prin resursele proprii, deoarece ţine cont de resursele reale de care dispune teritoriul în prezent şi de modul de utilizare a acestora într-un ritm raţional.

Fenomenul turistic este dependent de colectivităţile teritoriale. Dezvoltarea turismului şi protejarea mediului nu constituie obiective antinomice; dimpotrivă, ele sunt convergente.[25]

Dezvoltarea şi optimizarea turismului durabil depinde de considerente economice, financiare, fiscale, sociale şi comerciale. Analiza în detaliu a fezabilităţii acestora permite evitarea investiţiilor neproductive din punct de vedere socio-economic şi de mediu. Corect gestionat de către colectivitatea locală, turismul durabil asigură local sinergia turism-mediu-societate.

Dezvoltarea turistică, se referă şi la schimbări din economie asupra nivelului de trai, a modului de viaţă, de gândire şi de comportament al oamenilor, asupra eficienţei utilizării resurselor naturale locale şi asupra mecanismelor funcţionale ale sistemului economic.

Turismul rural care trebuie sa devina punct forte al comunelor GAL Dobrogea Centrala, este „o formă a turismului care include orice activitate turistică organizată şi condusă în spaţiul rural de către populaţia locală, valorificând resursele turistice locale (naturale, cultural-istorice, umane), precum şi dotările, structurile turistice, inclusiv pensiunile şi fermele agroturistice”.

Trăsăturile specifice care caracterizează activităţile de turism rural:localizarea în zonele rurale; construirea produsului turistic în mod funcţional, bazat pe caracteristicile lumii rurale (spaţiu deschis, contact cu natura, tradiţie, organizare şi practici tradiţionale); ruralitatea ca scală (din punct de vedere al clădirilor şi amenajărilor); caracterul tradiţional; diversitatea formelor de prezentare în funcţie de: mediul rural, economic, istoric, cultural.[7]

Turismului rural trebuie să ia în calcul şi o serie de dimensiuni, precum: dimensiunea psihologică (bazată pe nevoia umană de odihnă, recreere); dimensiunea socială (generată de contactul cu lumea rurală); geografică (legată de configuraţia reliefului, care poate favoriza sau limita diferite activităţi turistice); urbanistică (organizarea spaţială, mărimea aşezărilor, apropierea de acestea).

Principalele segmente de turişti interesaţi de practicarea turismului rural sunt: familiile tinere care şi-au părăsit satele în care s-au născut, pentru a-şi continua studiile sau pentru a găsi un loc de muncă mai bun la oraşe, şi care vin aici pentru a arăta propriilor copii locurile natale, obiceiurile tradiţionale, preocupările şi îndeletnicirile sătenilor, copii şi tineri, dornici să cunoască câteva activităţi legate de creşterea si îngrijirea animalelor, orăşeanul, care doreşte să scape de stresul cotidian, să-şi petreacă vacanţa într-un mediu curat şi să aibă un regim alimentar sănătos, persoanele cu venituri ridicate, care doresc să încerce ceva nou şi, de obicei, sunt familiile cu copii, care doresc să le ofere un mediu atractiv şi mai curat de petrecere a vacanţelor, persoanele cu venituri mici, care nu-şi permit să-şi petreacă concediul într-o destinatie urbana, litorala sau de alt tip, orice persoană care doreşte să se relaxeze, să practice activităţi sportive într-un cadru natural şi agreabil, precum şi acele persoane, care doresc să înveţe câte ceva din tainele meşteşugurilor (tesut, tors lana, pescuit, dogarit,etc).

Din punctul de vedere al turistului, serviciile turistice sunt percepute ca un pachet format din mai multe servicii individuale, dar interdependente: informarea şi documentarea prealabilă despre destinaţia turistică, transportul, cazarea, alimentaţia şi diverse servicii de agrement, fiecare lăsând amprenta asupra gradului de satisfacţie a

turistului, acestea sunt abordari care trebuie luate in calcul de responsabilii in dezvoltarea satelor si comunelor asociate in GAL.

Prestarea serviciilor turistice depinde de fiecare client în parte, de aşteptările sale, nevoile şi opiniile sale şi de cat de bine pregătit este personalul.

Turiştii doresc servicii de calitate, ghizi locali excelenţi, dorind să călătorească în grupuri mici, sunt interesaţi de programe educative, mâncare de calitate bazată pe produse naturale, zone neaglomerate, spaţii de cazare de calitate şi sunt sensibili la problemele de conservare a naturii.

Tipuri si forme de turism caracteristice zonei

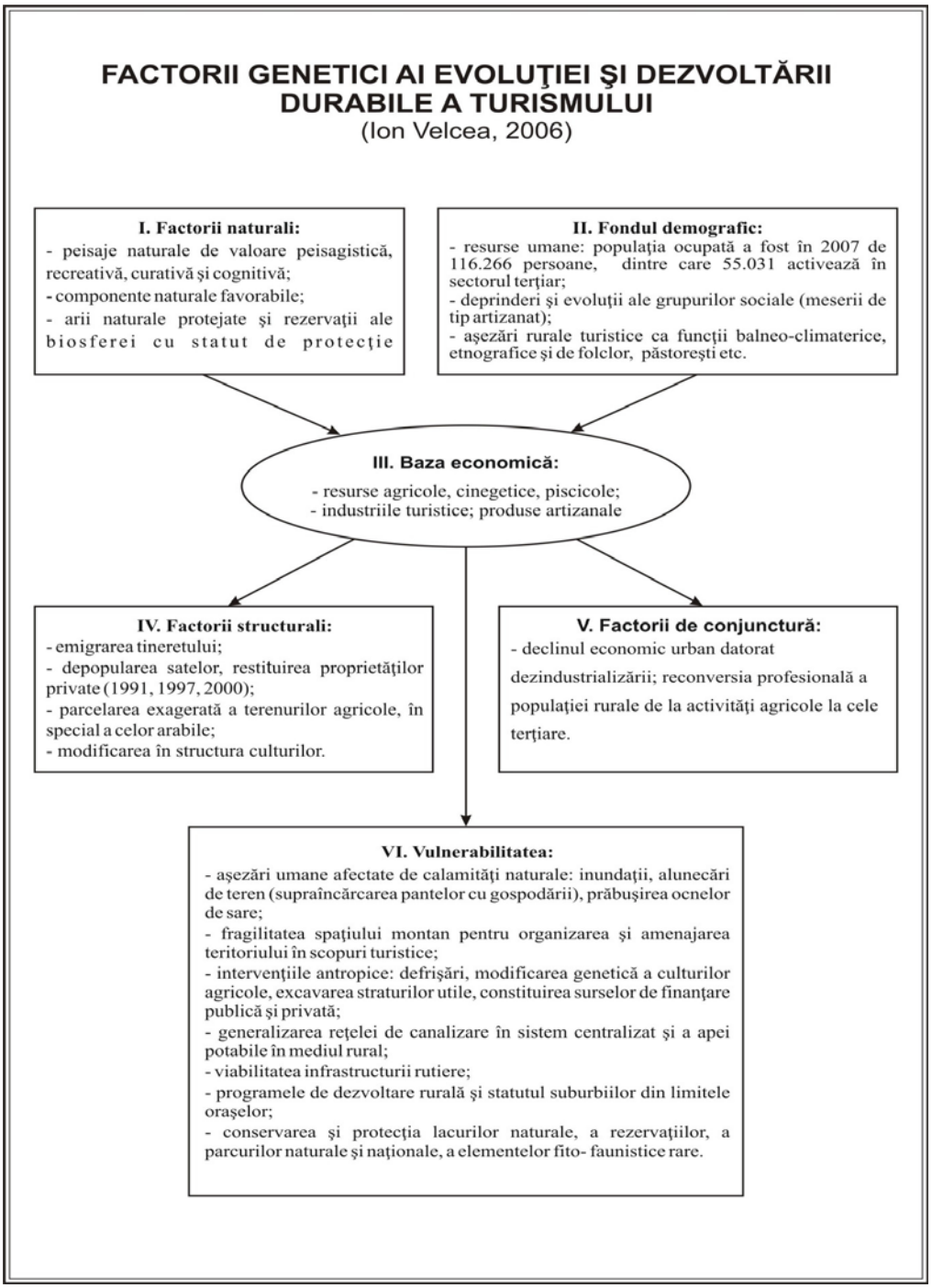

Forme de turism caracteristice zonei

Turismul cultural-itinerant - cu mai multe subtipuri, în functie de categoriile principale de obiective culturale care fac obiectul deplasărilor (religios, pelerinaj, etnografic, arheologic etc.) Este unul dintre tipurile de turism reprezentative pentru comunele din GAL Dobrogea Centrala si în acelasi timp de mare perspectivă. Relativa dispersie în teritoriu presupune o retea de căi de comunicatie bine pusă la punct, ceea ce nu este cazul in multe din comunele Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala (ex: Casimcea si satele Rahman, Razboieni, Corugea, Tortoman si satul Dropia, Ciocirlia si Mircea Voda cu satele Gherghina si Tibrinu). Problemele de infrastructură reduc accesul la unele obiective turistice si din această cauză multe nu sunt sau nu pot fi incluse în circuitele turistice de bază, rămânând în sfera formelor de turism individual sau de grup.

Turismul rural - îmbrătisează toate activitătile turistice derulate în mediul rural, având drept scop valorificarea potentialului turistic natural si uman al satelor.

Turismul de vânătoare si pescuit sportiv – se bazează pe fondul cinegetic existent în arealul Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala din comunele Rasova, Seimeni si pe unele lacuri naturale (lacul Baciu). Suprafetele de păsuni si arbusti favorizează atragerea segmentelor de turisti către activităti caracteristice. Fondul de vânătoare include iepuri si mistreti, respectiv variate posibilităti de pescuit (lacul Baciu, Dunare), zone unde se poate practica echitatia, segment încurajat si de calitatea peisajelor (comuna Horia, Valea lui Haidar).

Turismul ecologic si stiintific – reprezintă o variantă de diversificare a activităților turistice si a modalităților de valorificare a altor resurse turistice. Este tipul de turism cu cea mai mare tendintă de crestere în ultimii ani pe plan international. În literatura de specialitate este denumit si ecoturism si se practică în mod deosebit în zonele naturale protejate: parcuri nationale, rezervatii naturale, peisagistic.

Dezvoltarea turismului durabil în comunele GAL Dobrogea Centrala

Aceasta presupune:

Infrastructură turistică si amenajarea teritoriului - destinatiile cu potential ecoturistic capătă o valoare reală în turism numai dacă sunt organizate pentru vizitare, contribuind în acest fel la constituirea unei oferte ecoturistice competitive.

Educatie si constientizare - *c*onstientizarea publică si educatia sunt componente importante ale procesului de gestionare a unor destinatii cu potential ecoturistic. Actiunile de educare si constientizare privind importanta conservării naturii, precum si întelegerea si respectarea principiilor de ecoturism, trebuie să înceapă de la comunitătile locale si vizitatori, dar ele trebuie să continue în rândul administratiilor publice locale si centrale sau în rândul agentilor economici.

Dezvoltarea afacerilor si dezvoltare locală - *s*timularea comunitătilor locale si încurajarea acestora în directia dezvoltării unei oferte complete si complexe

Pe termen scurt si mediu se are în vedere stimularea populatiei si a micilor afaceri locale pentru dezvoltarea unor produse ecoturistice de calitate. Între acestea, o maximă importantă ar trebui acordată obiceiurilor traditionale ca formă de conservare si perpetuare a culturii si identitătii nationale. În plus, comunitătile locale si micii întreprinzători privati din cadrul acestora ar trebui stimulati si încurajati să dezvolte servicii de agrement sau mici structuri de cazare.

*Conservarea si protejarea naturii -p*ăstrarea nealterată a elementelor naturale este esentială. În plus, implementarea unei tehnici de management al vizitatorilor si introducerea acesteia în planul de management, va conduce la o planificare mai eficientă a vizitării si la sprijinirea conservării biodiversitătii.

*Marketing si promovare- a*cest lucru presupune oferirea clientilor de informatii complete si responsabile care conduc la cresterea respectului pentru mediul natural si cultural al zonelor vizitate si a gradului de satisfacere a turistilor

Agroturismul. Este un concept care face referire la diferitele forme de turism aflate în legătură directă cu activităţile agricole şi/sau cu construcţiile cu funcţiuni în domeniul agriculturii. Această formă specifică de turism rural este bazată pe asigurarea, în cadrul gospodăriei ţărăneşti, a serviciilor de cazare, masă, agrement şi alte servicii complementare acestora. Este practicată de micii proprietari din zonele rurale, de obicei, ca activitate secundară, activitatea desfăşurată în gospodăria sau ferma proprie rămânând principala ocupaţie şi sursă de venit.

Agroturismul poate fi privit din următoarele puncte de vedere: al structurii de primire turistică: ca element de valorificare a excedentului spaţiului de cazare existent într-o gospodărie, care este amenajat şi pregătit pentru primirea clienţilor (turişti); al activităţilor: ca un ansamblu de bunuri şi servicii oferite de gospodărie în vederea consumului de către turistii care sosesc în spaţiul rural cu dorinţa de a-şi satisface motivaţiile sosirii prin implicare activă dar nerenumerată; al economiei locale: ca o sursă de realizare şi sporire a veniturilor locale. [96]

Agroturismul cuprinde două componenete si particularitati: activitatea turistică propriu-zisă, concretizată în cazare, servicii de masă, agrement (călătorie, pescuit, echitaţie), alte servicii curente; activitatea economică, (agricolă) prestată de proprietarul fermei (pensiunii) agroturistice gazdă, concretizată în producerea şi prelucrarea primară a produselor agroalimentare în gospodărie şi comercializarea lor direct la turişti sau prin alte reţele comerciale, consumul turistic se petrece în mediul rural, unde esenţiale sunt calitatea pensiunii şi serviciilor de primire la familii, cunoaşterea mediului natural, uman şi cultural, precum şi originalitatea produselor turistice; oferă populaţiei turistice cu venituri reduse posibilitatea de odihnă şi reconfortare, de petrecere a timpului liber, din vacanţe, week-end-uri, în peisajul pitoresc al mediului rural, cu valori cultural-educative şi cu o ospitalitate specifică; nu necesită investiţii foarte mari pentru amenajări de infrastructură şi suprastructură turistică sau pentru alte dotări de profil.[63]

În raport cu agricultura, care rămâne activitatea principală a satelor din GAL, agroturismul constituie o activitate complementară şi nu o alternativă sau o substituţie a acesteia. Asociaţiile locale şi fermierii pot asigura atractivitatea acestei forme de turism prin calitatea primirii, cunoaşterii mediului local natural, cultural şi istoric, precum şi autenticitatea produselor. Asocierea fermierilor înlesneşte alcătuirea ofertelor, urmărirea pieţei, promovarea şi comercializarea acestora, ceea ce nu ar putea realiza o singură persoană.

Agroturismul, ca formă a turismului rural, este limitat la nivelul gospodăriei ţărăneşti, prin valorificarea cadrului natural, a ofertei de cazare şi a serviciilor agroturistice, având o sfera de cuprindere mai restrânsă decât turismul rural.

Obiectivele urmărite prin cresterea economică si la a căror atingere agroturismul poate contribui pe deplin sunt: crsterea veniturilor populaţiei, cresterea nivelului de consum de bunuri şi servicii adică stimularea productiei, sporirea gradului de cultură şi civilizaţie a populatiei, intensificarea măsurilor de protecţie şi securitate, creşterea nivelului calităţii vieţii, regularizarea circulaţiei băneşti.

În plus, se impune sustinerea de activităti de amenajare turistică, prin politici corespunzătoare şi identificarea de soluţii pentru ameninţările la adresa sectorului turistic. Prin evaluarea situatiei existente la nivelul Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala este vizată dezvoltarea locală a satelor , comunelor care sunt mai putin favorizate în plan economic si se concretizează în volumul determinat de atractiile turistice.

Comunele din Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala sunt recunoscute pentru potențialul agricol extrem de ridicat, fapt care determină șanse sporite de practicare a uneia din cele mai atractive forme ale agroturismului.

In urma analizelor efectuate, în comunele din Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala trebuiesc identificate solutii care sa conduca la dezvoltarea unor destinatii agroturistice si/sau ecoturistice în cadrul cărora să fie oferit un produs agroturistic/ecoturistic integrat, rezultat din parteneriatele realizate de factorii implicati (administratie publică locală, comunitatea locală, investitorii privati) si promovat atât prin efortul asociatiilor de dezvoltare a (eco)turismului realizate la nivel local cât si prin efortul administratiilor publice centrale, prin diferite cai si metode:

Dezvoltarea infrastructurii de vizitare si informare: amenajarea unor centre de vizitare – prevăzute cu săli de prezentare a diferitelor exponate din aria protejată, de proiectare de diapozitive si filme privind zona respectivă, de desfăsurare a unor activităti cu caracter social-cultural.Tot aici trebuie organizată gruparea vizitatorilor, contactul cu ghizii de teren, încasarea taxelor de vizitare a zonei precum si comertul specific turistic cu hărti, brosuri, albume, suveniruri; amenajarea unor puncte de informare în locurile principale de acces în zonă (primarie, scoal, biserica, politie); înfiintarea unor centre locale de informare si promovare turistică; realizarea unor trasee speciale (tematice, ecvestre, de biciclete, photo-hanting, - cu locuri de popas, panouri informative si de interpretare, săgeti de orientare; amenajarea de trasee turistice in functie de potentialul turistic al fiecarei comune sau prin exploatarea in comun a obiectivelor turistice din comunitati invecinate; amenajarea punctelor (foisoarelor) de observare si a punctelor de belvedere – cu panouri de interpretare, infrastructură de observare (Rasova, Seimeni); amenajarea unor locuri de campare – cu delimitarea zonelor, panouri informative si de avertizare, vetre pentru foc, toalete ecologice (comuna Horia, sat Tibrinu din comuna Mircea Voda, comuna Seimeni); amenajarea unor parcări în apropierea locurilor de acces în obiectivele turistice – cu toalete ecologice, sistem de management al deseurilor, panouri informative si de avertizare; amplasarea panourilor indicatoare, informative, de avertizare, de promovare a parcurilor.[53]

Actiuni în cadrul domeniilor de interventie la nivel de comunitate: valorificarea unor puncte de interes turistic la nivelul destinatiilor cu potential agroturistic; implementarea unor solutii pentru mentinerea arhitecturii traditionale. Încurajarea populatiei locale si a investitorilor din turism pentru folosirea unor solutii arhitecturale cu impact minim asupra mediului. Realizarea unui ghid de bune practici în privinta infrastructurii turistice, având în vedere un impact minim al designului, managementul deseurilor si conservarea energiei; asigurarea cadrului necesar mentinerii si perpetuării obiceiurilor traditionale specifice, dezvoltarea si promovarea obiceiurilor traditionale. Aceasta reprezintă unul dintre elementele cheie ce aduc un plus de valoare în cadrul produsului turistic. Pentru implementarea acestei actiuni ar fi necesară selectarea anumitor obiceiuri (legate de sărbătorile de iarnă, muncile agricole, ziua recoltei, festivaluri, etc.) sau a anumitor mestesuguri cu traditie în zona respectivă si de sustinerea mesterilor populari si a comunitătilor pentru continuarea activitătilor traditionale si pentru realizarea legăturii între acestea si agroturism. Este nevoie de încurajarea si sustinerea acestor activităti deoarece ele nu mai sunt foarte productive, eficiente din punct de vedere economic în conditiile civilizatiei contemporane. De asemenea, ele trebuiesc si promovate corespunzător. În acest mod se pot crea centre destinate valorificării obiceiurilor traditionale (ansambluri de dansuri folclorice, cor, orchestre de muzică populară, grupuri de colindători si valorificarea unor mestesuguri traditionale – prelucrarea lânii, a lemnului, pietrei, a pieilor, rachitaritul,etc.), Încurajarea dezvoltării de servicii de agrement cu impact minim asupra cadrului natural agrementul este o componentă importantă a sejurului, de multe ori fiind principala motivatie de călătorie către o anumită destinatie. Reprezintă calea cea mai sigură de crestere a duratei sejurului deoarece diversificarea ofertei de agrement conduce si la cresterea nivelului de satisfactie al turistilor. O importantă deosebită rezidă si din efectul de stimulare al economiei locale. Este necesară o adaptare a serviciilor de agrement la principiile ecoturismului – impact minim asupra cadrului natural, valorificarea resurselor locale, durabilitate, păstrarea traditiilor. În aceste sens este necesară o diversificare a ofertei de agrement: închiriere de biciclete, centre de echitatie, terenuri de oină (sportul national), plimbări cu căruta si sania, participarea la activitatile fermei gricole, etc., imbunătătirea calitătii experientei turistice - Crearea unor produse/programe ecoturistice integrate. Cooperarea între factorii locali este cheia succesului pentru o activitate ecoturistică eficientă. Fiecare dintre acestia se poate specializa pe o anumită directie (agrement, transport, cazare si alimentatie etc.), dar numai împreună pot oferi un pachet turistic complet si competitiv.

În aceste conditii este necesară o abordare integrată atât a ofertei turistice cât si a modalitătii de organizare a acesteia cu scopul realizării de programe turistice cu un ritm mai lent al vizitării, diversificate, care să polarizeze principalele resurse aflate în cadrul destinatiei, integrarea produsului turistic într-un concept unitar prin: dezvoltarea unui slogan si a unui logo unitar la nivelul destinatiei, elemente ce vor fi folosite pentru toate activitătile promotionale la nivelul destinatiei, realizarea de “carduri (eco)turistice”, prin

intermediul cărora se va oferi posibilitatea unor intrări multiple în obiective, dar si gratuităti/reduceri pentru accesul la alte atractii turistice situate în zona limitrofă parcului (muzee, cetăti, case memoriale etc.) si reduceri la serviciile de cazare, alimentatie, transport sau agrement; crearea unor produse ecoturistice inovative la nivel de destinatie. In cadrul acestor produse vor fi valorificate toate oportunitătile turistice oferite de destinatie – drumetii si activităti în natură (canoe, echitatie, cătărare, observarea animalelor, plimbări cu bicicleta, etc.), vizitarea stânelor turistice, vizitarea obiectivelor culturale, participarea la activităti agricole si mestesugăresti din cadrul gospodăriilor locale, participarea la evenimentele locale.

Scopul acestui studiu privind posibilitatea de dezvoltare, din punct de vedere turistic, a comunelor din Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala va trebui sa fie axat pe urmatoarele directii: de crestere a importantei turismului în economia locala; de a diversifica economia locala si cresterea numărului de persoane ocupate în turism; de a dezvolta armonios si durabil comunele din GAL Dobrogea Centrala; de transformare a GAL Dobrogea Centrala într-o destinatie turistică recunoscută; de a conserva identitatea locala a comunelor din GAL (arhitectură, mod de viată local si produse traditionale, etc).

Strategii turistice pentru dezvoltarea si exploatarea potentialului din comunele GAL Dobrogea Centrala

Repertorierea, reabilitarea si conservarea capitalului si a infrastructurii turistice prin urmatoarele actiuni: inventariere si diagnosticare permanentă a resurselor cu potenial turistic din comunele GAL Dobrogea Centrala : colectare permanentă de date si informatii turistice (istorice, naturale, traditionale, unităti de cazare si agrement, etc); constituirea si întretinerea unei baze unitare si publice de date si informatii asupra resurselor turistice ale GAL; analiza permanentă a necesităţilor de dezvoltare, modernizare, restaurare, semnalizare si conservare a resurselor turistice ale GAL-ului Dobrogea Centrala, în context local si national, prin metode si instrumente specifice (diagnostice teritoriale, studii de fezabilitate, etc); realizarea de cercetări si studii periodice de piată: studii de diagnostic si fezabilitate, sondaje, reabilitarea infrastructurii turistice generale: constructia, modernizarea si semnalizarea toaletelor publice în zonele turistice; constructia, modernizarea si semnalizarea parcărilor; dezvoltarea de facilităti pentru persoanele cu handicap si semnalizarea acestora; modernizarea si întretinerea spatiilor înconjuratoare unităţilor de cazare si obiectivelor turistice; modernizarea si semnalizarea punctelor de intrare în GAL; modernizarea si dezvoltarea formelor de transport turistic; constructia, modernizarea si semnalizarea locurilor speciale de campare; constructia, modernizarea, dezvoltarea si semnalizarea bazelor de agrement; constructia, modernizarea, diversificarea si semnalizarea structurilor de primire turistică de baza (cazare si masă); constructia, modernizarea si semnalizarea locurilor de desfacere a produselor artizanale, mestesugăresti si a suvenirurilor; constructia, modernizarea, dezvoltarea si semnalizarea centrelor de informare turistică; dezvoltarea si semnalizarea satelor de vacantă si a satelor turistice.

Reabilitarea infrastructurii turistice specifice tipurilor de turism:

*În turismul rural:*conservarea traditiilor si a produselor traditionale locale (agricole, artizanale, etc); protectia si conservarea arhitecturii specifice mediului rural; conservarea meseriilor traditionale; valorizarea materiilor prime locale (lemn, rachita, papura, panusi, lana, fulgi, etc); dezvoltarea micro-cazărilor în zonele rurale (în satele comunelor din GAL, în zonele cu potential cinegetic,Seimeni, Rasova, Horia, etc); dezvoltarea si semnalizarea activitătilor de descoperire si interpretare a patrimoniului natural, cultural si uman rural; modernizarea, dezvoltarea si semnalizarea serviciilor conexe în mediul rural (dispensare, farmacii, ateliere pentru reparatii, etc).

În turismul sportiv: constructia, modernizarea, dezvoltarea si semnalizarea bazelor sportive; constructia, modernizarea si semnalizarea pistelor pentru cicloturism; dezvoltarea sporturilor pe luciurile de apă; modernizarea, dezvoltarea si semnalizarea centrelor de închiriere a materialului sportiv; sustinerea cluburilor sportive.

Cresterea competitivitătii pe pietele nationale si internationale prin profesionalizarea si diversificarea serviciilor si produselor turistice: initierea si dezvoltarea de noi produse si servicii turistice, cu respectarea identitătii locale a fiecarei comune din GAL Dobrogea Centrala, dezvoltarea de pachete si circuite turistice tematice si diversificate; formarea de retele de distributie pentru produsele si serviciile turistice, încurajarea investitiilor în IT si în forme moderne de comercializare; încurajarea investitiilor pentru siguranta si sănătatea turistilor si a personalului, promovarea produselor si serviciilor turistice ale comunelor din GAL Dobrogea Centrala: definirea unui brand al GAL (eventual a unor branduri zonale specifice) si crearea de activităti pentru sustinerea acestuia; elaborarea de materiale de promovare, unitare si de calitate (tematice sau diversificate, în limba română si alte limbi de circulatie internatională): postere, brosuri, materiale informative, cataloage cu produse si servicii, hărti, calendare ale evenimentelor, etc; diseminarea materialelor de promovare prin centre de informare turistică locale si nationale, promovare on-line si crearea de legături între site-urile internet existente, pagina Web; crearea de puncte si centre de informare turistică plasate în locurile strategice din GAL Dobrogea Centrala; dezvoltarea de campanii tematice de comunicare; circuite de familiarizare cu specificul comunelor din GAL Dobrogea Centrala (pentru tour-operatori nationali si internationali, agentii de turism, jurnalisti, etc); sustinerea de activităti de promovare în mass-media local, national; actiuni de lobby către institutii publice, finantatori (publici si privati), etc; integrarea pachetelor si circuitelor turistice ale comunelor din GAL Dobrogea Centrala în programele nationale de promovare; încurajarea oricăror altor canale si mijloace de promovare a turismului GAL Dobrogea Centrala (evenimente, concursuri, conferinte, spectacole), realizarea de filme documentare care să prezinte speciile şi punctele de atracţie din zonă.,documentarele cu un limbaj simplu şi cu imagini reprezentative au un succes deosebit atât în rândul tinerilor cât şi al adulţilor, realizarea de reportaje cu zona respectivă şi promovarea în media de specialitate (reviste şi emisiuni radio/tv de promovare turistică); amplasarea de indicatoare turistice, realizarea de centre de vizitare, informare şi educare.

*Formarea resurselor umane: p*regătirea si perfectionarea în turism (programe educationale institutionale) prin spijinirea furnizorilor si institutiilor actuale de formare în turism pentru mentinerea si dezvoltarea calitativă si cantitativă a ofertei educationale; dezvoltarea unor tipuri de formare integrate, care să răspundă nevoilor de formare de pe piata turistică; crearea unor noi forme de educare în turism; dezvoltarea de proiecte scolare (lectii cu caracter aplicativ, activităti practice, etc), asiguarea posibilităţilor de

formare practică (pentru cei ce se afla în formare - elevi, studenti,cursanti dar si pentru cei ce initiază si dezvoltă afaceri în turism).
Perfectionarea informală: schimburi de experientă si informatii cu operatorii turistici si structurile organizate din tară si străinătate; analiza practicilor internationale în turism (în mod special a celor europene); editarea de ghiduri de bune practici în turism; îmbunătătirea managementului siturilor si obiectivelor turistice, a ariilor naturale protejate, etc.

Formarea de expertiză în turism, prin imbunătătirea calitativă si cantitativă si diversificarea ofertei de consultantă în turism (în practici turistice, atragere de fonduri, etc).

Stimularea parteneriatului public - privat în turism prin actiuni de: formare a unui cadru de reflectie, dezbatere si actiuni de: colaborare cu structurile responsabile de planificarea si implementarea politicilor conexe, turismului (infrastructură, mediul înconjurător, dezvoltare rurală, resurse umane, dezvoltarea economică, piata fortei de muncă, comunicatii, IT, amenajarea teritoriului, etc) pentru rezolvarea problemelor interdisciplinare importante în dezvoltarea turismului din GAL Dobrogea Centrala; organizare unor grupuri de lucru inter-sectoriale si intra-sectoriale care să dezbată aspecte din turism (formare, informare, colaborare, derulare de proiecte etc), precum: administrarea capitalului turistic, constientizarea importantei securitătii în turism, canale de distribuire comune, căi si metode de promovare, crearea de produse turistice, etc; organizare de întâlniri periodice: seminarii, mese rotunde, grupuri tehnice de lucru, forumuri, conferinte, întâlniri informale de partajare a experientelor, etc; identificarea si colaborarea cu experti locali, regionali, nationali si internationali si implicarea acestora în proiecte (promovare, conservare, infrastructură, mediu etc); organizare operatorilor si structurilor de acelasi tip în asociatii profesionale de turism; concertarea actiunilor din turism ale GAL Dobrogea Centrala cu actiunile celorlalte GAL-uri din tar, participarea publică la formularea initiativelor legislative în turism; actiuni comune cu autoritătile publice locale si nationale pentru respectarea reglementărilor în vigoare.

Dezvoltarea si permanentizarea actiunilor de monitorizare si control în turism prin: crearea si utilizarea unui sistem de indicatori; monitorizare prin dialog permanent cu asociatiile profesionale active în turism si administratiile locale; monitorizare în mass-media; întâlniri periodice de monitorizare si informare între operatorii si structurile active în turismul comunelor din GAL Dobrogea Centrala; elaborarea de rapoarte periodice de monitorizare si control; monitorizare periodică a grupurilor de lucru sectoriale.

Concluzii si propuneri

Rezultatele analizelor efectuate pe parcursul acestui studiu asupra fenomenului turistic ce ar putea fi dezvoltat in comunele din Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala pune accent pe perspectiva dezvoltării durabile. Potentialul turistic absolut remarcabil conturează un profil turistic al comunelor din GAL Dobrogea Centrala ce poate fi definit prin diversitate si multiculturalism.
Varietatea si densitatea obiectivelor turistice pot fi grupate în: areale culturale – cu accent pe arhitectură, religie, istorie; principalele repere sunt manastirile, bisericile, reminescentele cetătilor, muzeele; o dimensiune particulară din punct de vedere cultural este reprezentată de traditii si mestesuguri, în sensul mentinerii acestora; areale naturale – sunt legate de pitorescul peisajelor în ansamblul lor, rezervatiile naturale; areale mixte sau complexe – unde se suprapun sau se completează cele două variante anterioare. Un

exemplu de adăugat în acest sens ar putea fi cel al produselor agriculturii traditionale, unde se combină într-un mod fericit favorabilitatea factorilor naturali cu activitatea antropică, marcată de spiritul păstrării traditiilor.

La nivel rural se încearcă o mai bună utilizare a terenurilor, dezvoltarea serviciilor (meşteşuguri, turism, domeniul public, comerţ etc.), păstrarea elementelor definitorii pentru modul de construire a clădirilor, a stilului arhitectural existent, elaborarea unor cataloage cu modele pentru realizarea de noi clădiri cu destinaţie pentru locuinţe sau activităţi turistice (anexe gospodăreşti, depozite, grajduri, hale etc.).

Din aceste perspective, tipurile si formele de turism care se pot practica în comunele din Grupul de Actiune Locala Dobrogea Centrala sunt numeroase si se îmbină foarte mult, ceea ce reprezintă un aspect pozitiv, dar care presupune multă atentie si selectivitate în prezentarea si promovarea produselor turistice.

Multiculturalismul si-a pus amprenta asupra vietii economice, sociale si culturale contribuind la această mare diversitate actuală si densitate foarte mare de obiective grupate pe un spatiu restâns, ceea ce se constituie într-un alt atu din punct de vedere al valorificării turistice.

Comunele Grupului de Actiune Locala Dobrogea Centrala sunt si raman o destinatie polivalentă din punct de vedere al posibilitătilor de stimulare a intereselor turistilor si de aceea categoriile de turisti ce pot fi atrase sunt eterogene. Pe de-o parte este un avantaj, datorită sanselor mari de a atrage cât mai multi turisti, pe de altă parte este un dezavantaj, întrucât această polivalentă face dificilă o strategie de promovare coerentă a tuturor valentelor turistice a comunelor din GAL Dobrogea Centrala, fiecare fiind caracterizata de alt specific.

În perspectiva sustinerii dezvoltării turismului, trebuie tinut cont că interesele si prioritătile turistilor sunt schimbătoare, având tendinta să se diversifice si să se rafineze. Astfel, interventia asupra produsului turistic nu trebuie neapărat să se producă în urma unei prioritizări a elementelor de interes, ci mai degrabă fructificând reperele turistice ale comunelor din GAL Dobrogea Centrala, în jurul cărora să crescă valoarea si calitatea ofertei de turism de nisă.

Pentru a răspunde acestor cerinţe pot fi dezvoltate şi promovate, se impun următoarele tipuri de activităţi in comunele din GAL Dobrogea Centrala: vizionare de păsări in comunele Rasova, Seimeni, Crucea; vizionare de animale sălbatice in comuna Horia, Pestera, drumeţii/programe tematice in comuna Mircea Voda, Seimeni, Casimcea; călărie in comuna Horia, Ciocirlia, Crucea; vizitare peşteri , parcului de eolienein comuna Pestera; alte activităţi în aer liber: plimbare cu bicicletele, plimbări cu căruţa, vizite în locuinţe tradiţionale in comunele Saligny, Saraiu, Tortoman etc..

Conştientizarea comunităţilor locale asupra cerinţelor şi avantajelor dezvoltării agroturismului şi a posibilităţilor de finanţare . Persoanele care vor dori să desfăşoare activităţi de ecoturism vor trebui informate asupra diferenţelor dintre acesta şi alte tipuri de turism, despre avantajele pe care le pot obţine de pe urma dezvoltării unei afaceri în domeniu, despre exigenţele cărora trebuie să se supună şi ce modalităţi de obţinere a unui sprijin financiar există. De asemenea, populaţia locală va trebui să conştientizeze valoarea bogăţiilor naturale din zonă şi să înţeleagă de ce este necesară conservarea lor. Informarea poate decurge sub forma unor seminarii sau workshopuri iar pentru finanţare se vor organiza cursuri, în special, dacă este vorba de modalităţile de accesare a fondurilor structurale.

Propuneri

Dezvoltarea infrastructurii pentru ecoturism;

Construirea sau reabilitarea unor locuinţe pentru funcţiunea de pensiune. Arhitectura lor ar trebui fie să ţină cont de stilul local al caselor cu verandă. În cazul în care pensiunile se vor dezvolta în case mai vechi, pe lângă dotările necesare sa fie si cu aspect tradiţional;

Pensiunile ar trebui să ofere turiştilor meniuri din produse naturale din gospodaria proprie;

Existenţa unor ferme care practică agricultura biologică în zona;

Construirea turnurilor de observare a păsărilor şi a potecilor de lemn;

Construirea de observatoare pentru păsări, de preferat cu vedere liberă către Dunăre şi pe maluri care nu se erodează cu uşurinţă pentru a evita distrugerea lor în timpul inundaţiilor periodice ale fluviului (acolo unde se identifică zona de depunere a aluviunilor) posibil in Seimeni si Rasova. Potecile de lemn pot fi amplasate şi pe ostroavele mai mici dar trebuie ştiut că şi acestea pot fi afectate de apele mari ale Dunării, deci lucrările de întreţinere vor trebui efectuate la intervale de timp mai scurte. În aceeaşi situaţie se află şi panourile informative amplasate pe maluri vor trebui verificate şi înlocuite periodic;

Traseele tematice ar trebui marcate.

Traseele turistice vor trebuie sa fie captivante;

Realizarea unui regulamement pentru turişti. Acesta poate avea dimensiunile unui pliant de 20 x 12 cm în care se vor menţiona regulile pe care turistul trebuie să le respecte pentru a proteja natura dar si pentru siguranta proprie. Regulamentul va fi pus la dispoziţie turiştilor în pensiuni, centre de vizitare, centre de informare turistică sau de către ghizi.

Realizarea de cursuri pentru ghizi specializaţi în ecoturism. Asemeni altor categorii de turişti şi turiştii care optează pentru ecoturism doresc nu doar să viziteze un anumit loc ci şi să afle cât mai multe informaţii despre acesta şi să se ştie însiguranţă. Cursurile pentru ghizi specializaţi în ecosturism trebuie realizate de specialişti care să-i familiarizeze pe cursanţi cu aspecte generale legate de activitatea de ghidaj, cu principiile ecoturismului, cu punctele şi speciile de interes ale zonei şi cu modul în care trebuie asigurată siguranţa turiştilor dată fiind prezenţa unor animale sălbatice cum ar fi mistreţii. Desigur, cursurile nu vor acoperi doar zona comunei participantului ci şi restul zonelor naturale invecinate care pot face obiectul activităţii de agroturism. Nu se recomandă realizarea de cursuri de tipul celor învăţământ la distanţă, ghizii trebuind să se familiarizeze şi cu diversele situaţii care pot să apară în teren. Cel mult se poate opta pentru o variantă mixtă, teoria să poată fi accesată prin intermediul internetului dar să existe şi 2-3 vizite în teren.

Principalele probleme care afectează dezvoltarea turismului în GAL rămân unitătile de cazare care sunt aproape inexistente la nivel de comune, insuficienta pregătire a localnicilor privind serviciile turistice (la nivel de management al activitătii turistice în special în mediul rural, în alimentatie publică, la nivelul ghiziilor profesionisti), serviciile turistice, unitati de agrement si neexploatarea adecvată a unor resurse turistice cu potential.

pachete de ecoturism - propunere

Pentru ca turiştii să petreacă un timp mai îndelungat în zonă, pachetele de agroturism ar putea fi incluse în pachete de ecoturism pentru siturile Natura 2000 ale comunei Seimeni sau se pot combina cu alte forme de turism cum ar fi agroturismul,

turismul rural sau turismul cultural. De asemenea, se pot elabora pachete în parteneriat cu siturile Natura 2000 din alte localitati vecine, precum:

Pachet de agroturism pentru cercetători/studenţi – pachete de cel puţin 5 zile – cazare în pesiuni cu preţuri reduse sau campinguri şi asigurare transport pana la destinatie;

Pachet de week-end sau de 2-3 zile – cazare în pensiuni sau sau in case agroturistice, asigurare transport, organizarea unui picnic pe malul Dunarii, opţional o plimbare cu barca in comunele rasova, Seimeni;

Excursii organizate de touroperatorii din Constanta pentru alte tipuri de turişti;

Excursie de o zi, cu picnic in comuna vizitata sau cu participarea la diferite evenimente locale precum zilele comunei, hramul bisericii, sarbatoare dulciurilor, (comuna Ciocirlia);

Excursii pentru elevi din Judeţul Constanta sau din alte zone ale ţării - excursie de o zi, cu observare de pasari, vizitare de ferme agricole sau zootehnice, de gospodarii rurale şi picnic sau asigurarea mesei cu produse traditionale specifice de catre gospodina fermei vizitate;

Pachete de o saptămână în combinaţie cu alte tipuri de turism: agroturism, turism cultural etc – cu vizite de biserici, situri arheologice, opţional alte puncte de atracţie din zonă: Festivalul Florii de salcam in comuna Pestera, Festivalul Rachiului de salcam in comuna Horia, Festivalul Magiunului de prune in comuna Saraiu, Sarbatoarea Placintei cu colarez in comuna Mircea Voda, etc;

Amenajarea de pasarele de vizitare si plimbare de-a lungul canalului, parc de distractii, unitati de agrement cu specific sunt posibilitati de atragere a turistilor in zona si modalitati de petrecere a timpului liber de catre localnici si in acelasi timp, crearea de locuri de munca in teritoriu.

Având în vedere toate aceste aspecte se poate afirma că apariţia şi dezvoltarea în viitorul apropiat a localităţilor cu valenţe turistice va fi dimensionată de cunoaşterea în detaliu a capacităţii de suport a mediului, a resurselor care vor putea fi folosite şi exploatate prin servicii turistice. Se va evita distrugerea vechiului patrimoniu construit, a zonelor naturale sălbatice, realizarea unor perimetre construite de mare amploare, dezrădăcinarea populaţiei dintr-un loc în altul, pierderea identităţii culturale.

Orice amenajare turistică se sprijină pe realizarea unei analize de detaliu care conferă la un moment dat, o anumită imagine asupra unui teritoriu şi a întregului său potenţial turistic cu toate caracteristicile sale, exprimate prin: Imagine reală → Proiect → Amenajare fizică. Un proiect propus pentru valorificarea resurselor turistice poate constitui prin stabilirea obiectivelor principale şi propunerea de soluţii viabile pe termen lung un adevărat model de dezvoltare şi amenajare turistică. Pornind de la cunoaşterea concretă a realităţii GAL Dobrogea Centrala poate crea si sugera comunitatilor locale, multiple modele de amenajare, urmând să fie ales cel care oferă soluţii bune de gestionare şi dezvoltare turistică a unui teritoriu.

Bibliografie

1. Bran Florina, Simion Tamara, Nistoreanu P., 2010, Ecoturism, Editura Economică, Bucureşti.
2. Buciu Mihalteanu Cristina- teza de doctorat 2012, Dinamica peisajului rural in Dobrogea
3. Cândea Melinda, Erdeli G., Simon Tamara, Peptenatu D., 2008, Potenţialul turistic al României şi amenajarea turistică a spaţiului, Editura Universitară, Bucureşti.
4. Cândea Melinda, Bran Florina, Cimpoeru Irina, 2006, Organizarea, amenajarea şi dezvoltarea durabilă a spaţiului geografic, Editura Universitară, Bucureşti.
5. Dinu Mihaela, 2009, Ecoturism, Editura CD Press, Bucureşti.
6. Dinu Mihaela, 2010, Impactul turismului asupra mediului, Editura Universitară, Bucureşti.
7. Erdeli G., Gheorghilaş A., 2006, Amenajări turistice, Editura Universitară, Bucureşti.
8. Glăvan V., 2009, Resurse turistice pe Terra, Editura Economică, Bucureşti.
9. Glăvan V., 2008, Turism rural. Agroturism. Turism durabil. Ecoturism, Editura Economică, Bucureşti.
10. Glăvan V., Potenţialul turistic şi valorificarea sa, Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti, 2006.
11. Matei Elena, 2011, Ecoturism, Editura Top Form, Bucureşti.
12. Miu Florentina, Simoni Smaranda, 2010, Ecoturism şi turism rural, Editura Universităţii din Piteşti.
13. Nistoreanu P., Ţigu G., Popescu D., Pădurean M., Talpeş A., Tala M., Condulescu C., 2008, Ecoturism şi turism rural, Editura ASE, Bucureşti.
14. Nistoreanu P., 2006, Ecoturism şi turism rural, Editura ASE, Bucureşti.
15. Nistoreanu P. et al., 2010, Turism rural, Editura C.H.Beck, Bucureşti.
16. Önal, Mehmet Naci, (2007) Din folclorul turcilor dobrogeni, Editura Kriterion, Bucuresti
17. Park, Chris (2011). Religion and geography. In Hinnells, J. Routledge Companion to the Study of Religion. Routledge London; Lancaster University, Routledge.
18. Panaitescu, Petre, P. (2009), Introducere la istoria culturii românesti, Editura Stiintifica,Bucuresti.
19. Pacurariu, Mircea (2012), Istoria Bisericii ortodoxe romane, Editura Institutului Biblic si de misiune al Bisericii ortodoxe romane, Bucuresti.
20. Pisota, Ion, BUTA, Iuliu (2008), Hidrologie- editia a IV-a revizuita, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti.
21. Popa, Vasile (2007) Dobrogea, spatiu de interferente geopolitice, Editura Universitatii din Bucuresti.
22. Popescu- Spineni, Marin (2008) Romania in izvoare geografice si cartografice: din antichitate pâna în pragul veacului nostru, Editura Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti.
23. Popescu Polixenia Gabriela - teza de doctorat (2012) Dobrogea- studii de geografie culturala

24. Popescu Trusca Sonia Liliana- teza de doctorat (2011) Dinamica fenomelor geodemografice in Oltenia
25. Popovici, Ioan, Grigore, Mihai, Marin, Ion, Velcea, Ion (2006) Podisul Dobrogei si Delta Dunarii:natura, om, economie, Editura stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti
26. Radev, S. (2003), De la triumf la tragedie. Ceea ce am văzut din războiul balcanic, conferinţa de la Bucureşti şi pacea de la Bucureşti din 1913. Prima catastrofă, Sofia.
27. Ruiz, A. S. (2010), Ethnic identity: Crisis and resolution. Journal of Multicultural Counseling &Development, 18(1), 29–40.
28. Salat, L. (2001). Multiculturalismul liberal, Editura Polirom, Iaşi;
29. Salat, L. (coord.) (2008), Politici de integrare a minorităţilor naţionale din România. Aspect legale şi instituţionale într-o perspectivă comparată, Fundaţia CRDE, Cluj-Napoca.
30. Sandu, D. (2003), Sociabilitatea în spaţiul dezvoltării. Încredere, toleranţă şi reţele sociale, Editura Polirom, Iaşi;
31. Schnapper, D (2001), Ce este cetăţenia?, Editura Polirom, Iaşi.
32. Sellin, (1938) - Thorsten Culture and Conflict in Crime (New York: Social Science Research Council;
33. Skubiszewski K., (2003), Nationalism in Europe today. Polish Quarterly of International Affairs, 2(3): 11–26.
34. Smith, Anthony D., (2006) - The Ethnic Origines of Nations, Oxford, Blackwell;
35. Smith, E. J. (2011). Ethnic identity development: Toward the development of a theory within the context of majority/minority status. Journal of Counseling & Development, 70, 181–188;
36. Stanciu, G. (2010), Dobrogea – preocupări de istorie regională oglindite în principalele opere ale lui Nicolae Iorga, în volumul colectiv al Simpozinului Reflectarea istoriei locale în manualele şcolare şi în ansamblul istoriografiei, Constanţa;
37. Steluţa Pârâu, (2007) - Multiculturalitatea în Dobrogea, carte apărută sub egida Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Tulcea, Editura Ex. Ponto, Constanţa;
38. Syed, M., Azmitia, M., Phinney, J. S. (2007). Stability and change in ethnic identity among Latino emerging adults in two contexts. Identity: An International Journal of Theory and Research, 7(2), 155–178;
39. Szczepanski, J. (2002) - Noţiuni elementare de sociologie. Ed. ŞtiinţificBucureşti;
40. Tajfel, H., (2008) - Differentiation between Social Groups: Studies in the Social Psychology of Intergroup Relations, Academic Press, Londra;
41. Tănase, A, (2007) - Cultură şi civilizaţie, Editura Politică, Bucureşti;
42. Todorov, Tzvetan, (1988) - Nous et les autres, Éditions du Seuil, Paris;
43. Turliuc, C. (2004) Naţionalism şi etnicitate. Consideraţii istoriografice şi metodologice, în Istoria ca lectură a lumii. Profesorului Alexandru Zub la împlinirea vârstei de 60 de ani, volum coordonat de Gabriel Bădărău, Leonid Boicu şi Lucian Nastasă, Iaşi, Fundaţia Academică „A. D. Xenopol”, pp. 425-439.

44. Turliuc, C. (2007), Naţionalism, Etnicitate, Minorităţi, (Nationalism, Ethnicity, Minorities), Xenopoliana, Tom V, Editura Dosoftei, Iaşi.
45. Turliuc, C. (2007), Naţionalism şi etnicitate. Consideraţii istoriografice şi metodologice, în Istoria ca lectură a lumii, coord. Bădărău Gabriel, Boicu Leonid şi Năstasă Lucian, Fundaţia Academică, Iaşi,
46. Turner, J. C., Hogg, M. A., Oakes, P. J., Reicher, S. D., Wetherell, M. S., (2007) Rediscovering the Social Group: A Self-Categorization Theory, Blackwell, Oxford;
47. Vianu, Tudor, (2008) - Filosofia culturii şi teoria valorilor, Editura Nemira, Bucureşti;
48. Vignoli, G. (2008), Minoritatea italienilor din România. Persecuţii şi renaştere, în Columna, serie nouă, anul II, nr. 4-5 (aprilie-mai 2008);
49. Waltzawick, Helmick-Beavin, Jackson (2012), citaţi de Yves Winkin "Comunicarea interpersoanlă: o abordare antropologică" În: Dinamica grupurilor (Pierre de Visscher, Adrian Neculau coordonatori), Iaşi, Editura Polirom, 2011
50. Bran Florina, Simion Tamara, Nistoreanu P., 2010, Ecoturism, Editura Economică, Bucureşti.
51. Cândea Melinda, Erdeli G., Simon Tamara, Peptenatu D., 2008, Potenţialul turistic al României şi amenajarea turistică a spaţiului, Editura Universitară, Bucureşti.
52. Cândea Melinda, Bran Florina, Cimpoeru Irina, 2006, Organizarea, amenajarea şi dezvoltarea durabilă a spaţiului geografic, Editura Universitară, Bucureşti.
53. Dinu Mihaela, 2009, Ecoturism, Editura CD Press, Bucureşti.
54. Dinu Mihaela, 2010, Impactul turismului asupra mediului, Editura Universitară, Bucureşti.
55. Erdeli G., Gheorghilaş A., 2006, Amenajări turistice, Editura Universitară, Bucureşti.
56. Glăvan V., 2009, Resurse turistice pe Terra, Editura Economică, Bucureşti.
57. Glăvan V., 2008, Turism rural. Agroturism. Turism durabil. Ecoturism, Editura Economică, Bucureşti.
58. Glăvan V., Potenţialul turistic şi valorificarea sa, Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti, 2006.
59. Matei Elena, 2011, Ecoturism, Editura Top Form, Bucureşti.
60. Miu Florentina, Simoni Smaranda, 2010, Ecoturism şi turism rural, Editura Universităţii din Piteşti.
61. Nistoreanu P., Ţigu G., Popescu D., Pădurean M., Talpeş A., Tala M., Condulescu C., 2008, Ecoturism şi turism rural, Editura ASE, Bucureşti.
62. Nistoreanu P., 2006, Ecoturism şi turism rural, Editura ASE, Bucureşti.
63. Nistoreanu P. et al., 2010, Turism rural, Editura C.H.Beck, Bucureşti.
64. Önal, Mehmet Naci, (2007) Din folclorul turcilor dobrogeni, Editura Kriterion, Bucuresti
65. Park, Chris (2011). Religion and geography. In Hinnells, J. Routledge Companion to the Study of Religion. Routledge London; Lancaster University, Routledge.
66. Panaitescu, Petre, P. (2009), Introducere la istoria culturii românesti, Editura Stiintifica,Bucuresti.

67. Pacurariu, Mircea (2012), Istoria Bisericii ortodoxe romane, Editura Institutului Biblic si de misiune al Bisericii ortodoxe romane, Bucuresti.
68. Pisota, Ion, BUTA, Iuliu (2008), Hidrologie- editia a IV-a revizuita, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti.
69. Popa, Vasile (2007) Dobrogea, spatiu de interferente geopolitice, Editura Universitatii din Bucuresti.
70. Popescu- Spineni, Marin (2008) Romania in izvoare geografice si cartografice: din antichitate pâna în pragul veacului nostru, Editura Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti.
71. Popovici, Ioan, Grigore, Mihai, Marin, Ion, Velcea, Ion (2006) Podisul Dobrogei si Delta Dunarii:natura, om, economie, Editura stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti
72. Radev, S. (2003), De la triumf la tragedie. Ceea ce am văzut din războiul balcanic, conferinţa de la Bucureşti şi pacea de la Bucureşti din 1913. Prima catastrofă, Sofia.
73. Ruiz, A. S. (2010), Ethnic identity: Crisis and resolution. Journal of Multicultural Counseling &Development, 18(1), 29–40.
74. Salat, L. (2001). Multiculturalismul liberal, Editura Polirom, Iaşi;
75. Salat, L. (coord.) (2008), Politici de integrare a minorităţilor naţionale din România. Aspect legale şi instituţionale într-o perspectivă comparată, Fundaţia CRDE, Cluj-Napoca.
76. Sandu, D. (2003), Sociabilitatea în spaţiul dezvoltării. Încredere, toleranţă şi reţele sociale, Editura Polirom, Iaşi;
77. Schnapper, D (2001), Ce este cetăţenia?, Editura Polirom, Iaşi.
78. Sellin, (1938) - Thorsten Culture and Conflict in Crime (New York: Social Science Research Council;
79. Skubiszewski K., (2003), Nationalism in Europe today. Polish Quarterly of International Affairs, 2(3): 11–26.
80. Smith, Anthony D., (2006) - The Ethnic Origines of Nations, Oxford, Blackwell;
81. Smith, E. J. (2011). Ethnic identity development: Toward the development of a theory within the context of majority/minority status. Journal of Counseling & Development, 70, 181–188;
82. Stanciu, G. (2010), Dobrogea – preocupări de istorie regională oglindite în principalele opere ale lui Nicolae Iorga, în volumul colectiv al Simpozinului Reflectarea istoriei locale în manualele şcolare şi în ansamblul istoriografiei, Constanţa;
83. Steluţa Pârâu, (2007) - Multiculturalitatea în Dobrogea, carte apărută sub egida Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Tulcea, Editura Ex. Ponto, Constanţa;
84. Syed, M., Azmitia, M., Phinney, J. S. (2007). Stability and change in ethnic identity among Latino emerging adults in two contexts. Identity: An International Journal of Theory and Research, 7(2), 155–178;
85. Szczepanski, J. (2002) - Noţiuni elementare de sociologie. Ed. ŞtiinţificBucureşti;
86. Tajfel, H., (2008) - Differentiation between Social Groups: Studies in the Social Psychology of Intergroup Relations, Academic Press, Londra;
87. Tănase, A, (2007) - Cultură şi civilizaţie, Editura Politică, Bucureşti;

88. Todorov, Tzvetan, (1988) - Nous et les autres, Éditions du Seuil, Paris;
89. Turliuc, C. (2004) Naţionalism şi etnicitate. Consideraţii istoriografice şi metodologice, în Istoria ca lectură a lumii. Profesorului Alexandru Zub la împlinirea vârstei de 60 de ani, volum coordonat de Gabriel Bădărău, Leonid Boicu şi Lucian Nastasă, Iaşi, Fundaţia Academică „A. D. Xenopol", pp. 425-439.
90. Turliuc, C. (2007), Naţionalism, Etnicitate, Minorităţi, (Nationalism, Ethnicity, Minorities), Xenopoliana, Tom V, Editura Dosoftei, Iaşi.
91. Turliuc, C. (2007), Naţionalism şi etnicitate. Consideraţii istoriografice şi metodologice, în Istoria ca lectură a lumii, coord. Bădărău Gabriel, Boicu Leonid şi Năstasă Lucian, Fundaţia Academică, Iaşi,
92. Turner, J. C., Hogg, M. A., Oakes, P. J., Reicher, S. D., Wetherell, M. S., (2007) Rediscovering the Social Group: A Self-Categorization Theory, Blackwell, Oxford;
93. Vianu, Tudor, (2008) - Filosofia culturii şi teoria valorilor, Editura Nemira, Bucureşti;
94. Vignoli, G. (2008), Minoritatea italienilor din România. Persecuţii şi renaştere, în Columna, serie nouă, anul II, nr. 4-5 (aprilie-mai 2008);
95. Waltzawick, Helmick-Beavin, Jackson (2012), citaţi de Yves Winkin "Comunicarea interpersoanlă: o abordare antropologică" În: Dinamica grupurilor (Pierre de Visscher, Adrian Neculau coordonatori), Iaşi, Editura Polirom, 2011
96. Ministerul Dezvoltarii si Turismului – Strategia nationala pentru biodiversitate si Planul de actiune, 2010
97. http://www.globe-cnmp.ro/Raport
98. http://www.romaniaphotos.ro/2013/06/old-traditional-romanina-folk-costumes.html
99. http://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_Dobrogei
100. INSSE Constanta
101. INSSE Tulcea

G. A. L. DOBROGEA CENTRALĂ

AXA 4 LEADER

Program finanţat de Uniunea Europeană şi Guvernul României
Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
Programul Naţional de Dezvoltare Rurală
Axa 4 LEADER
Grupul de Acţiune Locală Dobrogea Centrală

2013